

Bundel - Beeldvormende raadsbijeenkomst van 11 juni 2025

- 1 OPENING
- 2 INSPREKERS
*Inwoners kunnen met de aanwezige raadsleden en fractieondersteuners in gesprek over niet-geagendeerde onderwerpen of hun mening geven over de geagendeerde onderwerpen.
Aanmelden om in te spreken is verplicht. Dit kan tot 24 uur voor deze beeldvormende raadsbijeenkomst bij de raadsadviseur Jeroen Bottema. Graag mailen naar griffie@gemeente-oldambt.nl onder vermelding van het onderwerp of agendapunt dat u wilt bespreken. Na aanmelding wordt u geïnformeerd over de werkwijze.*
- 2.a Niet-geagendeerde onderwerpen
*Inwoners kunnen met de aanwezige raadsleden en fractieondersteuners in gesprek over onderwerpen die niet zijn geagendeerd, maar wel betrekking hebben op de gemeente Oldambt en haar taken. Hiervoor is maximaal drie kwartier beschikbaar; een kwartier per persoon.
Aanmelding is vereist. Zie punt 2 voor meer informatie.*
- 2.b Geagendeerde onderwerpen
*Inwoners kunnen hun mening geven over de onderwerpen die zijn geagendeerd. Hiervoor is maximaal een half uur beschikbaar; vijf minuten per persoon. Als er meer dan zes aanmeldingen zijn, zal de spreektijd per persoon evenredig worden verdeeld.
Aanmelding is vereist. Zie punt 2 voor meer informatie.*
- 3 INFORMATIEMARKT (dit wordt niet uitgezonden)
*Tijdens de informatiemarkt is er gelegenheid (ambtelijke) adviseurs technische vragen te stellen over de geagendeerde raadsvoorstellen. Ook inwoners kunnen hier informerende vragen stellen.
Dit punt wordt niet uitgezonden, omdat de informatiemarkt op diverse locaties in Halte Democratie plaatsvindt.*
- 4 BEELDVORMING over voorliggende raadsvoorstellen (de uitzending wordt hervat)
De aanwezige raadsleden en fractieondersteuners krijgen de mogelijkheid om de portefeuillehouder(s) beeldvormend te bevragen op de voorliggende raadsvoorstellen.
- 4.a Raadsvoorstel inzake Zienswijze Ontwerpbegroting 2026 Omgevingsdienst Groningen (ODG) (30788-2025)
4a Raadsvoorstel inzake Zienswijze Ontwerpbegroting 2026 Omgevingsdienst Groningen (ODG)
4a.1 Aanbiedingsbrief ontwerpbegroting 2026
4a.2 Ontwerpbegroting 2026
4a.3 Ontwerpbegroting 2025
4a.4 Zienswijze ontwerpbegroting 2025
4a.5 Reactie op zienswijze Ontwerpbegroting 2025 - Gemeente Oldambt
4a.6 Toegevoegde bijlage - Brief aan raden deelnemende gemeenten Omgevingsdienst Groningen mei 2025
- 4.b Raadsvoorstel inzake Jaarverslag 2024 + Ontwerpbegroting 2026 Volkskredietbank (VKB) Appingedam (35290-2025)
4b Raadsvoorstel inzake Jaarverslag 2024 + Ontwerpbegroting 2026 Volkskredietbank (VKB) Appingedam
4b.1 Aanbiedingsbrief concept jaarverslag 2024
4b.2 Jaarverslag 2024 VKB - concept
4b.3 Accountantsverslag 2024 VKB
4b.4 Aanbiedingsbrief ontwerpbegroting 2026
4b.5 Ontwerpbegroting 2026
- 4.c Raadsvoorstel inzake Jaarstukken 2024 en concept begroting 2026 Afeer (34702-2025)
4c Raadsvoorstel inzake Jaarstukken 2024 en concept begroting 2026
4c.1 Jaarrekening 2024 Afeer definitief
4c.2 Begroting 2026 definitief
4c.3 Algemene en financiële beleidskaders
4c.4 Onderbouwing verdeelsleutels 2026
- 4.d Algemene informatie GR Veiligheidsregio Groningen (VRG)
4d.1 Raadsbrief Antwoordbrief Veiligheidsregio Groningen
4d.2 Toegevoegde bijlage - Brief aan raden deelnemende gemeenten Veiligheidsregio Groningen juni 2025
- 5 VERVOLGPROCES betreffende de voorliggende raadsvoorstellen
Per raadsvoorstel wordt het vervolgproces bepaald. De keuzemogelijkheden zijn:
 - *nogmaals beeldvormend behandelen (gemotiveerd)*
 - *agenderen voor het oordeelsvormende gedeelte van de raadsvergadering*
 - *agenderen voor het besluitvormende gedeelte van de raadsvergadering*
- 5.a Vervolgproces raadsvoorstel

- 5.a Vervolgproces raadsvoorstel Zienswijze Ontwerpbegroting 2026 Omgevingsdienst Groningen (ODG)
- 5.b Vervolgproces raadsvoorstel Jaarverslag 2024 + Ontwerpbegroting 2026 Volkskredietbank (VKB) Appingedam
- 5.c Vervolgproces raadsvoorstel Jaarstukken 2024 en concept begroting 2026 Afeer
- 6 SLUITING
De vergaderstukken kunt u bekijken op www.gemeente-oldambt.nl/gemeenteraad.

Raadsvoorstel

Onderwerp	Zienswijze Ontwerpbegroting 2026 Omgevingsdienst Groningen (ODG)
Datum beeldvormende raadsbijeenkomst	11 juni 2025
Datum raadsvergadering	2 juli 2025
Zaaknummer	30788-2025:352354
Steller	Paul Suk
Medeverantwoordelijke(n)	
Portefeuillehouder(s)	Gert Engelkens

Eerdere besluitvorming en/ of vastgesteld beleid	Op de raadsvergadering van 3 juli 2024 is, onder zaaknummer 41067-2024, door uw raad besloten een zienswijze in te dienen ten aanzien van de ontwerpbegroting 2025. Als bijlage bij dit raadsvoorstel treft u ook de ontwerpbegroting 2025 aan alsmede de aan de ODG verzonden zienswijze en de reactie daarop.
Voorgesteld raadsbesluit	De raad besluit: De volgende zienswijze in te dienen ten aanzien van de ontwerpbegroting 2026 van de Omgevingsdienst Groningen: <i>‘De raad van de gemeente Oldambt heeft kennisgenomen van uw reactie op onze eerdere zienswijze met betrekking tot het verlagen van de bijdragen van de deelnemers aan de Omgevingsdienst Groningen.</i> <i>Hoewel wij de reactie van het algemeen bestuur begrijpen, hechten wij eraan om nogmaals te wijzen op de wijziging in de financiering waarmee wij als gemeente worden geconfronteerd en de gevolgen hiervan voor onze begroting. Het ravijnjaar noopt ons tot het maken van soms pijnlijke maar noodzakelijke keuzes.</i> <i>Gelet op het bovenstaande verzoeken wij het dagelijks bestuur om scenario's te ontwikkelen en aan de deelnemers voor te leggen waarin besparingen worden gerealiseerd zodanig dat de deelnemersbijdragen van de deelnemers omlaag kunnen worden gebracht. Deze bezuinigingen dienen uiteraard plaats te vinden binnen de kaders van de wettelijke kwaliteitscriteria.</i> <i>Zou u ons hierover schriftelijk willen berichten waarin u de scenario's uitwerkt en de gevolgen voor de uitvoering van de werkzaamheden van</i>

	<i>de Omgevingsdienst Groningen worden beschreven?’</i>
Samenvatting	Door de Omgevingsdienst Groningen ('ODG') is de ontwerpbegroting 2026 aangeboden zodat uw raad in de gelegenheid wordt gesteld daarop al dan niet een zienswijze in te dienen. In de bijgevoegde aanbiedingsbrief wordt door het bestuur van de ODG gereageerd op de eerdere zienswijze met het verzoek scenario's te ontwikkelen om de deelnemersbijdragen naar beneden bij te stellen. Het bestuur van de ODG heeft laten weten dat het vanwege de wettelijke kwaliteitscriteria die gelden voor de ODG alsmede de extra opgaven waarmee de ODG is en wordt geconfronteerd niet mogelijk is om de deelnemersbijdragen te verlagen. Deze opgaven volgen onder meer uit de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Uit de ontwerpbegroting 2026 blijkt dat sprake is van een stijging van de deelnemersbijdrage van 1,8% ten opzichte van de deelnemersbijdrage van 2025. Deze stijging is lager dan de door het CBS vastgestelde inflatiecijfer over de afgelopen maanden en is dus aan te merken als een matiging van de deelnemersbijdrage. Evenwel wordt wel voorgesteld een zienswijze in te dienen ten aanzien van de ontwerpbegroting 2026 waarin het algemeen bestuur nogmaals, ondanks de mededeling dat het niet mogelijk is om deelnemersbijdragen te verlagen, wordt verzocht om scenario's te ontwikkelen waarin de deelnemersbijdragen worden verlaagd.
Bijlage(n)	1. Aanbiedingsbrief ontwerpbegroting 2026 2. Ontwerpbegroting 2026 3. Ontwerpbegroting 2025 4. Zienswijze ontwerpbegroting 2025 5. Reactie op zienswijze ontwerpbegroting 2025
AVG	Stukken zijn AVG-proof.

TOELICHTING

Inleiding

Door de Omgevingsdienst Groningen ('ODG') is de ontwerpbegroting 2026 aangeboden zodat uw raad in de gelegenheid wordt gesteld daarop al dan niet een zienswijze in te dienen. In dit raadsvoorstel wordt voorgesteld een zienswijze in te dienen. Dit wordt in het navolgende gemotiveerd.

Motivatie

Ontwerpbegroting 2026

De deelnemersbijdrage voor de gemeente Oldambt voor de ODG was voor 2025 begroot op € 916.000 en is uiteindelijk door een mutatie in de jaaropdracht uitgekomen op € 922.000. Voor 2026 is een deelnemersbijdrage van € 939.000 begroot. Dit betreft een stijging van 1,84%. De ODG hanteert voor de ontwerpbegroting 2026 een gemiddelde gewogen indexatie van 3% (lonen en kostprijzen). De voor gemeente Oldambt gehanteerde indexatie is derhalve lager dan de over het algemeen gehanteerde indexatie.

De stijging van de deelnemersbijdrage wordt verklaard door enkel de toepassing van een indexatie in verband met kostprijsstijgingen. Kanttekening hierbij is wel dat een schatting is opgenomen van de stijgingen van de lonen vanwege de onderhandeling over de nieuwe cao gemeenten.

De ODG is – net als een aantal andere gemeenschappelijke regeling waaraan gemeente Oldambt deelneemt – opgeroepen de deelnemersbijdrage naar beneden bij te stellen. Het bestuur van de ODG heeft hierover aangegeven dat zij in verband met een wettelijk te waarborgen kwaliteitsminimum en extra opgaven in verband met onder andere de omgevingswet geen ruimte ziet om de deelnemersbijdragen naar beneden bij te stellen.

De afgelopen periode is geconstateerd dat door het ministerie wordt toegezien op de kwaliteitscriteria die gelden voor omgevingsdiensten. De omgevingsdiensten dienen hierover periodiek te rapporteren aan de staatssecretaris. Indien blijkt dat omgevingsdiensten niet voldoen aan de kwaliteits- c.q. robuustheidscriteria dienen zij een verbeterplan aan te leveren. Indien een dergelijk verbeterplan onvoldoende is dan wel tot onvoldoende resultaat leidt, kan de staatssecretaris aansturen op een fusie tussen twee omgevingsdiensten. Een fusie van ODG met één of meer andere omgevingsdiensten is onwenselijk omdat fusietrajecten vaak kostbaar zijn, in de regel niet leiden tot de gewenste schaal- en efficiencyvoordelen en dat het lokale beleid uit het oog kan worden verloren.

Het feit dat voor gemeente Oldambt de toegepaste indexatie van 1,84% onder de werkelijke inflatie van tussen de 3% en 4% ligt over de maanden juni 2024 – maart 2025, maakt dat feitelijk sprake is van matiging van de deelnemersbijdrage.

Hoewel het algemeen bestuur concludeert dat het geen mogelijkheden ziet om te besparen om de deelnemersbijdragen te verlagen én feitelijk sprake is van een gematigde stijging van de bijdragen, wordt toch geadviseerd middels een zienswijze nogmaals aandacht te besteden aan de financiële opgave waarmee de gemeente Oldambt – net als de overige gemeenten overigens – wordt geconfronteerd. Het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur van de ODG kunnen in de zienswijze worden opgeroepen om scenario's te ontwikkelen waarin kosten worden bespaard en deelnemersbijdragen navenant worden verlaagd binnen de geldende wettelijke kwaliteitscriteria. Uw raad kan – net als de overige raden en staten – vervolgens een afweging maken of de baten van een dergelijk scenario opwegen tegen eventuele nadelige gevolgen.

De volgende zienswijze kan worden toegezonden aan het algemeen bestuur van de ODG:
'De raad van de gemeente Oldambt heeft kennisgenomen van uw reactie op onze eerdere zienswijze met betrekking tot het verlagen van de bijdragen van de deelnemers aan de Omgevingsdienst Groningen.

Hoewel wij de reactie van het algemeen bestuur begrijpen, hechten wij eraan om nogmaals te wijzen op de wijziging in de financiering waarmee wij als gemeente worden geconfronteerd en de gevolgen hiervan voor onze begroting. Het ravijnjaar noopt ons tot het maken van soms pijnlijke maar noodzakelijke keuzes.

Gelet op het bovenstaande verzoeken wij het dagelijks bestuur om scenario's te ontwikkelen en aan de deelnemers voor te leggen waarin besparingen worden gerealiseerd zodanig dat de deelnemersbijdragen van de deelnemers omlaag kunnen worden gebracht. Deze bezuinigingen dienen uiteraard plaats te vinden binnen de kaders van de wettelijke kwaliteitscriteria.

Zou u ons hierover schriftelijk willen berichten waarin u de scenario's uitwerkt en de gevolgen voor de uitvoering van de werkzaamheden van de Omgevingsdienst Groningen worden beschreven?'

Begrotingswijziging 2025 en conceptjaarstukken 2024

In de aanbiedingsbrief is door het bestuur van de ODG aangegeven dat voor het jaar 2025 nog een begrotingswijziging volgt. Deze wijziging is ingegeven vanwege problemen bij de implementatie van een nieuw VTH-systeem. Hierover is uw raad reeds per separate brief geïnformeerd. Deze

begrotingswijziging zal separaat worden voorgelegd zodat uw raad in de gelegenheid wordt gesteld daaromtrent een zienswijze in te dienen

De conceptjaarstukken 2024 worden binnenkort ook aan uw raad toegezonden zodat deze kunnen worden betrokken bij de beraadslaging over de begrotingswijziging 2025 en de ontwerpbegroting 2026.

Betrokkenheid (externe) partners

Omgevingsdienst Groningen

Consequenties

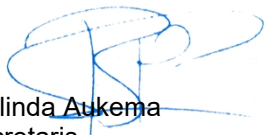
De deelnemersbijdrage voor 2026 wordt vastgesteld op € 939.000,-.

Vervolg

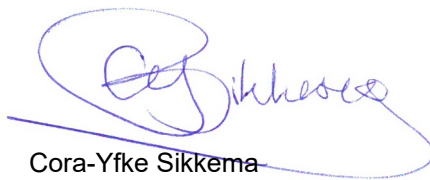
De zienswijze wordt na goedkeuring van dit raadsvoorstel verzonden aan de Omgevingsdienst Groningen.

Winschoten, 6 mei 2025

Burgemeester en wethouders van de gemeente Oldambt,

Berlinda Aukema
Secretaris

Cora-Yfke Sikkema
Burgemeester

Datum raadsvergadering 2 juli 2025	Agendapunt	Zaaknummer 30788-2025:352354
Onderwerp Zienswijze Ontwerpbegroting 2026 Omgevingsdienst Groningen (ODG)		

De raad van de gemeente Oldambt,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 6 mei 2025

Besluit

De volgende zienswijze in te dienen ten aanzien van de ontwerpbegroting 2026 van de Omgevingsdienst Groningen:

'De raad van de gemeente Oldambt heeft kennisgenomen van uw reactie op onze eerdere zienswijze met betrekking tot het verlagen van de bijdragen van de deelnemers aan de Omgevingsdienst Groningen.

Hoewel wij de reactie van het algemeen bestuur begrijpen, hechten wij eraan om nogmaals te wijzen op de wijziging in de financiering waarmee wij als gemeente worden geconfronteerd en de gevolgen hiervan voor onze begroting. Het ravijnjaar noopt ons tot het maken van soms pijnlijke maar noodzakelijke keuzes.

Gelet op het bovenstaande verzoeken wij het dagelijks bestuur om scenario's te ontwikkelen en aan de deelnemers voor te leggen waarin besparingen worden gerealiseerd zodanig dat de deelnemersbijdragen van de deelnemers omlaag kunnen worden gebracht. Deze bezuinigingen dienen uiteraard plaats te vinden binnen de kaders van de wettelijke kwaliteitscriteria.

Zou u ons hierover schriftelijk willen berichten waarin u de scenario's uitwerkt en de gevolgen voor de uitvoering van de werkzaamheden van de Omgevingsdienst Groningen worden beschreven?'

Winschoten, 2 juli 2025

De raad van de gemeente Oldambt,

Jelte van der Meer
Griffier

Cora-Yfke Sikkema
Voorzitter

Aan de gemeenteraden en Provinciale Staten van
de deelnemers van de Omgevingsdienst Groningen
(verzending via e-mail)

Postadres
Postbus 97
9640 AB VEENDAM

Bezoekadres
Lloydsweeg 17
9641 KJ VEENDAM

od-groningen.nl

Datum: 11 april 2025
Uw kenmerk: -
Ons kenmerk: 2025-013
Bijlagen: 1
Behandeld door: S. de Vries
Telefoonnummer: 06 - 27 28 91 79
E-mailadres: sdevries@od-groningen.nl
Onderwerp: Ontwerpbegroting 2026

Geachte leden van de gemeenteraad/Provinciale Staten,

Hierbij zenden wij u de ontwerpbegroting 2026 van de Omgevingsdienst Groningen. Deze is op 3 april 2025 door het Algemeen Bestuur van de Omgevingsdienst Groningen vastgesteld. Op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen en de Gemeenschappelijke regeling van de Omgevingsdienst Groningen wordt de ontwerpbegroting voor een zienswijze aan u aangeboden.

Indienen van een zienswijze

Conform de Wet op de gemeenschappelijke regelingen heeft u twaalf weken om uw zienswijze kenbaar te maken. Mocht u een zienswijze in willen dienen, dan verzoeken wij u om deze uiterlijk 3 juli a.s. te sturen naar secretariaat@od-groningen.nl.

Het Dagelijks Bestuur zal in haar vergadering op 11 juli a.s. de begroting 2026 - inclusief de reactie op de zienswijzen - agenderen en daarna ter besluitvorming aanbieden aan het Algemeen Bestuur. Op 4 september a.s. neemt het Algemeen Bestuur een besluit over beide stukken, inclusief eventueel ingediende zienswijzen. Uiterlijk 15 september a.s. dient de begroting 2026 naar de toezichthouder, het ministerie van BZK, te worden verzonden.

De gemeenten hebben in 2024 gevraagd scenario's voor te bereiden voor het naar beneden bijstellen van de bijdragen van de gemeenten, met oog op de grote financiële opgaven voor 2026. De ODG voert wettelijke taken uit met een kwaliteitsminimum. Daarnaast is er sprake van extra opgaven o.a. in het kader van de omgevingswet. Daarom ziet het Algemeen Bestuur geen ruimte om de deelnemersbijdrage naar beneden bij te stellen.

Conceptjaarstukken 2024

De conceptjaarstukken 2024 worden op 16 april aanstaande door het Dagelijks Bestuur van de Omgevingsdienst Groningen vastgesteld. Daarna ontvangt u deze ter informatie zodat u deze kunt betrekken bij de bespreking van de begroting 2026.

Toegezegde begrotingswijziging 2025

Wij hadden aangekondigd dat u een begrotingswijziging voor een extra bijdrage wegens de tussentijdse beëindiging van het huidige VTH-systeem van de ODG zou ontvangen. Zie hiervoor onze brief van 20 februari 2025 'Beëindiging implementatie VTH-systemen' (kenmerk 2025-005).

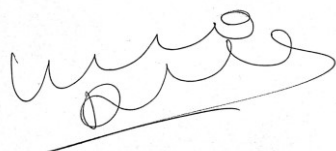
Deze begrotingswijziging ontvangt u op een later moment, na het vaststellen van de jaarstukken door het AB van de ODG op 20 juni 2025. Op dat moment hebben we namelijk inzicht in het definitieve resultaat over 2024 en kan worden vastgesteld welk aandeel de ODG zelf kan dragen en dus welke bijdrage aan de deelnemers moet worden gevraagd.

Ten slotte

Mocht u naar aanleiding van deze brief en de ontwerpbegroting vragen of opmerkingen hebben, dan kunt u uiteraard contact met ons opnemen.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Met vriendelijke groet,
Het Dagelijks Bestuur van de Omgevingsdienst Groningen, namens deze:

C.T. Dekker
Voorzitter

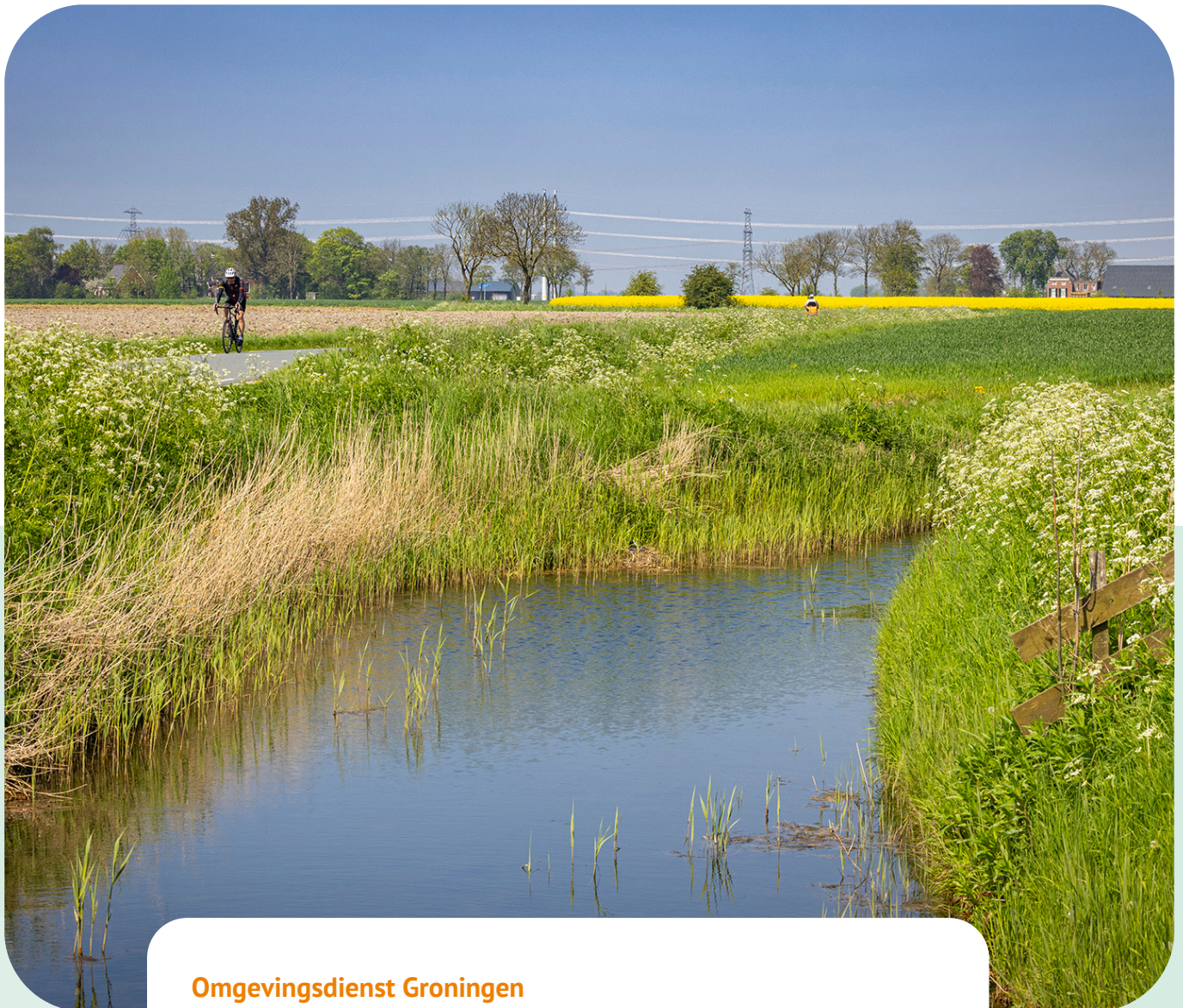

H. Berends
Secretaris

Bijlage:

- Ontwerpbegroting 2026

Samen werken aan een veilige,
schone en duurzame leefomgeving

Omgevingsdienst Groningen

Ontwerpbegroting 2026

Inhoudsopgave

1. Algemeen	3
2. Programma Uitvoering VTH-taken	6
3. Programma Uitvoering Seveso-taken	9
4. Financiële uitgangspunten	11
5. Paragrafen	13
Bijlagen	18

1. Algemeen

1.1. Inleiding

Voor u ligt de ontwerpbegroting van de Omgevingsdienst Groningen (ODG) voor het jaar 2026. In deze ontwerpbegroting zijn de belangrijkste ontwikkelingen en de financiële consequenties daarvan beschreven, naast de kosten voor de uitvoering van de reguliere taken.

1.2. De Omgevingsdienst Groningen

De ODG verzorgt de uitvoering van vergunningverlening, toezicht, handhaving en advies (VTH-taken) op het gebied van milieu - in opdracht van 10 gemeenten in Groningen en de provincie Groningen. Daarnaast voert de ODG deze taken uit voor de majeure risicobedrijven in de provincies Groningen, Fryslân en Drenthe, als één van de zes Seveso-omgevingsdiensten in Nederland.

1.3. Het jaar 2026 in vogelvlucht

In 2026 werkt de ODG, net als in eerdere jaren aan het versterken van de robuustheid van de organisatie, die zich vertaalt in stabiliteit van de dienstverlening. Er wordt uitvoering gegeven aan het Organisatieplan 2024-2029, inclusief de daarin opgenomen ontwikkelagenda. Ontwikkelingen die daarin zijn opgenomen, zijn terug te vinden in deze begroting.

Daarbij gaat het onder andere om de evaluatie van de financieringssystematiek wordt in de loop van 2025 afgerond, en zal vanaf de begroting van 2027 verwerkt worden. Inhoudelijke ontwikkelingen (Omgevingswet, energietransitie, regelgeving voor het landelijke gebied, zeer zorgwekkende stoffen en toenemende jurisdisering) zullen worden verwerkt in onze werkprocessen. De ODG zal ook in 2026 verder gaan met werven en opleiden van nieuwe medewerkers, om ons personeelsbestand op niveau te houden.

Een ontwikkeling die de ODG in zowel 2025 als in 2026 zal bezighouden, is de implementatie van een nieuw VTH-systeem. In februari 2025 heeft het Algemeen Bestuur besloten om de lopende implementatie van het VTH-systeem te beëindigen, waardoor een nieuwe aanbestedingsprocedure moest worden gevolgd. De implementatie van een nieuw systeem zal in de tweede helft van 2025 en (naar verwachting) een groot deel van 2026 in beslag nemen. Het bestuur heeft hiervoor in 2025 een extra bijdrage gevraagd aan de deelnemers. De implementatie zal ook inzet vragen van onze medewerkers.

Voor de begroting van 2026 heeft het Algemeen Bestuur meegegeven de taken uit te voeren binnen de daarvoor beschikbare middelen. Gezien de financiële situatie van onze deelnemers in 2026 is het passend dat de ODG dit uitgangspunt in haar begroting hanteert. De basis voor de begroting is - net als in voorgaande jaren - de uitvoering van de jaaropdrachten (VTH-programma) en het werkprogramma (Seveso-programma), aangevuld met al eerder door het bestuur vastgestelde financiële consequenties van ontwikkelingen. Van enkele ontwikkelingen is de financiële impact nog niet bekend, daarover zal in de loop van 2025 met het bestuur worden gesproken. Eventuele financiële consequenties worden vervolgens in een begrotingswijziging verwerkt.

1.4. Financieel beeld

Het financieel meerjarenperspectief staat weergegeven in onderstaande figuren (bedragen x € 1.000)

Financieel beeld VTH-programma:

Programma VTH	2025	2026	2027	2028	2029
Baten					
Deelnemersbijdrage	17.764	17.872	18.230	18.594	18.966
Meerwerk en projecten	886	740	568	568	568
Overige baten	489	272	272	272	272
Extra bijdrage t.b.v. VTH-systeem	793	537			
Totaal	19.933	19.422	19.070	19.435	19.807
Lasten					
Primair proces	14.764	14.406	14.164	14.429	14.700
Overhead	4.749	4.851	4.742	4.841	4.943
Overige lasten	164	164	164	164	164
Bijdrage t.b.v. VTH systeem 2026	537				
Totaal	20.214	19.422	19.070	19.435	19.807
Saldo van baten en lasten					
	-281	-	-	-	-
Dekking reserve Omnimap					
	281	-	-	-	-
Begroot resultaat					
	-	-	-	-	-

Financieel beeld Seveso-programma:

Programma Seveso	2025	2026	2027	2028	2029
Baten					
Deelnemersbijdrage	7.142	7.392	7.539	7.690	7.844
Meerwerk en projecten	716	627	364	364	364
Extra bijdrage t.b.v. VTH-systeem	297	203			
Totaal	8.155	8.222	7.903	8.054	8.208
Lasten					
Primair proces	5.667	5.770	5.500	5.606	5.714
Overhead	2.404	2.452	2.403	2.448	2.494
Overige lasten					
Bijdrage t.b.v. VTH systeem 2026	203				
Totaal	8.274	8.222	7.903	8.054	8.208
Saldo van baten en lasten					
	-119	-	-	-	-
Dekking reserve Omnimap					
	119	-	-	-	-
Begroot resultaat					
	-	-	-	-	-

Financieel beeld ODG totaal:

ODG	2025	2026	2027	2028	2029
Baten					
Deelnemersbijdrage	24.907	25.264	25.769	26.284	26.810
Meerwerk en projecten	1.602	1.367	932	932	932
Overige baten	489	272	272	272	272
Extra bijdrage t.b.v. VTH-systeem	1.090	740	-	-	-
Totaal	28.088	27.643	26.973	27.489	28.014
Lasten					
Primair proces					
- Personeelslasten	19.270	19.090	18.671	19.035	19.407
- Materiële kosten	1.161	1.087	987	994	1.001
Overhead					
- Personeelslasten	4.303	4.383	4.429	4.556	4.686
- Materiële kosten	2.850	2.919	2.722	2.739	2.757
Overige lasten	164	164	164	164	164
Bijdrage t.b.v. VTH systeem 2026	740				
Totaal	28.488	27.643	26.973	27.489	28.014
Saldo van baten en lasten					
	-400	-	-	-	-
Dekking reserve Omnimap					
	400	-	-	-	-
Begroot resultaat					
	-	-	-	-	-

1.5. Leeswijzer

In deze ontwerpbegroting 2026 zijn de belangrijkste ontwikkelingen en de financiële consequenties daarvan beschreven, naast de kosten voor de uitvoering van de reguliere taken.

In hoofdstuk 2 wordt ingegaan op het programma "Uitvoering VTH-taken" en in hoofdstuk 3 staat het programma "Uitvoering Seveso-taken". In beide hoofdstukken wordt ingegaan op de drie volgende vragen: 'Wat willen we bereiken?', 'Wat gaan we doen?' en 'Wat mag het kosten?' Hoofdstuk 4 bevat de financiële begroting. Hierin zijn de baten en lasten nader toegelicht. Daarna volgen in hoofdstuk 5 de verplichte paragrafen. In de bijlagen wordt inzicht geboden in de bijdrage per deelnemer, de begroting per taakveld, de activa van de ODG en de ontwikkeling van de balans.

2. Programma Uitvoering VTH-taken

2.1. Wat willen we bereiken?

Onze missie rechtvaardigt het bestaansrecht van de organisatie en beschrijft onze drijfveren.

De missie van de ODG is:

Wij werken aan een veilige, schone en duurzame leefomgeving in onze regio.

Dagelijks zetten de medewerkers van de ODG zich in om de regio een stukje mooier te maken. Zodat inwoners en ondernemers in een veilige, schone en duurzame leefomgeving kunnen wonen, werken en recreëren. Nu en in de toekomst. Dit doen we door ons werk - vergunningverlening, toezicht, handhaving en advisering - op efficiënte wijze, proactief en met een transparante afweging van belangen uit te voeren.

2.2. Wat gaan we doen?

2.2.1. Producten en diensten

Ieder jaar maken de ODG en de deelnemers afspraken de producten en diensten die de ODG uitvoert, conform de richtlijnen van het regionale uitvoerings- en handhavingsbeleid. De deelnemersbijdrage is gebaseerd op uitvoering van deze taken. In onderstaande tabel staat een doorkijk van de verwachte totale productie in 2026. Het uitgangspunt daarbij is de vastgestelde jaaropdracht 2025.

Domein	Producten # aantallen	Diensten # uren	Totaal (x €1.000)	in %
Milieu	3.066	15.421	5.422	53%
Bodem	2.344	3.055	1.392	14%
Asbest	2.789	616	646	6%
Onafhankelijk	1.593	5.343	1.261	12%
Juridisch en bestuurlijke handhaving	258	3.935	1.040	10%
Individueel	-	4.065	325	3%
Bouw	79	-	112	1%
Totaal	10.129	32.434	10.199	100%

2.2.2. Collectieve taken

Naast inzet voor de jaaropdracht verricht de ODG een zestal collectieve taken voor alle deelnemers. Collectieve taken worden collectief gefinancierd door de deelnemers, naar rato van omvang van de jaaropdracht (producten en diensten). Het gaat om de volgende taken:

1. **Ketentoezicht:** bij ketentoezicht wordt er branchebreed onderzoek gedaan naar naleefgedrag en wordt er waar nodig handhavend opgetreden. Dit beperkt zich niet tot één locatie bij één deelnemer. Een voorbeeld is het administratief volgen van grondstromen.
2. **Ontwikkeling:** hieronder valt inzet gericht op het verbeteren en innoveren van de dienstverlening aan deelnemers.
3. **Piket:** voor toezicht bij calamiteiten en storingen buiten reguliere kantoor tijden is een piketdienst ingesteld. De ODG garandeert 24 uur bereikbaarheid voor alle deelnemers.
4. **Wet- en regelgeving:** jaarlijks heeft de ODG te maken met wijzigende wet- en regelgeving en actuele onderwerpen die voor alle deelnemers relevant zijn. Momenteel bijvoorbeeld de Zeer Zorgwekkende Stoffen (waaronder PFAS), waterstof en stikstof. De ODG reserveert tijd om zich op deze onderwerpen voor te bereiden en de deelnemers te ondersteunen.

5. **Opleiding en coaching:** de wijzigingen van wet- en regelgeving, de krapte op de arbeidsmarkt en de doorontwikkeling van de organisatie, leidt ertoe dat er structureel meer tijd wordt besteed aan opleiding van medewerkers, inwerken van onervaren collega's en coaching.
6. **Strafrecht:** bij sommige zaken wordt niet alleen bestuursrechtelijk opgetreden, maar volgt er ook strafrechtelijk traject. De ODG is hiervoor bevoegd gezag.

Collectieve taken	# uren	Totaal (x €1.000)	in %
Ketentoezicht	2.881	248	13%
Ontwikkeling	1.139	98	5%
Opleiding en coaching	9.551	821	42%
Piket	3.208	276	14%
Strafrecht	3.574	307	16%
Wet- en regelgeving	2.567	221	11%
	22.920	1.971	100%

2.2.3. Ontwikkelingen

In de Kadernota 2026 zijn interne- en externe ontwikkelingen opgenomen met invloed op onze producten, diensten en bedrijfsvoering. Deze zijn ook terug te vinden in het Organisatieplan 2025-2029. In dit hoofdstuk zijn de ontwikkelingen met financiële impact in 2026 beschreven. Daarnaast zijn de ontwikkelingen beschreven die hoogstwaarschijnlijk financiële impact zullen hebben in 2026.

2.2.3.1. Ontwikkelingen met financiële impact in 2026

Dienstverlening Provincie Groningen (HRM, Financiën, ICT)

In 2023 is de dienstverlening van de Provincie Groningen op het gebied van de domeinen HRM, financiën en ICT geëvalueerd en op basis daarvan zijn, in samenspraak met de Provincie, keuzes gemaakt met betrekking tot de gewenste samenwerking in de toekomst. Hieruit volgt dat de Omgevingsdienst Groningen in de toekomst zelf de boekhouding zal verzorgen en de rest van de eerder genoemde dienstverlening door de Provincie Groningen wordt geleverd. Wel is uitgesproken dat de Provincie Groningen en de Omgevingsdienst Groningen gaan werken aan een verbetering van deze duurzame samenwerking.

Met het Algemeen Bestuur is in september 2024 besproken dat incidentele kosten tot 2026 zoveel mogelijk zullen worden gedekt uit de bestaande budgetten en vanaf 2026 € 125.000 zal worden opgenomen in de begroting om de stijging van de structurele kosten te kunnen dekken. Het betreft voornamelijk kosten voor het invullen van de taken rondom de boekhouding door de Omgevingsdienst Groningen zelf en een verwachte stijging van de kosten van de dienstverlening door de Provincie. De vergoeding aan de provincie Groningen is namelijk sinds 2013 niet geïndexeerd. In hoofdstuk 4 is te vinden hoe deze toename is verwerkt in de bijdragen van gemeenten en provincies.

2.2.3.2. Ontwikkelingen met nader te bepalen financiële impact in 2026

Informatievoorziening

In februari 2025 heeft het Algemeen Bestuur besloten om de implementatie van het VTH-systeem vroegtijdig te beëindigen. Het bestuur heeft geconcludeerd dat de beoogde samenwerking niet goed functioneert en dat de verwachtingen over en weer niet zijn waargemaakt. Inmiddels zijn de voorbereidingen van een aanbestedingsprocedure gestart, waarmee de ODG een bewezen VTH-systeem wil selecteren. De aanbesteding zal naar verwachting in de eerste helft van 2025 plaatsvinden en de daaropvolgende implementatie zal in de tweede helft van 2025 en in 2026 worden uitgevoerd.

We verwachten dat de ontwikkelingen rond het VTH-systeem effecten hebben op de inzet van medewerkers: gedurende de periode van aanbesteding en implementatie zullen zij werken met de opgeleverde onderdelen van het VTH-systeem, aangevuld met andere systemen, waardoor doorlooptijden langer zijn. Medewerkers zullen op verschillende manieren betrokken worden om de implementatie succesvol te laten verlopen. Als de aanbesteding is afgerond en de implementatie vorm krijgt, kan een gedetailleerde inschatting van de inzet van ODG'ers worden gemaakt. Deze zullen worden meegenomen gedurende het opstellen van de jaaropdrachten 2026. Op basis van eerdere ervaringen verwachten we een inzet van ongeveer 4.000 uur.

Het Algemeen Bestuur heeft besloten om de verwachte financiële consequenties van de beëindiging en aanbestedingsprocedure te verwerken in een wijziging van de begroting van 2025. De besteding van deze middelen vindt zowel in 2025 als in 2026 plaats. Mocht toch blijken dat de kosten voor de nieuwe leverancier financiële effecten hebben op de begroting 2026, zullen deze worden voorgelegd aan het bestuur en zo nodig worden verwerkt in een begrotingswijziging.

In 2024 is, aanvullend op het organisatieplan, een informatievisie opgesteld waarin de gewenste ontwikkelingen op het gebied van de informatievoorziening voor de komende jaren zijn omschreven. In de eerste helft van 2025 wordt een plan van aanpak opgesteld om de inzichten uit de informatievisie in de organisatie(inrichting) op te nemen. Eventuele veranderingen, inclusief de financiële impact daarvan, worden dan voorgelegd aan het bestuur. We blijven in gesprek met het bestuur en onze deelnemers over de ontwikkelingen.

Toezicht op energiebesparende maatregelen

Sinds 2024 is het toezicht op energiebesparing bij bedrijven onderdeel van het basistakenpakket van de ODG. De ODG ontvangt hiervoor een subsidie (specifieke uitkering) van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, deze is bedoeld als aanvulling op de eigen inzet. In opdracht van het Algemeen Bestuur werkt de ODG in samenwerking met deelnemers een businesscase over de benodigde inzet en bijbehorende kosten. Deze wordt opgeleverd in het tweede kwartaal van 2025. Afhankelijk van het gekozen uitvoeringsscenario leidt dit tot een toename van de gezamenlijke deelnemersbijdrage van € 300.000 tot € 500.000. Na besluitvorming door het Algemeen Bestuur worden de financiële consequenties verwerkt in een begrotingswijziging.

Contributieverhoging Omgevingsdienst NL

De vereniging van omgevingsdiensten Omgevingsdienst NL heeft in haar begroting 2025 een verhoging van de jaarlijkse contributie opgenomen. Het Algemeen Bestuur zal in het tweede kwartaal van 2025 bespreken of het wil instemmen met deze verhoging (naar verwachting € 30.000 tot € 50.000). Deze zal dan verwerkt worden in een begrotingswijziging.

2.3. Wat mag het kosten?

Onderstaande tabel geeft de lasten en baten voor de uitvoering van de jaaropdracht, collectieve taken en ontwikkelingen weer (bedragen x € 1.000). In bijlage 1 is de deelnemersbijdrage in per deelnemer en taakveld uiteengezet.

Deelnemersbijdrage (x €1.000)	Jaaropdracht	Collectief	Overhead	Veo	Begroting 2026
Eemsdelta	1.253	235	581	-	2.068
Groningen	1.058	199	490	-	1.747
Het Hogeland	745	140	345	-	1.230
Midden-Groningen	1.314	247	609	-	2.170
Oldambt	569	107	264	-	939
Pekela	313	59	145	-	517
Stadskanaal	661	124	306	-	1.091
Veendam	496	93	230	-	818
Westerkwartier	1.036	194	480	-	1.711
Westerwolde	649	122	301	-	1.071
Provincie Groningen	2.412	453	1.117	529	4.511
Totaal	10.505	1.971	4.867	529	17.872

3. Programma Uitvoering Seveso-taken

3.1. Wat willen we bereiken?

Het programma Uitvoering Seveso-taken heeft betrekking op de uitvoering van de vergunningverlening, toezicht en handhaving bij de zogenaamde Seveso-bedrijven in Noord-Nederland. Nederland telt ongeveer 450 majeure risicobedrijven, waarvan 104 bedrijven in Drenthe, Fryslân en Groningen liggen. De ODG voert in opdracht van de drie noordelijke provincies de VTH-taken uit met als doel om zware ongevallen bij en milieuschade door de Seveso-bedrijven te voorkomen.

De ODG werkt nauw samen met de Nederlandse Arbeidsinspectie, de Veiligheidsregio's Groningen, Drenthe en Fryslân, de Inspectie Leefomgeving en Transport, het Openbaar Ministerie, Rijkswaterstaat, de waterschappen en de collega-omgevingsdiensten in Fryslân en Drenthe.

3.2. Wat gaan we doen?

3.2.1. Producten en diensten

De basis voor de taakinvulling van de Seveso-taken is de Noordelijke Maat. Daarin zijn normen opgenomen voor de VTH-taken die betrekking hebben op een Seveso-bedrijf. De omvang van het programma Uitvoering Seveso-taken wordt bepaald door het aantal bedrijven te vermenigvuldigen met de Noordelijke Maat.

In de begroting 2026 is uitgegaan van 104 Seveso-bedrijven (op peildatum 1 november 2024). Het gaat om de volgende aantallen bedrijven per provincie:

Drenthe:	18
Fryslân:	14
Groningen:	72

Ieder jaar stellen de ODG en de Noordelijke provincies een Werkprogramma op, waarin de uitvoering van de Seveso-taken in het navolgende jaar wordt beschreven. Daarnaast is daarin beschreven aan welke landelijke projecten de ODG meewerkt. Het betreft projecten uit de Meerjarenagenda Versterking Omgevingsveiligheid (MVO) en de Meerjaren afspraken (MJA), die als doel hebben om de samenwerking en kwaliteit van de uitvoering binnen het landelijke netwerk van alle ketenpartners te optimaliseren. Naast deze landelijke projecten worden ook regionale speerpunten en projecten benoemd en opgenomen in het werkprogramma.

Veranderingen in de omvang van de opdracht worden in najaar 2025 middels een begrotingswijziging verwerkt in de begroting 2026.

3.2.2. Ontwikkelingen

In de Kadernota 2026 zijn interne- en externe ontwikkelingen opgenomen met invloed op onze producten, diensten en bedrijfsvoering. In dit hoofdstuk zijn de specifieke ontwikkelingen binnen het Seveso-programma beschreven. De ontwikkelingen die beide programma's betreffen, zijn in beschreven in het hoofdstuk over het programma 'Uitvoering VTH-taken'. In dit hoofdstuk wordt volstaan met een verwijzing.

Daarbij is dezelfde indeling gehanteerd als in het hoofdstuk over het programma 'Uitvoering VTH-taken': eerst de ontwikkelingen met financiële impact, daarna de ontwikkelingen met mogelijk financiële impact.

3.2.2.1. Ontwikkelingen met financiële impact in 2026

Maatwerkafspraken grote uitstoters

Het Rijk heeft incidenteel middelen ter beschikking gesteld aan de zes Seveso-omgevingsdiensten voor de inzet van vergunningverleners en specialisten in de periode 2024 tot en met 2030, ten behoeve van het maken van maatwerkafspraken maken met de twintig grootste uitstoters van koolstofdioxide en andere emissies. De betaling van deze middelen verloopt via Provincie Groningen, de definitieve hoogte van het bedrag in 2026 wordt in de tweede helft van 2025 bekend. In de Begroting 2026 is € 264.000 opgenomen, op basis van de prognose van het bedrag dat de ODG verwacht te ontvangen in de periode 2026-2030.

De ontwikkeling 'Dienstverlening Provincie (HRM, Financiën, ICT)' is ook relevant voor het Seveso-programma. Deze is beschreven in het hoofdstuk over het programma 'Uitvoering VTH-taken'.

3.2.2.2. Ontwikkelingen nader te bepalen financiële impact in 2026

Financiële zekerheidsstelling

Financiële zekerheidsstelling is een nieuw instrument onder de Omgevingswet, waarmee wordt beoogd dat financiële schade niet op het bevoegd gezag wordt afgewenteld. De tweejarige pilot wordt in 2025 afgerond, daarna worden de benodigde capaciteit bepaald en de financiële gevolgen verwerkt in een begrotingswijziging.

De volgende ontwikkelingen zijn ook relevant voor het Seveso-programma. Deze zijn beschreven in het hoofdstuk over het programma 'Uitvoering VTH-taken':

- Implementatie VTH-systeem
- Informatievoorziening
- Contributieverhoging Omgevingsdienst NL

3.3. Wat mag het kosten?

Onderstaande tabel geeft hoogte van de bijdrage voor de uitvoering van de Seveso-taken weer (bedragen x € 1.000).

Seveso (x €1.000)	2026	2027	2028	2029
Provincie Drenthe	1.168	1.192	1.215	1.240
Provincie Fryslân	1.200	1.224	1.249	1.274
Provincie Groningen	5.023	5.123	5.226	5.330
Totaal	7.392	7.539	7.690	7.844

4. Financiële uitgangspunten

4.1. Loon- en prijsstijgingen

In de begroting 2026 is in samenspraak met de deelnemers uitgegaan van een gemiddelde gewogen indexatie van 3,0% t.o.v. 2025. Dit percentage is gebaseerd op een indexatie van 3,1% van de loonkosten en 2,2% van de materiële kosten. Ten tijde van het opstellen van deze begroting wordt nog onderhandeld over de CAO van de medewerkers, daarom is een schatting opgenomen van de effecten daarvan. De definitieve consequenties voor de begroting van 2026 worden verwerkt in een begrotingswijziging. Als uitgangspunt hanteert de ODG dat aansluiting wordt gezocht bij de middelen de deelnemers in het gemeentefonds en respectievelijk het provinciefonds ontvangen ter compensatie van de loon- en prijsstijgingen.

4.2. Deelnemersbijdrage programma uitvoering VTH-taken

Uitgangspunt in het financieringsmodel van de ODG is dat er (beperkte) bijsturing van de output en daarmee ook van de bijdrage mogelijk is bij het vaststellen van de definitieve jaaropdracht. De spelregels van het financieringsmodel zijn vastgelegd in de bijdrage-verordening.

De deelnemersbijdrage is gebaseerd op de te verwachten jaaropdracht per deelnemer; rekening houdend met de ondergrens van het regionale beleid. Het financieringsmodel kent herverdeeffecten tussen deelnemers, omdat elke deelnemer overhead en collectieve taken betaalt naar rato van de omvang van de jaaropdracht. Wijzigingen in de omvang van de jaaropdrachten 2025 van verschillende deelnemers en het effect van businesscases hebben in de begroting 2026 effect op de hoogte van de bijdragen aan collectieve taken en overhead. Deze zijn in onderstaand schema als 'herverdeeffect' opgenomen. Verder zijn de effecten getoond van indexatie, inhuurkosten, loon- en prijsstijgingen en de toevoeging van de bijdrage voor de dienstverlening door provincie Groningen op het gebied van HRM, Financiën, ICT.

Mutaties deelnemersbijdrage(x €1.000)	Begroting 2025	Mutatie inhuur	DV Prov.Groningen	Loon & prijsstijgingen	Herverdeel effect	Begroting 2026
Eemsdelta	2.040	-58	11	59	16	2.068
Groningen	1.757	-52	9	51	-18	1.747
Het Hogeland	1.214	-35	6	35	9	1.230
Midden-Groningen	2.178	-64	11	63	-19	2.170
Oldambt	922	-26	5	27	12	939
Pekela	516	-15	3	15	-2	517
Stadskanaal	1.084	-31	6	32	1	1.091
Veendam	812	-23	4	24	2	818
Westerkwartier	1.650	-46	9	48	49	1.711
Westerwolde	1.067	-31	6	31	-2	1.071
Provincie Groningen	4.525	-118	21	132	-49	4.511
Totaal	17.764	-500	90	518	-	17.872

4.3. Bijdrage programma uitvoering Seveso-taken

De uitvoering van de Seveso-taken gebeurt in 2026, evenals in 2025, op basis van de Noordelijke Maat. De volgende financiële uitgangspunten zijn van toepassing bij de uitvoering van de Seveso-taken:

- De kosten en opbrengsten van werkzaamheden voor Seveso-bedrijven worden in een apart programma gerapporteerd.
- De omvang van de Seveso-taken is per provincie vastgesteld aan de hand van de Noordelijke Maat.
- Bovenop de loonkosten voor de formatie in het primair proces, geldt een opslag voor materiële kosten en overhead.
- De drie provincies betalen de volledige lasten die samenhangen met de uitvoering van de Seveso-taken.

Eventuele voor- of nadelen worden alleen verrekend met de Seveso-deelnemers (de drie provincies). Hieronder is per deelnemer een getailleerd overzicht opgenomen van de mutaties in de begroting.

Seveso (x €1.000)	Begroting 2025	Loon- & prijsstijgingen	DV Prov.Groningen	Begroting 2026
Provincie Drenthe	1.129	34	6	1.168
Provincie Fryslân	1.160	35	6	1.200
Provincie Groningen	4.853	146	24	5.023
Totaal	7.142	214	35	7.392

5. Paragrafen

In de BBV zijn meerdere verplichte paragrafen opgenomen voor provincies, gemeenten en hun gemeenschappelijke regelingen. Deze zijn niet allemaal relevant voor de ODG. Om die reden zijn de paragrafen lokale heffingen, kapitaalgoederen, grondbeleid en verbonden partijen niet opgenomen.

De paragrafen 'Weerstandvermogen en risicobeheersing', 'Financiering' en 'Bedrijfsvoering' zullen hieronder nader worden toegelicht.

5.1. Weerstandvermogen en risicobeheersing

Deze paragraaf beschrijft in welke mate de weerstandscapaciteit toereikend is om eventuele risico's op te vangen. De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden om niet begrote kosten, die onverwacht en substantieel zijn, op te kunnen vangen.

5.1.1. Weerstandvermogen

Conform de BBV bestaat de weerstandscapaciteit uit de volgende componenten:

- Onbenutte belastingcapaciteit
- Stille reserves
- Algemene reserve
- Onvoorzien

Van de eerste twee is bij de ODG geen sprake, van de laatste twee wel. Vandaar dat in de begroting 2026 - net als in alle voorgaande jaren - het weerstandsvermogen is gebaseerd op de Algemene Reserve en de post onvoorzien. Het Algemeen Bestuur heeft op 30 maart 2023 besloten dat de algemene reserve toereikend moet zijn om de gekwantificeerde risico's te dekken (met het gegeven dat de post onvoorzien feitelijk altijd wordt uitgegeven en deze buffer noodzakelijk is). Gegeven de financiële situatie van de deelnemers willen we nu niet voorstellen om de Algemene Reserve aan te vullen, maar de post onvoorzien vrij houden om te zorgen dat we met het weerstandsvermogen de gekwantificeerde risico's kunnen dekken. De risico's (zijnde € 400.000) worden in de volgende paragraaf benoemd en toegelicht.

De Algemene Reserve mag maximaal 5% van de jaaromzet (VTH-programma) bedragen. Voor het jaar 2026 betekent dit maximaal een bedrag van € 886.000. De verwachte stand van de algemene reserve op 1 januari 2026 is gelijk aan de stand van begin 2025 (€ 300.000), hetgeen betekent dat geen extra dotatie door deelnemers nodig is. De post onvoorzien is geraamd op € 100.000.

In het onderstaande overzicht is de ontwikkeling van het weerstandsvermogen weergegeven:

Onderdeel	Omvang
Algemene reserve (stand 1-1-2025)	300.000
af: onttrekkingen 2025	-
af: rekeningresultaat 2025	-
Stand 1-1-2026	300.000
Onvoorzien	100.000
Totaal	400.000

5.1.2. Risicoanalyse

Onderstaand een overzicht van mogelijke risico's en de kans dat het risico zich daadwerkelijk voordoet.

Risicoanalyse	Bedrag	Kans	Bedrag
Implementatie nieuw VTH-systeem	300.000	50%	150.000
Arbeidsmarkt	300.000	50%	150.000
Incidentele gelden	200.000	50%	100.000
			400.000
Weerstandvermogen			400.000
Weerstandcapaciteit			100%

Hieronder volgt een toelichting van de risico's:

- **Implementatie VTH-systeem:** in 2025 wordt een aanbesteding uitgevoerd voor een nieuw VTH-systeem, nadat de implementatie van het VTH-systeem voortijdig is beëindigd. De implementatie van het nieuwe VTH-systeem zal in 2025 en 2026 worden uitgevoerd. De financiële consequenties die hiermee samenhangen, inclusief de extra bijdrage door de deelnemers, zijn verwerkt in een wijziging van de begroting 2025. We verwachten dat de beschikbare middelen de uitgaven kunnen dekken. Desondanks is het mogelijk dat er extra kosten samenhangen met de implementatie in 2026, daarom is de implementatie van het VTH-systeem veiligheidshalve als risico opgenomen.
- **Arbeidsmarkt:** We verwachten dat de krapte op de arbeidsmarkt de komende jaren gaat aanhouden. Ervaren medewerkers zijn moeilijk te vinden, waardoor we gebruik moeten maken van duurdere inhuur. Daarnaast moeten we aan de voorkant blijven investeren in opleiden, begeleiden en ontwikkelen van personeel.
- **Incidentele gelden:** De ODG ontvangt enkele bijdragen van het Rijk, waarvan de omvang in 2026 op het moment van opstellen van deze begroting nog niet helemaal zeker is.

5.1.3. Weerstandscapaciteit

Op basis van bovenstaande risicoanalyse verwacht de ODG dat de weerstandscapaciteit toereikend is om de risico's binnen de exploitatie 2026 op te vangen. Mocht een risico zich daadwerkelijk voordoen, dan zal het Algemeen Bestuur hierover geïnformeerd worden bij de voor- of najaarsnota. Vanzelfsprekend zullen wij eerst beoordelen of we binnen de beschikbare begroting prioriteiten stellen om zodoende risico's op te vangen.

5.1.4. Kengetallen

Op grond van de BBV dienen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing kengetallen opgenomen te worden. Het gaat om de volgende kengetallen:

Kengetallen	2026	2027	2028	2029
Netto schuldquote	2%	1%	0%	1%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte le	2%	1%	0%	1%
Solvabiliteitsratio	8%	8%	8%	8%
Structurele exploitatieruimte	0%	0%	0%	0%
Grondexploitatie				
Belastingcapaciteit				

In bijlage 4 is de geprognostiseerde balans opgenomen. Hieronder volgt een toelichting op de kengetallen.

5.1.4.1. Netto schuldquote

De netto schuldquote geeft de verhouding van de schuldenlast van de ODG ten opzichte van de eigen middelen weer. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. De ODG in 2025 heeft geen vaste schulden.

5.1.4.2. Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de ODG in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het Eigen Vermogen als percentage van het balanstotaal. Onder het Eigen Vermogen verstaan we de Algemene Reserve en de overige bestemmingsreserves en het resultaat uit het overzicht baten en lasten. Het Eigen Vermogen bestaat in 2024 alleen uit de Algemene Reserve. Het solvabiliteitsratio van 8% is laag. Het is een gevolg van het besluit van het Algemeen Bestuur dat de algemene reserve maximaal 5% van de omzet mag zijn.

5.1.4.3. Structurele exploitatieruimte

Structureel evenwicht in de begroting is een voorwaarde voor het toepassen van repressief toezicht. Dit betekent dat structurele lasten, inclusief structurele toevoegingen aan bestemmingsreserves, maximaal gelijk mogen zijn aan de structurele baten inclusief structurele onttrekkingen aan bestemmingsreserves. De exploitatieruimte wordt als percentage van de totale baten weergegeven. De meerjarenbegroting is structureel in evenwicht.

5.2. Financiering

Volgens de Wet Financiering Decentrale Overheden (FIDO) is elke gemeenschappelijke regeling verplicht om een financieringsparagraaf in haar begroting en jaarrekening op te nemen. Daarin worden de ontwikkelingen aangegeven met betrekking tot de kasgeldlimiet, de ontwikkelingen wat betreft de rente-risiconorm, de verwachte toe- of afname van geldleningen of uitzettingen en het verdere beleid ten aanzien van treasury.

5.2.1. Treasurybeleid

Het treasurybeleid van de ODG dient tot:

- Het verzekeren van duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities;
- Het beschermen van vermogens- en (rente-)resultaten tegen ongewenste financiële risico's zoals renterisico's, koersrisico's, liquiditeitsrisico's en kredietrisico's;
- Het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities;
- Het optimaliseren van de renteresultaten.

Het treasurybeleid is nader uitgewerkt in het treasurystatuut.

5.2.2. Geldleningen

Aangezien de provincie Groningen het betalingsverkeer en de financiering voor de ODG regelt, maakt de ODG voor de schommelingen in de liquiditeitspositie gebruik van de financiële middelen van de provincie Groningen. De hiervoor aan de provincie te betalen vergoeding op de rekening-courant verhouding is marktconform.

5.2.3. Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet geeft aan in welke mate in de financiering van investeringen mag worden voorzien in de vorm van kortlopende middelen. De omvang van de financiering met kortlopende middelen is in het onderstaande figuur meerjarig afgezet tegen de kasgeldlimiet.

Kaslimiet (x € 1.000)	2026	2027	2028	2029
Omvang begroting	27.643	26.973	27.489	28.014
1.Kaslimiet in %	8,20%	8,20%	8,20%	8,20%
	2.267	2.212	2.254	2.297
2.Omvang vlottende schuld				
Opgenomen gelden < 1 jaar	5.053	4.903	4.761	4.917
Schuld in rekening courant				
	5.053	4.903	4.761	4.917
3.Vlottende middelen				
Kasgelden				
Tegoeden rekening courant	1.000	1.000	1.000	1.000
Overige uitstaande gelden < 1 jr	3.486	3.590	3.698	3.772
	4.486	4.590	4.698	4.772
4.Toets kasgeldlimiet				
Totaal netto vlottende schuld (2-3)	567	313	63	145
Toegestane kaslimiet(1)	2.267	2.212	2.254	2.297

5.2.4. Renterisiconorm

De renterisiconorm schrijft voor hoeveel maximaal geleend mag worden voor een periode langer dan één jaar. De renterisiconorm bedraagt 20% van de vaste schuld (er geldt een drempelbedrag van EUR 2,5 miljoen). Dat betekent dat in enig jaar 20% van de vaste schuld mag worden vernieuwd. De ODG heeft geen vaste schuld.

5.2.5. Schatkistbankieren

De ODG maakt voor het schatkistbankieren gebruik van de provincie Groningen.

5.3. Bedrijfsvoering

De bedrijfsvoering is erop gericht om onze medewerkers van optimale dienstverlening te voorzien op het gebied van ondersteunende diensten, waaronder: management, secretariaat, P&O, financiën, ICT, privacy, communicatie, huisvesting en juridische zaken.

In 2026 richt de bedrijfsvoering zich, naast de reguliere ondersteunende taken, specifiek op:

- Blijven ontwikkelen op gebied van arbeidsmarkt, onboorden van personeel, om medewerkers aan ons te binden en ze te boeien.
- Doorontwikkelen op het gebied van IT (o.a. nieuw VTH systeem en datagestuurd werken).
- Meerjaren plannen op facilitair gebied. Dit is van grote waarde voor onze medewerkers en hierbij valt te denken aan meerjarenplan huisvesting gebouw, klimaatbeheersing, vervanging inventaris, gebruik van ons wagenpark duurzamer maken, postvoorziening efficiënter maken.
- De evaluatie van de dienstverlening en samenwerking met de Provincie Groningen heeft plaatsgevonden. Op dit moment wordt gevolg gegeven aan de vernieuwde afspraken en verdere professionalisering van de dienstverlening op het gebied van ICT, P&O en Financiën. Dit zal de komende jaren in beslag nemen, omdat afspraken deels ook afhankelijk zijn van externe ontwikkelingen.

5.3.1. Beleidsindicatoren

In de BBV is bepaald dat gemeenten per taakveld een verplichte set van beleidsindicatoren opnemen. Doel hiervan is de transparantie en onderlinge vergelijkbaarheid tussen gemeenten te verhogen. Voor de ODG zijn deze indicatoren niet van toepassing met uitzondering van onderstaande twee indicatoren binnen het taakveld Bestuur en ondersteuning.

Indicator	Berekening	Externe inhuur
Externe inhuur	Kosten als % van de totale loonsom	25,0%
Overhead (personele kosten)	% van de totale lasten	18,7%

Bijlagen

Bijlage 1: Meerjarig overzicht van de bijdrage per deelnemer

Programma uitvoering VTH-taken

Deelnemersbijdrage (x €1.000)	2026	2027	2028	2029
Eemsdelta	2.068	2.110	2.152	2.195
Groningen	1.747	1.782	1.818	1.854
Het Hogeland	1.230	1.254	1.279	1.305
Midden-Groningen	2.170	2.213	2.257	2.303
Oldambt	939	958	977	997
Pekela	517	527	538	548
Stadskanaal	1.091	1.112	1.135	1.157
Veendam	818	835	851	868
Westerkwartier	1.711	1.745	1.780	1.815
Westerwolde	1.071	1.093	1.114	1.137
Provincie Groningen	4.511	4.601	4.693	4.787
Totaal	17.872	18.230	18.594	18.966

Programma uitvoering Seveso-taken

Seveso (x €1.000)	2026	2027	2028	2029
Provincie Drenthe	1.168	1.192	1.215	1.240
Provincie Fryslân	1.200	1.224	1.249	1.274
Provincie Groningen	5.023	5.123	5.226	5.330
Totaal	7.392	7.539	7.690	7.844

Bijlage 2: Begroting 2024 per taakveld

Begroting 2026	Taakveld	VTH	Seveso	Totaal
Baten				
Milieubeheer	7.4	14.229	5.770	19.999
Bestuur	0.1	53		53
Overhead	0.4	4.867	2.452	7.319
Overige baten	0.8	272		272
Totaal		19.422	8.222	27.643
Lasten				
Milieubeheer	7.4	14.354	5.770	20.124
Bestuur	0.1	53		53
Overhead	0.4	4.851	2.452	7.302
Overige lasten	0.8	164		164
Totaal		19.422	8.222	27.643
Saldo van baten en lasten				
		-	-	-
Mutatie reserve				
		-	-	-
Begroot resultaat				
		-	-	-

Bijlage 3: Investeringskalender

Investeringskalender	Bedragen (x €1.000)
2025	
Gebouw, deels oplevering en upgrade	750
2026	
Gebouw, afwikkeling en upgrade	243
2027	
Ict, vervanging	100
2028	
Ict, vervanging	100
2029	
Ict, vervanging	100

Bijlage 4: Geprognosticeerde balans

Geprognosticeerde balans (x € 1.000)	2025	2026	2027	2028	2029
Totaal vaste activa	918	995	741	490	573
Viottende activa					
Uitzettingen met een looptijd korter dan één jaar	-	-	-	-	-
vorderingen op openbare lichamen	1.705	1.756	1.809	1.863	1.901
Rekening courantverhoudingen met niet financiële instellingen	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
Overige vorderingen	1.679	1.729	1.781	1.835	1.871
Overlopende activa					
overige nog te ontvangen bedragen, en vooruitbetaalde bedragen die ten laste van de volgende begrotingsjaren komen	-	-	-	-	-
Totaal activa	5.302	5.480	5.331	5.188	5.345
Eigen vermogen					
Algemene reserve	428	428	428	428	428
Bestemmingsreserve	-	-	-	-	-
Gerealiseerde resultaat	-	-	-	-	-
Vaste passiva	-	-	-	-	-
Viottende passiva					
Netto-viottende schulden looptijd korter dan één jaar	-	-	-	-	-
Overlopende schulden	4.875	5.053	4.903	4.761	4.917
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	-	-	-	-	-
Overige vooruitontvangen bedragen, die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	-	-	-	-	-
Totaal passiva	5.302	5.480	5.331	5.188	5.345

Bijlage 5: Aanbiedings- en vaststellingsbesluit

Het Dagelijks Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Groningen verklaart dat:

- a) De ontwerpbegroting 2026 op 3 april 2025 is vastgesteld en vervolgens voor zienswijze is aangeboden aan de deelnemers van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Groningen.
- b) De ontwerpbegroting is aangeboden aan de raden van de deelnemende gemeenten en provinciale staten van de provincie Groningen, met het verzoek deze voor een ieder ter inzage te leggen en, tegen betaling van de kosten, algemeen verkrijgbaar te stellen;
- c) De begroting voor het jaar 2026 wordt op 4 september 2025 aangeboden aan het Algemeen Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Groningen – inclusief een reactie op de ingediende zienswijzen van de deelnemers.

Veendam,

Het Dagelijks Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Groningen,

A. Schmaal
Voorzitter

H. Berends
Secretaris

Aldus vastgesteld door het Algemeen Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Groningen in zijn vergadering van 4 september 2025.

Het Algemeen Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Groningen,

A. Schmaal
Voorzitter

H. Berends
Secretaris

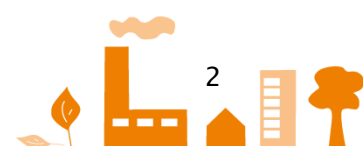
5 maart 2025

Ontwerpbegroting 2025

Inhoudsopgave

1. Algemeen	3
1.1. Inleiding	3
1.2. De Omgevingsdienst Groningen	3
1.3. Het jaar 2025 in vogelvlucht	3
1.4. Financieel beeld	5
1.5. Leeswijzer	6
2. Programma Uitvoering VTH-taken	8
2.1. Wat willen we bereiken?	8
2.2. Wat gaan we doen?	8
2.3. Wat mag het kosten?	13
3. Programma Uitvoering Seveso-taken	14
3.1. Wat willen we bereiken?	14
3.2. Wat gaan we doen?	14
3.3. Wat mag het kosten?	15
4. Financiële uitgangspunten	16
4.1. Loon- en prijsstijgingen	16
4.2. Deelnemersbijdrage programma uitvoering VTH-taken	16
4.3. Bijdrage programma uitvoering Seveso-taken	16
4.4. Implementie VTH-systeem	17
4.5. Mutaties van de reserve	17
5. Verplichte paragrafen	18
5.1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing	18
5.2. Financiering	21
5.3. Bedrijfsvoering	22
Bijlagen	24
Bijlage 1: Meerjarig overzicht van de bijdrage per deelnemer	24
Bijlage 2: Begroting 2024 per taakveld	25
Bijlage 3: Staat van vaste activa	26
Bijlage 4: Geprognosticeerde balans	27
Bijlage 5: Aanbiedings- en vaststellingsbesluit	31

1. Algemeen

1.1. Inleiding

Voor u ligt de ontwerpbegroting van de Omgevingsdienst Groningen (ODG) voor het jaar 2025. In deze begroting zijn de belangrijkste ontwikkelingen en de financiële consequenties daarvan beschreven, naast de kosten voor de uitvoering van de reguliere taken.

Na vaststelling van de ontwerpbegroting door het Algemeen Bestuur van de ODG, wordt deze voor zienswijze voorgelegd aan raden en staten binnen de provincie Groningen. Daarna zal de begroting definitief worden vastgesteld door het Algemeen Bestuur.

1.2. De Omgevingsdienst Groningen

De ODG verzorgt de uitvoering van vergunningverlening, toezicht, handhaving en advies (VTH-taken) op het gebied van milieu – in opdracht van 10 gemeenten in Groningen en de provincie Groningen. Daarnaast verzorgt de ODG voor de majeure risicobedrijven in de provincies Groningen, Fryslân en Drenthe, als één van de zes Seveso-omgevingsdiensten in Nederland, deze taken ook.

1.3. Het jaar 2025 in vogelvlucht

In de begroting 2024 werd melding gemaakt van een dynamische situatie in Nederland en onze regio, met gevolgen voor het werk van de ODG. Ten tijde van het opmaken van deze begroting (begin 2024) is deze verwachting niet veranderd. Het werkveld van de ODG en de context waarbinnen het werk gedaan wordt, blijven sterk in beweging. Hierover spraken wij in februari 2024 met het Algemeen Bestuur. In dat gesprek is de koers besproken voor de ODG voor de komende jaren, die ook verwoord zal worden in een nieuw organisatieplan. Dit plan beschrijft de manier van werken van de ODG in het nu, maar zal ook richting geven aan de koers van de ODG voor de komende jaren.

Als inleiding op deze begroting verdienen een paar zaken aandacht. Kijkend naar de politiek-bestuurlijke context waarbinnen de ODG functioneert valt een aantal dingen op. Het Rijk probeert op verschillende manieren meer grip op (de kwaliteit van) het VTH-stelsel te krijgen, maar zorgt ook voor uitbreiding van het takenpakket van omgevingsdiensten. Helaas gaat dit niet altijd gepaard met het verstrekken van de daarbij horende middelen. Gemeentelijke overheden hebben daarentegen soms te maken met schaarste rond de eigen meerjarenbegrotingen, waarbij er ook oog moet zijn voor de herijking van de financiering van de decentrale overheden.

Voor de begroting van 2025 heeft het Algemeen Bestuur meegegeven om in 2025 taken uit te voeren binnen de daarvoor beschikbare middelen. Verder heeft het Algemeen Bestuur zich uitgesproken voor het continueren van reeds structureel doorgetrokken financiering in de jaren 2025 en verder. Het bestuur is van mening dat deze middelen nodig zijn voor de continuïteit van de bedrijfsvoering en voorziet tevens dat de structurele investering van deze

middelen in de toekomst effect zal hebben op de uitvoeringskosten (door bijvoorbeeld datagestuurd werken) en lagere personele kosten (door minder ingehuurd en meer vast personeel). Het structureel doortrekken van deze middelen heeft geen ophogend effect, omdat deze de afgelopen jaren reeds opgenomen waren in de meerjarenbegrotingen.

Het bestuur heeft gevraagd om deze middelen een bestendige plek te geven in het door de ODG gehanteerde financieringsmodel. De gedachte die hierachter zit is dat de ODG momenteel bezig is met een evaluatie van de financieringssystematiek. De uitkomsten hiervan, gekoppeld aan de koers uit het organisatieplan landen in de begroting 2026 en mogelijk deels in de gewijzigde begroting 2025.

De evaluatie van de financieringssystematiek van het VTH-programma is ten tijde van de invoering van het huidige financieringsmodel gepland in 2024. De bestuurlijke lijn is om de huidige systematiek te behouden en enkele bijstellingen te doen om te komen tot meer stabiliteit in de financiering van de ODG, via meerjarige opdrachten met een regionaal- en lokaal deel en heldere afspraken over overhead. In 2023 is de evaluatie van de financieringssystematiek van het Seveso-programma (de zogenaamde Noordelijke Maat) uitgevoerd. Ook hierbij is het streven naar meer stabiliteit en voorspelbaarheid. De effecten van beide evaluaties zullen in de begroting 2026 zichtbaar worden.

Een ander aandachtspunt is de gewijzigde context van wet- en regelgeving met de invoering van de Omgevingswet. Dit heeft gevolgen voor onze processen, systemen, samenwerking en de werkwijzen van medewerkers. We gebruiken 2024 om ervaring op te doen en te bekijken welke effecten we zien. Het is te vroeg daar nu al (financiële) consequenties aan te verbinden in relatie tot deze begroting. Naast deze ontwikkeling zien wij dat de inhoud van het werk sterk in ontwikkeling is. Hierbij valt te denken aan de energietransitie, waarbij Noord-Nederland een voorlopersrol heeft op het gebied van waterstof. Een ander voorbeeld van een nieuwe taak op dit onderwerp is het toezicht op energiebesparende maatregelen door de ODG. Verder zien we ontwikkelingen rondom regelgeving voor het landelijke gebied, maar ook voor de aanpak van zeer zorgwekkende stoffen, de toenemende jurisdisering van procedures en een groeiende focus op de gezondheid van omwonenden.

Ook de ODG heeft te maken met de ontwikkelingen rond de arbeidsmarkt. Het aantrekken en behouden van medewerkers blijft een continue uitdaging, met name waar het specialistische kennis betreft. Intern kijken we kritisch naar onze eigen manier van werken. De manier waarop wij ons werk organiseren krijgt ook aandacht in ons organisatieplan. We kijken in 2024 en 2025 hoe we processen kunnen versimpelen, onze professionaliteit kunnen versterken, onze data beter kunnen gebruiken en de afspraken met onze stakeholders kunnen versimpelen om de focus te leggen op onze primaire processen. De ODG is een uitvoeringsdienst, daar ligt onze kracht en daar komt in het organisatieplan een sterke focus op te liggen.

In deze context streeft het Algemeen Bestuur van de ODG naar robuustheid – om het werk te blijven uitvoeren en om de genoemde en nieuwe ontwikkelingen een plek te geven in de organisatie. De dienst werkt eraan om kwalitatief hoogwaardige producten en diensten te leveren, waarmee wordt bijgedragen aan een veilige en schone leefomgeving, waarin burgers

en bedrijven kunnen floreren. Waar het de productie en financiën betreft, spant de ODG zich in voor transparantie, voorspelbaarheid en rust.

De begroting 2025 die voor u ligt, weerspiegelt zowel dit streven naar robuustheid als de veranderlijke context. De basis voor de begroting is – net als in voorgaande jaren – de uitvoering van de jaaropdrachten (VTH-programma) en het werkprogramma (Seveso-programma), aangevuld met de gevolgen van verschillende ontwikkelingen. Waar dat mogelijk is, is de financiële impact van de ontwikkelingen opgenomen. In enkele gevallen moet de impact nog nader bepaald moet worden en zullen deze later verwerkt worden middels een begrotingswijziging. Waar de prognose moeilijk te maken is, zijn deze als risico benoemd.

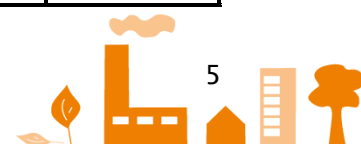
De genoemde ontwikkelingen betreffen enerzijds uitbreidingen van het takenpakket van de ODG (Omgevingswet, bodemtaken, energietoezicht, toezicht op werkgebonden mobiliteit, financiële zekerheidsstelling). Anderzijds gaat het om aantrekken, (door)ontwikkelen en behouden van personeel, waarvoor verschillende maatregelen zijn opgenomen. Deze maatregelen (extra inzet op werving, het aannemen en opleiden van zij-instromers, datasturing en efficiënt werken) zorgen naar verwachting voor een vermindering van de noodzaak om medewerkers in te huren, voor een verhoging van de productiviteit en een verlaging van de werkdruk. Deze effecten zullen waarschijnlijk al deels in 2025, en zeker in de jaren daarna zichtbaar worden. In de tussentijd blijft het noodzakelijk om inhuur in te zetten, met name voor de meer specialistische werkzaamheden.

1.4. Financieel beeld

Het financieel meerjarenperspectief staat weergegeven in onderstaande figuren (bedragen x € 1.000)

Financieel beeld VTH-programma:

Programma VTH	2024	2025	2026	2027	2028
Baten					
Deelnemersbijdrage	16.428	17.701	17.545	17.896	18.254
Meerwerk en projecten	1.757	517	522	260	265
Overige baten	329	489	359	294	299
Totaal	18.514	18.708	18.426	18.450	18.818
Lasten					
Primair proces	13.916	14.022	13.791	13.847	14.123
Overhead	4.288	4.522	4.469	4.436	4.527
Overige lasten	330	164	165	167	168
Totaal	18.534	18.707	18.426	18.450	18.818
Saldo van baten en lasten					
Saldo van baten en lasten	-20	-	-	-	-
Mutatie reserves					
Mutatie reserves	20	-	-	-	-
Begroot resultaat					
Resultaat	-	-	-	-	-

Financieel beeld Seveso-programma:

Programma Seveso	2024	2025	2026	2027	2028
Baten					
Deelnemersbijdrage	6.405	6.898	7.036	7.177	7.320
Meerwerk en projecten	94	868	886	630	644
Totaal	6.499	7.765	7.922	7.807	7.964
Lasten					
Primair proces	4.549	5.435	5.545	5.465	5.575
Overhead	1.950	2.330	2.377	2.342	2.390
Totaal	6.499	7.765	7.922	7.807	7.964
Saldo van baten en lasten					
Saldo van baten en lasten	-	-	-	-	-
Mutatie reserves					
Mutatie reserves	-	-	-	-	-
Begroot resultaat					
Resultaat	-	-	-	-	-

Financieel beeld ODG totaal:

Meerjarenoverzicht	2024	2025	2026	2027	2028
Baten					
Deelnemersbijdrage	22.833	24.599	24.581	25.073	25.574
Meerwerk en projecten	1.851	1.385	1.408	891	909
Overige baten	329	489	359	294	299
Totaal	25.013	26.473	26.348	26.257	26.783
Lasten					
Primair proces					
- personeelslasten	17.282	18.147	18.000	17.949	18.308
- materiele kosten	1.183	1.310	1.336	1.363	1.390
Overhead					
- personeelslasten	3.600	4.228	4.129	4.012	4.093
- materiele kosten	2.638	2.624	2.717	2.767	2.824
Overige lasten	330	164	165	167	168
Totaal	25.033	26.473	26.348	26.257	26.782
Saldo van baten en lasten					
Saldo van baten en lasten	-20	-	-	-	-
Mutatie reserves					
Mutatie reserves	20	-	-	-	-
Begroot resultaat					
Resultaat	-	-	-	-	-

1.5. Leeswijzer

In deze ontwerpbegroting 2025 zijn de belangrijkste ontwikkelingen en de financiële consequenties daarvan beschreven, naast de kosten voor de uitvoering van de reguliere taken.

In hoofdstuk 2 wordt ingegaan op het programma "Uitvoering VTH-taken" en in hoofdstuk 3 staat het programma "Uitvoering Seveso-taken". In beide hoofdstukken wordt ingegaan op de

drie volgende vragen: 'Wat willen we bereiken?', 'Wat gaan we doen?' en 'Wat mag het kosten?' Hoofdstuk 4 bevat de financiële begroting. Hierin zijn de baten en lasten nader toegelicht. Daarna volgen in hoofdstuk 5 de verplichte paragrafen. In de bijlagen wordt inzicht geboden in de bijdrage per deelnemer, de begroting per taakveld, de activa van de ODG en de ontwikkeling van de balans.

2. Programma Uitvoering VTH-taken

2.1. Wat willen we bereiken?

De ODG gaat zoals u van ons gewend bent het jaar 2025 in met ons kompas als leidraad:

‘in alles wat wij doen, dragen we bij aan een veilige en schone leefomgeving in onze regio’

Wij zijn een:

‘onafhankelijke betrouwbare kennispartner die de klant centraal stelt’

Uit het kompas van de organisatie en onze opgave, halen wij vijf hoofdpunten om ons op te richten de komende jaren.

1. We hebben een betrouwbare dienstverlening en geven verantwoording over ons werk
2. We zijn een efficiënte organisatie
3. Samenwerking & sensitiviteit staat centraal
4. We zijn een kennisorganisatie
5. We zijn klaar voor de verandering

De ODG zal zich in de komende jaren op bovenstaande punten verder ontwikkelen, om samen met onze klanten en partners resultaten te boeken ten behoeve van een veilige en schone leefomgeving.

2.2. Wat gaan we doen?

2.2.1. Producten en diensten

Ieder jaar maken de ODG en de deelnemers afspraken de producten en diensten die de ODG uitvoert, conform de richtlijnen van het regionale uitvoerings- en handavingsbeleid. De deelnemersbijdrage is gebaseerd op uitvoering van deze taken. In onderstaande tabel staat een doorkijk van de verwachte totale productie in 2025. Het uitgangspunt daarbij is de vastgestelde jaaropdracht 2024.

Domein	Producten # aantallen	Diensten # uren	Totaal x1.000	in %
Milieu	2.983	13.426	€ 5.101	53%
Bodem	2.213	2.477	€ 1.353	14%
Asbest	3.019	500	€ 656	7%
Juridisch en bestuurlijke handhaving	235	3.485	€ 954	10%
Onafhankelijk	1.538	4.857	€ 1.216	13%
Individueel	-	4.385	€ 376	4%
Totaal	9.988	29.130	€ 9.656	100%

Medio 2024 wordt de jaaropdracht 2025 opgesteld. Veranderingen in de omvang van de opdracht worden vervolgens middels een begrotingswijziging verwerkt in de begroting 2025.

2.2.2. Collectieve taken

Naast inzet voor de jaaropdracht verricht de ODG een zestal collectieve taken voor alle deelnemers. Collectieve taken worden collectief gefinancierd door de deelnemers, naar rato van omvang van de jaaropdracht (producten en diensten). Het gaat om de volgende taken:

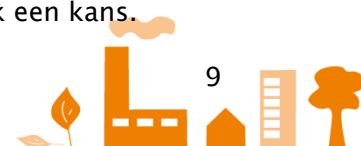
1. **Ketentoezicht:** bij ketentoezicht wordt er branchebreed onderzoek gedaan naar naleefgedrag en wordt er waar nodig handhavend opgetreden. Dit beperkt zich niet tot één locatie bij één deelnemer. Een voorbeeld is het administratief volgen van grondstromen.
2. **Ontwikkeling:** hieronder valt inzet gericht op het verbeteren en innoveren van de dienstverlening aan deelnemers.
3. **Piket:** voor toezicht bij calamiteiten en storingen buiten reguliere kantoortijden is een piketdienst ingesteld. De ODG garandeert 24 uur bereikbaarheid voor alle deelnemers.
4. **Wet- en regelgeving:** jaarlijks heeft de ODG te maken met wijzigende wet- en regelgeving en actuele onderwerpen die voor alle deelnemers relevant zijn. Momenteel bijvoorbeeld de Omgevingswet, PFAS en stikstof. De ODG reserveert tijd om zich op deze onderwerpen voor te bereiden en de deelnemers te ondersteunen.
5. **Opleiding en coaching:** de wijzigingen van wet- en regelgeving, de krapte op de arbeidsmarkt en de doorontwikkeling van de organisatie, leidt ertoe dat er structureel meer tijd wordt besteed aan opleiding van medewerkers, inwerken van onervaren collega's en coaching. Deze collectieve taak is in overleg met het Algemeen Bestuur opgehoogd met een bedrag van € 400.000, vanwege de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt en de inzet van de ODG om personeel aan te nemen en opleiden (zie ook paragraaf 2.2.3).
6. **Strafrecht:** bij sommige zaken wordt niet alleen bestuursrechtelijk opgetreden, maar volgt er ook strafrechtelijk traject. De ODG is hiervoor bevoegd gezag.

Collectieve taken	Diensten # uren	Totaal x1.000	in %
Ketentoezicht	2.898	€ 241	13%
Ontwikkeling	1.146	€ 95	5%
Opleiding en coaching	9.608	€ 797	42%
Piket	3.228	€ 268	14%
Strafrecht	3.595	€ 298	16%
Wet- en regelgeving	2.582	€ 214	11%
Totaal	23.057	€ 1.914	100%

2.2.3. Ontwikkelingen

2.2.3.1. Inzet op personeel

Voor de komende jaren verwacht de ODG dat continue aandacht voor en de inzet van het op peil houden van het personeelsbestand noodzakelijk is. Net als in andere jaren, is er sprake van natuurlijk verloop van personeel dat vervangen moet worden. We zien daarbij dat met name meer ervaren medewerkers hun ontwikkeling elders voortzetten, en dat het niet altijd makkelijk is om hen één op één te vervangen vanwege krapte op de arbeidsmarkt. De arbeidsmarkt, met veel beschikbare vacatures, maakt ook dat medewerkers (wellicht meer dan in eerdere jaren) in beweging blijven. Dat is tegelijk een uitdaging, maar ook een kans.

De ODG heeft sinds enkele jaren een gecombineerde aanpak gekozen om te zorgen voor een gezond en divers personeelsbestand, dat voldoet aan kwaliteitscriteria en dat de benodigde werkzaamheden kan uitvoeren. Die aanpak bestaat uit:

- **Inzet op werving:** samen met de collega-omgevingsdiensten uit Drenthe en Fryslân is een arbeidsmarktcampagne opgezet, waarmee we volop naar buiten treden om nieuwe collega's te werven. De diensten zijn zichtbaarder geworden, zowel online als op banenbeurzen. De aanpak is succesvol, het lukt om voor vrijwel alle vacatures geschikte kandidaten uit de markt te halen.
- **Selectie:** de ODG heeft ervoor gekozen om niet alleen medewerkers aan te nemen die volledig opgeleid en ervaren zijn, maar ook zij-instromers en junioren. Daardoor komen gemotiveerde en op basis van competenties geschikte medewerkers binnen, die de organisatie frisse inzichten en ervaringen uit andere sectoren bieden.
- **Inwerken en opleiden:** nieuwe medewerkers krijgen de opleidingen en trainingen die ze nodig hebben om als toezichthouder, vergunningverlener of specialist te functioneren. Daarnaast krijgt iedere nieuwe medewerker een buddy die hem of haar opvangt, inwerkt en begeleidt. Hierdoor voelen nieuwe collega's zich snel thuis, hetgeen we terugzien aan het aantal medewerkers dat bij ons blijft werken.
- **Doorontwikkelen en binden:** we zien dat medewerkers in toenemende mate binnen de organisatie doorstromen naar andere functies. Daaraan zien we dat medewerkers graag bij de ODG blijven, en dat ze zich willen blijven ontwikkelen. Ook is het nodig dat medewerkers hun vakkennis op niveau houden, daarvoor bieden wij hen de benodigde opleidingen.

De hierboven beschreven gecombineerde aanpak werkt goed, en draagt bij aan het in balans krijgen en (daarna) houden van het personeelsbestand. De middelen die hiervoor nodig zijn (€ 120.000 voor arbeidsmarktaanpak en € 400.000 voor de collectieve taak 'Opleiding en coaching'), staan al enkele jaren in de meerjarenbegroting. Deze lijn is in deze begroting doorgetrokken, en heeft daarom geen ophogend effect op de begroting.

Naast de inzet op het werven, inwerken en opleiden van medewerkers kijkt de ODG ook kritisch naar de efficiëntie van de inzet van personeel. In 2023 zijn verschillende interne werkwijzen aangepast, waardoor werkdruk verlaagd kon worden en processen sneller verliepen. In 2024 en 2025 gaan we daarmee door, geholpen door het nieuwe VTH-systeem. We verwachten dat de visitatie (door andere omgevingsdiensten; gepland in december 2024) ons verdere handvatten gaat geven om processen te versimpelen. Aanvullend daarop hebben we hoge verwachtingen van datasturing in de processen van vergunningverlening en toezicht. We sluiten aan op landelijke ontwikkelingen waar het gaat om risicogestuurd werken, maar moeten ook zelf inzet plegen op data-analyses en procesverbeteringen. Daarvoor zijn in deze begroting meerjarige middelen opgenomen (€ 150.000 voor datagestuurd werken), die naar verwachting zorgen voor effectievere en efficiëntere inzet van personeel, en voor betere informatie voor en sturing door deelnemers.

Op dit moment is bovengenoemde balans in het personeelsbestand er nog niet; we zien dat er veel nieuwe medewerkers zijn binnengekomen en dat de begeleiding (door ervaren

collega's) veel inzet kost. Tegelijkertijd neemt de hoeveelheid werk toe, alsmede de complexiteit daarvan. Daarom heeft het Algemeen Bestuur in 2023 en 2024 besloten om extra middelen vrij te maken om inhuurcontracten te kunnen sluiten of verlengen.

In de huidige kostprijsberekening wordt voor de begrote loonkosten gerekend met de laatste periodiek per salarisschaal. Doordat niet iedere medewerker in de laatste trede van de schaal zit, ontstaat er financieel ruimte voor inhuur. Deze ruimte blijkt in 2023, 2024 en (naar verwachting ook in) 2025 niet meer te volstaan, omdat het aantal ingehuurd medewerkers groter is (op dit moment 30%) dan met deze middelen kan worden betaald (inhuurmedewerkers zijn 30–40% duurder dan reguliere medewerkers). Het gevolg is een nadelig effect op de realisatie van de jaaropdracht: met minder mensen kan er minder gedaan worden.

Wanneer deelnemers de extra inhuurkosten volledig zouden willen compenseren, is circa € 1,2 miljoen euro nodig bovenop de inflatie. Een behoudend scenario, waarbij er al geprioriteerd wordt in taken, is om € 500.000 voor extra inhuur te reserveren. In lijn met het bestuurlijke standpunt is dit bedrag incidenteel toegevoegd aan deze begroting. De hoogte van het bedrag komt overeen met de hoogte van de incidentele overschrijding die het Algemeen Bestuur bij de voorjaarsnota 2023 heeft goedgekeurd, ten behoeve van het verlengen van inhuurcontracten. We verwachten dat onze inzet op het werven en (door)ontwikkelen van medewerkers in de jaren daarna zal zorgen voor een daling van het percentage inhuur.

2.2.3.2. Uitvoeringskosten Omgevingswet

De Omgevingswet is op 1 januari 2024 ingevoerd. Dit betekent een grote verandering voor zowel ons inhoudelijk werk als onze processen en de inrichting van systemen. 2024 zal in het teken staan van het leren werken met de nieuwe wet- en regelgeving, het implementeren ervan in systemen en processen, en ervaring opdoen met het werken in de keten (met onze ketenpartners). In 2025 zal ruimte ontstaan om te evalueren, bijstellen en aanpassen. Dan zal ook bepaald kunnen worden wat de structurele effecten zijn op de competenties en samenstelling van het personeelsbestand, tijdsbesteding en kosten. Deze zullen landen in de jaaropdracht en (gewijzigde) begroting 2026.

Het Algemeen Bestuur heeft – in aanloop naar de inwerkingtreding van de Omgevingswet – besloten om € 435.000 beschikbaar te stellen voor de uitvoering van producten en diensten na inwerkingtreding van de wet. Deze zijn verwerkt in de jaaropdrachten 2024 en daarmee ook in de begrotingen van 2025 en verder.

2.2.3.3. Uitbreiding van het takenpakket: overdracht provinciale bodemtaken

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet worden gemeenten bevoegd gezag voor een aantal bodemtaken. Wettelijk is vastgelegd dat deze taken onderdeel zijn van het basistakenpakket en daarmee dienen te worden overgedragen naar de Omgevingsdienst. In 2024 worden deze taken (net als in voorgaande jaren) uitgevoerd door de provincie en de

gemeente Groningen. Volgens afspraak zullen deze taken vanaf 2025 volledig door de ODG worden uitgevoerd.

In 2024 betalen de gemeenten een vergoeding van € 283.000 voor de uitvoering van de taken door provincie Groningen. Dit bedrag is ook geraamd voor de uitvoering door de ODG in 2025. Medio 2024 wordt een businesscase opgesteld om de exacte omvang van de uitvoering door de ODG te bepalen. Mocht dit leiden tot een aanpassing van de deelnemersbijdrage, wordt deze verwerkt in een begrotingswijziging.

2.2.3.4. Uitbreiding van het takenpakket: begeleiden initiatieven in havengebieden

Landelijk en in onze provincie spelen er allerlei ontwikkelingen en investeringen op het gebied van energietransitie en circulaire economie. Gezien deze ontwikkelingen en op basis van signalen van Groningen Seaports (GSP) is duidelijk dat komende jaren voor veel van dergelijke initiatieven (voor)overleg wordt gevraagd ten behoeve van vergunningverlening. Om deze inzet-vraag adequaat te kunnen bedienen heeft de ODG inmiddels een project-/regiegroep gevormd met de provincie Groningen, GSP en de gemeenten Eemsdelta en Het Hogeland. De komende jaren zal ook de ontwikkeling van de uitbreiding van de Eemshaven (Oostpolder) worden meegenomen in het overleg.

Voor de periode 2022–2025 heeft provincie Groningen incidenteel projectfinanciering beschikbaar gesteld. Voor de jaren daarna wordt een bedrag van € 515.000 structureel toegevoegd aan de jaaropdracht van provincie Groningen.

2.2.3.5. Overige ontwikkelingen

Toezicht en handhaving energiebesparing

Met ingang van 2024 ook toezicht en handhaving op het gebied van energiebesparing onder de basistaken. Deze inzet wordt in 2024 uit een incidentele Rijksbijdrage gefinancierd en wordt bekeken wat de omvang van deze taak in 2025 en verder is. In de loop van 2024 wordt hiervoor een businesscase opgesteld, de financiële effecten daarvan zullen in een begrotingswijziging worden verwerkt.

CO₂-reductie en werkgebonden mobiliteit

Vanaf 1 juli 2024 moeten werkgevers (met 100 of meer werknemers) jaarlijks gegevens bijhouden over de mobiliteit van hun werknemers. Deze gegevens moeten het jaar daaropvolgend (dus in 2025 de jaargegevens over 2024) aangeleverd worden bij een digitaal platform dat wordt ontwikkeld en beheerd door RVO. Omgevingsdiensten krijgen de taak om erop toe te zien dat deze verplichting wordt nageleefd. De omvang van deze taak is op dit moment nog niet bekend, deze zullen eventueel verwerkt worden in een begrotingswijziging.

Dienstverlening door provincie Groningen (ICT, HRM, Financiën)

Sinds de start van de dienst in 2013 maakt de ODG gebruik van de diensten van de provincie Groningen op het gebied van IT, HR en Financiën. In 2023 is de dienstverlening geëvalueerd,

en is besloten om deze te ontvlechten. In 2024 werken de ODG en de provincie in nauwe samenwerking aan het onderzoeken van de mogelijkheden met betrekking tot de dienstverlening voor de genoemde onderdelen, waarbij voldoende tijd wordt genomen om het proces zorgvuldig te doorlopen. Als de incidentele- en structurele consequenties bekend zijn, worden deze verwerkt in een begrotingswijziging of in een volgende begroting.

2.3. Wat mag het kosten?

Onderstaande tabel geeft de lasten en baten voor de uitvoering van de jaaropdracht, collectieve taken en ontwikkelingen weer (bedragen x € 1.000). In bijlage 1 is de deelnemersbijdrage in per deelnemer en taakveld uiteengezet.

Deelnemersbijdrage	Jaaropdracht	Collectief	Overhead	Bodem	GSP	Inhuur	Totaal 2025
Eemsdelta	1.150	224	542	65	-	58	2.039
Groningen	1.017	198	480	-	-	52	1.746
Het Hogeland	685	133	323	39	-	35	1.214
Midden-Groningen	1.259	245	593	59	-	64	2.220
Oldambt	516	100	243	30	-	26	916
Pekela	295	57	139	8	-	15	516
Stadskanaal	617	120	291	24	-	31	1.084
Veendam	462	90	218	23	-	23	816
Westerkwartier	898	175	424	37	-	46	1.579
Westerwolde	610	119	288	12	-	31	1.059
Provincie Groningen	2.330	453	1.098	-	514	118	4.514
Totaal	9.839	1.914	4.638	297	514	500	17.701

3. Programma Uitvoering Seveso-taken

3.1. Wat willen we bereiken?

Het programma Uitvoering Seveso-taken heeft betrekking op de uitvoering van de vergunningverlening, toezicht en handhaving bij de zogenaamde Seveso-bedrijven in Noord-Nederland. Nederland telt ongeveer 450 majeure risicobedrijven, waarvan 101 bedrijven in Drenthe, Fryslân en Groningen liggen. De ODG voert in opdracht van de drie noordelijke provincies de VTH-taken uit met als doel om zware ongevallen bij en milieuschade door de Seveso-bedrijven te voorkomen.

De ODG werkt nauw samen met de Nederlandse Arbeidsinspectie, de Veiligheidsregio's Groningen, Drenthe en Fryslân, de Inspectie Leefomgeving en Transport, het Openbaar Ministerie, Rijkswaterstaat, de waterschappen en de collega-omgevingsdiensten in Fryslân en Drenthe.

3.2. Wat gaan we doen?

3.2.1. Producten en diensten

De basis voor de taakinvulling van de Seveso-taken is de Noordelijke Maat. Daarin zijn normen opgenomen voor de VTH-taken die betrekking hebben op een Seveso-bedrijf. De omvang van het programma Uitvoering Seveso-taken wordt bepaald door het aantal bedrijven te vermenigvuldigen met de Noordelijke Maat.

In de begroting 2025 is uitgegaan van 101 Seveso-bedrijven (op peildatum 1 november 2023). Het gaat om de volgende aantallen bedrijven per provincie:

Drenthe:	17
Fryslân:	14
Groningen:	70

Ieder jaar stellen de ODG en de Noordelijke provincies een Werkprogramma op, waarin de uitvoering van de Seveso-taken in het navolgende jaar wordt beschreven. Daarnaast is daarin beschreven aan welke landelijke projecten de ODG meewerkt. Het betreft projecten uit de Meerjarenagenda Versterking Omgevingsveiligheid (MVO) en de Meerjaren afspraken (MJA), die als doel hebben om de samenwerking en kwaliteit van de uitvoering binnen het landelijke netwerk van alle ketenpartners te optimaliseren. Naast deze landelijke projecten worden ook regionale speerpunten en projecten benoemd en opgenomen in het werkprogramma.

Veranderingen in de omvang van de opdracht worden in najaar 2024 middels een begrotingswijziging verwerkt in de begroting 2025.

3.2.2. Ontwikkelingen

3.2.2.1. Financiële zekerheidsstelling

Financiële zekerheidsstelling is een nieuw instrument onder de Omgevingswet voor Seveso-bedrijven. Het doel is dat financiële schade niet op het bevoegd gezag wordt afgewenteld. Landelijk is afgesproken dat gestart wordt met een pilotperiode van twee jaar, waarvan 2025 het tweede jaar is. In deze pilotperiode doen de Seveso-omgevingsdiensten in een beperkt aantal procedures ervaring op met het stellen van financiële zekerheid bij majeure risico- en (provinciale) afvalbedrijven. Na afronding van de pilot wordt bepaald welke capaciteit nodig is voor de uitvoering van deze taak. De financiële consequenties zullen naar verwachting landen in de begroting 2026.

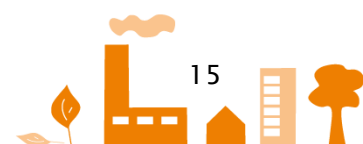
3.2.2.2. Maatwerkafspraken grote uitstoters

Het Rijk wil de komende jaren maatwerkafspraken maken met de twintig grootste uitstoters van koolstofdioxide en andere emissies. Het Rijk gaat hiervoor incidenteel middelen ter beschikking stellen aan de zes Seveso-omgevingsdiensten. Het gaat om inzet van vergunningverleners en specialisten in de periode 2024 tot en met 2030. De ODG ontvangt voor de maatwerkafspraken een incidentele rijksbijdrage van circa € 2.000.000 voor de gehele periode van 2024–2030.

3.3. Wat mag het kosten?

Onderstaande tabel geeft hoogte van de bijdrage voor de uitvoering van de Seveso-taken weer (bedragen x € 1.000).

Seveso-bijdrage	2025	2026	2027	2028
Provincie Drenthe	1.068	1.089	1.111	1.133
Provincie Fryslân	1.161	1.184	1.208	1.232
Provincie Groningen	4.669	4.762	4.857	4.954
Totaal	6.898	7.036	7.177	7.320

4. Financiële uitgangspunten

4.1. Loon- en prijsstijgingen

In de begroting 2025 is uitgegaan van een gemiddelde gewogen indexatie van 3,00% t.o.v. 2024. Dit percentage is gebaseerd op een indexatie van 3,1% van de loonkosten en 2,2% van de materiële kosten. Hoe de inflatie zich daadwerkelijk gaat ontwikkelen is onzeker. Mocht de daadwerkelijk inflatie substantieel afwijken, dan gaat de ODG in gesprek met haar deelnemers over een eventuele bijstelling. Uitgangspunt hierbij is dat aansluiting wordt gezocht bij de middelen de deelnemers in het gemeentefonds en respectievelijk het provinciefonds ontvangen ter compensatie van de loon- en prijsstijgingen.

4.2. Deelnemersbijdrage programma uitvoering VTH-taken

Uitgangspunt in het financieringsmodel van de ODG is dat er (beperkte) bijsturing van de output en daarmee ook van de bijdrage mogelijk is bij het vaststellen van de definitieve jaaropdracht. De spelregels van het financieringsmodel zijn vastgelegd in de bijdrageverordening.

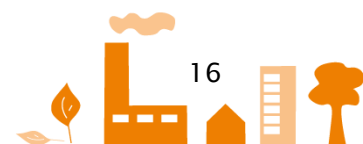
De deelnemersbijdrage is gebaseerd op de te verwachten jaaropdracht per deelnemer; rekening houdend met de ondergrens van het regionale beleid. Het financieringsmodel kent herverdeeleeffecten tussen deelnemers, omdat elke deelnemer overhead en collectieve taken betaalt naar rato van de omvang van de jaaropdracht. Wijzigingen in de omvang van de jaaropdrachten 2024 van verschillende deelnemers en het effect van businesscases hebben in de begroting 2025 effect op de hoogte van de bijdragen aan collectieve taken en overhead. Deze zijn in onderstaand schema als 'herverdeeleeffect' opgenomen. Verder zijn de effecten getoond van indexatie, inhuurkosten en de toevoeging van het begeleiden van initiatieven in havengebieden (GSP) aan de jaaropdracht van provincie Groningen.

Mutaties Deelnemersbijdrage	Begroting 2024	Begrotings-wijziging 2024	Herverdeel effecten 2025	Index	Correctie zachte landing	GSP	Inhuur	Totaal 2025
Eemsdelta	1.736	1.817	67	58	36		58	2.036
Groningen	1.572	1.593	27	49	24		52	1.744
Het Hogeland	1.262	1.210	-27	34	-39		35	1.213
Midden-Groningen	2.444	2.251	-109	63	-52		64	2.217
Oldambt	791	834	33	26	-4		26	915
Pekela	417	439	18	15	29		15	515
Stadskanaal	1.101	1.041	-32	31	11		31	1.082
Veendam	744	760	37	23	-11		23	832
Westerkwartier	1.665	1.541	-69	45	15		46	1.578
Westerwolde	869	885	19	30	92		31	1.058
Provincie Groningen	3.827	3.831	35	113	-102	514	118	4.509
Totaal	16.428	16.203	-	486	-	514	500	17.701

4.3. Bijdrage programma uitvoering Seveso-taken

De uitvoering van de Seveso-taken gebeurt in 2025, evenals in 2024, op basis van de Noordelijke Maat. De volgende financiële uitgangspunten zijn van toepassing bij de uitvoering van de Seveso-taken:

- De kosten en opbrengsten van werkzaamheden voor Seveso-bedrijven worden in een apart programma gerapporteerd.

- b. De omvang van de Seveso-taken is per provincie vastgesteld aan de hand van de Noordelijke Maat.
- c. Bovenop de loonkosten voor de formatie in het primair proces, geldt een opslag voor materiële kosten en overhead.
- d. De drie provincies betalen de volledige lasten die samenhangen met de uitvoering van de Seveso-taken.

Eventuele voor- of nadelen worden alleen verrekend met de Seveso-deelnemers (de drie provincies). Hieronder is per deelnemer een gedetailleerd overzicht opgenomen van de mutaties in de begroting.

Mutaties Seveso	Begroting 2024	Begrotings-wijziging 2024	Index	Totaal 2025
Provincie Drenthe	1.016	1.037	31	1.068
Provincie Fryslân	1.178	1.127	34	1.161
Provincie Groningen	4.211	4.533	136	4.669
Totaal	6.405	6.697	201	6.898

4.4. Implementie VTH-systeem

De ODG is voornemens om de eenmalige implementatiekosten van het VTH-systeem Omnimap te activeren. Dit is tevens afgestemd met de accountant. Deze stap is nog niet eerder meegenomen in het investeringsoverzicht zoals opgenomen in bijlage 3. Het gevolg van deze activering is een verhoging van de afschrijvingskosten in deze begroting.

4.5. Mutaties van de reserve

In 2024 wordt er €20.000 aan reserves onttrokken. Dit betreft een onttrekking van €20.000 uit de bestemmingsreserve vitaliteit, die na 2024 leeg is. Er zijn in 2025 geen mutaties van de reserves voorzien.

5. Verplichte paragrafen

In de BBV zijn meerdere verplichte paragrafen opgenomen voor provincies, gemeenten en hun gemeenschappelijke regelingen. Deze zijn niet allemaal relevant voor de ODG. Om die reden zijn de paragrafen lokale heffingen, kapitaalgoederen, grondbeleid en verbonden partijen niet opgenomen.

De paragrafen 'Weerstandvermogen en risicobeheersing', 'Financiering' en 'Bedrijfsvoering' zullen hieronder nader worden toegelicht.

5.1. Weerstandvermogen en risicobeheersing

Deze paragraaf beschrijft in welke mate de weerstandscapaciteit toereikend is om eventuele risico's op te vangen. De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden om niet begrote kosten, die onverwacht en substantieel zijn, op te kunnen vangen.

5.1.1. Weerstandvermogen

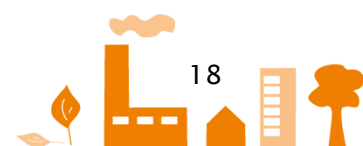
Conform de BBV bestaat de weerstandscapaciteit uit de volgende componenten:

- Onbenutte belastingcapaciteit
- Stille reserves
- Algemene reserve
- Onvoorzien

Van de eerste twee is bij de ODG geen sprake, van de laatste twee wel. Vandaar dat in de begroting 2025 – net als in alle voorgaande jaren – het weerstandsvermogen is gebaseerd op de Algemene Reserve en de post onvoorzien. Het Algemeen Bestuur heeft op 30 maart 2023 besloten dat de algemene reserve toereikend moet zijn om de gekwantificeerde risico's te dekken (met het gegeven dat de post onvoorzien feitelijk altijd wordt uitgegeven en deze buffer noodzakelijk is). Gegeven de financiële situatie van de deelnemers willen we nu niet voorstellen om de Algemene Reserve aan te vullen, maar de post onvoorzien vrij houden om te zorgen dat we met het weerstandsvermogen de gekwantificeerde risico's kunnen dekken. De risico's (zijnde € 400.000) worden in de volgende paragraaf benoemd en toegelicht.

De Algemene Reserve mag maximaal 5% van de jaaromzet (VTH-programma) bedragen. Voor het jaar 2025 betekent dit maximaal een bedrag van € 886.000. De verwachte stand van de algemene reserve op 1 januari 2025 is gelijk aan de stand van begin 2024 (€ 300.000), hetgeen betekent dat geen extra dotatie door deelnemers nodig is. De post onvoorzien is geraamd op € 100.000, deze is onderdeel van de deelnemersbijdrage van de deelnemers.

In het onderstaande overzicht is de ontwikkeling van het weerstandsvermogen weergegeven:

Onderdeel	Omvang
Algemene Reserve (stand 1-1-2024)	300.000
af: onttrekkingen 2024	-
af: rekeningresultaat 2024	-
Stand 1-1-2025	300.000
Onvoorzien	100.000
Totaal	400.000

5.1.2. Risicoanalyse

Onderstaand een overzicht van mogelijke risico's en de kans dat het risico zich daadwerkelijk voordoet.

Risicoanalyse	Bedrag	Kans	Bedrag
Incidentele gelden	€ 250.000	70%	€ 175.000
Arbeidsmarkt	€ 300.000	50%	€ 150.000
Toenemende complexiteit	€ 150.000	50%	€ 75.000
Totaal			€ 400.000
Weerstandsvermogen			€ 400.000
Weerstandscapaciteit			100%

Hieronder volgt een toelichting van de risico's:

- **Incidentele gelden:** De ODG ontvangt enkele bijdragen van het Rijk, waarvan de omvang in 2025 op het moment van opstellen van deze begroting nog niet helemaal zeker is.
- **Arbeidsmarkt:** We verwachten dat de krapte op de arbeidsmarkt de komende jaren gaat aanhouden. Ervaren medewerkers zijn moeilijk te vinden, waardoor we gebruik moeten op duurdere inhuur. Daarnaast moeten we aan de voorkant blijven investeren in opleiden, begeleiden en ontwikkelen van personeel.
- **Toenemende complexiteit:** de complexiteit van zaken neem toe. Dit heeft tot gevolg dat er meer expertise nodig is en dat het langer duurt voordat zaken zijn afgehandeld. Wij analyseren de ontwikkeling van doorlooptijden en van de kengetallen. De uitkomsten van de analyse wordt meegenomen bij het opstellen van de jaaropdracht 2025. Een kanttekening is hierbij wel op zijn plaats omdat de kengetallen door de Omgevingswet allemaal wijzigen.
- **Implementatie VTH-systeem:** de afronding van de implementatie van het VTH-systeem van de ODG is voorzien op 1 juli 2024. Ten tijde van het opstellen van deze begroting is geconstateerd dat er onvoldoende voortgang wordt geboekt en dat de deadline niet gehaald zal worden. Er liggen meerdere scenario's voor het vervolg; waaronder door te gaan met de huidige leverancier en de kosten te dekken uit de aangelegde reserve. Een ander scenario is dat de ODG afscheid neemt van de leverancier, doorgaat met het huidige systeem en op termijn een nieuwe aanbesteding uitschrijft. Het kan nodig zijn om een risico toe te voegen aan de begroting van 2025 en verder. Mocht die situatie zich voordoen, zal de risicoparagraaf in een begrotingswijziging worden aangepast.

5.1.3. Weerstandscapaciteit

Op basis van bovenstaande risicoanalyse verwacht de ODG dat de weerstandscapaciteit toereikend is om de risico's binnen de exploitatie 2025 op te vangen. Mocht een risico zich

daadwerkelijk voordoen, dan zal het Algemeen Bestuur hierover geïnformeerd worden bij de voor- of najaarsnota. Vanzelfsprekend zullen wij eerst beoordelen of we binnen de beschikbare begroting prioriteiten stellen om zodoende risico's op te vangen.

5.1.4. Kengetallen

Op grond van de BBV dienen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing kengetallen opgenomen te worden. Het gaat om de volgende kengetallen:

Kengetallen	2025	2026	2027
Netto schuldquote	5%	3%	2%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leni	5%	3%	2%
Solvabiliteitsratio	7%	7%	7%
Structurele exploitatieruimte	1%	1%	1%
Grondexploitatie			
Belastingcapaciteit			

In bijlage 4 is de geprognostiseerde balans opgenomen. Hieronder volgt een toelichting op de kengetallen.

5.1.4.1. Netto schuldquote

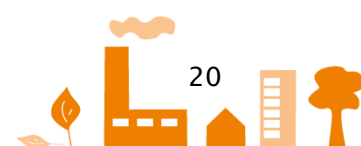
De netto schuldquote geeft de verhouding van de schuldenlast van de ODG ten opzichte van de eigen middelen weer. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. De ODG in 2024 heeft geen vaste schulden. Vanaf 2025 wordt er waarschijnlijk geleend om een aantal grotere investeringen in met name het gebouw te financieren.

5.1.4.2. Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de ODG in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het Eigen Vermogen als percentage van het balanstotaal. Onder het Eigen Vermogen verstaan we de Algemene Reserve en de overige bestemmingsreserves en het resultaat uit het overzicht baten en lasten. Het Eigen Vermogen bestaat in 2024 alleen uit de Algemene Reserve. Het solvabiliteitsratio van 7% is laag. Het is een gevolg van het besluit van het Algemeen Bestuur dat de algemene reserve maximaal 5% van de omzet mag zijn. Voor het aantrekken van financieringsmiddelen levert een laag solvabiliteitsratio geen belemmeringen op.

5.1.4.3. Structurele exploitatieruimte

Structureel evenwicht in de begroting is een voorwaarde voor het toepassen van repressief toezicht. Dit betekent dat structurele lasten, inclusief structurele toevoegingen aan bestemmingsreserves, maximaal gelijk mogen zijn aan de structurele baten inclusief structurele onttrekkingen aan bestemmingsreserves. De exploitatieruimte wordt als

percentage van de totale baten weergegeven. De meerjarenbegroting is structureel in evenwicht.

5.2. Financiering

Volgens de Wet Financiering Decentrale Overheden (FIDO) is elke gemeenschappelijke regeling verplicht om een financieringsparagraaf in haar begroting en jaarrekening op te nemen. Daarin worden de ontwikkelingen aangegeven met betrekking tot de kasgeldlimiet, de ontwikkelingen wat betreft de rente-risiconorm, de verwachte toe- of afname van geldleningen of uitzettingen en het verdere beleid ten aanzien van treasury.

5.2.1. Treasurybeleid

Het treasurybeleid van de ODG dient tot:

- Het verzekeren van duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities;
- Het beschermen van vermogens- en (rente-)resultaten tegen ongewenste financiële risico's zoals renterisico's, koersrisico's, liquiditeitsrisico's en kredietrisico's;
- Het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities;
- Het optimaliseren van de renteresultaten.

Het treasurybeleid is nader uitgewerkt in het treasurystatuut.

5.2.2. Geldleningen

Aangezien de provincie Groningen het betalingsverkeer en de financiering voor de ODG regelt, maakt de ODG voor de schommelingen in de liquiditeitspositie gebruik van de financiële middelen van de provincie Groningen. De hiervoor aan de provincie te betalen vergoeding op de rekening-courant verhouding is marktconform.

5.2.3. Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet geeft aan in welke mate in de financiering van investeringen mag worden voorzien in de vorm van kortlopende middelen. De omvang van de financiering met kortlopende middelen is in het onderstaande figuur meerjarig afgezet tegen de kasgeldlimiet.

Kaslimiet	2025	2026	2027	2028
Omvang begroting	€ 26.473	€ 26.348	€ 26.257	€ 26.783
1.Kaslimiet in %	8,20%	8,20%	8,20%	8,20%
	€ 2.171	€ 2.161	€ 2.153	€ 2.196
2.Omvang vlottende schuld				
Opgenomen gelden < 1 jaar	€ 4.306	€ 4.044	€ 3.724	€ 3.504
Schuld in rekening courant	€ -	€ -	€ -	€ -
	€ 4.306	€ 4.044	€ 3.724	€ 3.504
3.Vlottende middelen				
Kasgelden	€ -	€ -	€ -	€ -
Tegoeden rekening courant	€ 1.889	€ 1.946	€ 2.004	€ 1.814
Overige uitstaande gelden < 1 jr	€ 1.099	€ 1.051	€ 1.002	€ 928
	€ 2.989	€ 2.997	€ 3.006	€ 2.743
4.Toets kasgeldlimiet				
Totaal netto vlottende schuld (2-3)	€ 1.317	€ 1.046	€ 717	€ 761
Toegestane kaslimiet(1)	€ 2.171	€ 2.161	€ 2.153	€ 2.196

5.2.4. Renterisiconorm

De renterisiconorm schrijft voor hoeveel maximaal geleend mag worden voor een periode langer dan één jaar. De renterisiconorm bedraagt 20% van de vaste schuld (er geldt een drempelbedrag van EUR 2,5 miljoen). Dat betekent dat in enig jaar 20% van de vaste schuld mag worden vernieuwd. De ODG heeft geen vaste schuld.

5.2.5. Schatkistbankieren

De ODG maakt voor het schatkistbankieren gebruik van de provincie Groningen.

5.3. Bedrijfsvoering

De bedrijfsvoering is erop gericht om onze medewerkers van optimale dienstverlening te voorzien op het gebied van ondersteunende diensten, waaronder: management, secretariaat, P&O, financiën, ICT, privacy, communicatie, huisvesting en juridische zaken.

In 2025 richt de bedrijfsvoering zich, naast de reguliere ondersteunende taken, specifiek op:

- Blijven ontwikkelen op gebied van arbeidsmarkt, onboarden van personeel, om medewerkers aan ons te binden en ze te boeien.
- Doorontwikkeling en uitvoering geven aan het organisatieplan.
- Doorontwikkelen op het gebied van IT (o.a. nieuw VTH systeem, Digitaal Stelsel Omgevingswet, Register Externe Veiligheid, datagestuurd werken en de organisatorische systemen in samenwerking met de provincie).
- Meerjaren plannen op facilitair gebied. Dit is van grote waarde voor onze medewerkers en hierbij valt te denken aan meerjarenplan huisvesting gebouw, klimaatbeheersing, vervanging inventaris, gebruik van ons wagenpark duurzamer maken, postvoorziening efficiënter maken.

- De evaluatie van de dienstverlening en samenwerking met de Provincie Groningen heeft plaatsgevonden. Op dit moment wordt vervolg gegeven aan de vernieuwde afspraken en verdere professionalisering van de dienstverlening op het gebied van ICT, P&O en Financiën. Dit zal de komende jaren in beslag nemen, omdat afspraken deels ook afhankelijk zijn van externe ontwikkelingen.

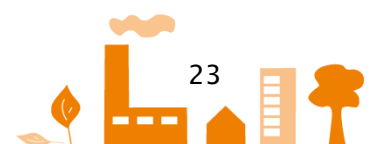
5.3.1. Beleidsindicatoren

Met de vernieuwing van de BBV is bepaald dat gemeenten per taakveld een verplichte set van beleidsindicatoren opnemen. Doel hiervan is de transparantie en onderlinge vergelijkbaarheid tussen gemeenten te verhogen. Voor de Omgevingsdienst zijn deze indicatoren niet van toepassing met uitzondering van onderstaande twee indicatoren binnen het taakveld Bestuur en ondersteuning.

Indicator	Berekening	Resultaat Externe inhuur
Externe inhuur	Kosten als % van de totale loonsom*	17,2%
Overhead (personele kosten)	% van de totale lasten	18,9%

Toelichting

- **Externe inhuur:** De begrote omvang van externe inhuur is berekend door het budget voor de flexibele schil en projecten te delen door de totale loonsom. De werkelijke inhuur is hoger doordat er ook inhuur plaatsvindt op formatieruimte (als gevolg van vacatures en langdurige ziekte).
- **Overhead:** personeelskosten overhead en materiele kosten overhead (IT, opleiding, apparatuur, afschrijving e.d.).

Bijlagen

Bijlage 1: Meerjarig overzicht van de bijdrage per deelnemer

Programma uitvoering VTH-taken

Deelnemersbijdrage	2025	2026	2027	2028
Eemsdelta	2.039	2.020	2.060	2.101
Groningen	1.746	1.729	1.763	1.798
Het Hogeland	1.214	1.203	1.227	1.252
Midden-Groningen	2.220	2.199	2.243	2.288
Oldambt	916	907	925	944
Pekela	516	511	521	531
Stadskanaal	1.084	1.073	1.095	1.117
Veendam	816	808	824	841
Westerkwartier	1.579	1.564	1.595	1.627
Westerwolde	1.059	1.049	1.070	1.091
Provincie Groningen	4.514	4.483	4.573	4.664
Totaal	17.701	17.545	17.896	18.254

Programma uitvoering Seveso-taken

Seveso-bijdrage	2025	2026	2027	2028
Provincie Drenthe	1.068	1.089	1.111	1.133
Provincie Fryslân	1.161	1.184	1.208	1.232
Provincie Groningen	4.669	4.762	4.857	4.954
Totaal	6.898	7.036	7.177	7.320

Bijlage 2: Begroting 2024 per taakveld

Begroting	Taakveld	VTH	Seveso	Totaal
Baten				
Milieubeheer	7.4	13.529	5.435	18.964
Bestuur	0.1	52		52
Overhead	0.4	4.638	2.330	6.968
Overige baten en lasten	0.8	489		489
Totaal		18.708	7.765	26.473
Lasten				
Milieubeheer	7.4	13.970	5.435	19.406
Bestuur	0.1	52		52
Overhead	0.4	4.522	2.330	6.852
Overige baten en lasten	0.8	164		164
Totaal		18.707	7.765	26.473
Saldo van baten en lasten				
Saldo van baten en lasten		-	-	-
Mutatie reserves				
Mutatie reserves		-	-	-
Begroot resultaat				
Resultaat		-	-	-

Bijlage 3: Staat van vaste activa

Omschrijving	berekening	looptijd	boekwaarde		afschrijving		boekwaarde		investering		afschrijving		boekwaarde	
			31/12/2023	investering 2024	2024	31/12 2024	2025	2025	31/12 2025					
Gebouwen														
investering gebouw	linear	10	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	
investering inrichting gebouw	linear	10	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	
Systeem wand 2018	linear	5	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	
Verbouwing toiletten 2018/2019	linear	5	€ 8.232	€ -	€ 8.232	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	
Revisie Klimaat Installatie	linear	5	€ 5.483	€ -	€ 5.483	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	
Tussenwand/s chui fdeur/Moer	linear	5	€ 14.264	€ -	€ 3.566	€ 10.698	€ -	€ -	€ -	€ 3.566	€ -	€ 7.132	€ 7.132	
Verbouw2024			€ -	€ 750.000	€ -	€ 750.000	€ -	€ -	€ -	€ 75.000	€ -	€ 675.000	€ 675.000	
			€ 27.979	€ 750.000	€ 17.281	€ 760.698		€		€ 78.566	€	€ 682.132	€ 682.132	
Machines en apparaten														
Geluidsmeter 2021	linear	3	€ 6.007	€ -	€ 6.007	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	
Geluidsmeter 2022	linear	3	€ 10.513	€ -	€ 5.256	€ 5.256	€ -	€ -	€ -	€ 5.256	€ -	€ -	€ -	
			€ 16.520	€ -	€ 11.264	€ 5.256		€		€ 5.256	€	€ -	€ -	
Overige MVA														
Werkplekken ca 2014	linear	10	€ 3.655	€ -	€ 3.655	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	
Geluidschermen 2016	linear	10	€ 4.353	€ -	€ 1.451	€ 2.902	€ -	€ -	€ -	€ 1.451	€ -	€ 1.451	€ 1.451	
Belcellen 2022	linear	10	€ 23.292	€ -	€ 2.588	€ 20.704	€ -	€ -	€ -	€ 2.588	€ -	€ 18.116	€ 18.116	
lpads & iPhones 2021	linear	5	€ 75.510	€ -	€ 75.510	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	
Omnimap	linear	3	€ 662.415	€ -	€ 132.483	€ 529.932	€ -	€ -	€ -	€ 132.483	€ -	€ 397.449	€ 397.449	
ICT 2024			€ -	€ 50.000	€ -	€ 50.000	€ -	€ -	€ -	€ 10.000	€ -	€ 40.000	€ 40.000	
			€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	
iphones e.d. 2025	linear	5	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 478.000	€ -	€ -	€ -	€ 478.000	€ 478.000	
			€ 769.224	€ 50.000	€ 215.686	€ 603.538	€ 478.000	€		€ 146.522	€	€ 935.016	€ 935.016	
			€ 813.723	€ 800.000	€ 244.231	€ 1.369.492	€ 478.000	€		€ 230.344	€	€ 1.617.148	€ 1.617.148	

Investeringen

2023

Omnimap € 662.415

2024

Upgrade gebouw en inventaris € 750.000

ICT middelen € 50.000

2025

ICT middelen, laptops, beeldschermen ,iphones € 478.000

2026

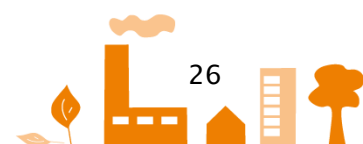
ICT middelen € 50.000

2027

Ict middelen € 200.000

2028

ICT middelen dockingstations e.d. € 250.000

Bijlage 4: Geprognosticeerde balans

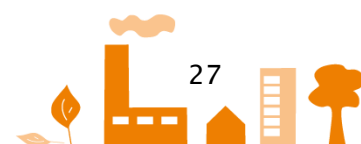
(bedragen €1000)

ACTIVA	2024	2025	2026	2027	2028
Materiële vaste activa					
Investeringen met een economisch nut	€ 1369	€ 1617	€ 1346	€ 1017	€ 1062
Totaal vaste activa	€ 1369	€ 1617	€ 1346	€ 1017	€ 1062
Uitzettingen met een looptijd korter dan één jaar					
- Vorderingen op openbare lichamen	€ 1099	€ 875	€ 820	€ 763	€ 682
- Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen	€ 1834	€ 1889	€ 1946	€ 2.004	€ 1814
- overige vorderingen	€ 55	€ 56	€ 58	€ 60	€ 61
Overlopende activa					
- overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen.	€ 164	€ 169	€ 174	€ 179	€ 184
Viottende activa	€ 3.151	€ 2.989	€ 2.997	€ 3.006	€ 2.743
Totaal activa	€ 4.521	€ 4.606	€ 4.344	€ 4.024	€ 3.804

(bedragen €1000)

PASSIVA	2024	2025	2026	2027	2028
Eigen vermogen					
Algemene reserve	€ 300	€ 300	€ 300	€ 300	€ 300
Bestemmingsreserves	€ 20	€ -	€ -	€ -	€ -
Gerealiseerde resultaat	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Voorzieningen					
Voorziening wachtgeldverplichting	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Vaste passiva	€ 320	€ 300	€ 300	€ 300	€ 300
Netto-vlottende schulden looptijd korter dan één jaar					
Overige schulden	€ 4.201	€ 4.306	€ 4.044	€ 3.724	€ 3.504
Overlopende passiva					
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Overige vooruitontvangen bedragen, die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Viottende passiva	€ 4.201	€ 4.306	€ 4.044	€ 3.724	€ 3.504
Totaal passiva	€ 4.521	€ 4.606	€ 4.344	€ 4.024	€ 3.804

Saldo Balans	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
---------------------	------------	------------	------------	------------	------------

Bijlage 5: Mutaties begroting 2025 t.o.v. bijdrage meerjarenbegroting 2024

Bevoegd gezag	Bijdrage 2025 o.b.v. begroting 2024	Begroting 2025	Mutatie
Eemsdelta	1.817	2.036	219
Groningen	1.637	1.744	107
Het Hogeland	1.254	1.213	-41
Midden-Groningen	2.447	2.217	-230
Oldambt	800	915	115
Pekela	459	515	56
Stadskanaal	1.141	1.082	-59
Veendam	756	832	77
Westerkwartier	1.723	1.578	-145
Westerwolde	987	1.058	71
Provincie Groningen	3.809	4.509	700
Totaal	16.830	17.701	872

Bevoegd gezag	Specificatie mutaties						
	Indexatie correctie	Mutatie jaaropdracht	Herverdeel effecten	Correctie zachte landing	GSP	Inhuur	Totaal
Eemsdelta	17	40	67	36	-	58	219
Groningen	20	-15	27	24	-	52	107
Het Hogeland	68	-78	-27	-39	-	35	-41
Midden-Groningen	108	-241	-109	-52	-	64	-230
Oldambt	35	25	33	-4	-	26	115
Pekela	-17	12	18	29	-	15	56
Stadskanaal	14	-83	-32	11	-	31	-58
Veendam	28	-	37	-11	-	23	77
Westerkwartier	21	-158	-69	15	-	46	-145
Westerwolde	-67	-5	19	92	-	31	71
Provincie Groningen	213	-78	35	-102	514	118	700
Totaal	440	-581	-	-	514	500	872

Bevoegd gezag	Bijdrage 2026 o.b.v. begroting 2024	Bijdrage 2026 o.b.v. begroting 2025	Mutatie
Eemsdelta	1.871	2.020	149
Groningen	1.686	1.729	43
Het Hogeland	1.292	1.203	-89
Midden-Groningen	2.521	2.199	-322
Oldambt	825	907	82
Pekela	473	511	38
Stadskanaal	1.175	1.073	-102
Veendam	779	808	29
Westerkwartier	1.775	1.564	-211
Westerwolde	1.016	1.049	33
Provincie Groningen	3.916	4.483	567
Totaal	17.329	17.545	216

Bevoegd gezag	Specificatie mutaties		
	Mutaties 2025 exclusief inhuur	Indexatie correctie	Totaal
Eemsdelta	161	-12	149
Groningen	56	-13	43
Het Hogeland	-75	-13	-89
Midden-Groningen	-294	-28	-322
Oldambt	89	-7	82
Pekela	41	-4	38
Stadskanaal	-90	-12	-102
Veendam	54	-24	29
Westerkwartier	-191	-20	-211
Westerwolde	40	-7	33
Provincie Groningen	582	-15	567
Totaal	372	-155	216

Bevoegd gezag	Bijdrage 2027 o.b.v. begroting 2024	Bijdrage 2027 o.b.v. begroting 2025	Mutatie
Eemsdelta	1.927	2.060	133
Groningen	1.737	1.763	26
Het Hogeland	1.331	1.227	-104
Midden-Groningen	2.596	2.243	-353
Oldambt	849	925	76
Pekela	487	521	34
Stadskanaal	1.210	1.095	-115
Veendam	802	824	22
Westerkwartier	1.828	1.595	-233
Westerwolde	1.047	1.070	23
Provincie Groningen	4.024	4.573	549
Totaal	17.838	17.896	58

Bevoegd gezag	Specificatie mutaties		
	Mutaties 2026	Indexatie correctie	Totaal
Eemsdelta	149	-16	133
Groningen	43	-16	26
Het Hogeland	-89	-15	-104
Midden-Groningen	-322	-31	-353
Oldambt	82	-6	76
Pekela	38	-4	34
Stadskanaal	-102	-14	-115
Veendam	29	-7	22
Westerkwartier	-211	-22	-233
Westerwolde	33	-10	23
Provincie Groningen	567	-18	549
Totaal	216	-158	58

Bijlage 6: Aanbiedings- en vaststellingsbesluit

Het dagelijks bestuur van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Groningen verklaart dat:

- a) De ontwerpbegroting 2025 op 28 maart 2024 is vastgesteld en vervolgens voor zienswijze is aangeboden aan de deelnemers van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Groningen.
- b) De ontwerpbegroting is aangeboden aan de raden van de deelnemende gemeenten en provinciale staten van de provincie Groningen, met het verzoek deze voor een ieder ter inzage te leggen en, tegen betaling van de kosten, algemeen verkrijgbaar te stellen;
- c) De begroting voor het jaar 2025 wordt op 5 september 2024 aangeboden aan het Algemeen Bestuur van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Groningen – inclusief een reactie op de ingediende zienswijze van de deelnemers.

Veendam,

Het Dagelijks Bestuur van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Groningen,

A. Schmaal

A. Schepers

Voorzitter

Secretaris

Aldus vastgesteld door het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Groningen in zijn vergadering van 5 september 2024.

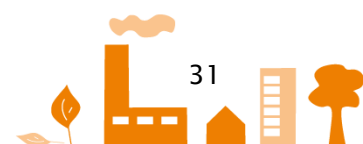
Het Algemeen Bestuur van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Groningen,

A. Schmaal

A. Schepers

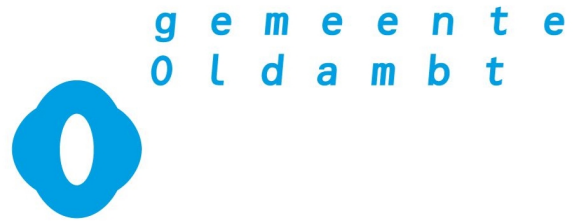
Voorzitter

Secretaris

Johan Modestraat 6
postbus 175 . 9670 AD Winschoten
T(0597)48 20 00 . info@gemeente-oldambt.nl
www.gemeente-oldambt.nl

Omgevingsdienst Groningen
T.a.v. het dagelijks bestuur
Lloydweg 17
9641 KJ VEENDAM

Uitsluitend per e-mail: secretariaat@od-groningen.nl

Onderwerp	Zienswijze ontwerpbegroting 2025	Datum	4 juli 2024
Ons kenmerk	41067-2024	Uw brief	12 april 2024 / 2024-019
Inlichtingen bij		Bijlage(n)	n.v.t.

Geachte leden van het dagelijks bestuur,

Naar aanleiding van uw brief van 12 april 2024 met daarbij de ontwerpbegroting 2025, doen wij u hierbij onze zienswijze ten aanzien van die ontwerpbegroting toekomen.

In de ontwerpbegroting is opgenomen dat de deelnemersbijdrage voor de uitvoering van de VTH-taken voor de gemeente Oldambt in 2025 € 916.000 zal bedragen en dat deze in 2028 naar € 944.000 zal stijgen. In de ontwerpbegroting van 2023 was nog een deelnemersbijdrage van € 592.000 opgenomen. Hoewel wij begrip hebben voor de kosten opdrijvende factoren waar ook de Omgevingsdienst Groningen mee te maken heeft (gehad) en inzien dat (basis)taken zijn overgegaan naar de Omgevingsdienst Groningen, betekent dit wel wederom een stijging van de deelnemersbijdrage van de gemeente Oldambt aan de Omgevingsdienst Groningen.

Mede gelet op de uitdagingen waarmee onze gemeente – net als andere gemeenten - wordt geconfronteerd in de komende jaren, willen wij een dringend beroep op u doen om ervoor te zorgen dat de kosten zodanig worden gecontroleerd dat de geprognostiseerde stijging van de deelnemersbijdragen niet noodzakelijk zal zijn. Wij verzoeken u te onderzoeken waar kosten kunnen worden bespaard en hoe kan worden bewerkstelligd dat de deelnemersbijdragen kunnen worden verlaagd.

Wij vertrouwen erop onze zienswijze afdoende naar voren te hebben gebracht en vernemen daarop graag uw reactie.

Met vriendelijke groet,
de raad van de gemeente Oldambt

Jelte van der Meer
Raadsgriffier

Cora-Yfke Sikkema
Burgemeester

Gemeente Oldambt
t.a.v. de griffie
Postbus 175
9670 AD Winschoten

Postadres
Postbus 97
9640 AB VEENDAM

Bezoekadres
Lloydswey 17
9641 KJ VEENDAM

Bereikbaarheid
Telefoon : 0598 788000
e-mail : info@od-groningen.nl

Datum : 3 oktober 2024
Behandeld door : S. de Vries
Telefoonnummer : 06 – 27 28 91 79
E-mailadres : sdevries@od-groningen.nl
Bijlagen : –
Uw kenmerk : 41067-2024
Kenmerk : 2024-028
Onderwerp : Reactie op uw zienswijze op ontwerpbegroting 2025

Bedrijfsgegevens
KvK : 58407308
BTW : 853026786B01
Bank : NL84ABNA0446045691
BIC : ABNANL2A

Geachte leden van de gemeenteraad,

Op 11 juli 2024 ontvingen wij uw zienswijze op de ontwerpbegroting 2025, waarvoor dank. Uw zienswijze is behandeld door het Dagelijks- en Algemeen Bestuur van de Omgevingsdienst Groningen en de reactie daarop is door het Algemeen Bestuur vastgesteld in de vergadering op 5 september 2024.

Uw zienswijze

In uw zienswijze geeft u aan dat de bijdrage van uw gemeente aan de ODG in de afgelopen jaren is gestegen, waarbij u terecht benoemt dat deze stijging met name is ontstaan door het overdragen van wettelijke basistaken naar de ODG. Ook benoemt u de financiële opgave waar uw gemeente de komende jaren voor staat en vraagt u het bestuur om te streven naar het beperken van de geprognostiseerde stijging van de deelnemersbijdrage.

Reactie van het Algemeen Bestuur

Als Algemeen Bestuur herkennen wij uw zorgen over de financiële uitdagingen van gemeenten in de komende jaren. Het Algemeen Bestuur van de ODG wil hier dan ook rekening mee houden bij het opmaken van de begroting en streeft naar het zoveel mogelijk beperken van meerkosten. Het past bij het karakter van de ODG als uitvoeringsorganisatie om continu te sturen op efficiënte uitvoering van de taken en doelmatige besteding van de middelen.

In de komende jaren zien wij mogelijkheden om dit mogelijk te maken en tegelijk de kwaliteit van het werk van de ODG te verbeteren, onder meer door gebruik te maken van innovatieve methoden als datasturing en risicogericht werken. Onze inzet is om deze ontwikkelingen binnen de begroting te organiseren en dat er zoveel mogelijk gebruik wordt gemaakt van bijvoorbeeld rijkssubsidies. Ook werkt de ODG samen met andere omgevingsdiensten om efficiencyvoordelen te blijven realiseren.

In de jaren 2025–2029 houden wij als Algemeen Bestuur daarom vast aan het zoveel mogelijk gelijk houden van de omvang van de begroting. Dit is terug te zien in de meerjarenbegroting, waarin de stijging van de deelnemersbijdragen vooral wordt veroorzaakt door het indexatiepercentage van 2,00% voor loonkosten en materiële kosten. Indexering wordt door ons als noodzakelijk beschouwd.

Ten slotte

De ODG blijft werken aan een schone, veilige en duurzame leefomgeving, binnen de financiële kaders die de deelnemers daarvoor stellen. Uw oproep om de kosten te controleren en scherp te sturen nemen we daarbij ter harte. We hopen dat wij met onze reactie voldoende hebben toegelicht hoe we met uw zienswijze omgaan. Mocht u naar aanleiding van deze brief vragen of opmerkingen hebben, dan kunt u uiteraard contact met ons opnemen.

Met vriendelijke groet,

Het Algemeen Bestuur van de Omgevingsdienst Groningen, namens deze:

A. Schmaal

Voorzitter

A. Schepers

Secretaris

Aan de raden van de gemeenten die deelnemen aan de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Groningen: het Hogeland, Westerkwartier, Eemsdelta, Oldambt, Veendam, Pekela, Midden-Groningen, Stadskanaal, Westerwolde en Groningen.

22 Mei 2025

Kenmerk: 10273607

Geachte raadsleden,

Op initiatief van de gezamenlijke griffiers van de deelnemende Groninger gemeenten en na instemming van de presidia/fractievoorzittersoverleggen is de adviescommissie Omgevingsdienst Groningen in maart van dit jaar van start gegaan. Deze commissie bestaat uit tien door de eigen raad aangewezen raadsleden van de tien deelnemende gemeenten (zie voor een overzicht in de bijlage hieronder).

Inmiddels zijn er drie bijeenkomsten geweest, waarin nader is gesproken over de opzet en inrichting van de nieuwe adviescommissie. Ook is nader kennis gemaakt met de directie en betrokkenen van de Omgevingsdienst Groningen en met de werkzaamheden die door de ODG worden verricht. In de laatste bijeenkomst van 6 mei is gesproken over de jaarrekening van 2024 en de begroting voor 2026 van de ODG. Op de begroting van 2026 die inmiddels ook naar de raden is verstuurd, kunnen de raden een zienswijze indienen. Met deze brief wil de adviescommissie graag input meegeven voor de raden met het oog op het indienen van een zienswijze. Let wel: u gaat er als raad zelf over of en waarover u een zienswijze wilt indienen. Omdat de adviescommissie is ingesteld met de bedoeling om de deelnemende raden wat meer grip te geven op de ODG en op wat daar gebeurt, proberen we u van dienst te zijn met deze adviesbrief.

Als eerste wil de commissie benadrukken dat er drie erg prettige bijeenkomsten hebben plaatsgevonden op het kantoor van de ODG in Veendam. De commissie is daar erg gastvrij ontvangen en heeft open en goede gesprekken gevoerd met de directie. Ook lastige onderwerpen zoals het stopzetten van de invoering van een digitaal VTH-systeem zijn daar

aan de orde geweest. De verslagen van de drie vergaderingen kunt u hier terugvinden:

<https://midden-groningen.raadsinformatie.nl/modules/1/Ingekomen%20stukken/1043485>

De adviescommissie wil ten opzichte van de begroting voor 2026 graag het volgende aan u meegeven. Daarbij zij opgemerkt dat het voorstel met de begrotingswijzigingen van de ODG van het lopende jaar nog volgt, na vaststelling door het Algemeen Bestuur van de ODG op 20 juni. Ook op dat voorstel kunnen de deelnemende raden een zienswijze geven.

- Vraag om in de volgende begroting nadere uitleg over de gemeentelijke bijdrage: hoe is de bijdrage per gemeente opgebouwd, welke diensten neemt elke gemeente af en hoe verhouden de bijdragen van de gemeenten zich tot elkaar? Neem deze nadere uitleg ook in de volgende rekening op.

In het gesprek met de ODG is dit aan de orde geweest. Daaruit kwam naar voren dat er in de verdeling een bepaalde mismatch zit bij de verdeling van de overheadkosten in relatie tot extra opdrachten. Daarom wordt er gesproken over een herijking van de verdeling van de bijdragen per gemeente. Dit kan mogelijk in de begroting 2027 zijn beslag krijgen.

- Vraag uw eigen college van B&W naar de inhoud van de jaaropdracht die elk jaar aan de ODG wordt meegegeven vanuit elke gemeente. Wat is het beleid van de gemeente in dezen, hoe komt deze jaaropdracht tot stand en welke keuzes liggen daaraan ten grondslag?

In het gesprek heeft de ODG aangegeven wel behoefte te hebben aan duidelijkheid van de kant van de gemeenten voor een langere termijn dan één jaar.

Verder is er tijdens de vergadering een aantal onderwerpen aan de orde geweest, zoals de stopzetting van de implementatie van het VTH-systeem. Hiervoor verwijzen we u naar het uitgebreide verslag van 6 mei. Mocht u als raad een zienswijze willen geven bij de begroting van de ODG dan kunt u met deze brief en informatie uit de verslagen hopelijk uw voordeel doen. Het moge duidelijk zijn dat de adviescommissie nog op zoek is naar de invulling van de eigen rol. In het najaar zal er een bijeenkomst zijn bij de ODG waar de commissie wat dieper ingaat op de werkprocessen bij de ODG zoals vergunningverlening en toezicht. Dat moet de adviescommissie een duidelijker beeld geven en zal het helpen om voor volgende jaren een wat uitgebreider advies aan uw raden te kunnen geven. Graag horen we van uw kant hoe u aankijkt tegen deze adviescommissie en waar u behoefte aan heeft. U kunt dit doorgeven aan het deelnemende raadslid van uw eigen raad.

Met vriendelijke groet,

Namens de adviescommissie Omgevingsdienst Groningen,

Terence van Zoelen, voorzitter (en raadslid gemeente Groningen).

Bijlage

Leden gezamenlijke adviescommissie Omgevingsdienst Groningen:

Naam	gemeente	fractie	mailadres
Kick Mulder	Hogeland	Gemeentebelangen	Kick.mulder@raadhethogeland.nl
Terence van Zoelen	Groningen	Partij voor de Dieren	Terence.van.zoelen@raadgroningen.nl
Reinette Gjaltema-van der Laan	Westerkwartier	CDA	Reinette.gjaltema-vanderLaan@gemeenteraad.westerkwartier.nl
Aart Jan Langbroek	Oldambt	GroenLinks	Aartjan.langbroek@gemeente-oldambt.nl
Gertjan Bruins	Midden-Groningen	Boer en Burger partij	Gertjan.bruins@midden-groningen.nl
Thom Berends	Stadskanaal	D66	t.berends@stadskanaal.nl
Erik Geukes	Westerwolde	Gemeentebelangen	e.geukes@westerwolde.nl
Christel Knot	Veendam	Gemeentebelangen Veendam	christel.knot@veendam.nl
Feike Oppewal	Pekela	CDA	f.oppewal@pekela.nl
John Veldt	Eemsdelta	Lokaal Belang Eemsdelta	John.veldt@raadeemsdelta.nl

De adviescommissie wordt ambtelijk ondersteund door Jesper Stap en Peter Kommerij van de griffies van Midden-Groningen respectievelijk Groningen.

Raadsvoorstel

Onderwerp	Jaarverslag 2024 + Ontwerpbegroting 2026 Volkskredietbank (VKB) Appingedam
Datum beeldvormende raadsbijeenkomst	11 juni 2025
Datum raadsvergadering	2 juli 2025
Zaaknummer	35290-2025:580771
Steller	Harm Walma
Portefeuillehouder(s)	Gert Engelkens
Medeverantwoordelijke(n)	N.v.t.

Eerdere besluitvorming en/ of vastgesteld beleid	Raadsbesluit d.d. 2 oktober 2024, inzake concept jaarrekening 2023 en ontwerpbegroting 2025.
Voorgesteld raadsbesluit	De raad besluit: 1. Kennis te nemen van het jaarverslag en jaarrekening 2024 van de VKB (Volkskredietbank). 2. Geen zienswijze in te dienen op de ontwerpbegroting 2026 van de VKB.
Samenvatting	Schuldhelpverlening is een wettelijke taak van gemeenten. Oldambt heeft samen met Hogeland, Veendam, Pekela en Eemsdelta, de specialistische schuldhelpverlening uitbesteed aan de Volkskredietbank (VKB) in Appingedam. Naast specialistische schuldhelpverlening biedt de VKB nog een breed scala aan diensten die het mogelijk maken om nauw aan te sluiten op de ontwikkelingen die inwoners al dan niet doormaken op weg naar financiële zelfredzaamheid. De VKB is een gemeenschappelijke regeling van de genoemde gemeenten. <u>Jaarverslag VKB 2024</u> Het concept-jaarverslag 2024 van de VKB is in de bestuursvergadering van 23 april 2025 vastgesteld. In het jaarverslag is verantwoording afgelegd over het behalen van de in de begroting geplande doelen. Daarnaast worden verschillende financiële parameters weergegeven. Het jaarverslag is puur informatief van aard. Hierop kan geen zienswijze worden ingediend. <u>Ontwerpbegroting VKB 2026</u> De conceptbegroting 2026 van de VKB is in de bestuursvergadering van 23 april jl. vastgesteld en geeft een weergave van de verwachte financiële cijfers op basis van het huidige beleid. Op de concept begroting kan desgewenst een zienswijze worden ingediend.
Bijlage(n)	1. Aanbiedingsbrief concept jaarverslag 2024 2. Jaarverslag 2024 VKB - concept 3. Accountantsverslag 2024 VKB 4. Aanbiedingsbrief ontwerpbegroting 2026 5. Ontwerpbegroting 2026

AVG

Ja

TOELICHTING

Inleiding

Jaarverslag 2024

In het jaarverslag wordt op hoofdlijnen verantwoording afgelegd over de in de begroting opgenomen activiteiten. Het jaarverslag is deels financieel van aard en geeft inzicht in het resultaat en de besteding van de middelen. Daarnaast komen in het jaarverslag verschillende financiële parameters aan bod, zoals het weerstandsvermogen, de risico's en de reservepositie.

Ontwerpbegroting 2026

De begroting geeft voor 2026 een inschatting van diverse relevante financiële parameters. Op pagina 38 wordt de verwachte benodigde bijdrage van de gemeenten weergegeven. In de schuldhelpverleningswereld zijn de laatste tijd echter veel ontwikkelingen gaande, zowel landelijk als lokaal. Dit zal waarschijnlijk ook zijn weerslag hebben op de uiteindelijke cijfers van de VKB en wellicht ook leiden tot een gewijzigde begroting in 2026. Een van deze wijzigingen betreft de wijze waarop de VKB de tegoeden van betrokken inwoners beheert. Op dit moment worden de tegoeden nog beheerd op de rekening van de VKB zelf. Eind 2025 zal de overgang gemaakt gaan worden naar een systematiek waarbij de tegoeden worden beheerd op rekening die op naam van de betrokkenen zelf staat.

Motivatie

Jaarverslag 2024

Op pagina 45 van het jaarverslag, wordt weergegeven welke bijdrage van gemeente Oldambt verwacht wordt over 2024. Hier wordt ook duidelijk dat er een licht positief verschil is ten opzichte van de begrote bijdrage, conform de gewijzigde begroting uit juli 2024. De accountant heeft een goedkeurende verklaring afgegeven. De raad ontvangt de concept jaarstukken 2024 ter informatie, zodat u deze informatie kunt betrekken bij uw beraadslagingen. Hierop kan geen zienswijze worden ingediend.

Ontwerpbegroting 2026

Op pagina 38/39 wordt weergegeven welke bijdrage van de deelnemende gemeenten over 2026 wordt verwacht. De begrote bijdrage voor 2026 is aanzienlijk hoger dan die van 2025. Dit is mede te wijten aan een daling van de rentebaten (zie pag. 21 en 32) als gevolg van de gefaseerde overstap naar een effectiever en efficiënter softwaresysteem. Het nieuwe systeem werkt met individuele beheer- en leefgeldrekeningen waardoor de tegoeden op het schatkistbankieren verlaagd worden en de rente-inkomsten grotendeels gefaseerd verdwijnen.

De meerjarenbegroting (incl. 2025) ziet er nu als volgt uit:

2025	2026	2027	2028	2029
€1.204.500	€1.343.240	€1.376.800	€1.411.200	€1.446.500

Er zijn echter meerdere ontwikkelingen (zowel landelijk als lokaal) die van invloed (zullen) zijn op de schuldhelpverlening, op de bedrijfsvoering van de VKB en de wijze waarop de VKB haar diensten uitvoert. In het voorwoord van de ontwerpbegroting worden reeds de belangrijkste ontwikkelingen genoemd. Deze ontwikkelingen zullen wellicht hun weerslag hebben op het financiële huishouden van de VKB en in 2026 leiden tot een gewijzigde begroting. Een van deze ontwikkelingen is het onderzoek naar de toekomst van de VKB. Dit onderzoek moet leiden tot een toekomstbestendige, robuuste schuldhelpverlening waarbij ook de kosten beter beheersbaar zijn. Kostenbeheersing is mede ook met het oog op het ravijnjaar, een relevante zaak.

Betrokkenheid (externe) partners

VKB Appingedam

Consequenties

Het organiseren van schuldhulpverlening is sinds 2012 een wettelijke taak van gemeenten. Binnen deze context verzorgt de VKB het specialistische deel van de schuldhulpverlening en richt zich daarbij met name op problematische schulden. Schuldhulp is een van de kerntaken van de VKB. Daarnaast biedt de VKB nog verschillende andere diensten gericht op het financieel ondersteunen en ontzorgen van inwoners. Door het brede pakket aan financiële diensten, is de VKB in staat om nauw aan te sluiten bij de ontwikkeling die inwoners doormaken op hun reis naar financiële zelfredzaamheid. Met het vaststellen van dit voorstel kan de VKB de uitvoering van de wettelijke taak continueren.

Vervolg

Op grond van de Wet Gemeenschappelijke Regeling en de gemeenschappelijke regeling VKB, biedt de VKB de gelegenheid op de ontwerpbegroting 2026 een zienswijze in te dienen. Door het dagelijks bestuur worden de commentaren waarin deze zienswijze is vervat gevoegd bij de ontwerpbegroting zoals deze aan het algemeen bestuur wordt aangeboden ter definitieve vaststelling. Het dagelijks bestuur stelt de raad voorafgaande aan het vaststellen van de begroting schriftelijk en gemotiveerd in kennis van zijn oordeel over de zienswijze, bedoeld in het derde lid, alsmede van de eventuele conclusies die het daaraan verbindt.

Winschoten, 27 mei 2025

Burgemeester en wethouders van de gemeente Oldambt,

Berlinda Aukema
Secretaris

Cora-Yfke Sikkema
Burgemeester

Datum raadsvergadering 2 juli 2025	Agendapunt	Zaaknummer 35290-2025
Onderwerp Jaarstukken 2024 + Ontwerpbegroting 2026 VKB Volkskredietbank Appingedam		

De raad van de gemeente Oldambt,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 27 mei 2025 en gelet op artikel 35 lid 3 van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen,

Besluit

1. Kennis te nemen van het jaarverslag en jaarrekening 2024 van de VKB (Volkskredietbank).
2. Geen zienswijze in te dienen op de ontwerpbegroting 2026 van de VKB.

Winschoten, 2 juli 2025

De raad van de gemeente Oldambt,

Jelte van der Meer
Griffier

Cora-Yfke Sikkema
Voorzitter

De Raad van de Gemeente Oldambt

Postbus 175

9670 AD WINSCHOTEN

Per mail: griffie@gemeente-oldambt.nl

Onderwerp

Jaarstukken 2024

Datum

Appingedam, 24 april 2025

Ons kenmerk

In behandeling bij

De heer M. Winters

Afdeling

Directie

Uw kenmerk

Geachte Griffier,

Hierbij bieden wij u de jaarstukken 2024 aan van de Volkskredietbank Noord-Oost Groningen.

Zoals gebruikelijk zullen de jaarstukken ook langs de reguliere weg via het college op route worden gebracht.

In de vergadering van het algemeen bestuur van de Volkskredietbank van 23 april 2025 zijn de jaarstukken 2024 verantwoord. Tevens heeft de accountant het bijbehorende verslag gereed dat wij eveneens toevoegen. Hierbij bieden wij de zowel jaarstukken als het accountantsverslag aan uw gemeenteraad aan.

Zoals afgesproken in de gemeenschappelijke regeling heeft uw gemeenteraad de gelegenheid om eventuele bezwaren over de jaarrekening binnen twee maanden schriftelijk kenbaar te maken bij het algemeen bestuur. Indien u daarvan gebruik wilt maken, verzoeken wij u dat voor **24 juni 2025** te doen.

In de vergadering van 10 juli 2025 zal het algemeen bestuur dan uw bezwaren betrekken bij de definitieve vaststelling van de jaarstukken. Daarna worden de jaarstukken naar de provincie verzonden.

Met vriendelijke groet,
Namens de Volkskredietbank Noord-Oost Groningen

Het Algemeen Bestuur van de Volkskredietbank Noord-Oost Groningen,

A stylized, handwritten signature in blue ink.

H. Ronde
Voorzitter

A stylized, handwritten signature in blue ink.

M. Winters
Secretaris

Bijlagen:

- Jaarstukken 2024
- Accountantsverslag

Jaarstukken 2024

(v.170425)

Inhoudsopgave

Jaarverslag

1. WOORD VAN DE DIRECTIE	5
2. ALGEMEEN	8
2.1 INLEIDING	8
2.2 DOELSTELLING VOLKSKREDIETBANK	8
2.3 DEELNEMENDE GEMEENTEN EN BESTUUR.....	9
2.4 DIENSTVERLENING	10
2.5 LIDMAATSCHAPPEN	11
2.6 KWALITEITSZORG.....	11
2.7 BEREIKBAARHEID	11
3. PROGRAMMAVERANTWOORDING.....	13
3.1 INLEIDING	13
3.2 DOELSTELLINGEN BELEIDSPAN ALS KADER.....	13
3.3 RESULTATEN EN STREEFCIJFERS (AMBITIES)	14
3.3.1 Voorkomen van schulden	14
3.3.2 Duurzame resultaten	15
3.3.3 Oplossen schulden en bevorderen participatie	16
3.3.4 Voorkomen van maatschappelijke kosten	17
4. PARAGRAFEN	18
4.1 WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEBEERSING	18
4.1.1. Kengetallen.....	19
4.2 ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN	19
4.3 FINANCIERING.....	20
4.3.1. Risicobeheer.....	20
4.3.2. Kasbeheer	21
4.4 BEDRIJFSVOERING	21
4.4.1. Algemeen.....	21
4.4.2. Financieringssysteem	21
4.4.3. Rechtmatigheid.....	22
4.4.4. Automatisering en telefonie	23
4.4.5. Gegevensbescherming.....	24
4.4.6. Wet Open Overheid	24
4.4.7. Fraude en fraudepreventie	25
4.4.8. Personeel.....	26
4.5 VERBONDEN PARTIJEN	28

Jaarrekening

5. BALANS PER 31 DECEMBER 2024	30
6. OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN 2024	31
6.1 OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN (CATEGORIALE INDELING) 2024	31
6.2 PROGRAMMAREKENING 2024	32
7. KASSTROOMOVERZICHT 2024	33
8. TOELICHTING OP BALANS EN OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN	34
8.1 GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING EN RESULTAATBEPALING	34
8.2 TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2024	35
8.3 TOELICHTING OP EN ANALYSE VAN DE CATEGORIALE INDELING 2024	41
9. RECHTMATIGHEIDSVERANTWOORDING EN VASTSTELLEN JAARSTUKKEN	46
9.1 RECHTMATIGHEIDSVERANTWOORDING	46
9.2 VASTSTELLEN JAARSTUKKEN	47
10. OVERIGE GEGEVENS	49
10.1 BELANGRIJKE GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM	49
10.2 EXPLOITATIESALDOVERWERKING EN VERDELING	49
10.3 VERDEELSLEUTEL	49
10.4 BTW COMPENSATIE	49
10.5 OVERZICHT LASTEN EN BATEN PER TAAKVELD 2024	50
10.6 OVERZICHT GEMEENTELIJKE BIJDAGEN 2024	51
10.7 WNT-VERANTWOORDING 2024 VOLKSKREDIETBANK NOORD-OOST GRONINGEN	52
11. CONTROLEVERKLARING	54
12. STATISTISCHE GEGEVENS	55

Jaarverslag 2024

1. Woord van de directie

Het jaar 2024 was wederom een uitdagend jaar voor de VKB, als gevolg van een combinatie van factoren. Aan de ene kant speelden aan de kantzijde een substantiële stijging van het aantal aanmeldingen een rol, in combinatie met alle effecten van wetgeving en beleid waaronder ook de voorbereidingen op de implementatie van de basisdienstverlening. De serieuze gevolgen van de wisselingen in het management en in de staf van de afgelopen jaren, alsmede het onderzoek naar de Toekomst van de VKB door bureau Lysias, vatten de uitdagingen aan de bedrijfsmatige kant goed samen.

Context

De vele cijfers verschillen afhankelijk van de bron en de definitie als het gaat om de weergave van armoede en schulden in Nederland. Waar iedereen het wel over eens is, is dat de problematiek is toegenomen. Dat is zeker het geval over langere termijn, maar ook recente ontwikkelingen dragen negatief bij. De impact van de diverse economische ontwikkelingen spelen al een tijdje een grote rol, zoals de energiecrisis van 2022 en overige prijsstijgingen daarna. Ook het gemak van (online) betalen op krediet, de introductie van het online gokken, en andere effecten van internet en social media geven de laatste jaren steeds grotere problemen bij jongeren. De effecten van de coronacrisis beginnen de afgelopen tijd steeds zichtbaarder te worden bij een deel van de ondernemers.

Ondanks de groeiende groep blijft het een grote uitdaging van de sector om de complexiteit van hulp vereenvoudigen en vooral om mensen met problemen vroegtijdig te bereiken. De ingevoerde vroegsignalering is daarvoor een goed initiatief maar niet toereikend.

Daarbij helpen regelmatige wisselingen van kabinetten en lokale besturen nooit als het gaat om de voortgang van ingezet beleid. In 2024 was daar weer sprake van met de totstandkoming van het nieuwe kabinet. In oktober werd in ieder geval wel een eerste pakket van maatregelen aangenomen. Helder is ook dat het kabinet op het gebied van schulden sterk wil inzetten op nazorg. Niet alleen schulden oplossen maar ook terugval voorkomen, zal ook voor de VKB een speerpunt worden de komende jaren. Dat is tevens één van de pijlers van de ingezette landelijke basisdienstverlening

Dienstverlening

Bij maatschappelijke of sociaaleconomische ontwikkelingen dan wel bij wijzigingen in beleid en wetgeving, vraagt de VKB zich voortdurend af wat dat betekent dit voor onze klanten. Zo is al enige tijd een groeiende aandacht te zien voor de problematiek bij jongeren, ondernemers en bewoners met een andere sociaal culturele achtergrond. Om diverse redenen vragen deze doelgroepen of meer specifieke kennis, maar vooral meer tijd om de kans op een geslaagde hulpverlening te vergroten. In 2024 is daarop ingezet, hetgeen in 2025 merkbaar zal moeten zijn in aanpassing van het dienstenpakken.

Naast de inhoudelijke dienstverlening heeft de VKB ook doorlopend aandacht voor de kwaliteit van dienstverlening. Zo zijn we afgelopen jaar weer begonnen met open spreekuren op ons eigen kantoor naast de bereikbaarheid op de diverse locaties in alle gemeenten. Onze kwaliteit wordt regelmatig getoetst door ons klantpanel en door onafhankelijke klanttevredenheidsonderzoeken, die de goede dienstverlening nog steeds onderschrijven, ondanks de vermelde uitdagingen. Tevens hebben wij naast het bestuurlijk en ambtelijk overleg ook het 'accountmanagement' met onze gemeenten weer hersteld. Afstemming van behoefte en aanbod, mede gebaseerd op het delen van kennis en ervaringen is daarbij het uitgangspunt.

Bedrijfsvoering

Na een aantal jaren van voortdurende verloop en uitval in de bezetting op voorname posities, stond in 2024 het volgende centraal: het terugbrengen van rust in de organisatie, vertrouwen op bestuurlijk niveau, het oplossen van cruciale gaten in de bezetting en het op orde brengen van de basis in de bedrijfsvoering.

Met de start van ondergetekende, als nieuwe directeur aan het begin van 2024, werd hiermee een begin gemaakt. De focus lag in aanvank op het op orde brengen van het MT en de staf, en de levering van sluitende begrotingen en goedgekeurde jaarstukken. Zo kwamen de bezetting op orde en zowel de rust als het vertrouwen weer terug.

De basis van de bedrijfsvoering op orde brengen, bleek echter taaier en zal ook meer tijd vragen, ook in 2025. Bijna alle onderdelen van deze uitdaging hebben een link met ICT. Gedurende het gehele jaar 2024 was de kwaliteit bij de externe partner voor de digitale werkomgeving zwaar onder de maat, waarop de VKB uiteraard wel acteerde maar daar relatief weinig invloed op had. Maar ook de afwezigheid van eigen passende en beschikbare ICT deskundigheid speelde een grote rol. Dat gold in de gehele breedte van zowel systeem-, functioneel als informatiebeheer. Het gevolg was dat projecten zoals de softwareovergang van Allegro naar Smart FMS werden uitgesteld, dan wel langer duurden. Ook het op orde brengen van de managementrapportage (MARAP) kwam wel voor 80%, maar niet voor 100% gereed in 2024. Naar verwachting zal de nieuwe MARAP in het eerste kwartaal van 2025 in de gewenste vorm geleverd kunnen worden.

Mensenwerk

Schuldhelpverlening doen we voor mensen en door mensen. Daarmee is de VKB een puur dienstverlenende organisatie waar de factor personeel de sleutel is. Directie en MT zijn zich bewust van het belang van de aantrekkingskracht op de arbeidsmarkt. Daarop werd ingezet door het 'updaten' van de uitstraling van onze organisatie die past bij de huidige tijd en bijvoorbeeld ook het lidmaatschap van Noorderlink.

Relevant daarbij is dat in 2024 is gewerkt aan een volledig nieuwe huisstijl en website die in het eerste kwartaal van 2025 wordt gelanceerd. Ook is in 2024 het besluit genomen om te gaan verhuizen naar een meer eigentijds kantoorpand in Appingedam. Daar zal het niet alleen prettiger werken zijn, maar ook meer kruisbestuiving plaatsvinden tussen de operationele afdelingen. Het onderlinge contact faciliteren, zeker in tijden van hybride werken, vinden wij belangrijk. Ook een andere faciliterende, coachende, coöperatieve en zeer transparante manier van leidingen door directie en het gehele MT bevordert het werkplezier bij de VKB. De positieve signalen daarvan werden in de loop van 2024 steeds meer ontvangen, zowel van binnen als buiten de organisatie.

Daarnaast zijn er ook zorgen op personeelsvlak. Het verzuim was in aanvank van 2024 al hoog en heeft een negatief record bereikt over het gehele jaar. Dat lijkt in tegenspraak met het voorgaande maar de oorzaken lijken voorsnóg meer met het verleden dan het heden te maken te hebben. Om daar zekerheid over te krijgen en vooral het verzuim langdurig naar beneden te krijgen, is eind 2024 gewerkt aan een plan van aanpak verzuim dat beslag zal krijgen in 2025. Hierbij zal de focus liggen op preventie, vitaliteit en duurzame inzetbaarheid, gebaseerd op onderzoek, data, monitoring en gerichte activiteiten en interventies.

Beleid & strategie

In een uitvoeringsorganisatie is de strategie doorgaans ingekaderd door beleid. De beleidsvraag 'wat willen we met schulden en armoede?' ligt bij onze gemeentelijke opdrachtgevers. Op dat punt hebben vier van onze gemeenten besloten om het bestaande beleidsplan, dat eind 2024 afliep, tot nader order voort te zetten. Gemeente Eemsdelta heeft als enige gemeente wel een nieuw beleidsplan vastgesteld voor 2025-2028.

Op de vraag hoe wij dat beleid gaan uitvoeren, kan VKB wel strategische invulling geven, uiteraard in samenspraak met onze opdrachtgevers. In het kort zal de VKB de komende jaren zich vooral inzetten op implementatie van de elementen van de landelijke basisdienstverlening waarop ook VNG en NVVK op inzetten. Dan gaat het om onze kernactiviteiten. Betreffende de

organisatorische inrichting daarvan, ofwel de bedrijfsvoeringkant, ligt er momenteel een strategische opdracht van het bestuur aan de directie om opvolging te geven aan de aanbevelingen van bureau Lysias. De vraag welke strategische keuzes gemaakt moet worden om de onderkende kwetsbaarheid van de VKB structureel op te lossen, ligt daarbij op tafel.

Beide strategische opgaven, zullen er voor zorgen dat ook de komende jaren bij de VKB aan veel uitdagingen zal worden gewerkt, vaak parallel op diverse fronten. Maar, zoals beschreven, ook gemotiveerd en met veel plezier en bevologenheid.

Met deze verwachting, en vooral met een groot vertrouwen in het gehele team VKB, kijk ik vooruit naar 2025. Maar niet voordat ik iedereen, die bijgedragen heeft aan onze prestaties afgelopen jaar, dank voor hun inzet, flexibiliteit, en vooral de hele fijne samenwerking in 2024.

Marc Winters
Directeur Volkskredietbank Noord-Oost Groningen

2. Algemeen

2.1 Inleiding

Voor u ligt het jaarverslag 2024. Op grond van artikel 7 van de Financiële Verordening ex art. 212 van de Gemeentewet dient het Dagelijks Bestuur verantwoording af te leggen over de uitvoering van de begroting en het financiële (meerjaren)plan.

2.2 Doelstelling Volkskredietbank

In artikel 3 van de Gemeenschappelijke Regeling wordt de doelstelling van de Volkskredietbank expliciet benoemd.

De bank is een kredietbank en heeft geen winstoogmerk. De regeling wordt getroffen ten bate van een zo doelmatig mogelijke uitvoering van de volgende belangen:

- a. het verlenen van hulp om te komen tot een financieel stabiele situatie bij inwoners die in financiële moeilijkheden verkeren of dreigen te raken;
- b. het op zakelijke en sociaal verantwoorde wijze voorzien in de behoefte aan sociale kredieten;
- c. het voorkomen van maatschappelijk minder gewenste vormen van financiële dienstverlening.

In artikel 4 van de Gemeenschappelijke Regeling worden de taken van de Volkskredietbank expliciet benoemd.

Artikel 4 Taken

1. Ter behartiging van de in artikel 3 genoemde doelstelling is de bank ten behoeve van de deelnemers belast met de uitvoering van enige wettelijke bepaling of beleidsregel betreffende de in dat artikel genoemde belangen.
2. De bank heeft daartoe de volgende taken:
 - a. het verrichten van preventieve, voorlichtende, stabiliserende, inkomen beherende, coachende en/of schuldregelende werkzaamheden ten behoeve van personen die in geldelijke moeilijkheden verkeren of dreigen te geraken;
 - b. het voeren van bewind als bedoeld in artikel 1:431 e.v. van het Burgerlijk Wetboek (Beschermsbewind) ter bescherming van meerderjarigen die vanwege een lichamelijke of geestelijke tekortkoming (tijdelijk) niet in staat zijn om hun vermogensrechtelijke belangen te behartigen;
 - c. het afgeven van de verklaring als bedoeld in artikel 285, lid 1, sub f van Titel III van de Faillissementswet inzake de schuldsaneringsregeling natuurlijke personen;
 - d. het aanvragen van een voorlopige voorziening als bedoeld in artikel 287b, lid 1 van Titel III van de Faillissementswet inzake de schuldsaneringsregeling natuurlijke personen;
 - e. het (doen) verstrekken van kredieten in de zin van de Wck en vallend binnen de kaders van de Wet Fido;
 - f. het verrichten van alle handelingen die met de doelstelling verband houden of daarvoor bevorderlijk kunnen zijn.

Op basis van bovengenoemde doelstelling heeft de VKB de visie en missie geformuleerd:

Missie:

De missie van de VKB is een schulden(zorgen)vrije toekomst voor alle inwoners in onze gemeenten Eemsdelta, Het Hogeland, Oldambt, Pekela en Veendam.

Visie:

Om die missie te volbrengen, is de VKB dé inwonersgerichte, betrouwbare en deskundige hulpverlener die inwoners met geldzorgen bijstaat. De VKB heeft een ondernemende houding en levert maatwerk vanuit een sterk ontwikkeld inlevingsvermogen. Dit doet de VKB samen met andere organisaties, om zo op integrale wijze een bijdrage te leveren aan een meer duurzame toekomst voor onze inwoners.

Waarden:

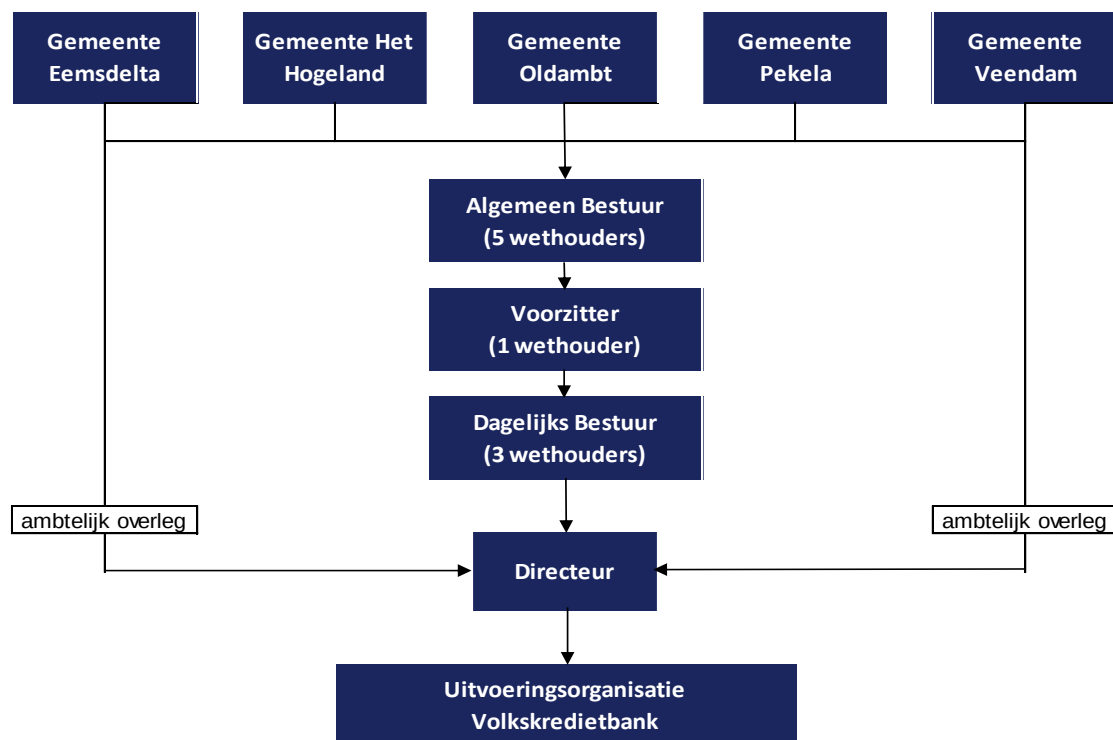
Wij werken vanuit de kernwaarden inwonersgericht, deskundig, betrouwbaar, resultaatgericht en toegankelijk.

Doelstellingen:

Voorkomen van schulden, oplossen van schulden, duurzame resultaten, het bevorderen van participatie en het voorkomen van oplopende maatschappelijke kosten.

2.3 Deelnemende gemeenten en bestuur

De uitvoeringsorganisatie VKB staat onder toezicht van een Algemeen Bestuur. Dit Algemeen Bestuur bestaat uit 5 wethouders van de aangesloten gemeenten die schuldhulpverlening in hun portefeuille hebben. Uit dit Algemeen Bestuur is een Dagelijks Bestuur gevormd van 3 wethouders. Het Dagelijks Bestuur houdt toezicht op de dagelijkse gang van zaken binnen de Volkskredietbank en is verantwoordelijk verschuldigd aan het Algemeen Bestuur. Een Dagelijks Bestuur van 3 personen en een Algemeen Bestuur van 5 personen laat een onbalans zien, dit is veroorzaakt doordat we als gevolg van de gemeentelijke herindelingen in de afgelopen jaren van acht naar vijf gemeenten zijn teruggegaan als lid van de gemeenschappelijke regeling.

Het bestuur werd in 2024 gevormd door:

Bestuursfunctie	Naam bestuurder	van	tot	Gemeente
Voorzitter AB en DB	Mw. Mariette de Visser	01-01-2024	14-10-2024	Het Hogeland
Voorzitter AB en DB	Dhr. Hans Ronde	28-11-2024	31-12-2024	Eemsdelta
Vice-voorzitter AB en DB	Dhr. Gert Engelkens	01-01-2024	31-12-2024	Oldambt
Lid AB en DB	Mw. Ellen van Klaveren	01-01-2024	31-12-2024	Pekela
Lid AB	Dhr. Hans Ronde	01-01-2024	28-11-2024	Eemsdelta
Lid AB	Dhr. Bert Wierenga	01-01-2024	31-12-2024	Veendam
Lid AB	Dhr. Han Hefting	06-11-2024	31-12-2024	Het Hogeland

De dagelijkse leiding over de organisatie ligt bij de directeur. De directeur is tevens ambtelijk secretaris van het bestuur.

2.4 Dienstverlening

Aan de basis van de dienstverlening liggen de volgende uitgangspunten ten grondslag:

- de doelstelling zoals verwoord in artikel 3 van de gemeenschappelijke regeling;
- gedragscodes schuldhulpverlening en sociale kredietverlening van de NVVK;
- de overige regelgeving en werkwijzen van de NVVK.

De VKB stelt de inwoner/klant centraal. Dit dragen wij ook uit onder onze medewerkers, door regelmatig stil te staan bij onze kernwaarden: betrouwbaar, deskundig, resultaatgericht, inwonergericht en toegankelijk. Ook de NVVK belofte wordt binnen de organisatie uitgedragen:

- We hebben een aanmeldproces zonder drempels;
- We bieden hulp op basis van vertrouwen;
- We geven duidelijkheid over waar de klant aan toe is;
- We zorgen ervoor dat geen klant buiten de boot valt;
- We verlagen de druk door schuldeisers;
- We streven naar een zo goed mogelijk schuldenvrije toekomst.

Om het beleidsplan Schuldhulpverlening 2021-2024 te kunnen uitvoeren, heeft het bestuur van de VKB regels opgesteld. Deze regels noemen we de Beleidsregels Schuldhulpverlening. De beleidsregels gaan over wanneer een inwoner wordt toegelaten tot schuldhulpverlening en de voorwaarden die daarbij gelden. Ook gaan ze over welke verplichtingen de VKB kan opleggen en wanneer schuldhulpverlening kan worden geweigerd of worden beëindigd.

De VKB werkt met een kern- en een keuzepakket. De volgende producten/diensten vormen het kern pakket van de Volkskredietbank:

- Intake en diagnose ten behoeve van producten uit het kernpakket en in het kader van preventie (inclusief adviesgesprekken en crisisinterventies);
- Budgetbeheer;
- Financieel Beheer;
- Coaching gesprekken;
- Schuldregeling;
- Schuldbemiddeling;
- Dwangakkoord;
- Wsnp-verklaring;
- Leningaanvraag.

De volgende producten/diensten kunnen onderdeel uitmaken van het keuzepakket en/of kunnen worden ingezet voor individuele inkoop:

- Beschermingsbewind;
- Preventie en voorlichting;
- Leningaanvraag met borg;
- Leefgeld en opvangvergoedingen voor vluchtelingen uit Oekraïne.

2.5 Lidmaatschappen

NVVK

De VKB is lid van de NVVK, de branchevereniging voor schuldhulpverlening, sociaal bankieren en bewindvoering. De vereniging behartigt de belangen van de leden op landelijk niveau bij de rijksoverheid, maatschappelijke organisaties en instellingen. Verder ondersteunt het verenigingsbureau van de NVVK alle leden op gebied van wet-, regelgeving, beleid en documenten. Het doel is te komen tot goede, uniforme afstemming in aanpak en methode van schuldhulpverlening en kredietverstrekking. De NVVK Certificering loopt tot 23 mei 2025.

BKR

De VKB is lid van Bureau Krediet Registratie (BKR) in Tiel. Potentiële kredietnemers worden getoetst bij deze instelling. Mede op grond van de hieruit verkregen informatie wordt beoordeeld of kredietverstrekking verantwoord is. Alle verstrekte kredieten worden gemeld bij het bureau. Ook betalingsachterstanden of onregelmatigheden worden kenbaar gemaakt. Indien alle verplichtingen zijn nagekomen wordt de cliënt weer afgemeld. Door onder andere gebruik te maken van dit bureau wordt getracht kredietverlening op een zo verantwoord mogelijke wijze te laten plaatsvinden. Daarnaast wordt de informatie van BKR gebruikt bij schuldhulpverlening om een volledig beeld van de financiële verplichtingen van de cliënt te krijgen.

2.6 Kwaliteitszorg

In 2024 hebben we voortdurend aandacht gehad voor de kwaliteit van dienstverlening van de VKB en verbeteringen verder doorgezet. Managers en praktijkbegeleiders hielden zich bezig met aanpassing van de werkprocessen en zorgden ervoor dat ontwikkelingen en actualiteiten hierin werden meegenomen. Het dienstenpakket van de VKB is, met hulp van een extern adviesbureau opnieuw tegen het licht gehouden. We hebben een start gemaakt met het doorvoeren van de aangedragen aanbevelingen en richten ons op de implementatie van de elementen van de basisdienstverlening schuldhulpverlening 2025. Er lag wederom focus op inhoudelijke begeleiding van medewerkers en de samenwerking tussen de verschillende teams, met als doel om de voortgang en kwaliteit van dossiers naar een hoger niveau te tillen. Voorts werd ingezet op (bij)scholing van medewerkers over verschillende onderwerpen zoals stress-sensitief werken en fiscale thema's. Met het oog op de NVVK-audit die in 2025 op de agenda staat, hebben we gekeken welke zaken er op orde moeten worden gebracht om aan de audit eisen te voldoen.

Onze klanttevredenheidsonderzoeken keren meerdere keren per jaar terug. De uitkomsten hiervan houden we tegen het licht en gebruiken we ter verbetering van onze dienstverlening. We zijn blijven investeren in de samenwerking met ketenpartners en opdrachtgevers, door het werken op locaties en het aansluiten bij intergemeentelijke werkoverleggen.

We hebben een start gemaakt met de implementatie van een nieuwe huisstijl en website, gericht op meer externe zichtbaarheid en een betere toegankelijkheid van de dienstverlening. Ook zijn de voorbereidingen getroffen voor de implementatie van een nieuw softwareprogramma ten behoeve van de uitvoering van budgetbeheer en bewindvoering.

2.7 Bereikbaarheid

We werken inwonergericht als organisatie, dat betekent dat we op meerdere locaties onze dienstverlening uitvoeren. Ons kantoorpand is gevestigd aan de Stationsweg 2 in Appingedam. Daarnaast zijn onze medewerkers op wekelijkse basis aanwezig op diverse gemeentelijke en maatschappelijke locaties in al onze gemeenten. Ook is het mogelijk om een huisbezoek af te leggen wanneer de inwoner dat prettiger vindt.

Via ons portal “Mijn VKB”, onze website, en onze in 2022 aangemaakte LinkedIn pagina houden we inwoners, cliënten en ketenpartners op de hoogte over de activiteiten en diensten die de VKB biedt of over mogelijk (ver)storingen.

De bezoektijden van het kantoor zijn: maandag, dinsdag, woensdag en donderdag tussen 8.30 – 12.00 uur en 13.00 – 16.00 uur en op vrijdag tussen 8.30 – 12.00 uur. Telefonisch zijn wij op werkdagen bereikbaar: tussen 09.00 – 12.00 uur en tussen 13.00 – 16.00 uur. Het werkvenster van de VKB is tussen 7.00 – 22.00 uur.

3. Programmaverantwoording

3.1 Inleiding

Op basis van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening is in 2021 door de gemeenteraden van de aan de VKB deelnemende gemeenten het beleidsplan Schuldhulpverlening vastgesteld voor de periode 2021 tot en met 2024. Het vermelde beleidsplan liep daarmee eind 2024 af. Eemsdelta heeft vervolgens een nieuw beleidsplan vastgesteld. De overige gemeenten hebben tot nader order het recente beleidsplan voortgezet.

In het beleidsplan zijn de doelstellingen en de uitgangspunten van de gemeenten op het terrein van schuldhulpverlening neergelegd. Het bestuur van de VKB is belast met een groot deel van de uitvoering van dit beleidsplan. In het beleidsplan is afgesproken dat jaarlijks middels een jaarverslag verantwoording wordt afgelegd over de uitvoering van de schuldhulpverlening. In het beleidsplan zijn doelen en gewenste resultaten opgenomen. Deze zijn bepalend voor de uitvoering van de schuldhulpverlening door de VKB.

Opmerking vooraf

In dit hoofdstuk worden de via de VKB behaalde resultaten over de in het beleidsplan vastgelegde doelstellingen weergegeven. Gemeenten behalen ook door middel van ander beleid en via andere uitvoeringsorganisaties of ketenpartners resultaten op die doelstellingen. Op die resultaten heeft de VKB echter geen zicht. De in paragraaf 3.3 genoemde resultaten betreffen dus enkel de resultaten voor zover de VKB deze in beeld heeft. Voor een totaalbeeld van de realisatie van bovengenoemde doelstellingen moeten ook de resultaten van de andere door de gemeenten geregisseerde partijen in het sociaal domein in oenschouw worden genomen.

3.2 Doelstellingen beleidsplan als kader

Financiële problemen kunnen vergaande gevolgen hebben voor het dagelijks leven, zoals belemmering voor werk of sociale activiteiten. Om die reden hebben de gemeenten de volgende doelstellingen voor de integrale schuldhulpverlening omschreven:

1. **Voorkomen van schulden:** aandacht voor preventie, vroegsignalering en nazorg verkleint de kans dat grotere of nieuwe schulden en daarmee samenhangende maatschappelijke problemen (opnieuw) ontstaan.
2. **Oplossen van schulden:** Het doel van het oplossen van schulden is om de inwoner een schuldenvrije toekomst geven. Hiervoor worden de producten schuldbemiddeling, 100% betalingsregeling of saneringskrediet ingezet. In die gevallen moet het vinden van een oplossing voor schulden worden bewerkstelligd binnen een termijn van maximaal 36 maanden. Vanaf 1 juli 2023 is deze termijn verkort tot maximaal 18 maanden. De looptijd van een traject kan op grond van bijzondere omstandigheden worden verlengd. Het is belangrijk dat na het traject goede nazorg wordt verleend om te voorkomen dat er nieuwe schulden ontstaan.
3. **Duurzame resultaten:** een investering in integrale schuldhulpverlening waarbij wordt gewerkt aan het vergroten van de financiële zelfredzaamheid levert een langdurig resultaat en verkleint de kans op herhaling van schulden. Het zorgt er verder voor dat klanten zich op andere terreinen kunnen ontwikkelen (bijvoorbeeld re-integreren). Producten die hiervoor worden ingezet zijn bijvoorbeeld budgetbeheer, budgetcoaching of een schuldregeling.
4. **Bevorderen participatie:** het vergroten van de financiële zelfredzaamheid en het oplossen of beheersbaar maken van de schulden zorgen ervoor dat de financiële situatie geen belemmering meer vormt voor een inwoner om actief deel te nemen aan de samenleving. De ondersteuning is maatwerk.

5. **Voorkomen van maatschappelijke kosten:** een investering in integrale schuldhulpverlening voorkomt hoge maatschappelijke kosten zoals de kosten voor huisuitzetting, herhuisvesting, maatschappelijke opvang, extra beroep op bijstand en afsluiting energie.

In 2024 is uitgegaan van hetzelfde beleid als de voorgaande jaren. De verwachting is dat de gemeenten in 2025 een nieuw beleidsplan gaan opleveren.

3.3 Resultaten en streefcijfers (ambities)

Voorgaande doelstellingen zijn vertaald naar een aantal gewenste concrete inhoudelijke resultaten voor de uitvoering. Zoals in het beleidsplan is aangegeven, zijn deze resultaten afhankelijk van allerlei factoren zoals de aard van de schuldenproblematiek, de opstelling of mogelijkheden van schuldenaren, de opstelling of mogelijkheden van crediteuren, de manier van werken en kwaliteit van andere hulpverleningsorganisaties op het gebied van herkenning van schuldproblemen en tijdige doorverwijzing.

Toch zijn bij iedere doelstelling één of meerdere streefcijfer(s) opgenomen. Deze streefcijfers geven de ambities weer die de gemeenten hebben bij het betreffende doel.

3.3.1 Voorkomen van schulden

Preventie

In 2024 hebben we de focus op jongeren en jongvolwassenen verder doorgezet. Door project Oost Groningen Geld Geletterd, mogelijk gemaakt door gelden van de Regiodeal Noord-Oost Groningen, was er opnieuw veel aandacht voor deze doelgroep. Hiermee hebben we veel jongeren en betrokken ketenpartners kunnen bereiken en ontvingen wij veel aanmeldingen van jongeren.

Ook werden er diverse adviesgesprekken gevoerd, waardoor zwaardere hulpverlening op het gebied van schulden kon worden voorkomen.

Het effect van het inzetten van preventie en vroegsignalering is lastig te meten en in harde cijfers aan te tonen. Inmiddels durven we wel te stellen dat vroegsignalering kan leiden tot een lagere totale schuld bij de start van de schuldhulpverlening. Schuldsituaties zullen minder snel uit de hand lopen en zijn gemakkelijker op te lossen.

In de gemeenten waar de vroegsignalering goed loopt, zien wij een toename van het aantal aanmeldingen. Dit kan betekenen dat we meer inwoners bereiken, en de vroegsignalering resultaat geeft.

Vroegsignalering

In 2024 is de samenwerking met de verschillende gemeenten op het gebied van vroegsignalering nog verder verbeterd. Mede door het detacheren van werknemers van de VKB bij diverse gemeenten wordt er veel kennis en kunde met elkaar gedeeld. De gedetacheerde medewerkers kunnen door hun werkzaamheden in de vroegsignalering op laagdrempelige wijze hun werk doen. Dit komt het resultaat van vroegsignalering ten goede. Vanwege een softwarekoppeling kan vanuit vroegsignalering gekeken worden welke inwoners al bekend zijn bij de VKB. Hiermee wordt voorkomen dat inwoners ten onrechte opnieuw worden benaderd.

In 2024 zijn er meerdere inwoners uit onze gemeenten naar de VKB doorverwezen. Deze doorverwijzingen hebben betrekking op verschillende diensten van de VKB. Bij een aantal inwoners is een schuldregeling opgestart, om daarmee de openstaande schulden te saneren.

De aannames die de VKB durft te doen aan de hand van de eerste resultaten, is dat de totale hoogte van de schulden inderdaad lager zal uitvallen dan € 40.000 en dat het gemiddelde aantal schuldeisers lager is dan 14. Doordat bij de VKB de schulden eerder geregeld kunnen worden,

komt dit ten goede aan de inwoner die hiermee sneller geholpen is. Inzetten op vroegsignalering loont voor de inwoners en voor de gemeenten.

Strefcijfer:

1. Bij inwoners waarbij vroegsignalering is ingezet, is de gemiddelde schuldhoogte lager dan € 40.000;
2. Bij inwoners waarbij vroegsignalering is ingezet, is het gemiddelde aantal schuldeisers minder dan 14.

Niet alle resultaten van vroegsignalering zijn direct meetbaar. Inwoners kunnen in eerste aanleg geen hulp aanvragen, maar later alsnog hulp van de gemeente/VKB opzoeken. In 2024 is vroegsignalering in alle gemeenten nog beter ingeregeld en worden de afspraken over doorverwijzing naar de VKB goed nagekomen. Wij zien een toename in het aantal meldingen dat voortvloeit uit vroegsignalering. In 2024 is nog verder gewerkt aan het verbeteren van de samenwerking met gemeente en het vergroten van de zichtbaarheid van de VKB in de keten. Er is gestuurd op de meetbaarheid van de resultaten, dit is echter nog voor verbetering vatbaar. Nog niet alle meldingen die voortkwamen uit vroegsignalering werden als zodanig geregistreerd. Met ingang van 2025 gaat de VKB hier meer aandacht aan besteden, zodat de betrouwbaarheid van de cijfers toeneemt.

Conclusie:

Op basis van het bovenstaande, is de conclusie dat het aantal meldingen uit vroegsignalering is toegenomen, wij beschikken nog niet over de cijfers om dit te staven.

3.3.2 Duurzame resultaten

Een graadmeter voor de duurzaamheid van de resultaten van schuldhulpverlening is het herhalingspercentage. Dat percentage geeft weer hoeveel inwoners binnen drie jaar opnieuw gebruik maken van schuldhulpverlening nadat ze een eerder traject succesvol hebben afgerond. Hierbij wordt gekeken naar de afname van het product budgetbeheer, budgetcoaching en/of schuldregeling. Uit NVVK-onderzoek bij een aantal kredietbanken verspreid door het land blijkt dat het herhalingspercentage tussen de 4,4% en de 19% ligt.¹ Als gewenst resultaat is gekozen dat het herhalingspercentage niet uitkomt boven het laagste percentage uit dat onderzoek.

Strefcijfer:

Het gemiddelde herhalingspercentage bedraagt in 2021-2024 ten hoogste 4,4%.

Resultaat 2024:

Het herhalingscijfer in 2024 is in onderstaande tabel weergegeven. Om ook de ontwikkeling van dit cijfer te kunnen monitoren, zijn tevens de herhalingscijfers van de voorgaande twee jaren in de tabel opgenomen.

Herhaling	Aantal			Percentage		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Gemiddeld	48	52	61	3,8	3,8	4,0

¹ Muijnck, J.A. de, Renken, C., Passende nazorg en voorkomen van terugval in schulden, Groningen: 2020, Breuer & Intraval.

Uit de tabel blijkt dat het gemiddelde herhalingspercentage over 2024 op 4,0% ligt. Daarmee is er sprake van een stabilisatie in procenten, echter een stijging in absolute aantallen ten opzichte van voorgaande jaren. Het percentage ligt wel onder de streefnorm.

Conclusie:

De doelstelling van ten hoogste 4,4% herhaling is daarmee gehaald.

3.3.3 Oplossen schulden en bevorderen participatie

Inwoners kunnen op andere terreinen weer sneller de draad oppakken als er iets aan hun schulden wordt gedaan. De financiële situatie vormt dan niet langer een belemmering voor een burger om actief deel te nemen aan de samenleving. Ook het afwenden van een crisissituatie bevordert de participatie. Hiermee wordt immers voorkomen dat de situatie voor de inwoner verder uit de hand loopt met grote maatschappelijke consequenties tot gevolg (bijvoorbeeld een huisuitzetting of afsluiting van energie).

Streefcijfers:

- 1) Het percentage inwoners met schulden dat binnen de schuldhulpverlening een oplossing voor de schulden krijgt aangeboden bedraagt jaarlijks minimaal 80%;
- 2) Het percentage crisissituaties dat wordt afgewend, bedraagt jaarlijks minimaal 80%.

Resultaat 2024:

In onderstaande tabel zijn de resultaten voor beide streefcijfers over 2024 en voorgaande jaren weergegeven.

Resultaat	2022	2023	2024
Inwoners met oplossing voor schulden	368 van 395 (93%)	384 van 421 (91%)	411 van 469 (88%)
Aantal afgewende crisissituaties	25 van 25 (100%)	31 van 33 (94%)	16 van 18 (89%)

Inwoners met oplossing voor schulden

Inwoners die zich bij de VKB melden hebben vaak te maken met schuldenproblematiek, de grootte van deze problematiek is zeer verschillend. In 2024 zijn er 469 intakes geweest, daarvan kregen 411 een oplossing voor de schulden aangeboden. Bij de overige inwoners was er na het intakegesprek geen vervolgtraject of schuldregeling nodig/mogelijk bij de VKB. De redenen hiervoor zijn wisselend. Bij een aanmelding kan er sprake zijn van "uitval" door afmeldingen van klanten, inwoners die niet op afspraak komen en geen nieuwe afspraak maken. Ook zijn er inwoners die geen verdere hulp nodig hebben (eenmalig advies) of willen ontvangen. Daarnaast vallen onder de aanmeldingen ook statushouders die financieel ontzorgd moeten worden, en dus geen langdurig schuldregelingstraject nodig hebben. Dit maakt dat er een verschil is tussen het aantal aanmeldingen en vervolgtrajecten.

We zien dat procentueel het aantal inwoners waar een oplossing is aangeboden iets daalt, maar absoluut is gestegen t.o.v. het voorgaand jaar.

Afgewende crisissituaties

Van een crisissituatie is sprake bij een dreigende woningontuiming, afsluiting elektra/gas/water of royerling ziektekostenverzekering. In 2024 waren er 18 aanmeldingen waarbij er sprake was van een crisissituatie. Momenteel is een crisisinterventie gekoppeld aan de dienst 'Crisisintake Compleet', waardoor een crisis alleen in die fase en in combinatie met de intake geregistreerd kan worden. Dit terwijl er ook in andere fases, na de intake, interventie nodig kan zijn als gevolg van een crisis. Ook kunnen er meerdere crisisinterventies naast elkaar en/of op wisselende momenten nodig zijn in een schuldregelingstraject. Door de koppeling aan de dienst 'Crisisintake Compleet' is er momenteel geen goed inzicht te krijgen in het volledige aantal en de soorten crisissituaties.

Conclusie:

Beide doelstellingen van minimaal 80% zijn gehaald.

3.3.4 Voorkomen van maatschappelijke kosten

In opdracht van het Interdepartementale Beleidsonderzoek hebben Panteia, de Hogeschool Utrecht en het Nibud de maatschappelijke kosten van problematische schulden onderzocht. Mensen met hoge schulden staan namelijk langdurig bloot aan stress. Ze melden zich vaker ziek, zijn mindere productief of verliezen hun baan. Ook maken ze hogere zorgkosten. Dit kost de samenleving 8,5 miljard per jaar, d.d. juni 2024.

Streefcijfer:

De verhouding tussen de kosten en de baten van schuldhulpverlening is in de periode 2021-2024 minimaal 1,5 (iedere euro die in schuldhulpverlening wordt geïnvesteerd, levert minstens € 1,50 aan kostenbesparing op).

Resultaat 2024:

Middels preventie en het oplossen van schulden heeft de VKB maatschappelijke kosten voorkomen. Kanttekening is wel dat niet alle kosten automatisch verdwijnen bij het oplossen van schulden.

Conclusie:

Het is zeer aannemelijk dat de doelstelling van een kostenbesparing is behaald. Zeker omdat de NVVK in 2022 heeft vastgesteld dat de Social Return on Investment van financiële hulpverlening minimaal 1,4 – 2 bedraagt. Dit betekent dat elke euro die wordt geïnvesteerd minimaal € 1,40 – € 2,00 oplevert.

4. Paragrafen

In het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) zijn meerdere verplichte paragrafen opgenomen voor provincies, gemeenten en hun gemeenschappelijke regelingen. Deze zijn niet allemaal relevant voor de VKB. Om die reden zijn de paragrafen lokale heffingen en grondbeleid niet opgenomen. Hieronder staan de paragrafen:

- Weerstandvermogen en risicobeheersing;
- Onderhoud kapitaalgoederen;
- Financiering;
- Bedrijfsvoering;
- Verbonden partijen.

4.1 Weerstandvermogen en risicobeheersing

Weerstandvermogen is van belang om de financiële gezondheid van de Volkskredietbank te kunnen beoordelen. Het is bedoeld om risico's waarvoor geen voorzieningen zijn getroffen op te kunnen vangen. Het gaat hierbij om de verhouding tussen:

- De weerstandscapaciteit, dit is de beschikbare financiële ruimte die zonder ingrijpende beleidswijzigingen beschikbaar is;
- De aanwezige risico's.

De weerstandscapaciteit bestaat uit twee onderdelen, de structurele en de incidentele weerstandscapaciteit.

De *structurele weerstandscapaciteit* is met name van belang voor het opvangen van optredende risico's die een over de tijd uitgestrekt effect hebben en om de incidentele weerstandscapaciteit aan te vullen na het optreden van risico's. Een structureel middel om risico's op te vangen kan bijvoorbeeld zijn de post onvoorzien in de begroting.

De *incidentele weerstandscapaciteit* is het ter dekking van risico's aanwezige vrije vermogen. De incidentele weerstandscapaciteit bestaat uit bijvoorbeeld de algemene reserve en deze bedraagt ultimo 2024 nihil.

De aanwezige (structurele en incidentele) weerstandscapaciteit moet voldoende zijn om de financiële gevolgen van optredende risico's op te kunnen vangen. Risico's zijn van nature onzeker van aard en omvang. Indien dit niet zo was, zouden zij worden opgenomen in de begroting.

De belangrijkste risico's voor de Volkskredietbank zijn:

- Alle in de begroting opgenomen aannames zijn gebaseerd op een voorspelling omtrent het aantal aanvragen en diensten. Indien er in een jaar sprake zal zijn van een (grote) stijging of daling in het aantal aanvragen en diensten, zal dit kunnen leiden tot frictiekosten en een extra financiële bijdrage van de gemeenten. Omvang risico: p.m.;
- De Volkskredietbank is net als elke andere werkgever in de sector Overheid en Onderwijs verplicht eigen risicodragers voor de Wet Werkloosheidsuitkering (WW). Op het moment dat arbeidscontracten niet worden verlengd en/of worden ontbonden en de werknemer raakt werkloos, wordt de WW-uitkering plus opslag voor werknemerspremies in rekening gebracht bij de Volkskredietbank. Omvang risico: p.m.;
- Volgens de CAO SGO ontvangen de medewerkers van de Volkskredietbank een IKB, individueel keuze budget. In de besteding van IKB is de werknemer vrij. Zo kan de werknemer bijvoorbeeld extra verlof aankopen zonder dat daar toestemming van de leidinggevende voor nodig is. Dit kan bij afdelingen leiden tot tijdelijke onderbezetting waardoor de bewoners van het verzorgingsgebied minder snel en adequaat geholpen kunnen worden. Omvang risico: p.m.

Uitgangspunt bij risico's is dat het meestal incidentele tegenvallers zijn. Daarnaast zullen niet alle risico's op hetzelfde moment plaatsvinden.

De Volkskredietbank is een uitvoeringsorgaan van de deelnemende gemeenten. In dat kader ontvangt de Volkskredietbank op basis van de opgestelde begroting financiële bijdragen van de deelnemende gemeenten en vinden de deelnemers het niet nodig dat de Volkskredietbank over een eigen weerstandsvermogen beschikt. Een nadelig exploitatiesaldo wordt op basis van de gemeenschappelijke regeling volledig doorberekend aan de deelnemende gemeenten. In het weerstandsvermogen wordt daarom voorzien door de deelnemende gemeenten zelf. Een eventueel nadelig exploitatiesaldo brengen de gemeenten ten laste van de door hen opgebouwde weerstandscapaciteit. Hiermee is de weerstandscapaciteit van de VKB als zodanig gewaarborgd.

4.1.1. Kengetallen

Ingevolge artikel 11 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeente (BBV) dient een aantal kengetallen opgenomen te worden. De financiële kengetallen zijn een uniforme set van kengetallen die een betere inzicht geven in de financiële posities van de gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en provincies, en daarmee ook informatie over de weer- en wendbaarheid van hun begrotingen. De berekening van de kengetallen is conform de ministeriële richtlijnen voor de wijze waarop kengetallen worden vastgesteld en opgenomen in het jaarverslag.

Kengetallen	2023 realisatie	2024	
		begroting	realisatie
Netto schuldquote	2,4%	4,0%	1,5%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	2,4%	4,0%	1,5%
Solvabiliteitsratio	0%	0%	0%
Liquiditeitsratio	0,9	0,9	0,9

Netto schuldquote

Hoe hoger de schuld, hoe hoger de netto schuldquote. De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.

Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de VKB in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. De solvabiliteitsratio is conform het gevoerde beleid al een langere periode nihil (zie paragraaf 4.1 weerstandsvermogen en risicobeheersing).

Liquiditeitsratio

De liquiditeit laat zien wat de mate is waarin de VKB in staat is om aan haar direct opeisbare verplichtingen te kunnen voldoen. De liquiditeitsratio is conform het gevoerde beleid al een langere periode rond de 1. De huidige uitkomst geeft aan dat er op korte termijn onvoldoende vorderingen en gelden zijn om de korte schulden te voldoen. Door de waarborgen die een gemeentelijke kredietbank als overheidsorgaan (gemeenschappelijke regeling) met zich meebrengt, is er geen noodzaak het toegepaste beleid te wijzigen.

4.2 Onderhoud kapitaalgoederen

De investeringen zijn met name gericht op het in stand houden en vervangen van de telefonie en automatisering. Het personeel van de VKB voert haar werkzaamheden uit vanuit huis, op locatie, bij een gemeente of ketenpartner of op ons centrale kantoor te Appingedam. Op ons centrale kantoor zijn 38 werkplekken ingericht. Het centrale kantoor aan de Stationsweg 2 te Appingedam wordt gehuurd tot en met oktober 2025. Uiterlijk 1 november 2025 zal de VKB gevestigd zijn aan Professor R.P. Cleveringaplein 1 te Appingedam.

4.3 Financiering

Deze paragraaf bevat de beleidsrealisatie ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille. Overeenkomstig de regelgeving heeft het bestuur het treasurystatuut vastgesteld. Het treasurystatuut stelt kaders en doelstellingen voor de uitvoering van het treasurybeleid. Het treasurystatuut is gebaseerd op de Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet Fido). Een belangrijk doel van deze wet is de bevordering van een solide financieringsstructuur van decentrale overheden, een doel dat de Volkskredietbank eigen is. De treasuryfunctie wordt onderverdeeld in risicobeheer en kasbeheer.

4.3.1. Risicobeheer

Conform artikel 13 Besluit Begroting en Verantwoording zullen opmerkingen gemaakt moeten worden omtrent beleidsvoornemens inzake risicobeheer. Het betreft hier rente-, debiteuren-, koers-, en valutarisico's. Voor de Volkskredietbank zijn de twee laatstgenoemde risico's niet van toepassing. Voor risico's die kwantificeerbaar zijn, dienen voorzieningen te zijn gevormd.

Renterisico

Onder dit risico wordt begrepen het risico dat de Volkskredietbank loopt als gevolg van mogelijke renteschommelingen. Voorkomen dient te worden dat de Volkskredietbank in financiële moeilijkheden komt door rentestijgingen. Dit risico kan worden beperkt door de financieringsbehoefte te spreiden over de jaren. De mate van deze spreiding wordt uitgedrukt in de renterisico norm. In de renterisico norm worden nieuw aan te trekken leningen in een jaar uitgedrukt als percentage van het begrotingstotaal. De begrote en gerealiseerde renterisico norm 2024 en de begrote renterisico norm 2024 worden weergegeven in de volgende tabel.

Renterisico norm (bedragen x 1.000)	2024 (begroot)	2024 (realisatie)	2025 (begroot)
1a Renteherziening op vaste schuld o/g	€ -	€ -	€ -
1b Renteherziening op vaste schuld u/g	€ -	€ -	€ -
2 Netto renteherziening op vaste schuld (1a - 1b)	€ -	€ -	€ -
3a Nieuwe aangetrokken vaste schuld	€ -	€ -	€ -
3b Nieuwe verstrekte lange leningen	€ 450	€ 355	€ 350
4 Netto nieuw aangetrokken vaste schuld (3a - 3b)	€ -450	€ -355	€ -350
5 Betaalde aflossingen	€ -	€ -	€ -
6 Herfinanciering (laagste van 4 en 5)	€ -450	€ -355	€ -350
7 Renterisico op vaste schuld (2 + 6)	€ -450	€ -355	€ -350
8 De begrotingsomvang	€ 5.492	€ 5.572	€ 5.414
9 Het normpercentage	20%	20%	20%
10 Renterisiconorm (8 x 9)	€ 1.098	€ 1.114	€ 1.083
11 Ruimte (positief) / Overschrijding (negatief) (10 - 7)	€ 1.548	€ 1.469	€ 1.433

Uit deze opstelling blijkt dat de Volkskredietbank binnen de grenzen van de renterisico norm opereert. Ook voor de komende jaren verwacht de Volkskredietbank geen overschrijding van deze norm.

Kredietrisico

Kredietrisicobeheer (of debiteurenrisicobeheer) is het beheersen van de risico's die voortvloeien uit de mogelijkheid op een waardedaling van de vorderingspositie ten gevolge van het niet (tijdig) na kunnen komen van de verplichtingen door de tegenpartij. Ten aanzien van het debiteurenrisico, wordt jaarlijks op basis van een geschat risicoprofiel van de debiteuren per 31 december dat jaar toegevoegd aan de voorziening dubieuze lening debiteuren. Er wordt ten aanzien van lening debiteuren een (pro)actief beleid gevoerd.

Voor wat betreft niet-kwantificeerbare risico's wordt verwezen naar de eerdere paragraaf betreffende het weerstandsvermogen en risicobeheersing.

4.3.2. Kasbeheer

De kasgeldlimiet is het maximum bedrag waarvoor de Volkskredietbank middelen mag aantrekken op de geldmarkt. Voor de netto vlottende schulden geldt de kasgeldlimiet als norm. De standaard norm is gedefinieerd als 8,2% van de jaarlijkse begrotingsomvang aan het begin van het jaar. Op grond van artikel 3 lid 5 van de Wet Fido wordt jaarlijks door de provincie Groningen in overleg met de VKB een afwijkend percentage voor de kasgeldlimiet vastgesteld, zodat de netto vlottende schuld binnen de toegestane kasgeldlimiet blijft. De begrote en gerealiseerde kasgeldlimiet 2024 en de begrote kasgeldlimiet 2025 worden weergegeven in de volgende tabel.

Kasgeldlimiet (bedragen x 1.000)	2024 (begroot)	2024 (realisatie)	2025 (begroot)
Omvang begrotingstotaal per 1 januari:	€ 5.492	€ 5.572	€ 5.414
Toegestane kasgeldlimiet (a)			
- in procenten	40%	40%	40%
- in bedrag	€ 2.197	€ 2.229	€ 2.166
Vlottende schuld			
- opgenomen gelden < 1 jaar	€ -	€ -	€ -
- schuld in rekening-courant	€ -	€ -	€ -
- gestorte gelden door derden < 1 jaar	€ 7.000	€ 9.415	€ 5.000
- overige geldleningen niet zijnde vaste schuld	€ -	€ -	€ -
Totaal vlottende schuld (b)	€ 7.000	€ 9.415	€ 5.000
Vlottende kasgeldmiddelen			
- uitgeleende gelden < 1 jaar	€ 80	€ 83	€ 80
- contante gelden in kas	€ -	€ -	€ -
- tegoeden in rekening-courant	€ 400	€ 559	€ 500
- overige uitstaande gelden < 1 jaar	€ 5.200	€ 7.761	€ 3.500
Totaal vlottende kasgeldmiddelen (c)	€ 5.680	€ 8.403	€ 4.080
Toets kasgeldlimiet			
Totaal netto vlottende schuld (b) - (c)	€ 1.320	€ 1.012	€ 920
Toegestane kasgeldlimiet (a)	€ 2.197	€ 2.229	€ 2.166
Ruimte (positief) / Overschrijding (negatief)	€ 877	€ 1.217	€ 1.246

De ruimte binnen het kasgeldlimiet 2024 bedroeg € 1.217.000.

4.4 Bedrijfsvoering

4.4.1. Algemeen

Een juiste bedrijfsvoering is van belang om de taken van de Volkskredietbank verantwoord uit te kunnen voeren. De Volkskredietbank beschikt over een werkorganisatie onder leiding van een directeur. De werkorganisatie voert taken op het gebied schuldhelpverlening uit. Voor een verdere toelichting op de bedrijfsvoering wordt verwezen naar het 'woord van de directie' op pagina 5 en hoofdstuk 2 vanaf pagina 8 en verder.

4.4.2. Financieringssystematiek

Op transparante wijze wordt onderscheid gemaakt tussen bestaanskosten en de productkosten. De bestaanskosten worden op basis van het inwoneraantal omgerekend naar een vaste bijdrage

voor elke GR-gemeente en de productkosten worden berekend voor elke gemeente afzonderlijk op basis van de productafname.

4.4.3 Rechtmatigheid

Het dagelijks bestuur geeft aan in hoeverre de in de jaarrekening opgenomen verantwoorde baten en lasten, en ook de balansmutaties, rechtmatig tot stand zijn gekomen. In de rechtmatigheidsverantwoording, zoals opgenomen in paragraaf 9.1. van deze jaarstukken licht het dagelijks bestuur toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties de rechtmatigheidscriteria zijn nageleefd. Dit houdt in dat deze in overeenstemming zijn met de bepalingen vermeld in documenten van de lijst met relevante wet- en regelgeving zoals opgenomen in het op 28 november 2024 vastgestelde normenkader. In de financiële verordening zijn de grenzen voor de verantwoording en rapportering gesteld op 3% respectievelijk 1 % van het totaal aan lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 167.168 respectievelijk € 55.723.

Ten aanzien van de financiële rechtmatigheid zijn drie criteria van toepassing, het begrotingscriterium, het voorwaardencriterium en het criterium misbruik en oneigenlijk gebruik (M&O).

Begrotingscriterium

De begrotingsrechtmatigheid heeft betrekking op het financieel handelen binnen het kader van de geautoriseerde begroting. Dat is de in het algemeen bestuur vastgestelde (herziene) begroting van 4 juli 2024. Er is met betrekking tot het boekjaar 2024 één begrotingswijziging doorgevoerd. Als blijkt dat de gerealiseerde uitgaven op programmaniveau hoger zijn dan geautoriseerd, is er sprake van begrotingsonrechtmatigheid. Deze onrechtmatigheid is in eerste instantie "bruto" inzichtelijk gemaakt. Dat wil zeggen dat er puur technisch is gekeken of de begroting is overschreden, zonder te kijken naar de inhoudelijke aspecten.

De verschillen tussen de geautoriseerde baten en lasten en de gerealiseerde baten en lasten worden hieronder per programma weergegeven:

LASTEN	Begroting 2024	Realisatie 2024	afwijking
	€	€	€
Programma: schuldhulpverlening	4.136.802	4.199.300	-62.498
	4.136.802	4.199.300	-62.498
Algemene kosten			
Overhead	1.354.698	1.372.964	-18.266
	1.354.698	1.372.964	-18.266
Totaal lasten	5.491.500	5.572.264	-80.764

BATEN	Begroting 2024	Realisatie 2024	afwijking
	€	€	€
Programma: schuldhulpverlening	5.018.800	5.099.264	-80.464
	5.018.800	5.099.264	-80.464
Algemene dekkingsmiddelen			
Overhead	-	-	-
Totaal baten	5.018.800	5.099.264	-80.464

Exploitatiesaldo voor incidentele bijdragen	-472.700	-473.000	300
Bijdrage Westerwolde	58.000	58.000	-
Incidentele bijdrage deelnemende gemeentes	415.000	415.000	-
Exploitatiesaldo voor bestemming	300	0	300

Bij het samenstellen van de jaarstukken is gebleken dat per saldo € 79.884 aan lasten van het programma overhead ten onrechte gepresenteerd zijn als lasten programma schuldhulpverlening. Deze omissie hebben wij in de programmarekening aangepast.

Daarnaast is er in 2024 voor € 24.406 geïnvesteerd in materiële vaste activa. Voor deze investeringen is in de door het algemeen bestuur vastgestelde begroting van 4 juli 2024 geen afzonderlijk investeringskrediet vastgesteld.

De totale lasten van het programma schuldhulpverlening zijn hoger dan begroot als gevolg van hogere tijdelijke inhuurkosten voor vervanging wegens ziekte en het invullen van vacatures. De hogere kosten worden gecompenseerd door hogere baten dan begroot. De hogere baten betreffen met name hogere rentebaten en zijn het gevolg van een grotere inzet dan begroot in het op jongeren gerichte project Oost-Groningen Geld Geletterd (OGGG). Het resterende overschot is verrekend met de vaste bijdrage van de deelnemende gemeentes.

Voorwaardencriterium

Het voorwaardencriterium heeft betrekking op de eisen die worden gesteld bij de uitvoering van de financiële beheershandelingen. De eisen/voorwaarden zijn afkomstig uit diverse wet- en regelgeving, zowel intern als extern. Met onze interne controles sluiten wij aan bij de goedkeurings- en rapporteringstoleranties die de accountant hanteert. In nauwe samenspraak met de accountant hebben we de omvang van de steekproeven en de uit te voeren controles bepaald. De controles zijn uitgevoerd op de volgende processen: personeel, inkoop, aanbesteden en misbruik en oneigenlijk gebruik. Met de uitgevoerde controles is vastgesteld dat er geen sprake is van onrechtmatigheden met betrekking tot het voorwaardencriterium.

De regels over aanbesteden zijn in de Aanbestedingswet 2012 en het Aanbestedingsbesluit opgenomen. In de gids Proportionaliteit zijn de voorschriften uitgewerkt over de eisen, voorwaarden en criteria die aan inschrijvers en inschrijvingen worden gesteld. Om vast te stellen of de regels voor Europees aanbesteden in 2024 zijn nageleefd, is na afloop van het jaar een spendanalyse uitgevoerd. Hierbij is vastgesteld het volgende vastgesteld: De VKB maakt voor de schuldhulpverlening gebruik van het softwarepakket Allegro. De jaarlijkse kosten die hiermee zijn gemoeid overschrijden het grensbedrag voor Europees aanbesteden. Hierdoor is € 64.653 ten onrechte niet Europees aanbesteed en derhalve als onrechtmatig aan te merken.

Misbruik en oneigenlijk gebruik

In 2023 is het beleid in inzake het voorkomen van misbruik en oneigenlijk gebruik vastgelegd in een notitie die door het algemeen bestuur is vastgesteld. In de verschillende processen die leiden tot verstrekkingen (bijvoorbeeld van een lening) zijn controlevragen opgenomen en wordt door derden verstrekte informatie getoetst alvorens een besluit tot verstrekking wordt genomen. Het M&O beleid wordt daadwerkelijk in de praktijk uitgevoerd.

Samenvattend is er sprake van een totale onrechtmatigheid van € 169.523, waarmee de verantwoordingsgrens van 3% met € 2.355 is overschreden.

4.4.4. Automatisering en telefonie

Omdat de VKB haar diensten op hybride wijze vanuit meerdere plekken aanbiedt aan inwoners in het werkgebied is de automatisering essentieel. In 2024 is onze ICT-partner CSN overgenomen door Interstellar. Voor de contractafspraken maakt deze overname geen verschil.

In de dagelijkse praktijk hebben we echter wel veel hinder ondervonden van deze wisseling door integratieproblemen bij Interstellar. VKB heeft daarop geacteerd en veel energie gestoken in het opnieuw maken van uitvoeringsafspraken en het moeten bijsturen op de kwaliteit daarvan.

Naast de standaard hard- en software voor een werkplek wordt gebruik gemaakt van de softwareprogramma's Allegro, Xtendis, Scienta, Elvy, Topdesk en Exact Globe Next.

In 2023 is er een aanbesteding uitgevoerd ter gedeeltelijke vervanging van één van de grootste applicaties die de VKB gebruikt voor alle uitvoerende producten zoals budgetbeheer, schuldregeling en beschermingsbewind. De huidige applicatie Allegro biedt, ten opzichte van andere aanbieders minder mogelijkheden om de zelfredzaamheid van cliënten te vergroten. Het pakket is daarnaast voor de consulenten een bewerkelijk en soms inefficiënt pakket en aan de

kant van het applicatie beheer een ingewikkeld programma. Vanwege bovengenoemde overname aan de kant van de ICT leverancier en ook het ontbreken van een ICT medewerker bij de VKB heeft de ingebruikname van deze applicatie vertraging opgelopen. Er bleek meer voorbereidingstijd nodig voordat er daadwerkelijk cliënten naar het nieuwe pakket over kunnen. De verwachting is dat de eerste dossiers in het eerst kwartaal van 2025 worden overgezet.

4.4.5. Gegevensbescherming

Informatie is één van de belangrijkste bedrijfsmiddelen van de VKB. Toegankelijke en betrouwbare informatie is essentieel voor de VKB om zijn (wettelijke) taken te kunnen uitvoeren en om daarover transparant en proactief verantwoording te kunnen afleggen. Daarnaast verwerkt de VKB bij de uitvoering van zijn taken persoonsgegevens van gevoelige aard, zoals financiële gegevens. Deze informatie is dus waardevol en moet beschermd worden. Privacy en gegevensbescherming is daarom een blijvend relevant onderwerp voor de VKB. Het zorgvuldig verwerken van privacygevoelige informatie is essentieel voor het vertrouwen van inwoners in de VKB.

De VKB spant zich in om gegevensbescherming en informatiebeveiliging blijvend op niveau te houden. In 2024 is het Beleid gegevensbescherming geactualiseerd. De belangrijkste wijzigingen waren de duidelijke rollenscheiding tussen privacy officer en functionaris gegevensbescherming, het gebruik van de grondslag gerechtvaardigd belang en actualisatie van verwijzingen. Zo is de VKB transparant naar inwoners over wat het met de persoonsgegevens doet en is er aandacht voor de rechten van betrokkenen. Door cliënten ingediende AVG-verzoeken worden zorgvuldig en tijdig afgehandeld. Uiteraard is er ook een werkende procedure voor het melden en registreren van beveiligingsincidenten en datalekken.

Externe functionaris voor gegevensbescherming

Als overheidsorganisatie is de VKB verplicht een functionaris voor gegevensbescherming (hierna: FG) aan te wijzen. De FG heeft een onafhankelijke positie in de organisatie en houdt toezicht op naleving van de AVG en het beleid gegevensbescherming. Om het onafhankelijke toezicht goed te borgen en rolconflicten binnen de VKB te voorkomen, is besloten het FG-schap extern te beleggen. Sinds 2021 wordt de FG-rol op detachingsbasis ingevuld door de FG van de Provincie Groningen.

De FG brengt jaarlijks verslag uit aan het Algemeen Bestuur en doet daarbij aanbevelingen over de zaken die extra aandacht verdienen. De aanbevelingen over 2024 hebben voornamelijk betrekking op het vertalen van het beleid gegevensbescherming naar concrete werkinstructies, de verwerkingsprocessen met samenwerkingspartners, aandacht houden voor de impact op persoonsgegevens bij nieuwe of gewijzigde verwerkingen, informatiebeveiligingsbeleid en een informatiebeveiligingsplan, blijvende aandacht voor training en bewustwording van medewerkers en het borgen van voldoende capaciteit voor de uitvoering van het plan gegevensbescherming.

Informatiebeveiliging

Momenteel wordt gewerkt aan het structureel vormgeven van informatiebeveiliging. Er wordt gewerkt aan security awareness en -training. Via een externe deskundige is een Incident Response service ingeregeld voor het geval VKB geraakt wordt door een digitale aanval. We werken hierin samen met Data Expert. In 2025 zal verder gebouwd worden aan de inrichting van gegevensbescherming en informatie- beveiliging en het borgen daarvan als continu proces.

4.4.6. Wet Open Overheid

De Wet open overheid (Woo) is met ingang van 1 juli 2022 de opvolger van de Wet openbaarheid bestuur (Wob). De Woo bepaalt dat een bestuursorgaan in de jaarlijkse begroting en verantwoording aandacht besteedt aan de beleidsvoornemens en uitvoering van de Woo. De belangrijkste ontwikkeling in dit kader is dat het DB in de vergadering van 20 september 2023 het Woo implementatieplan heeft vastgesteld.

Passieve openbaarmaking

Op de website van de VKB staat vermeld waar en hoe Woo-verzoeken ingediend kunnen worden. De juridisch beleidsadviseur van de VKB is de contactpersoon voor de beantwoording van vragen over de beschikbaarheid van publieke informatie bij de VKB. Als een persoon of organisatie vragen heeft over de beschikbaarheid van publieke informatie van de VKB dan kan de vraag worden gericht aan juridischezaken@vkb.nl. In 2024 zijn geen verzoeken om openbaarmaking ontvangen.

Actieve openbaarmaking

In artikel 3.3 van de Woo zijn 17 informatiecategorieën opgenomen waarvoor actieve openbaarmaking gaat gelden. Per 1 november 2024 moesten de eerste vijf informatiecategorieën verplicht openbaar worden gemaakt. Voor de VKB gaat dat gegevens over de organisatie en werkwijze en bereikbaarheidsgegevens. De VKB heeft er voor gekozen de wettelijke verplichting tot openbaarmaking niet af te wachten en heeft zich in 2023 al voorbereid op de toekomstige verplichting tot actieve openbaarmaking. Daarmee voldoet de VKB ook aan de inspanningsverplichting in artikel 3.1 Woo. De verschillende informatiecategorieën zijn opgedeeld in tranches. Tranche 0 (wet- en regelgeving zoals de GR, verordeningen en het Ondermandaatbesluit) is al actief openbaar gemaakt. Daarnaast heeft de VKB al in 2023 aan actieve openbaarmaking van tranche 1 gewerkt. Bijvoorbeeld de actieve openbaarmaking van de organisatiegegevens op de website van de VKB.

Verbetering van de informatiehuishouding

Er wordt voortdurend gewerkt om de informatiehuishouding van de organisatie te verbeteren. Tijdens de ontwikkelingen van nieuwe systemen en processen wordt de relevante wetgeving meegenomen.

4.4.7. Fraude en fraudepreventie

Fraude, frauderisico's, preventie en bescherming van integriteit staan op de agenda bij de VKB. We hebben integriteitsbeleid, een klokkenluidersregeling en in de processen is waar mogelijk functiescheiding ingebouwd.

Er hebben zich in 2024 geen fraudegevallen voorgedaan.

We werken aan bewustwording en aandacht voor de risico's en preventiemaatregelen, waarbij houding, gedrag en cultuur ook nadrukkelijk aan de orde komen. We hebben risico's gedefinieerd en beheersmaatregelen ingericht om deze risico's te mitigeren. Hierin hebben we aandacht voor risico's bijvoorbeeld ten aanzien van:

- Onrechtmatige/frauduleuze betalingen aan klanten, leveranciers, personeel
- Corruptie risico in zakelijke relaties
- Onrechtmatige / frauduleuze declaraties
- Onttrekken van activa aan de organisatie
- Misbruik van bedrijfsmiddelen en/of bedrijfsgegevens

We hebben bijvoorbeeld de volgende beheersingsmaatregelen aangebracht of in ontwikkeling om risico's zoals hiervoor benoemd te voorkomen, dan wel tijdig te ontdekken:

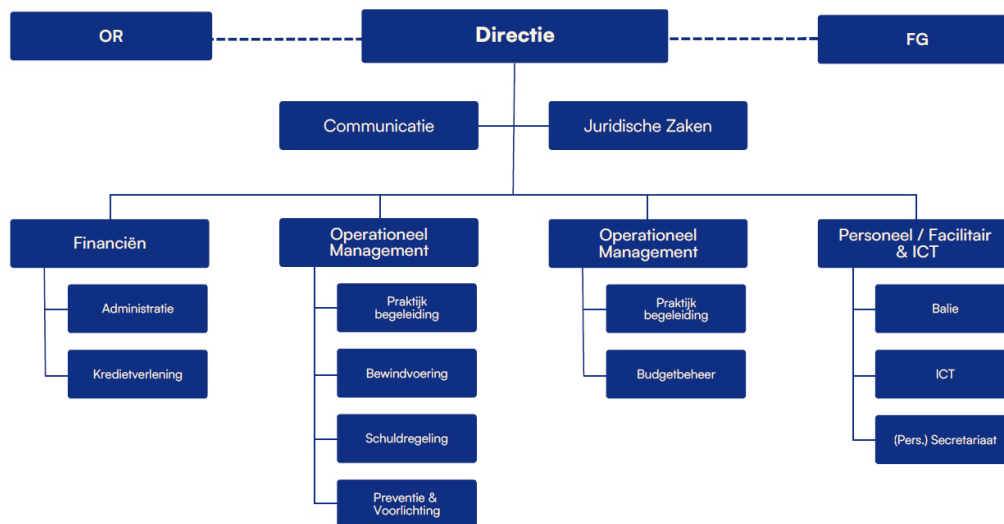
- Selectief aannamebeleid, opvragen van een VOG en het laten ondertekenen van een integriteitsverklaring
- Voorbeeldfunctie vanuit de leiding
- Functiescheiding in het accorderen van facturen, declaraties en het betalingsverkeer
- Toegangsbeveiliging en rechtenbeheer in de geautomatiseerde gegevensverwerking
- Voorlichting en bewustwordingscampagne

In november 2023 is door het Algemeen Bestuur de Nota Misbruik en Oneigenlijk gebruik vastgesteld. Hierin is een kader geschetst en is voor een aantal risicogebieden aangegeven welke mate van M&O beleid (streng, gemachtigd of licht) daarop van toepassing is.

4.4.8. Personeel

De VKB is in de loop van 2023 naar een tweetal directe afdelingen onder leiding van teammanagers teruggedaan nadat duidelijk werd dat de beoogde regio-indeling niet het gewenste resultaat had. De ene manager geeft leiding aan het team bewind en preventie, en de andere manager aan het team schuldregeling en budgetbeheer.

ORGANOGRAM

Directeur

De directeur is eindverantwoordelijk voor de werkorganisatie. Hij stuurt daartoe de managers van de functionele afdelingen aan. De managers sturen de betreffende functionele afdelingen aan. Zij vormen de schakel tussen de afdelingen en de directie.

OR

De OR is formeel geen onderdeel van de hiërarchie van de organisatie hoort in onze optiek wel in het organogram. Er is een goede relatie opgebouwd met de OR. Per 25 mei 2024 heeft de OR een nieuwe samenstelling. Er hebben geen verkiezingen plaatsgevonden omdat het aantal kandidaten overeenkwam met het aantal zetels.

FG (functionaris gegevensbescherming)

De FG is benoemd als onafhankelijk intern toezichthouder. De FG brengt verslag uit aan de directie en het algemeen bestuur van de organisatie.

Staf

De directeur stuurt de staf afdeling aan waar generieke taken liggen als bestuurlijke ondersteuning, juridische zaken, klachtafhandeling, kwaliteit en algemene communicatie.

Financiën

De kerntaak betreft de planning-en-control cyclus (P&C) oftewel op een systematische manier de financiële koers van de organisatie in de gaten houden. Hiermee wordt richting gegeven aan het financieel proces met behulp van diverse rapportages zoals begroting, jaarstukken en MARAPs. Daarnaast verzorgt deze afdeling het betalingsverkeer, de dagelijkse bank-administratie alsmede de debiteurenbewaking. Daarnaast verzorgt deze afdeling het betalingsverkeer voor de klanten van de activiteiten van budgetbeheer en beschermingsbewind. Ook beoordeelt deze afdeling de te verstrekken leningen in het kader van schuldregeling.

Personeel, Facilitair & ICT

- Balie / receptie

De kerntaken zijn het telefonisch en administratief ondersteunen van alle afdelingen, het te woord staan van klanten aan de balie, het maken van afspraken en het verwerken van de post.

- ICT

De voornaamste taken betreffen het beheren van de contracten en contacten met de IT en Telefonie leveranciers, het up-to-date brengen en houden van onze proces ondersteunende systemen, het verzorgen van hybride werkplekken en goede informatiebeveiliging.

- Huisvesting

In verband met de afloop van het huidige huurcontract in oktober 2025, is in 2024 een huisvestingsplan vastgesteld op basis van verhuizing naar een nieuwe locatie in Appingedam.

- Personeelszaken, opleiding en vitaliteit

De kerntaken zijn het voeren van een helder personeelsbeleid, van een opleidingsbeleid gericht op de kwaliteit van onze individuele medewerkers, de teams en de organisatie als geheel, en het zorgdragen voor de vitaliteit van onze medewerkers. In 2024 is het hybride werken beleid vastgesteld. Dit geeft op heldere wijze richting aan de manier waarop wij onze bereikbaarheid geregeld hebben in de combinatie kantoor, op locatie en thuis.

In 2024 hebben we negen vacatures opengesteld. Deze zijn allemaal ingevuld. Tevens zijn we doorgegaan met de ontwikkeling van de gesprekscyclus zoals deze in 2022 is vastgesteld. We hebben hierin de feedback van zowel leidinggevendenden als medewerkers meegewogen en daar waar mogelijk aanpassingen gedaan in de verschillende formats voor de gesprekken.

Net als voorgaand jaar heeft de VKB een actieve samenwerking met haar Arbodienst. Er wordt periodiek (casus) overleg gevoerd. Tevens is er gestart met een plan van aanpak verzuim, vanwege een sterke stijging van het verzuimcijfer in 2024 naar 14,7% over geheel 2024. Naar verwachting is het plan gereed in het eerste kwartaal 2025 en zal dan ook gestart zijn met de uitvoering, samen met gespecialiseerde partners.

Preventie en voorlichting

De afdeling preventie houdt zich bezig met het ontwikkelen en uitvoeren van individuele en collectieve preventie activiteiten zoals het voeren van advies- en coaching gesprekken en het geven van cursussen en voorlichting.

Budgetbeheer

Deze afdeling verzorgt het voeren van intakegesprekken en het uitvoeren en onderhouden van het budgetbeheer en budgetbegeleiding.

Beschermingsbewind

Deze afdeling verzorgt het beschermingsbewind, zijnde een door de rechter opgelegde vorm van 'verplicht budgetbeheer' voor meerderjarige personen die wegens verkwisting, een geestelijke of lichamelijke tekortkoming niet in staat zijn zelf hun financiën goed te regelen.

Schuldregeling

Het verzorgen van schuldbemiddeling, schuldsaneringstrajecten en van verklaringen Wsnp.

Kredietverstrekking

De afdeling kredietverstrekking heeft als kerntaken, het beoordelen van de aanvragen voor en het verstrekken van sociale leningen, herfinancieringen en saneringskredieten.

Het onderstaande overzicht toont de personeelsbezetting ultimo 2023 en 2024:

Personeelsbezetting	31-12-2024		31-12-2023	
	persoon	fte	persoon	fte
Management	5	4,7	4	3,9
Bedrijfsbureau en staf	3	2,0	4	2,5
Financiën en ICT	3	2,9	1	1,0
Kredietverstrekking	1	0,7	1	0,7
Facilitair en Personele zaken	4	3,1	5	3,5
Preventie	2	1,6	2	1,6
Beschermingsbewind	8	7,0	7	6,7
Budgetbeheer	22	19,7	21	18,2
Schuldregeling	7	6,1	5	4,5
Totaal	55	47,80	50	42,6

We merken ter verduidelijking op, dat onder Budgetbeheer 1,0 FTE en bij Preventie 0,5 FTE detachering bij gemeenten valt. Hier staan inkomsten tegenover, de gemeenten die deze dienst hebben afgenomen vergoeden de inzet van deze medewerkers volledig, waarmee het geen invloed heeft op het resultaat van de overige gemeenten die de dienst niet afnemen. Bij detachering blijven de medewerkers staan op de loonlijst van de VKB en zijn derhalve opgenomen in het totale FTE overzicht van de VKB, de overheadkosten veranderen niet. We krijgen de loonkosten vergoed. Er is geen sprake van dubbele afrekening.

Tevens is onder Bedrijfsbureau en staf 0.9 FTE opgenomen als gevolg van de terugkeer van politiek verlof van de voormalig directeur.

Het onderstaande overzicht toont het ziekteverzuim ultimo 2024 en 2023:

	2024	2023
Verzuimduur	40,2	13,9
Verzuimpercentage	14,7	6,6
Verzuimfrequentie	1,4	1,2
Aantal ziekmeldingen	77	81
Ziekte-dagen	3.097,0	1.124,2

Gedurende 2024 begon in de loop van het jaar het verzuim steeds verder op te lopen tot uiteindelijk 14,7%. Dat is zelfs voor de sociale sector (benchmark 8%) te hoog. Het hoge cijfer wordt vooral veroorzaakt een substantieel aantal langdurige verzuimgevallen. In de vele gesprekken met onze Arbodienst kan geen rode draad worden ontdekt. Dat neemt niet weg dat de directie na de zomer het initiatief heeft genomen voor een plan van aanpak verzuim, in samenwerking met gespecialiseerde partners, en gericht op preventie, vitaliteit en duurzame inzetbaarheid. De start van uitvoering van dit plan wordt eerste kwartaal 2025 verwacht.

4.5 Verbonden partijen

De Volkskredietbank is als Gemeenschappelijke Regeling een verbonden partij voor de deelnemende gemeenten. De Volkskredietbank heeft zelf geen verbonden partijen.

Jaarrekening 2024

5. Balans per 31 december 2024

(na verwerking exploitatiesaldo en na verwerking mutaties in de reserves)

Activa	31 december 2024		31 december 2023	
	€	€	€	€
Vaste activa				
B.1 Materiële vaste activa:				
Investerings met economisch nut		77.534		122.365
B.2 Financiële vaste activa:				
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer		476.120		524.617
Totaal vaste activa		553.653		646.983
Vlottende activa				
B.3 Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar:				
Uitzettingen in 's Rijks schatkist	7.761.084		6.031.485	
Overige uitzettingen	83.015		77.749	
Overige vorderingen	1.035.034		2.294.348	
		8.879.133		8.403.582
B.4 Liquide middelen:				
Kas	-		-	
Bank	558.999		722.269	
		558.999		722.269
B.5 Overlopende activa:				
Overige nog te ontvangen bedragen en vooruitontvangen facturen		98.709		383.972
Totaal vlottende activa		9.536.840		9.509.823
Totaal activa		10.090.494		10.156.805

Passiva	31 december 2024		31 december 2023	
	€	€	€	€
Vaste passiva				
B.6 Eigen vermogen:				
Algemene reserve	-		-	
Bestemmingsreserves	-		-	
Gerealiseerde resultaat	-		-	
		-		-
Totaal vaste passiva		-		-
Vlottende passiva				
B.7 Vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar:				
Beheerrekeningen	9.414.967		9.138.878	
Overige schulden	485.249		521.250	
		9.900.216		9.660.128
B.8 Overlopende passiva:				
Overige nog te betalen en vooruit ontvangen bedragen		190.279		496.678
Totaal vlottende passiva		10.090.494		10.156.805
Totaal passiva		10.090.494		10.156.805

6. Overzicht van baten en lasten 2024

6.1 Overzicht van baten en lasten (categoriale indeling) 2024

BATEN	Begroting 2024	Realisatie 2024	Realisatie 2023
	€	€	€
E.1 Vaste bijdrage	2.021.800	2.020.257	1.733.570
E.2 Exploitatiebijdrage	-	-58.840	659.133
E.3 Schuldhulpverlening	1.949.600	1.843.500	1.300.810
E.3a Schuldhulpverlening ondernemers (pilot)	46.800	6.105	-
E.4 Gemeentelijke toegang	202.800	223.078	213.816
E.5 Beschermingsbewind	562.400	497.063	483.829
E.6 Overige	120.400	275.302	439.253
E.7 Rente	115.000	292.799	231.659
Totaal baten	<u>5.018.800</u>	<u>5.099.264</u>	<u>5.062.071</u>

LASTEN	Begroting 2024	Realisatie 2024	Realisatie 2023
	€	€	€
E.8 Personeel	4.126.000	4.290.316	3.886.189
E.9 Afschrijving investeringen	90.000	69.237	91.275
E.10 Huisvesting	175.900	172.098	174.503
E.11 Automatisering	385.000	323.960	389.269
E.12 Apparaatskosten	411.900	441.960	292.310
E.13 Bankkosten	75.000	11.110	19.571
E.14 Mutaties voorzieningen	19.000	11.109	35.743
E.15 BTW compensatie	208.700	252.474	173.212
E.16 Vennootschapsbelasting	-	-	-
Totaal lasten	<u>5.491.500</u>	<u>5.572.264</u>	<u>5.062.071</u>
Saldo voor bestemming	-472.700	-473.000	-
Westerwolde	58.000	58.000	-
Incidentele bijdrage	415.000	415.000	-
Saldo na bestemming	<u>300</u>	<u>-</u>	<u>-</u>

6.2 Programmarekening 2024

LASTEN	Begroting 2024	Realisatie 2024	Realisatie 2023
	€	€	€
Programma: schuldhulpverlening	4.136.802	4.199.300	3.595.678
	4.136.802	4.199.300	3.595.678
Overhead	1.354.698	1.372.964	1.466.393
	1.354.698	1.372.964	1.466.393
Totaal lasten	5.491.500	5.572.264	5.062.071

BATEN	Begroting 2024	Realisatie 2024	Realisatie 2023
	€	€	€
Programma: schuldhulpverlening	5.018.800	5.099.264	5.062.071
	5.018.800	5.099.264	5.062.071
Incidentele bijdragen	473.000	473.000	-
	473.000	473.000	-
Totaal baten	5.491.800	5.572.264	5.062.071

7. Kasstroomoverzicht 2024

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

	2024		2023	
	€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Saldo		-		-
Aanpassingen voor:				
- afschrijvingen		69.237		91.275
Veranderingen in werkkapitaal:				
- uitzettingen in 's Rijks schatkist	-1.729.599		-110.239	
- overige uitzettingen	-5.267		-3.881	
- overige vorderingen	1.259.314		-795.691	
- overlopende activa	285.263		-86.984	
- vlottende schulden	240.088		919.608	
- overlopende passiva	-306.399		76.721	
		-256.599		-466
Overige:				
- boekresultaat materiële vaste activa		-		-
Kasstroom uit operationele activiteiten		-187.362		90.809
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Investerings in materiële vaste activa	-24.406		-33.339	
Desinvesteringen in materiële vaste activa	-		-	
Verstrekkings leningen u/g	-355.317		-328.096	
Aflossingen leningen u/g	403.815		403.374	
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		24.092		41.939
Kasstroom uit financieringsactiviteiten				
Bijdrage gemeenten, saldo	-		-	
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		-		-
Mutatie liquide middelen (inclusief kortlopende schulden aan kredietinstellingen)		-163.270		132.749
Liquide middelen				
Saldo per 31 december 2024	558.999			
Saldo per 31 december 2023	722.269		722.269	
Saldo per 31 december 2022			589.520	
Mutatie liquide middelen		-163.270		132.749

8. Toelichting op de balans en het overzicht van baten en lasten

8.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemeen

De jaarcijfers hebben betrekking op de periode 1 januari 2024 tot en met 31 december 2024. Activa en passiva worden gewaardeerd tegen verkrijgingprijs of vervaardigingsprijs, waar nodig onder aftrek van afschrijvingen en (buitengewone) waardeverminderingen. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) daarvoor geeft.

Rechtmatigheidsverantwoording

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld volgens de Kadernota Rechtmatigheid 2024 van de commissie BBV en de financiële- en controleverordeningen van de VKB. Daarnaast geldt dat de rechtmatigheidsverantwoording in overeenstemming is met de bepalingen vermeld in documenten van de lijst met relevante wet- en regelgeving zoals opgenomen in het door het algemeen bestuur op 28 november 2024 vastgestelde normenkader. In de controleverordening zijn de grenzen voor de verantwoording en rapportering gesteld op 3% respectievelijk 1 % van het totaal aan lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 167.168 respectievelijk € 55.723.

Ten aanzien van de financiële rechtmatigheid zijn drie criteria van toepassing, het begrotingscriterium, het voorwaardencriterium en het criterium misbruik en oneigenlijk gebruik (M&O).

Continuïteitsveronderstelling

De jaarrekening is opgesteld op basis van de veronderstelling van continuïteit. Het voornemen van de voortzetting van de VKB door de deelnemende gemeenten blijkt onder meer uit het feit dat de begroting 2024 is opgesteld én vastgesteld door het bestuur nadat deze is behandeld in de gemeenteraden.

Schattingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat over verschillende zaken een oordeel wordt gevormd, en dat schattingen worden gemaakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

Balanswaardering

Materiële vaste activa

Waardering van de materiële vaste activa vindt plaats op basis van de historische aanschafwaarden exclusief BTW onder aftrek van afschrijvingen. De materiële vaste activa van de VKB betreffen uitsluitend investeringen met een economisch nut.

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa bestaan uit de verstrekte leningen zijn verminderd met de vervallen termijnen en zijn verminderd met de vooruit ontvangen aflossingen. Waardering vindt plaats tegen nominale waarde.

Vlottende activa en passiva

De onder de vorderingen opgenomen nog te ontvangen vervallen termijnen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met de getroffen voorzieningen. De liquide middelen en kortlopende schulden zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Overzicht van baten en lasten

Resultaatbepaling

Het resultaat wordt bepaald met inachtneming van de hiervoor vermelde waarderingsgrondslagen. Baten worden verantwoord in het jaar waarin ze zijn gerealiseerd. Lasten worden genomen in het jaar waarin zij voorzienbaar zijn.

Afschrijvingen

Afschrijvingen vinden plaats op basis van een vast percentage van de aanschafwaarde exclusief BTW. De wijze waarop de afschrijvingen plaatsvinden worden vermeld in de financiële verordening.

8.2 Toelichting op de balans per 31 december 2024

Alle vermelde activa betreffen investeringen met economisch nut. Het verloop van de materiële vaste activa is als volgt weer te geven:

B.1. Materiële vaste activa	Verbouwing kantoor	Kantoor-inventaris	Auto-matisering	Auto-matisering website / implementatie	Totaal
	€	€	€	€	€
Per 1 januari 2024:					
Boekwaarde	6.006	41.970	74.389	-	122.365
Mutaties 2024:					
Investeringen	-	9.519	1.907	12.980	24.406
Afschrijvingen	-3.697	-18.475	-45.082	-1.983	-69.237
	-3.697	-8.956	-43.176	10.997	-44.831
Per 31 december 2024:					
Boekwaarde	2.309	33.014	31.213	10.997	77.534
Afschrijvings-percentages	10%	20-33,3%	33,3%	20-33,3%	

De investeringen worden lineair afgeschreven aan de hand van de volgende uitgangspunten:

1	Verbouwing nieuw kantoor	10 jaar
2	Kantoorinventaris	maximaal 5 jaar
3	Automatisering	3 jaar
4	Automatisering website / implementatie	maximaal 5 jaar

B.2. Financiële vaste activa	2024	2023
	€	€
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer		
Saldo per 1 januari	524.617	599.895
Verstrekkings t/m 31 december	355.317	328.096
	879.934	927.991
Vervallen termijnen t/m 31 december	-403.815	-403.374
Saldo per 31 december	476.120	524.617
Uitstaande leningen per 31 december	450	476

De financiële vaste activa betreffen verstrekte persoonlijke leningen, herfinancieringen en saneringskredieten aan cliënten.

B.3. Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	31-12-2024	31-12-2023
	€	€
Uitzettingen in 's Rijks schatkist		
SKB, rekening-courant .586	7.761.084	6.031.485

Cliëntgelden (derden gelden) zijn uitgezonderd van het verplichte schatkistbankieren (SKB). Per 1 juli 2021 neemt de VKB deel aan het SKB en ontvangt daarmee rentebaten op positieve banktegoeden. Het drempelbedrag voor SKB bedraagt voor de VKB € 1.000.000. In 2024 is op enkele dagen per kwartaal dit bedrag overschreden als gevolg van ontvangen bijdragen van de deelnemende gemeenten. Gemiddeld genomen blijft de VKB onder het drempelbedrag.

	2024	2023
	€	€
Overige uitzettingen		
Saldo per 1 januari	110.149	100.090
Vervallen termijnen t/m 31 december	403.815	403.374
	513.964	503.464
Ontvangen aflossingen t/m 31 december	-390.670	-392.521
Achterstand	123.293	110.943
Vooruitontvangen termijnen	-1.978	-794
Per saldo achterstand per 31 december	121.315	110.149
Vordering vertragingsrente	14.846	12.000
	136.161	122.149
Voorziening dubieuze leningdebiteuren	-38.300	-32.400
Voorziening vertragingsrente	-14.846	-12.000
Saldo per 31 december	83.015	77.749

Voorziening dubieuze leningdebiteuren

De voorziening dubieuze leningdebiteuren dient voor het opvangen van het risico van oninbaarheid van de leningen u/g. Op basis van een geschat risicoprofiel van de debiteuren per 31 december 2024 is de voorziening dubieuze leningdebiteuren bepaald op € 38.300.

Voorziening vertragsrente

De voorziening vertragsrente dient voor het opvangen van het risico van oninbaarheid van de vordering vertragsrente.

	2024	2023
	€	€
Mutatie voorziening dubieuze leningdebiteuren		
Saldo per 1 januari	32.400	26.222
Respectievelijk onttrekkingen en toevoegingen	13.069	6.699
	45.469	32.921
Afboekingen minus ontvangen afrekeningen, per saldo afboekingen	-7.169	-521
Saldo per 31 december	38.300	32.400

De in de balans opgenomen overige vorderingen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	31-12-2024	31-12-2023
	€	€
Overige vorderingen		
Debiteuren	644.498	777.046
Nog te ontvangen van gemeenten	358.036	1.488.468
Beschermingsbewind	-	-3.666
Borg verhuurder	32.500	32.500
	1.035.034	2.294.348

In het debiteurensaldo per 31 december 2024 zitten voor € 48.685 vorderingen die ouder zijn dan drie maanden. Een groot deel is inmiddels ontvangen in 2025. Het saldo nog te ontvangen van gemeenten is fors lager dan voorgaand jaar omdat de reguliere vorderingen reeds in het boekjaar gefactureerd zijn, alleen de incidentele bijdrage plus het aandeel in het exploitatiesaldo moet nog gefactureerd per gemeente, conform de verdeelsleutel.

De post liquide middelen kan als volgt worden gespecificeerd:

B.4. Liquide middelen	31-12-2024	31-12-2023
	€	€
ABN-Amro, betaalrekening .730	10.073	22.436
BNG, rekening-courant .665	249.645	249.628
BNG, prepaidkaart .226	-	103.720
BNG, rekening-courant .171	291.962	346.524
BNG Maats.Pas 028.51.86.787	6.780	
SNS, betaalrekening .413	540	-39
Totaal	558.999	722.268

De bankgelden betreffen vooral gelden van cliënten en zijn te allen tijde toegankelijk en beschikbaar voor de activiteiten van de cliënten.

B.5. Overlopende activa	31-12-2024	31-12-2023
	€	€
Overige nog te ontvangen en vooruitontvangen facturen		
Vooruitontvangen facturen	22.798	39.125
Overige	75.911	344.847
Totaal	98.709	383.972

B.6. Eigen vermogen	Saldo per 01-01-2024	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Saldo per 31-12-2024
	€	€	€	€
Algemene reserve	-	-	-	-
Bestemmingsreserves	-	-	-	-
Gerealiseerde resultaat	-	-	-	-
Totaal	-	-	-	-

Per 1 januari en 31 december 2024 zijn de reserves nihil.

De in de balans opgenomen netto vlottende schulden en overige schulden kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Persoonlijke Rekeningen Saldo's (PRS) cliënten

Hierop worden in principe alle cliënttegoeden verzameld die worden uitbetaald aan de cliënt en/of bestemd zijn voor toerekening aan activiteiten, zoals budgetbeheer, beschermingsbewind, kredietverstrekkingen, saneringen, schuldbemiddeling etc. Vanuit deze activiteiten vindt dan doorbetaling plaats naar derden of naar de cliënt zelf.

Spaargelden en reserveringen cliënten

In overleg met de cliënt worden reserveringen gedaan voor toekomstige uitgaven ten behoeve van de activiteiten budgetbeheer en beschermingsbewind.

Scheiding van cliënt- en organisatiegelden

De Volkskredietbank maakt gebruik van één centrale bankrekening op naam van de Volkskredietbank waarop alle cliëntgelden worden ontvangen. Voor iedere cliënt opent de Volkskredietbank een (budgetbeheer)rekening waarbij een volledige, administratieve scheiding is aangebracht. Door de waarborgen die een gemeentelijke kredietbank als overheidsorgaan met zich meebrengt, is er geen noodzaak tot strikte scheiding middels separate externe bankrekeningen op naam van cliënten. Op grond van het besluit kwaliteitseisen curatoren, beschermingsbewindvoerder en mentoren (CBM) heeft de Rechtbank Noord-Nederland per brief van 17 november 2015 aan de Volkskredietbank een ontheffing verleend voor de eis van scheiding van cliënt- en organisatiegelden (artikel 1:436 lid 4 BW).

B.7. Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	31-12-2024	31-12-2023
--	------------	------------

€ €

Beheerrekeningen		
Persoonlijke Rekeningen Saldo's (PRS) cliënten	1.045.051	1.282.378
Spaargelden en reserveringen cliënten	8.369.916	7.856.500
Totaal	9.414.967	9.138.878

	31-12-2024	31-12-2023
--	------------	------------

€ €

Overige schulden		
Door te betalen bemiddelingen	121.562	112.689
Crediteuren	92.734	171.687
Salarissen, pensioenpremies en loonheffing	270.953	236.874
Totaal	485.249	521.250

De post 'Door te betalen bemiddeling' betreft bedragen die bestemd zijn voor doorbetaling aan schuldeisers van de activiteit schuldbemiddeling.

De post "Crediteuren" betreft het totaal aan openstaande inkoopfacturen op 31 december 2024, die daadwerkelijk betrekking hebben op 2024, gezuiverd dus van de inkoopfacturen die betrekking hebben op 2025, ter hoogte van een bedrag van € 87.161, en het creditsaldo op onze debiteuren, ter hoogte van een bedrag van € 5.573, samen € 92.734.

De post 'Salarissen, pensioenpremies en loonheffing' bevat nog te betalen pensioenpremies en loonheffingen over de maand december.

B.8. Overlopende passiva	31-12-2024	31-12-2023
--------------------------	------------	------------

€ €

Overige nog te betalen en vooruitontvangen bedragen		
Accountantskosten	30.000	11.430
Overige	160.279	485.248
Totaal	190.279	496.678

Onder de post 'overige' is onder andere het niet vrijgevallen deel van de subsidie inzake project OGGG opgenomen (€ 20.000).

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

De volgende onderdelen zijn toekomstige financiële verplichtingen en niet in de balans opgenomen:

- De verplichting uit hoofde van de vakantiedagen is, conform het BBV, niet in de balans opgenomen. Deze verplichting bedraagt per 31 december 2024 bruto € 162.702, inclusief werkgeverslasten is dit € 211.513. De bedragen zijn gebaseerd op het totale nog

openstaande verlof per 31-12-2024 te weten 4.871 uur. Dit is op basis van 1836 jaaruren (=1 fte) omgerekend 2.7 fte. De genoemde salariskosten zijn gebaseerd op het gemiddelde uurloon binnen de VKB.

- Huurovereenkomst kantoorpand: betreft een financiële huurverplichting van € 96.000 per jaar en deze wordt jaarlijks verhoogd op basis van het CPI van het CBS. Deze verplichting loopt van 1 november 2010 tot en met 31 oktober 2020. In 2019 is besloten de huidige huurovereenkomst te verlengen met vijf jaar.
- Huurovereenkomst afdrukkapparatuur: betreft een financiële huurverplichting van € 8.300 per jaar. Deze verplichting loopt van 28 oktober 2024 tot en met 27 oktober 2029.
- Dienstverleningsovereenkomst personeels- en salarisadministratie: betreft een financiële verplichting van € 15.000 per jaar. Deze verplichting loopt van 1 januari 2019 tot 31 december 2020. De overeenkomst is telkens stilzwijgend verlengd met een jaar.

8.3 Toelichting op en analyse van de categoriale indeling 2024

De gerealiseerde afwijking ten opzichte van de begroting over de periode 1 januari tot en met 31 december 2024 wordt hieronder geanalyseerd.

Toelichting op en analyse van de baten

De gerealiseerde totale baten zijn per saldo € 80.464 hoger dan begroot. De afwijking kan als volgt worden gespecificeerd (afwijkingen tot en met 10% van de begroting worden niet toegelicht):

BATEN	Begroting 2024	Realisatie 2024	Realisatie t.o.v. begroting			
			Hoger		Lager	Saldo
	€	€	€	%	€	%
E.1 Vaste bijdrage	2.021.800	2.020.257	-	-	1.543	0,1
E.2 Exploitantiebijdrage	-	-58.840	-	-	58.840	
E.3 Schuldhelpverlening	1.949.600	1.843.500	-	-	106.100	5,4
E.3a Schuldhelpverlening ondernemers (pilot)	46.800	6.105	-	-	40.695	87,0
E.4 Gemeentelijke toegang	202.800	223.078	20.278	10,0	-	-
E.5 Beschermingsbewind	562.400	497.063	-	-	65.337	11,6
E.6 Overige	120.400	275.302	154.902	128,7	-	-
E.7 Rente	115.000	292.799	177.799	154,6	-	-
Totaal baten	5.018.800	5.099.264	352.979	6,9	272.515	5,3
						80.464

De gerealiseerde **Exploitantiebijdrage (E.2)** is per saldo € 58.840 negatief en dus lager dan begroot. Per saldo zijn de totale baten (exclusief de exploitatiebijdrage) € 139.304 hoger en de totale lasten zijn per saldo € 80.761 hoger. Samen resulteert dit dus in een negatieve exploitatiebijdrage, lees teruggave. De toename van de baten wordt voor een groot deel gerealiseerd door de hogere rente opbrengsten en hoger overige opbrengsten. De hogere lasten komen met name voort uit hogere personeelskosten, vooral veel extra inhuur in verband met ziekteverzuim en de hiermee gepaard gaande stijging van BTW compensatie kosten. Een nadere toelichting op de baten en lasten volgt hier onder.

De gerealiseerde opbrengst **Schuldhelpverlening (E.3)** is per saldo € 106.100 lager dan begroot. De vorm, intensiteit en omvang van de dienstverlening worden afgestemd op de hulpvraag en situatie van de cliënt. Dit is maatwerk en de Volkskredietbank zal dus niet automatisch alle mogelijke producten inzetten; lichte vormen van dienstverlening waar het kan, intensieve trajecten waar nodig. Er zijn geen productprijverschillen, de werkelijke tarieven wijken niet af ten opzichte van de begrote tarieven.

De verschillen tussen de gerealiseerde en begrote aantallen per activiteit worden zichtbaar in de volgende tabel:

Activiteiten	Begroting 2024	Realisatie 2024	Realisatie t.o.v. begroting			
			Hoger		Lager	
	aant.	aant.	aant.	%	aant.	%
Kernpakket						
Aanmeldingen	500	604	104	20,8	-	-
Intake compleet	400	409	9	2,3	-	-
Crisisintake compleet	35	18	-	-	17	48,6
Adviesgesprekken (preventie)	20	57	37	185,0	-	-
Intake SR	95	42	-	-	53	55,8
Schuldregeling	210	144	-	-	66	31,4
Schuldbemiddeling	70	56	-	-	14	20,0
Wsnp verklaring	55	41	-	-	14	25,5
Financieel beheer	25	24	-	-	1	4,0
Dwangakkoord inclusief zitting	35	1	-	-	34	97,1
Opstart budgetbeheer t.b.v. beschm.	30	-	-	-	30	100,0
Budgetbeheer (incl. opstart, afronding en coaching)	655	717	62	9,5	-	-
Budgetbeheer beperkt	125	24	-	-	101	80,8
Begeleid financieel beheer	265	252	-	-	13	4,9
Coachingsgesprekken (preventie)	30	13	-	-	17	56,7
Lening aanvraag zonder borg	80	240	160	200,0	-	-
Keuzepakket						
Lening aanvraag met borg	20	27	7	35,0	-	-
Beschermingsbewind						
Instroom	35	28	-	-	7	20,0
Uitstroom	30	31	1	3,3	-	-
Totaal dossiers beschermingsbewind	375	345	-	-	30	8,0

De gerealiseerde opbrengst **Schuldhulpverlening ondernemers (pilot) (E.3a)** is € 40.695 lager dan begroot. Dit wordt veroorzaakt doordat er uiteindelijk maar 6 intakes hebben plaatsgevonden waarvan maar 2 cliënten een vervoltraject hebben gevolgd. Van de 624 begrote uren is uiteindelijk maar 100 uur ingevuld en dat vanuit 1 gemeente.

De gerealiseerde opbrengst **Beschermingsbewind (E.5)** is € 65.337 lager dan begroot. Het aantal dossiers per 31 december 2024 bedraagt 345 (begroot: 375). Er zijn 7 dossiers minder dan begroot in behandeling genomen en er is iets meer uitgestroomd. De verhouding 'reguliere' en 'schulden' dossiers in de begroting was ongeveer 80% / 20% en wijkt af van de huidige verhouding; 84% 'regulier' en 16% 'schulden'. Een 'schulden' dossier is bewerklijker en brengt ongeveer € 420 meer op t.o.v. een 'regulier' dossier.

De gerealiseerde opbrengst **Overige (E.6)** is per saldo € 154.902 hoger dan begroot. Het jongerenproject Oost Groningen Geld Geletterd heeft geleid tot een niet begrote opbrengst van € 166.091. Daar tegenover staat dat de "eigen" bijdragen schuldbemiddeling, financieel beheer en betaald budgetbeheer iets lager dan begroot zijn uitgevallen.

De gerealiseerde opbrengst **Rente (E.7)** is € 177.799 hoger dan begroot. Dit komt uit rente-inkomsten door Schatkistbankieren. In de begroting is rekening gehouden met de opstart in 2024 van Smart FMS en hierdoor zouden in eerste instantie bewind cliënten overgaan op individuele Leef- en Beheerrekeningen. Er zou hierdoor minder derdengeld rechtstreeks op onze rekening staan en hiermee zou het uitzetten richting Schatkistbankieren ook drastisch verminderen. Smart FMS is echter niet opgestart in 2024.

Toelichting op en analyse van de lasten

De gerealiseerde lasten zijn per saldo € 80.761 hoger dan begroot. De afwijking kan als volgt worden gespecificeerd (afwijkingen tot en met 10% van de begroting worden niet toegelicht):

LASTEN	Begroting 2024	Realisatie 2024	Realisatie t.o.v. begroting			
			Hoger		Lager	Saldo
	€	€	€	%	€	€
E.8 Personeel	4.126.000	4.290.315	164.315	4,0	-	-
E.9 Afschrijving investeringen	90.000	69.236	-	-	20.764	23,1
E.10 Huisvesting	175.900	172.097	-	-	3.803	2,2
E.11 Automatisering	385.000	323.960	-	-	61.040	15,9
E.12 Apparaatskosten	411.900	441.960	30.060	7,3	-	-
E.13 Bankkosten	75.000	11.110	-	-	63.890	85,2
E.14 Mutaties voorzieningen	19.000	11.109	-	-	7.891	41,5
E.15 BTW compensatie	208.700	252.474	43.774	21,0	-	-
E.16 Vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-	-
Totaal lasten	5.491.500	5.572.261	238.149	4,3	157.388	2,8
						80.761

De gerealiseerde **personeelslasten (E.8)** zijn per saldo € 164.315 hoger dan begroot en zijn als volgt onderverdeeld:

LASTEN	Begroting 2024	Realisatie 2024	Realisatie t.o.v. begroting			
			Hoger		Lager	Saldo
	€	€	€	%	€	€
E.8 Personeel						
Ambtelijk personeel	3.688.600	3.719.058	30.458	0,8	-	-
Inhuur personeel	254.400	433.992	179.592	70,6	-	-
Totaal	3.943.000	4.153.050	210.050	5,1	-	210.050
Overige personeel:						
Vervanging ziekteverzuim	67.200	-	-	-	67.200	-
Scholing	50.000	46.676	-	-	3.324	6,6
Salarisverwerking en P&O	13.000	14.000	1.000	7,7	-	-
Werving en selectie personeel	-	-	-	-	-	-
Reis- en verblijf	12.800	16.231	3.431	26,8	-	-
Arbo en bedrijfszorg	21.600	36.897	15.297	70,8	-	-
Diversen	18.400	23.461	5.061	27,5	-	-
Totaal	183.000	137.265	24.789	18,1	70.524	51,4
Totaal personeel	4.126.000	4.290.316	234.839	5,5	70.524	1,6
						-45.735
						164.316

De gerealiseerde **loonsom personeel** is per saldo € 210.050 hoger dan begroot. De toename zit vooral in de extra inhuur personeel. Deze extra inhuur komt voornamelijk door hoog ziekteverzuim. Hiervoor is € 67.200 in de begroting opgenomen, echter hier is niet op afgeboekt. Verder is tevens de noodzakelijke basisbezetting weer op orde gebracht. Door het hoge ziekteverzuim zijn de arbo en bedrijfszorgkosten, alsmede de diverse personeelskosten hoger dan begroot.

Personeelsformatie

Het personeel van de VKB maakt regelmatig gebruik van het recht op zwangerschapsverlof en ouderschapsverlof. Hieronder volgt een overzicht van beide verlofregelingen en het ziekteverzuim over de periode 2021 tot en met 2024 en de impact daarvan op de personeelsformatie.

Fte niet inzetbaar	2024	2023	2022	2021
Zwangerschapsverlof:				
Aantal medewerkers	0	0	1	1
Fte niet inzetbaar	0	0	0,3	0,4
Ouderschapsverlof:				
Aantal medewerkers	1	4	4	4
Fte niet inzetbaar	0,1	0,2	0,4	0,3
Ziekteverzuim:				
Verzuim percentage:	14,7%	6,6%	8,3%	7,8%
Fte niet inzetbaar	6,7	3,1	3,9	3,6
Totaal fte niet inzetbaar:	6,8	3,3	4,6	4,3

Naast de financiële consequenties zijn de vele vervangingen voor een cliëntgerichte organisatie een grote belasting voor wat betreft de planning en afstemming. Zowel kwalitatief als kwantitatief is de voortdurende vervanging een punt van aandacht.

De gerealiseerde **afschrijvingskosten (E.9)** komen dit jaar € 20.764 lager uit dan begroot als gevolg van het nog niet opstarten van Smart FMS. Daarnaast is er veel IT-apparatuur afgeschreven in 2024 waar nog geen noodzakelijke vervanging voor nodig was.

De gerealiseerde **automatiseringskosten (E.11)** zijn € 61.040 lager dan begroot als gevolg van het nog niet opstarten van Smart FMS.

De gerealiseerde **apparaatskosten (E.12)** zijn € 30.060 hoger dan begroot. Dit resulteert uit € 82.108 niet in de begroting opgenomen kosten van het jongeren project Oost Groningen Geld Geletterd, waar weer een vrijval van subsidiegelden tegenover stond, zie opbrengst **Overige (E.6)**, maar dit wordt teniet gedaan door lager dan begrote kosten voor porti- en postverwerking, kosten informatiebescherming en kosten beschermingsbewind.

De gerealiseerde **bankkosten (E.13)** zijn € 63.890 lager dan begroot. Dit komt door het nog niet opstarten van Smart FMS. Hierdoor lager kosten voor Leef- en Beheergeldrekeningen, maar vooral geen extra rentekosten voor het eventueel afsluiten van extra leningen / kredieten voor het uitvoeren van onze normale bedrijfsvoering.

De gerealiseerde **mutaties voorzieningen (E.14)** zijn € 7.891 lager dan begroot, dit wordt vooral veroorzaakt door actie met betrekking tot het opschonen van de debiteuren en het wegwerken van achterstanden.

Over de **BTW compensatie (E.15)** valt te zeggen dat deze logischerwijs hoger uitvalt omdat deze samenhangt met onze hogere kosten dan begroot, vooral door extra inhuur personeel.

De VKB heeft geen **Vennootschapsbelasting (E.16)** plicht, omdat er geen fiscaal winststreven is. Conform de afspraken met de gemeenten sluit de exploitatie jaarlijks op nihil. De belastingdienst heeft in een schriftelijk reactie van 20 januari 2017 geconcludeerd dat er geen belastingplicht ontstaat voor de vennootschapsbelasting per 1 januari 2016. Indien blijkt dat in een later jaar wel positieve resultaten worden behaald, dient het één en ander opnieuw te worden beoordeeld.

Toelichting op en analyse van de incidentele bijdragen

Zoals uit het overzicht van baten en lasten (categoriale indeling) 2024, zoals gepresenteerd in hoofdstuk 6 pagina 31, blijkt, is er een verschil van € 473.000 tussen onze baten en lasten. Dit verschil in meegenomen in onze begroting en ontstaat doordat er in 2024 sprake is van extra incidentele kosten.

Het genoemde verschil wordt enerzijds gecompenseerd door een vrijval van de nog aanwezige reserve betreffende de uittreding van de gemeente Westerwolde uit onze gemeenschappelijke regeling, ter hoogte van € 58.000.

Daarnaast door het naar rato in rekening brengen van een incidentele bijdrage bij onze deelnemende gemeentes, ter hoogte van € 415.000, zoals genoemd en gespecificeerd in onze begroting.

Deze incidentele bijdrage is opgebouwd uit 3 componenten, te weten;

- Geraamde extra kosten voor de opdracht aan Lysias, voor een bedrag van € 100.000.
- Geraamde extra kosten door einde politiek verlof voormalig directeur, voor een bedrag van € 120.000.
- Geraamde extra kosten voor Basis op Orde brengen, voor een bedrag van € 195.000.

De daadwerkelijk gerealiseerde kosten voor de 3 bovengenoemde componenten hebben wij getoetst en sluiten aan bij de geraamde kosten conform de begroting. De geraamde kosten zullen wij daarom verrekenen met de exploitatiebijdrage en conform begroting in rekening brengen bij onze deelnemende gemeentes.

Bijdrage 2024 per gemeente

Opdrachtgever	HERZIENE BEGROTING 2024						Incidentele bijdrage	Totaal
	Product bijdrage	Overige bijdrage	Vaste bijdrage	Exploit. bijdrage	BTW compens.	Totaal [A t/m E]		
	€	€	€	€	€	€	€	€
Eemsdelta	656.000	171.600	654.600	-	-69.500	1.412.700	134.400	1.547.100
Het Hogeland	215.400	7.800	227.100	-	-23.100	427.200	46.600	473.800
Oldambt	523.200	62.400	563.000	-	-56.500	1.092.100	115.600	1.207.700
Pekela	219.800	7.800	178.900	-	-22.300	384.200	36.700	420.900
Veendam	335.800	-	398.200	-	-37.200	696.800	81.700	778.500
Totaal	1.950.200	249.600	2.021.800	-	-208.600	4.013.000	415.000	4.428.000

Opdrachtgever	REALISATIE 2024						Incidentele bijdrage	Totaal
	Product bijdrage	Overige bijdrage	Vaste bijdrage	Exploit. bijdrage	BTW compens.	Totaal [A t/m E]		
	€	€	€	€	€	€	€	€
Eemsdelta	599.288	187.883	650.428	-19.090	-81.913	1.336.596	134.644	1.471.240
Het Hogeland	195.600	188	224.274	-6.319	-27.110	386.633	44.563	431.196
Oldambt	511.163	56.558	568.221	-16.380	-70.288	1.049.274	115.533	1.164.807
Pekela	190.913	8.750	180.495	-5.888	-25.261	349.009	41.523	390.532
Veendam	345.450	6.938	396.839	-11.163	-47.902	690.162	78.737	768.899
Totaal	1.842.414	260.315	2.020.257	-58.840	-252.474	3.811.672	415.000	4.226.672

9. Rechtmatigheidsverantwoording en vaststellen jaarstukken

9.1 Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid dagelijks bestuur

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het dagelijks bestuur toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door het algemeen bestuur vastgestelde kaders zoals de begroting en verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door het algemeen bestuur op 28 november 2024 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door het algemeen bestuur bepaald en bedraagt 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 167.168. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV van oktober 2024.

Bevindingen

Het dagelijks bestuur stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen € 169.523 bedraagt:

Overschrijding lasten	80.764
Ontbreken investeringskrediet	24.406
Aanbestedingsonrechtmatigheid	<u>64.653</u>
Totaal	169.523

Dit is hoger dan de daarvoor gestelde grens van € 167.168. De overschrijding van de baten ad € 80.764 is volgens het dagelijks bestuur acceptabel op basis van door het algemeen bestuur vastgestelde afspraken.

Begrotingscriterium

De verschillen tussen de geautoriseerde baten en lasten en de gerealiseerde baten en lasten worden hieronder per programma weergegeven:

LASTEN	Begroting 2024	Realisatie 2024	afwijking
	€	€	€
Programma: schuldhulpverlening	4.136.802	4.199.300	-62.498
	4.136.802	4.199.300	-62.498
Algemene kosten			
Overhead	1.354.698	1.372.964	-18.266
	1.354.698	1.372.964	-18.266
Totaal lasten	5.491.500	5.572.264	-80.764

BATEN	Begroting 2024	Realisatie 2024	afwijking
	€	€	€
Programma: schuldhulpverlening	5.018.800	5.099.264	-80.464
	5.018.800	5.099.264	-80.464
Algemene dekkingsmiddelen			
Overhead	-	-	-
Totaal baten	5.018.800	5.099.264	-80.464
Exploitatiesaldo voor incidentele bijdragen	-472.700	-473.000	300
Bijdrage Westerwolde	58.000	58.000	-
Incidentele bijdrage deelnemende gemeentes	415.000	415.000	-
Exploitatiesaldo voor bestemming	300	0	300

Daarnaast is er in 2024 voor € 24.406 geïnvesteerd in materiële vaste activa. Voor deze investeringen is in de door het algemeen bestuur geen afzonderlijk investeringskrediet vastgesteld.

Voorwaardencriterium

De VKB maakt voor de schuldhulpverlening gebruik van het softwarepakket Allegro. De jaarlijkse kosten die hiermee zijn gemoeid overschrijden het grensbedrag voor Europees aanbesteden. Hierdoor is € 64.653 ten onrechte niet Europees aanbesteed en derhalve als onrechtmatig aan te merken.

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met het algemeen bestuur aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het dagelijks bestuur ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

9.2 Vaststellen jaarstukken

Het Algemeen Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Volkskredietbank Noord-Oost Groningen, in vergadering bijeen op 23 april 2025, besluit tot het vaststellen van de jaarstukken 2024.

De voorzitter,|

De secretaris,

10. Overige gegevens

10.1 Belangrijke gebeurtenissen na balansdatum

Hieronder worden activiteiten, handelingen, besluiten e.d. opgenomen die na 31 december 2024 hebben plaatsgevonden waarvan de consequenties niet zijn verwerkt in de jaarrekening, maar welke wel van invloed kunnen zijn op de financiële positie.

10.2 Exploitatiesaldooverwerking en verdeling

Het exploitatiesaldo over het jaar 2024 bedraagt nihil. Er zijn geen mutaties in de reserves geweest.

Volgens de Gemeenschappelijke Regeling wordt het resterend exploitatiesaldo gedeeld door de deelnemende gemeenten. Op basis van artikel 38 lid 2 en 3 van de Gemeenschappelijke Regeling wordt de bijdrage van de deelnemende gemeenten als volgt berekend:

- voor $\frac{1}{4}$ naar verhouding van het aantal inwoners op 1 januari van het desbetreffende dienstjaar;
- voor $\frac{3}{4}$ naar verhouding van het totaalbedrag van de voor de inwoners van elke deelnemende gemeente in het desbetreffende dienstjaar verleende diensten.

10.3 Verdeelsleutel

De verdeelsleutel wordt gehanteerd voor de verdeling van de exploitatiebijdrage en de BTW compensatie en ziet er als volgt uit:

Opdrachtgever	Inwoners per 01-01-2024	Product afname 2024	% inwoners	% product afname	% gewogen gemiddelde
	aantal	€	%	%	%
Eemsdelta	45.106	599.288	32,2	32,5	32,4
Het Hogeland	15.553	195.600	11,1	10,6	10,7
Oldambt	39.405	511.163	28,1	27,7	27,8
Pekela	12.517	190.913	8,9	10,4	10,0
Veendam	27.520	345.450	19,6	18,7	19,0
Totaal	140.101	1.842.414	100,0	100,0	100,0

1) Inwoners gemeente Eemsmond per 31-12-2018 (CBS StatLine)

Naast boven vermelde opdrachtgevers, is nog voor € 1.086 door de Gemeente Westerwolde afgenomen.

10.4 BTW compensatie

De VKB is grotendeels niet BTW-plichtig. Dit houdt in dat een aanzienlijk deel van de BTW op inkopen niet kan worden teruggevorderd en derhalve onderdeel is van de kosten van inkopen en investeringen. De investeringen worden echter exclusief BTW geactiveerd, de BTW op inkopen is opgenomen in de resultaatpost 'E.15 BTW compensatie'. De grondslag voor deze verwerkingswijze ligt in het gegeven dat de BTW grotendeels kan worden gecompenseerd door de deelnemende gemeenten (fiscaal technisch heet dit de 'doorschuifregeling').

De VKB doet jaarlijks in maart afzonderlijk opgave van de te compenseren BTW aan de deelnemende gemeenten. De gemeenten kunnen dan op hun beurt deze BTW voor compensatie in aanmerking brengen (zolang ze ten minste hun maximale compensatie nog niet hebben bereikt).

De BTW compensatie 2024 wordt weergegeven in de volgende tabel.

Opdrachtgever	Inwoners per 01-01- 2024	Product afname 2024	BTW com- pensatie 2024
	aantal	€	€
Eemsdelta	45.106	599.288	81.913
Het Hogeland	15.553	195.600	27.110
Oldambt	39.405	511.163	70.288
Pekela	12.517	190.913	25.261
Veendam	27.520	345.450	47.902
Totaal	<u>140.101</u>	<u>1.842.414</u>	<u>252.474</u>

1) Inwoners gemeente Eemsmond per 31-12-2018 (CBS StatLine)

De BTW compensatie 2024 is verdeeld volgens de verdeelsleutel conform de Gemeenschappelijke Regeling; 25% op basis van het aantal inwoners en 75% op basis van de werkelijke productafname.

10.5 Overzicht lasten en baten per taakveld 2024

LASTEN	Begroting 2024	Realisatie 2024	Realisatie 2023
	€	€	€
0.4 Overhead	1.354.698	1.372.964	1.466.393
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+, onderdeel schuldhelpverlening	4.136.802	4.199.300	3.595.679
Totaal lasten	<u>5.491.500</u>	<u>5.572.264</u>	<u>5.062.072</u>

BATEN	Begroting 2024	Realisatie 2024	Realisatie 2023
	€	€	€
0.4 Overhead	-	-	-
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+, onderdeel schuldhelpverlening	5.018.800	5.099.264	5.062.072
Incidentele bijdragen	473.000	473.000	
Totaal baten	<u>5.491.800</u>	<u>5.572.264</u>	<u>5.062.072</u>

10.6 Overzicht gemeentelijke bijdragen 2024

Opdrachtgever	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
	BEGROOT 2024					REALISATIE 2024					VERSCHIL	
	Product bijdrage	Vaste bijdrage	Expl.+Inc. bijdrage	BTW compens.	Totaal [A t/m D]	Product bijdrage	Vaste bijdrage	Expl.+Inc. bijdrage	BTW compens.	Totaal [F t/m I]	Bedrag [E - J]	Procent [K : E]
	€	€	€	€	€	€	€	€	€	€	€	
Eemsdelta	656.000	654.600	134.400	-69.500	1.375.500	599.288	650.428	115.554	-81.913	1.283.357	92.143	6,7%
Het Hogeland	215.400	227.100	46.600	-23.100	466.000	195.600	224.274	38.244	-27.110	431.008	34.992	7,5%
Oldambt	523.200	563.000	115.600	-56.500	1.145.300	511.163	568.221	99.153	-70.288	1.108.249	37.051	3,2%
Pekela	219.800	178.900	36.700	-22.300	413.100	190.913	180.495	35.635	-25.261	381.782	31.318	7,6%
Veendam	335.800	398.200	81.700	-37.200	778.500	345.450	396.839	67.574	-47.902	761.961	16.539	2,1%
Totaal	1.950.200	2.021.800	415.000	-208.600	4.178.400	1.842.414	2.020.257	356.160	-252.474	3.966.357	212.043	5,1%

Toelichting kolommen

A = begrote productafname kern- en pluspakket
B = begrote vaste bijdrage
C = begrote exploitatie + incidentele bijdrage
D = begrote BTW compensatie
E = totaal kolom A + B + C + D

F = geprognosticeerde / gerealiseerde productafname kern- en pluspakket
G = geprognosticeerde / gerealiseerde vaste bijdrage
H = geprognosticeerde / gerealiseerde exploitatie + incidentele bijdrage
I = geprognosticeerde / gerealiseerde BTW compensatie
J = totaal kolom F + G + H + I

K = afwijking realisatie / prognose t.o.v. de begroting (kolom E - J); rood is een overschrijding van de begroting

L = afwijking realisatie / prognose procentueel t.o.v. de begroting (kolom K : E x 100); rood is een overschrijding van de begroting

10.7 WNT-verantwoording 2024 Volkskredietbank Noord-Oost Groningen

De WNT is van toepassing op de Volkskredietbank Noord-Oost Groningen. Het voor de Volkskredietbank Noord-Oost Groningen toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2024 € 233.000. Het algemeen bezoldigingsmaximum is van toepassing.

Bezoldiging topfunctionarissen

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking

Gegevens 2024: bedragen x € 1	M. Winters
Functiegegevens	directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2024	08/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,00
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	104.971
Beloningen betaalbaar op termijn	17.527
<i>Subtotaal</i>	<i>122.498</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	228.532
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.
Bezoldiging	122.498
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t. N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.

Gegevens 2023: bedragen x € 1	S.E. Smit
Functiegegevens	directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01/01 - 31/08
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	0,89
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	62.139
Beloningen betaalbaar op termijn	10.082
<i>Subtotaal</i>	<i>72.221</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	131.424
Bezoldiging	72.221

Toeziethoudende topfunctionarissen met een bezoldiging van € 2.100 of minder

Naam bestuurder	Gemeente	Functie	Bezoldiging 2024	Bezoldiging 2023
Mw. Mariette de Visser (tot 14-10-2024)	Het Hogeland	Voorzitter lid AB en DB	onbezoldigd	onbezoldigd
Dhr. Hans Ronde (vanaf 28-11-2024)	Eemsdelta	Voorzitter lid AB en DB	onbezoldigd	onbezoldigd
Dhr. Gert Engelkens	Oldambt	Vice voorzitter lid AB en	onbezoldigd	onbezoldigd
Mw. Ellen van Klaveren	Pekela	Lid AB en DB	onbezoldigd	onbezoldigd
Dhr. Hans Ronde (tot 28-11-2024)	Eemsdelta	Lid AB	onbezoldigd	onbezoldigd
Dhr. Bert Wierenga	Veendam	Lid AB	onbezoldigd	onbezoldigd
Dhr. Han Hefting (vanaf 06-11-2024)	Het Hogeland	Lid AB	onbezoldigd	onbezoldigd

Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen

Er zijn in 2024 geen uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen gedaan.

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2024 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

11. Controleverklaring

12. Statistische gegevens

De ontwikkeling van de verschillende activiteiten door de jaren heen blijkt uit onderstaande overzichten:

Activiteiten	2024	2023	2022	2021
Kernpakket:				
Aanmeldingen	604	520	-	-
Intake, diagnose en crisisinterventie	-	-	-	-
Intake compleet	409	331	289	231
Crisisintake compleet	18	23	25	18
Verkorte intake	-	-	-	-
Plan van aanpak gesprek SHV	-	-	44	38
Adviesrecht beschermingsbewind	-	-	-	-
Adviesgesprekken (preventie)	57	-	38	16
Intake SR	42	55	81	82
Schuldregeling	144	142	164	223
Schuldbemiddeling	56	101	129	137
Wsnv-verklaring	41	37	25	57
Financieel beheer	24	29	36	38
Dwangakkoord inclusief zitting	1	4	4	4
Budgetbeheer zwaar	-	-	-	-
Budgetbeheer middel	-	-	-	-
Budgetbeheer licht	-	-	-	-
Budgetbeheer (incl. opstart, afronding en coaching)	717	688	752	885
Budgetbeheer beperkt	24	22	23	23
Begeleid financieel beheer	252	215	172	42
Coachingsgesprekken (preventie)	13	8	29	5
Lening aanvraag zonder borg	240	221	175	302
Pluspakket:				
Lening aanvraag met borg	27	28	21	30
Preventie:				
Cursus 'Kostdat?!?'	-	-	-	-
Gastless / training	-	-	-	-
Voorlichting	-	-	-	-
Workshop 'Geld speelt een rol'	-	-	-	-
Workshop 'Financieel bij de hand'	-	-	-	-
Beschermingsbewind:				
Instroom	28	33	26	20
Uitstroom	31	33	33	16
Reguliere dossiers	288	290	275	280
Schulden dossiers	57	68	65	94
Totaal	345	358	340	374

Vervolg statistische gegevens

	2024	2023	2022	2021
	€	€	€	€
Leningen u/g:				
Stand per 31 december	476.120	524.617	599.895	712.651
Achterstand per 31 december	121.315	110.149	100.090	120.061
Totaal per 31 december	597.435	634.766	699.985	832.712
Voorziening per 31 december	-38.300	-32.400	-26.222	-41.400
Per saldo per 31 december	559.134	602.366	673.763	791.312
Uitbetalingen	355.317	328.096	353.836	454.886
Gemiddelde uitbetaling	3.063	2.077	2.045	2.146
Aantal uitbetalingen	116	158	173	212
Aantal leningen per 31 december	450	476	533	610
Aantal dubieus per 31 december	49	55	44	55
Overzicht van baten en lasten:				
Baten				
Vaste bijdrage	2.020.257	1.733.570	1.690.718	1.668.053
Exploitatiebijdrage	-58.840	659.133	567.967	558.071
Schuldhelpverlening	1.843.500	1.300.810	1.323.333	1.347.812
Schuldhelpverlening ondernemers (pilot)	6.105			
Gemeentelijke toegang	223.078	213.816	78.938	108.573
Beschermingsbewind	497.063	483.829	479.671	488.266
Overige	275.302	439.254	317.061	185.645
Rente	292.799	231.660	77.960	67.985
Incidentele bijdrage	415.000			
Bijdrage Westerwolde	58.000			
Totaal baten	5.572.264	5.062.072	4.535.648	4.424.405
Lasten				
Personeel	4.290.316	3.886.188	3.474.069	3.527.305
Afschrijving investeringen	69.237	91.275	86.946	109.286
Huisvesting	172.098	174.504	153.535	147.638
Automatisering	323.960	389.269	359.815	264.319
Apparaatskosten	441.960	292.310	226.266	172.252
Bankkosten	11.110	19.571	25.287	27.077
Mutaties voorzieningen	11.109	35.743	24.867	-3.963
BTW compensatie	252.474	173.212	184.863	180.491
Totaal lasten	5.572.264	5.062.072	4.535.648	4.424.405

ACCOUNTANTSVERSLAG 2024

Gemeenschappelijke regeling Volkskredietbank Noord-Oost Groningen

23 april 2025

Per saldo persoonlijker

Independent Member of
PrimeGlobal

- Inhoudsopgave
- Hoofdlijnen van onze controle
- Bestuurlijke afhandeling en publicatie
- Controlebevindingen en actualiteiten
- Procesbeheersing
- Resultaat en vermogenspositie
- Overzicht van niet-gecorrigeerde verschillen
- Automatiseringsomgeving
- Onafhankelijkheid gewaarborgd
- Afsluiting

Aan het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling
Volkskredietbank Noord-Oost Groningen
T.a.v. de heer M. Winters, directeur
Postbus 130
9900 AC APPINGEDAM

Behandeld door: Erik Pot en Pim Wellinghoff
Ons kenmerk: 2025.108
Datum: 23 april 2025

Geacht bestuur,

Hierbij ontvangt u de controleverklaring bij de jaarrekening 2024 van uw organisatie alsmede een exemplaar van de gewaarmerkte jaarstukken. Onze controleverklaring hebben wij gedateerd op 23 april 2025. Dit is de datum waarop de vaststelling van de jaarstukken plaatsvindt.

In deze brief gaan wij in op de strekking van onze controleverklaring, mogelijke geconstateerde afwijkingen, de bestuurlijke afhandeling van de jaarstukken en rapporteren wij, voor zover dit noodzakelijk of vereist is, over onze bevindingen en adviezen.

Onze bevindingen en opmerkingen daarbij zijn bedoeld om het algemeen bestuur te ondersteunen bij de bestuurlijke afhandeling van de jaarstukken.

Wij benadrukken dat verspreiding van de controleverklaring met handtekening en de gewaarmerkte jaarrekening niet is toegestaan. In hoofdstuk 2 leggen wij uit waarom dat belangrijk is en hoe u aan de publicatieverplichtingen kunt voldoen.

Met vriendelijke groet,
Eshuis Registeraccountants B.V.
Was getekend: drs. H. Kuperus RA

Inhoudsopgave

→ Inhoudsopgave

→ Hoofdpijnen van onze controle

→ Bestuurlijke afhandeling en publicatie

→ Controlebevindingen en actualiteiten

→ Procesbeheersing

→ Resultaat en vermogenspositie

→ Overzicht van niet-gecorrigeerde verschillen

→ Automatiseringsomgeving

→ Onafhankelijkheid gewaarborgd

→ Afsluiting

1. De hoofdlijnen van onze controle	4
2. Bestuurlijke afhandeling en publicatie	6
3. Controlebevindingen en actualiteiten	7
4. Procesbeheersing	13
5. Resultaat en vermogenspositie	17
6. Overzicht van niet-gecorrigeerde verschillen	18
7. Automatiseringsomgeving	19
8. Onafhankelijkheid gewaarborgd	20
9. Afsluiting	21

1. De hoofdlijnen van onze controle

- Inhoudsopgave
- Hoofdlijnen van onze controle
- Bestuurlijke afhandeling en publicatie
- Controlebevindingen en actualiteiten
- Procesbeheersing
- Resultaat en vermogenspositie
- Overzicht van niet-gecorrigeerde verschillen
- Automatiseringsomgeving
- Onafhankelijkheid gewaarborgd
- Afsluiting

Onderwerp	Bevindingen
Strekking van de controleverklaring	Wij verstrekken een goedkeurende controleverklaring inzake de getrouwheid van de jaarrekening. Onderdeel hiervan is ook de getrouwheid van de rechtmatigheidsverantwoording. In de rechtmatigheidsverantwoording meldt u dat de onrechtmatigheden opgeteld boven de verantwoordingsgrens van 3% uitkomen. In de waarderingsgrondslagen beschrijft u de kaders en in de paragraaf bedrijfsvoering gaat u in op de bevindingen ten aanzien van de rechtmatigheidsverantwoording.
Controleverschillen	Wij hebben tijdens onze controle een aantal bevindingen geconstateerd. De ongecorrigeerde verschillen hebben wij opgenomen in hoofdstuk 6. De grens van ongecorrigeerde fouten voor een goedkeurend oordeel is de goedkeuringstolerantie die wij hebben bepaald op € 55.700. Voor onzekerheden geldt een grens van € 167.100. De ongecorrigeerde controleverschillen bedragen € 37.100 en overstijgen daarmee de grens voor een goedkeurend oordeel niet.
Resultaat en vermogenspositie	De gemeenschappelijke regeling Volkskredietbank Noord-Oost Groningen (hierna: de VKB) is een maatschappelijke instelling zonder winstoogmerk. Het resultaat over boekjaar 2024 is nihil, omdat de deelnemende gemeenten conform de gemeenschappelijke regeling garant staan voor het negatieve exploitatiesaldo. Zonder positieve resultaten is er geen sprake van eigen vermogen. Conform deze beleidskeuze van de deelnemende gemeenten is het eigen vermogen ultimo 2024 nihil. De VKB heeft geen buffer om tegenvallers op te vangen. Deze komen dan ook in voorkomende gevallen voor rekening van de deelnemende gemeenten. Daarmee is de continuïteit van de VKB gezekerd, tot het moment waarop de deelnemers besluiten de regeling te beëindigen.
Verslaggeving en WNT	Uit onze controle blijkt dat de jaarrekening 2024 overeenkomstig de verslaggevingsvoorschriften is opgesteld. Wij hebben daarnaast vastgesteld dat de overige informatie die in de jaarverslaggeving is opgenomen niet inconsistent is met de informatie in de jaarrekening en de door ons verkregen controle-informatie. Tevens hebben wij vastgesteld dat is voldaan aan de vereisten van de Wet normering topinkomens (de WNT).
Kwaliteit van de interne beheersing	Wij hebben tijdens de controle geen significante gebreken in de administratieve organisatie of interne beheersing aangetroffen die van invloed zijn op ons oordeel. De complexiteit in uw omgeving is de laatste jaren toegenomen en van daaruit zijn soms keuzes nodig bij het inrichten van de interne beheersing. De wisselingen die op belangrijke functies hebben plaatsgevonden hebben in 2024 gezorgd voor meer stabiliteit. Er wordt structureel gewerkt aan het verbeteren van de kwaliteit van de interne beheersing.

- Inhoudsopgave
- Hoofdpijnen van onze controle
- Bestuurlijke afhandeling en publicatie
- Controlebevindingen en actualiteiten
- Procesbeheersing
- Resultaat en vermogenspositie
- Overzicht van niet-gecorrigeerde verschillen
- Automatiseringsomgeving
- Onafhankelijkheid gewaarborgd
- Afsluiting

	De afweging die gemaakt wordt tussen het afdekken van risico's en inzet van beschikbare middelen wordt bestuurlijk ook explicieter gemaakt. U hebt daarmee, ondanks de turbulentie vorig jaar, voldoende zicht gehad op de risico's in kwetsbare processen zoals de controles in de betaalorganisatie, de inkoopstroom en verwerking van schattingen en correcties via memoriaalboekingen.
Signalen van fraude, misbruik en oneigenlijk gebruik	Tijdens de controle hebben wij met u gesproken over frauderisico's, fraudesignalen en uw interne beheersing. U heeft ons onder meer bevestigd dat er in de organisatie geen gevallen zijn gemeld van fraude, misbruik en oneigenlijk gebruik. Wij hebben tijdens de controle geen aanwijzingen verkregen dat bij u sprake is van fraude dan wel misbruik of oneigenlijk gebruik. VKB beschikt sinds eind 2023 over een nota misbruik en oneigenlijk gebruik. Dat vinden wij een goede ontwikkeling, omdat u daarmee inzicht vergaard in de (fraude)risicofactoren en op grond van dat inzicht een afweging kan worden gemaakt of adequate beheersmaatregelen zijn geïmplementeerd. De maatschappelijke trend beweegt zich richting een fraudebeheersplan, waarin naast risico's ook maatregelen, restrisico's en vervolgacties nadrukkelijk een plaats krijgen. Wij raden u aan om dit onderwerp blijvend onder de aandacht te houden binnen uw organisatie en te zorgen voor bewustzijn hieromtrent.
Belangrijke schattingen in de jaarrekening	Iedere jaarrekening bevat schattingen met betrekking tot bijvoorbeeld de waardering van vaste activa, vorderingen en het afgrenzen van verplichtingen. Wij hebben vastgesteld dat de door het management gehanteerde schattingsmethoden ongewijzigd zijn ten opzichte van voorgaand jaar en dat de door het management gekozen methoden aanvaardbaar zijn.
Dataveiligheid en IT	De eisen die in de praktijk gesteld worden aan IT en dataveiligheid nemen nog steeds toe en op alle fronten de norm halen is gelet op uw schaalgrootte uitdagend geworden. De invoering van NIS2 in 2025 en de doorontwikkeling van de BIO naar BIO2 zijn belangrijke actuele ontwikkelingen op IT-gebied. Wij vragen u voldoende aandacht te hebben voor deze onderwerpen, omdat een gedegen voorbereiding gewenst is. Voor onze belangrijkste observaties ten aanzien van de IT-omgeving en informatieveiligheid, verwijzen wij naar hoofdstuk 4. Procesbeheersing.
Rechtmatigheidsverantwoording	Het bestuur heeft, op basis van een voorgeschreven format, in de jaarrekening verantwoording afgelegd over de rechtmatigheid van de jaarrekening. Hierbij heeft het dagelijks bestuur de in de financiële verordening opgenomen, en de door het algemeen bestuur vastgestelde, verantwoordingsgrens van afgerond 167.000 euro gehanteerd. Het dagelijks bestuur heeft verklaard dat de omvang van de niet rechtmatig tot stand gekomen baten en lasten, alsmede balansmutaties afgerond € 169.500 bedragen en daarmee de verantwoordingsgrens overschrijden. Wij hebben vastgesteld dat deze rechtmatigheidsverantwoording getrouw is opgesteld. Wij adviseren, net als vorig jaar, om in de financiële verordening vast te leggen wat bij begrotingsafwijkingen wordt verstaan onder 'tijdige melding aan het Algemeen Bestuur'.

2. Bestuurlijke afhandeling en publicatie

- Inhoudsopgave
- Hoofdpijnen van onze controle
- Bestuurlijke afhandeling en publicatie
- Controlebevindingen en actualiteiten
- Procesbeheersing
- Overzicht van niet-gecorrigeerde verschillen
- Automatiseringsomgeving
- Onafhankelijkheid gewaarborgd
- Afsluiting

De bestuurlijke afhandeling van de jaarstukken bestaat uit een aantal stappen. Het dagelijks bestuur behandelt in de vergadering de jaarstukken, met inbegrip van de jaarrekening en stelt deze vervolgens voorlopig vast. De definitieve vaststelling volgt in het algemeen bestuur nadat de jaarrekening door de deelnemende gemeenten is beoordeeld. Formeel hebben zij echter niet de mogelijkheid om wijzigingen voor te stellen of aan te brengen.

Er zit enige tijd tussen de verzending van de conceptstukken aan het bestuur en de vergadering waarin de vaststelling in eerste aanleg plaatsvindt. Mochten in die periode omstandigheden blijken die aanpassing van de jaarrekening noodzakelijk maken, dan moet een dergelijke aanpassing nog worden gemaakt. Dat kan ook een gebeurtenis zijn, die effect heeft op uw inschattingen met betrekking tot de continuïteit van de organisatie. In die situatie vervalt onze toestemming tot openbaarmaking. Dat geldt ook in geval de jaarrekening om andere redenen gewijzigd wordt alvorens tot vaststelling wordt overgegaan. Wij verzoeken u in deze gevallen met ons in contact te treden om gezamenlijk de noodzakelijke vervolgstappen te bespreken.

Wij hebben één exemplaar van de controleverklaring voorzien van een originele handtekening. Dit exemplaar is uitsluitend bedoeld om in uw eigen archief opgenomen te worden. Dit exemplaar mag op geen enkele wijze worden verspreid. Publicatie van deze verklaring op de website is niet toegestaan. Deze werkwijze is van belang om misbruik van onze handtekening te voorkomen. Indien wij constateren dat toch gebruik gemaakt is van een controleverklaring met onze handtekening zullen wij u verzoeken deze van de website te verwijderen of uw indiening bij stakeholders ongedaan te maken. Vanzelfsprekend treden wij in die situaties met u in overleg over de manier waarop dit moet plaatsvinden.

Het andere exemplaar van de controleverklaring is voorzien van de naam van onze accountantspraktijk en de naam van de accountant, echter zonder persoonlijke handtekening. Bij openbaarmaking van de controleverklaring dient u gebruik te maken van het exemplaar van de controleverklaring dat niet is voorzien van een persoonlijke handtekening.

Wij bevestigen u ermee akkoord te gaan dat het afschrift van onze controleverklaring zonder persoonlijke handtekening, wordt openbaar gemaakt, mits de opgemaakte jaarrekening tijdens de bestuurlijke afhandeling ongewijzigd blijft en wordt vastgesteld.

Openbaarmaking van de controleverklaring is slechts toegestaan tezamen met de jaarstukken. Hiervoor gebruikt u een exemplaar zonder ons waarmerk. De gewaarmerkte versie van de jaarrekening is uitsluitend voor uw eigen archief. Indien u de jaarstukken en de controleverklaring opneemt op internet, dient u te waarborgen dat de jaarstukken goed zijn afgescheiden van andere informatie op de internetsite. Afscheiding kan bijvoorbeeld plaatsvinden door de jaarstukken in niet-bewerkbare vorm als een afzonderlijk bestand op te nemen of door een waarschuwing op te nemen indien de lezer de jaarstukken verlaat ('u verlaat de beveiligde, door de accountant gecontroleerde jaarrekening').

- Inhoudsopgave
- Hoofdlijnen van onze controle
- Bestuurlijke afhandeling en publicatie
- **Controlebevindingen en actualiteiten**
- Procesbeheersing
- Resultaat en vermogenspositie
- Overzicht van niet-gecorrigeerde verschillen
- Automatiseringsomgeving
- Onafhankelijkheid gewaarborgd
- Afsluiting

3. Controlebevindingen en actualiteiten

3.1 De basis op orde

Nadat sprake was van verloop op cruciale functies zijn deze functies opnieuw ingevuld. Dat heeft in 2024 geleid tot meer stabiliteit en meer ervaring in de organisatie. Er wordt door de VKB gestructureerd verder gewerkt aan het opzetten van een slagvaardige organisatie die in staat is om haar diensten op het vereiste kwaliteitsniveau en in de gewenste omvang uit te voeren. De na te streven doelen zijn vastgelegd in een markeringsdocument. De omvang van de organisatie wordt ook in ogenschouw genomen in relatie tot het te bedienen werkgebied en er wordt gewerkt aan oplossingen op alle niveaus: zowel strategisch als tactisch en operationeel. Daar waar sprake was van achterstanden in (administratieve) processen is in 2024 verder gewerkt aan een inhaalslag. Daarnaast wordt gewerkt aan de implementatie van nieuwe software voor kredietverstrekkingen. De slogan 'De basis op orde' krijgt op die wijze langzamerhand gestalte. Gelet op de grootte van de VKB dient u wel keuzes te (blijven) maken ten aanzien van benodigde functiescheiding en de wijze waarop beheersmaatregelen structureel worden uitgevoerd en gedocumenteerd. De eisen op dit gebied nemen, zowel binnen het accountantsvak als vanuit de maatschappij, steeds verder toe.

3.2 Proces opstellen en controleren van de jaarrekening

De oplevering van de voor de jaarrekeningcontrole benodigde documentatie heeft gefaseerd plaatsgevonden. Daardoor is het proces vertraagd en minder vlot verlopen dan door u en door ons gewenst. Daar staat tegenover dat we hebben kunnen vaststellen dat er ten opzichte van vorig boekjaar ook op dit gebied een verbeterslag heeft plaatsgevonden doordat posten beter waren geanalyseerd en uitgezocht.

3.3 Gemeenschappelijke regeling

Met ingang van 1 juli 2022 is een wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) in werking getreden. Deze wijziging brengt met zich mee dat alle gemeenschappelijke regelingen aangepast moeten worden. Een deel van de wijzigingen is al per 1 juli 2022 van kracht geworden, terwijl het andere deel uiterlijk 1 juli 2024 geïmplementeerd moet zijn in de gemeenschappelijke regeling. De meest recente versie van uw gemeenschappelijke regeling dateert uit 2019 en wij constateren dat hierin de herindeling van de gemeenten Appingedam, Delfzijl en Loppersum tot de gemeente Eemsdelta nog niet is verwerkt. Het is daarom raadzaam de gemeenschappelijke regeling op korte termijn te actualiseren en de noodzakelijke aanpassingen door te voeren. Dit voorkomt eventuele juridische complicaties en zorgt ervoor dat uw organisatie tijdig voldoet aan de nieuwe wettelijke eisen.

- Inhoudsopgave
- Hoofdlijnen van onze controle
- Bestuurlijke afhandeling en publicatie
- Controlebevindingen en actualiteiten
- Procesbeheersing
- Resultaat en vermogenspositie
- Overzicht van niet-gecorrigeerde verschillen
- Automatiseringsomgeving
- Onafhankelijkheid gewaarborgd
- Afsluiting

3.4 Beheer cliëntgelden

Een actueel thema binnen de Volkskredietbank is de vraag welke activiteiten bij de core business horen. Met name gaat het daarbij om het beheer van cliëntgelden. Momenteel hanteert de Volkskredietbank in principe één bankrekening. In de balans zijn aan de passivakant deze cliëntgelden, ofwel schuld aan cliënten, opgenomen onder de post Beheerrekeningen.

Momenteel wordt deze situatie nader tegen het licht gehouden. Indien het beheer van cliëntgelden niet tot de core business wordt gerekend en de cliëntgelden buiten de organisatie worden gebracht dient mogelijk een gedeeltelijke herfinanciering plaats te vinden. Uit de balans per 31 december 2024 blijkt dat de post beheerrekeningen ruim € 9,4 miljoen bedraagt.

De liquide middelen (inclusief schatkist rijk) bedragen € 8,3 miljoen. Dat betekent de beheergelden momenteel deels worden gebruikt voor financiering van andere activaposten. De financiering dient dan voor dit gedeelte opnieuw te worden ingeleurd.

3.5 Rechtmatigheidsverantwoording

Sinds boekjaar 2023 neemt u een rechtmatigheidsverantwoording op in de jaarrekening. Hiermee legt het bestuur verantwoording af over het voldoen aan de financiële spelregels in de organisatie. De invoering van de rechtmatigheidsverantwoording is mede bedoeld om het gesprek binnen het bestuur en deelnemende gemeenten over de (financiële) rechtmatigheid te ondersteunen met als doel om zowel de kaderstellende als de controlerende rol van het algemeen bestuur te versterken. Wij evalueren de huidige status van de kaderstelling en de drie afzonderlijke criteria, waarover door het bestuur verantwoording afgelegd moet worden.

Status kaderstelling

Of het nu de financiële kaders van de begroting zijn, de verordeningen of de beleidsmatige kaders in de vorm van visies en nota's, het is het algemeen bestuur dat de kaders formuleert en vaststelt. Het gaat daarbij om de controleverordening, de financiële verordening en het normenkader, inclusief de verantwoordingsgrens.

De VKB heeft de kaders tijdig geactualiseerd met dien verstande dat in de financiële verordening nog niet is weergegeven wat, in het geval melding van begrotingsafwijkingen aan het algemeen bestuur, wordt verstaan onder 'tijdige melding'. Wij adviseren u de financiële verordening op dit punt aan te passen.

Voorwaardencriterium

Het voorwaardencriterium heeft betrekking op de eisen die worden gesteld bij de uitvoering van de financiële beheershandelingen. De voorwaarden zijn afkomstig uit de regelgeving en hebben betrekking op aspecten zoals: termijnen, grondslagen, administratieve bepalingen, normbedragen, bevoegdheden, bewijsstukken, recht, hoogte en duur. Het tot stand komen van grotere inkoopcontracten is bijvoorbeeld aan bepaalde voorwaarden verbonden (de aanbestedingswet).

Het niet in acht nemen van deze voorwaarden kan leiden tot een onrechtmatigheid. Er zijn, afgezien van de onrechtmatigheid van inkooptransacties uit hoofde van de aanbestedingswet (zie hieronder), geen bevindingen geconstateerd in de rechtmatigheidsverantwoording ten aanzien van het voorwaardencriterium.

- Inhoudsopgave
- Hoofdlijnen van onze controle
- Bestuurlijke afhandeling en publicatie
- Controlebevindingen en actualiteiten
- Procesbeheersing
- Resultaat en vermogenspositie
- Overzicht van niet-gecorrigeerde verschillen
- Automatiseringsomgeving
- Onafhankelijkheid gewaarborgd
- Afsluiting

Aanbesteden

Het voldoen aan de aanbestedingswet is verplicht voor de VKB. Wij hebben de uitkomsten van uw interne aanbestedingsanalyses over heel 2024 beoordeeld en concluderen, net als u, dat er voor een bedrag van afgerond € 64.700 aan verstrekte opdrachten en contracten als onrechtmatig moet worden aangemerkt.

Begrotingscriterium

Het begrotingscriterium heeft betrekking op het budgetrecht van het algemeen bestuur. Financiële beheershandelingen, die ten grondslag liggen aan de baten en lasten, en ook de balansposten, dienen tot stand te zijn gekomen binnen de grenzen van de geautoriseerde begroting en hiermee samenhangende programma's. In de begroting zijn de maxima voor de lasten vermeld die door het bestuur zijn vastgesteld en ook is in de begroting krediet geraamd voor geplande investeringen. Dit houdt in dat de financiële beheershandelingen dienen te passen binnen de begroting, waarbij het juiste programma, de toereikendheid van het begrotingsbedrag, alsmede het begrotingsjaar van belang zijn. De financiële beheershandelingen moeten tot stand komen binnen de grenzen van de geautoriseerde begroting. Die grens is hard, overschrijden is per definitie onrechtmatig.

De financiële verordening (2023) speelt een cruciale rol in de wijze waarop de VKB dient om te gaan met de geautoriseerde begroting en welke afwijkingen als onrechtmatig dienen te worden aangemerkt. Overschrijdingen van lasten zijn altijd onrechtmatig. Een afwijking van de begroting ten aanzien van de onderschrijding van de lasten, en overschrijding en onderschrijding van de baten is echter niet onrechtmatig, wanneer dit conform de afspraken met het algemeen bestuur als acceptabel wordt aangemerkt én tijdig wordt gemeld en vastgesteld door het algemeen bestuur. De begrippen tijdigheid en acceptabel zijn in uw financiële verordening op dit moment echter niet zuiver gedefinieerd. Wij verwachten dat u dit in het komende jaar in de financiële verordening vastlegt en daarbij ook een dergelijk kader voor investeringskredieten inricht.

In uw eigen analyse concludeert u, terecht, dat voor afgerond € 81.000 de begrote lasten zijn overschreden. De begrotingsonrechtmatigheid op de investeringen bedraagt afgerond € 24.000. De totale onrechtmatigheid in het kader van het begrotingscriterium bedraagt daarmee € 105.000.

U hebt aangegeven dat onlangs is gebleken dat in de vastgestelde begroting 2024 door een formulefout een ongewilde verschuiving heeft plaatsgevonden tussen het programma schuldhelpverlening en de overhead. In de jaarrekening 2024 zijn de begrotingscijfers daarom aangepast ten opzichte van de vastgestelde begroting.

De effecten van deze onrechtmatigheid heeft u teruggebracht door de overschrijding van de baten, alsmede het herstel van het effect van de formulefout in de begroting, voorafgaand aan het goedkeuren en vaststellen van de jaarrekening, door het algemeen bestuur goed te laten keuren. Voor de overschrijdingen op de lasten en de investeringskredieten is een zodanige noodmaatregel niet mogelijk waardoor de onrechtmatigheid inzake het begrotingscriterium voor boekjaar 2024 op € 105.000 euro uit zal komen.

- Inhoudsopgave
- Hoofdpijnen van onze controle
- Bestuurlijke afhandeling en publicatie
- **Controlebevindingen en actualiteiten**
- Procesbeheersing
- Resultaat en vermogenspositie
- Overzicht van niet-gecorrigeerde verschillen
- Automatiseringsomgeving
- Onafhankelijkheid gewaarborgd
- Afsluiting

Misbruik & oneigenlijk gebruik

Onder oneigenlijk gebruik wordt verstaan: het door het aangaan van rechtshandelingen, al dan niet gecombineerd met feitelijke handelingen, verkrijgen van overheidsbijdragen of het niet dan wel tot een te laag bedrag betalen van heffingen aan de overheid, in overeenstemming met de bewoordingen van de regelgeving, maar in strijd met het doel en de strekking daarvan (de 'geest van de wet'). De beheersmaatregelen die daarbij passen zijn: handhaving, voorlichting, analyse toepassing en actualisering wet- en regelgeving. Ook dit kan tot een onrechtmatigheid leiden. Het beleid inzake het voorkomen van misbruik en oneigenlijk gebruik is vastgelegd is door het algemeen bestuur vastgesteld op 30 november 2023.

Een belangrijke wijziging met betrekking tot de verantwoording van Misbruik en Oneigenlijk gebruik (M&O) is dat bevindingen met betrekking tot het M&O-criterium niet langer worden opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording zelf. Als het M&O-beleid is toegepast en heeft geleid tot bijvoorbeeld terugvorderingen en sancties, wordt dit niet als onrechtmatigheid beschouwd. Via de paragraaf bedrijfsvoering is het echter verplicht om inzicht te geven in de aard en de (financiële) impact van het geconstateerde misbruik bij de gemeenschappelijke regeling. Dit betekent dat de organisatie nog steeds actie moet ondernemen om deze kwesties aan te pakken, terwijl de accountant hierin een stap terugzet.

Er is geen sprake van meldingen van misbruik en oneigenlijk gebruik die in de paragraaf bedrijfsvoering moeten worden toegelicht.

Conclusie inzake de drie criteria gezamenlijk

Met afgerond een totaal aan afwijkingen van € 169.500 is de verantwoordingsgrens van (afgerond) € 167.000, overschreden. Het bestuur heeft daarom in de rechtmatigheidsverantwoording terecht de conclusie getrokken dat de verantwoorde baten, lasten en balansmutaties niet rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens.

Wij hebben in het kader van onze jaarrekeningcontrole vastgesteld dat de in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording getrouw is.

3.6 Vooruit ontvangen bedragen

In 2024 is de balanspositie inzake vooruit ontvangen bedragen nader geanalyseerd. Per 31 december 2024 ontbreekt nog voor een bedrag van € 37.100 aan onderbouwing. Wij hebben dit bedrag meegenomen in onze foutevaluatie.

3.7 Het maken van schattingen

Schattingen: algemeen

Bij het opmaken van een jaarrekening is het noodzakelijk dat u schattingen en oordelen toepast om te komen tot betrouwbare cijfers. Niet zelden worden schattingen niet als zodanig onderkend, omdat ze een vast onderdeel van uw administratieve proces zijn. Tijdens onze controle besteden wij nadrukkelijk aandacht aan de belangrijke schattingen omdat deze, bedoeld of onbedoeld, het resultaat kunnen beïnvloeden.

- Inhoudsopgave
- Hoofdlijnen van onze controle
- Bestuurlijke afhandeling en publicatie
- Controlebevindingen en actualiteiten
- Procesbeheersing
- Resultaat en vermogenspositie
- Overzicht van niet-gecorrigeerde verschillen
- Automatiseringsomgeving
- Onafhankelijkheid gewaarborgd
- Afsluiting

Binnen uw organisatie hebben de belangrijkste schattingen betrekking op het inschatten van (de waarde van) de materiële vaste activa, de vorderingen en de kortlopende schulden en de noodzaak tot het treffen van voorzieningen.

Schattingen: methoden en backtesting

Tijdens onze werkzaamheden hebben wij met u overlegd over de voorziening voor mogelijke oninbare debiteuren. Wij aanvaarden uw schattingen, maar wij melden volledigheidshalve dat inherent is aan schattingen dat de uiteindelijke uitkomst kan afwijken. Daarnaast vinden wij het belangrijk dat u in de periode na afloop van het boekjaar de uitkomsten van de gemaakte schattingen evalueert. Dat noemen we backtesting. Op die manier maakt u beter inzichtelijk hoe schattingen in de praktijk zijn uitgekapt. Deze informatie kunt u vervolgens gebruiken om de gehanteerde schattingsmethoden en uitgangspunten voor de komende jaren te verbeteren.

Aanwending vergoeding uittreding gemeente Westerwolde

In verband met de uittreding van de gemeente Westerwolde per 1 januari 2020 is destijds ter dekking van kosten dienstverlening aan de inwoners van de gemeente Westerwolde (die op die datum klant waren bij de VKB) een vergoeding ontvangen van € 558.593. Op 1 januari 2024 resteerde van dit bedrag nog afgerond € 58.000. Aangezien op dit moment geen dienstverlening meer wordt geleverd aan inwoners van de gemeente Westerwolde is het nog niet aangewende bedrag van € 58.000 in 2024 volledig vrijgevallen in de baten. In lijn met uw begroting is de balanspositie ultimo 2024 daarom nihil.

3.8 Continuïteit

Onderdeel van de jaarrekeningcontrole is onze beoordeling of de organisatie in de twaalf maanden na afgifte van de controleverklaring de activiteiten kan voortzetten. Deze beoordeling bestaat uit verschillende onderdelen, te beginnen met uw eigen expliciete beoordeling op dit punt. Naarmate er meer aanleiding is, is de benodigde analyse ook uitgebreider. Onderdelen van uw beoordeling zijn onder meer de vermogenspositie, de begroting voor het komende boekjaar, de ontvangen, toegezegde en vastgestelde bijdragen, de mate waarin u eigen inkomsten weet te generen en de door u gesignaleerde risico's en de wijze waarop u inspeelt op deze risico's.

Er zijn verschillende aspecten die van invloed zijn op de continuïteitsrisico's. Dit zijn macro-economische ontwikkelingen, zoals hoge inflatie, energieprijsontwikkelingen, subsidie zekerheid en bezuinigingen als gevolg van politieke beslissingen. Wij verwachten van u dat u deze aspecten meeneemt in uw inschatting van continuïteitsrisico's. Uw analyse is immers het startpunt van onze eigen inschatting over uw continuïteit. Op dit moment maakt u voornamelijk impliciet inschattingen ten aanzien van de continuïteit en het is slechts beperkt onderdeel van een proces waarin verschillende belanghebbenden worden betrokken, zoals het management, het bestuur en uw toezichthouders. Voor de VKB geldt een bijzondere situatie in die zin dat u op grond van de gemeenschappelijke regeling formeel een garantie heeft vanuit de deelnemende gemeenten dat de gemeenten de eventuele tekorten dienen af te dekken.

- Inhoudsopgave
- Hoofdpijnen van onze controle
- Bestuurlijke afhandeling en publicatie
- **Controlebevindingen en actualiteiten**
- Procesbeheersing
- Resultaat en vermogenspositie
- Overzicht van niet-gecorrigeerde verschillen
- Automatiseringsomgeving
- Onafhankelijkheid gewaarborgd
- Afsluiting

Wij adviseren om de risico's en uw maatregelen meer expliciet vast te leggen en te kwantificeren, en te bespreken binnen uw organisatie. Ondanks dat op dit moment deze expliciete vastlegging ontbreekt, hebben wij voldoende controle-informatie verkregen om met redelijke mate van zekerheid te kunnen concluderen dat continuïteit van uw organisatie in de komende 12 maanden is geborgd.

3.9 Fraude

Door maatschappelijke ontwikkelingen is er in toenemende mate aandacht voor fraudepreventie, maar ook op onderwerpen zoals corruptie, omkoping en (het bewust niet naleven van) wet- en regelgeving. Onder andere door de toenemende aandacht voor deze onderwerpen, wordt van organisaties steeds vaker gevraagd informatie te verstrekken over de visie, het beleid en het toezicht op integer handelen binnen uw organisatie.

Wij achten het voor de VKB ook van belang dat op alle niveaus in de organisatie tenminste eenmaal per jaar gesproken wordt over de (fraude)risico's in de organisatie, de activiteiten en de maatregelen die hieromtrent getroffen zijn. Ook een interne beoordeling of de maatregelen afdoende worden gevonden hoort daarbij. Wij adviseren u een fraudebeheersplan op te stellen, waarbij u tevens aandacht besteedt aan het onderdeel misbruik en oneigenlijk gebruik. Vanuit de rechtmatigheidsverantwoording dient er immers specifieke aandacht te worden besteed aan dit thema.

Wij dienen in onze rol als accountant ook een inschatting te maken van de frauderisico's, en gepaste werkzaamheden uit te voeren om te borgen dat er geen fraudes van materieel belang hebben plaatsgevonden. Onderdeel hiervan is het risico dat het management de interne beheersing doorbreekt, wat bij iedere organisatie een risico is. In dit kader beoordelen wij interne processen, zoals (de totstandkoming van) schattingen, ongebruikelijke transacties buiten de normale bedrijfsvoering en onzakelijke transacties met verbonden partijen. Onze werkzaamheden zien onder andere toe op het vaststellen dat prestaties geleverd zijn en de wijze waarop u dit zelf borgt, het naleven van het interne inkoopbeleid en voor u relevante aanbestedingsregels. Bepaalde delen van de opbrengstverantwoording kunnen ook onderdeel zijn hiervan.

Indien we aanwijzingen hebben van fraude communiceren wij dit met het bestuur. Indien fraude plaatsvindt in de top van de organisatie of als er niet voldoende herstelwerkzaamheden worden getroffen, zullen wij dit melden bij de externe toezichthouder.

Hoewel we tijdens de controle een professioneel-kritische houding hebben en aanzien van frauderisico's, benadrukken wij dat onze controle niet primair gericht is op het constateren van fraude. Wij hebben geen aanwijzingen voor fraude geconstateerd tijdens onze controle van de jaarrekening 2024.

- Inhoudsopgave
- Hoofdlijnen van onze controle
- Bestuurlijke afhandeling en publicatie
- Controlebevindingen en actualiteiten
- **Procesbeheersing**
- Resultaat en vermogenspositie
- Overzicht van niet-gecorrigeerde verschillen
- Automatiseringsomgeving
- Onafhankelijkheid gewaarborgd
- Afsluiting

4. Procesbeheersing

4.1 Algemeen

In het vervolg van dit hoofdstuk behandelen we de processen die onderdeel zijn geweest van onze controle. Per proces beschrijven we kort en op hoofdlijnen welke minimale beheersingsmaatregelen we verwachten aan te treffen en vervolgens geven we aan wat we hebben geconstateerd. Daar waar de norm niet helemaal scherp is gedefinieerd, hebben wij een norm beschreven die naar onze mening passend is bij de aard van het proces, de daaraan te stellen eisen en het belang voor uw organisatie.

4.2 Samenvatting procesbeheersing

In onderstaande tabel hebben we een overzicht opgenomen van alle processen die in scope zijn bij de interimcontrole en daarbij een overzicht van ons oordeel over de procesbeheersing ten tijde van de interimcontrole 2024. Daar waar er belangrijke aandachtspunten zijn en tevens bij een score die niet groen is, wordt dit toegelicht.

Proces	Score	Verwijzing
Memoriaalboekingen		Zie paragraaf 4.3
Personeel en salarissen		Zie paragraaf 4.4
Factuurafhandeling		Zie paragraaf 4.5
Betalingsverkeer inclusief cliëntgelden en kredietverstrekkingen		Zie paragraaf 4.5
Opbrengsten programma schuldhulpverlening		Zie paragraaf 4.6
IT- en dataveiligheid		Zie paragraaf 4.7

Er is geen sprake van significante tekortkomingen of verbeterpunten. Hiermee concluderen wij dat dit proces in opzet en bestaan voldoende is om het proces van het opstellen van de jaarrekening te ondersteunen.

Binnen het proces is sprake van een gemiddeld risico en/of is sprake van verschillende tekortkomingen of verbeterpunten met een potentieel gemiddelde impact op de jaarrekening, compliance en/of operationele prestaties. Deze vragen op middellange termijn actie.

Binnen het proces is sprake van een hoger risico en/of is er sprake van verschillende tekortkomingen of verbeterpunten met een potentieel grote impact op de jaarrekening, compliance en/of operationele prestaties. Deze vragen direct actie.

- Inhoudsopgave
- Hoofdlijnen van onze controle
- Bestuurlijke afhandeling en publicatie
- Controlebevindingen en actualiteiten
- **Procesbeheersing**
- Resultaat en vermogenspositie
- Overzicht van niet-gecorrigeerde verschillen
- Automatiseringsomgeving
- Onafhankelijkheid gewaarborgd
- Afsluiting

4.3 Memoriaalboekingen

Memoriaalboekingen zijn boekingen die buiten het reguliere proces om uitgevoerd worden. Memorialen zijn bij uitstek geschikt om bijvoorbeeld correctieboekingen of schattingen op de juiste wijze in de periodecijfers of de jaarrekening te verwerken. Omdat het om een afwijkende procesgang gaat, bestaat er, zeker voor boekingen die na het einde van een periode worden gemaakt, een groter dan regulier risico dat memoriaalboekingen niet juist, of anders bedoeld, verwerkt worden. Wij verwachten in dit proces een adequate functiescheiding door middel van een strikte doorvoering en handhaving van het vier-ogenprincipe.

Wij hebben vastgesteld dat het mogelijk is dat medewerkers financiën zelfstandig memoriaalboekingen doorvoeren, zonder dat hier toezicht op is. Wij adviseren u de mogelijkheden te bekijken om een systeemtechnische functiescheiding te implementeren, waarbij de invoer en de controle van een memoriaalboeking technisch gezien niet door één functionaris kan worden uitgevoerd. U heeft aangegeven dat een vrijwel integrale controle plaatsvindt op alle memoriaalboekingen door het hoofd financiën, maar dat de zichtbaarheid daarvan en de volledigheid van deze controle in het boekingsproces nog beter kan.

4.4 Personeel en salarissen

Wij verwachten ten aanzien van het proces personeel en salarissen dat er uitsluitend geautoriseerde mutaties in de personeels- en salarisadministratie worden doorgevoerd. Dat betreft zowel de in- en uitdienst mutaties als ook personele vergoedingen (secundaire arbeidsvoorwaarden) en declaraties (bijvoorbeeld reiskosten). In de sfeer van de salarisverwerking, die is uitbesteed, constateren wij dat er geen concrete afspraken zijn met betrekking tot de output van de salarisverwerking en de controle hierop. Tevens verwachten we dat er minimaal één keer per jaar een zichtbare controle op de premiepercentages wordt uitgevoerd. Ondanks dat wij vanuit onze werkzaamheden geen fouten hebben geconstateerd, adviseren wij u om zichtbare controlemaatregelen in te stellen die ervoor zorgen dat u voldoende zekerheid verkrijgt omtrent de juistheid van de salariskosten gedurende het boekjaar.

4.5 Betalingsverkeer inclusief cliëntgelden en kredietverstrekkingen

Ten aanzien van het betalingsproces is het belangrijk dat er sprake is van een vier-ogen-principe vanaf het moment dat leveranciers in de financiële administratie worden aangemaakt tot het moment waarop betalingen moeten worden verricht aan een betreffende leverancier. Wij hebben vastgesteld dat de medewerkers die belast is met het betalingsproces eveneens rechten hebben binnen het financiële pakket en ook om crediteurenstamgegevens zelfstandig te wijzigen. Bij het aanmaken of wijzigen van de crediteurenstamgegevens wordt het vier-ogenprincipe systeemtechnisch niet afgedwongen alvorens betalingen worden verricht. Feitelijk gaat het hier om een vermenging van de beschikkende functie (het verrichten van betalingen) en de registrerende en controlerende functie.

- Inhoudsopgave
- Hoofdpijnen van onze controle
- Bestuurlijke afhandeling en publicatie
- Controlebevindingen en actualiteiten
- **Procesbeheersing**
- Resultaat en vermogenspositie
- Overzicht van niet-gecorrigeerde verschillen
- Automatiseringsomgeving
- Onafhankelijkheid gewaarborgd
- Afsluiting

Net zoals bij reguliere crediteurenbetalingen, verwachten wij dat er bij betalingen van kredietverstrekkingen en cliëntgelden voldoende functiescheiding wordt toegepast. Mede vanwege de relatief geringe omvang van de organisatie heeft u ervoor gekozen om de beslissingsbevoegdheid op het toekennen van een kredietverstrekking tot een bedrag van € 5.000 te beleggen bij de afdeling Financiën. Gezien deze afdeling ook betrokken is bij het betaalproces ontstaat ook hier een minder wenselijke functievermenging tussen de beschikkende en registrerende functie. Wij geven u in overweging om het autoriseren (beschikken) van de kredieten te laten verrichten door mensen die niet bij de uitbetaling betrokken zijn.

4.6 Opbrengsten programma schuldhulpverlening

De VKB wordt grotendeels gefinancierd door de vaste en product specifieke bijdragen vanuit gemeenten. Naast deze opbrengsten kent de VKB enkele overige opbrengsten, zoals detacheringen en projecten. Het waarborgen van de volledigheid van deze opbrengsten is essentieel voor een gezonde bedrijfsvoering. De opbrengsten worden gegenereerd vanuit de software. Het is voor de VKB vrijwel onmogelijk om diensten op het gebied van schuldhulpverlening te verlenen zonder gebruik van de daartoe benodigde software. Vanuit deze software wordt de dienstverlening per cliënt en per deelnemende gemeente getotaliseerd en in de financiële administratie verwerkt. In het kader van de interne controlewerkzaamheden vinden toetsingen plaats aan de hand waarvan de juistheid en volledigheid van de opbrengsten worden vastgesteld. Wij hebben vanuit onze werkzaamheden op dit gebied geen bijzondere bevindingen. Wel blijkt dat het produceren van informatie uit deze software een moeizaam proces is. Dit is een aandachtspunt. Dit is één van de redenen dat u inmiddels hebt gekozen voor implementatie van andere software.

4.7 IT- en dataveiligheid

De IT-omgeving en dataveiligheid worden steeds belangrijkere onderwerpen. Op basis van onze vaktechnische normen, verwachten we bij de VKB een gedragen IT-beleid, zichtbare monitoring van het IT-beleid en dat zichtbaar wordt voldaan aan wet- en regelgeving, bijvoorbeeld de regels inzake de dataveiligheid zoals opgenomen in de AVG. In het kader van de accountantscontrole kijken we bij de IT-omgeving primair naar de zogenaamde algemene maatregelen zoals informatiebeveiligingsbeleid, de toegangsbeveiliging, het wijzigingenbeheer en de continuïteit van de IT-systemen. De normen op het gebied van dataveiligheid worden vrijwel jaarlijks verder aangescherpt en dat betekent dat de lat waaraan u moet voldoen steeds hoger komt te liggen.

Op IT-gebied staat er de komende tijd veel te gebeuren. De invoering in 2025 van NIS2 en de doorontwikkeling van de BIO naar BIO2 zullen een stevige impact hebben op gemeenten en kunnen daarmee ook relevant zijn of worden voor uw organisatie. De reikwijdte van NIS2 is nog niet definitief zodat het niet zeker is of u hiermee te maken krijgt maar gemeenten hier sowieso wel onder vallen. De nieuwe BIO-normen zijn sinds augustus 2024 bekend. Eerder was al duidelijk dat de BIO nog sterker gebaseerd is op risicomanagement en governance. Het informatiebeveiligingsbeleid zal langs die lijnen moeten worden ingericht of herschreven.

- Inhoudsopgave
- Hoofdlijnen van onze controle
- Bestuurlijke afhandeling en publicatie
- Controlebevindingen en actualiteiten
- **Procesbeheersing**
- Resultaat en vermogenspositie
- Overzicht van niet-gecorrigeerde verschillen
- Automatiseringsomgeving
- Onafhankelijkheid gewaarborgd
- Afsluiting

Het inbedden van de BIO in een strategisch IT-plan of -visie wordt belangrijker omdat ook de rollen en verantwoordelijkheden van het management meer aandacht krijgen. Dat betekent dat ook rapportagelijnen ontwikkeld zullen moeten worden over de naleving van de nieuwe normen. Een concrete nulmeting op de mate waarin u aan de huidige normen voldoet ontbreekt op dit moment nog. De verwachting is dat u moet concluderen dat de VKB, de afgelopen jaren toegenomen voorschriften, met name op het gebied van procesbeschrijving, interne controles en IT-governance, nog onvoldoende in de praktijk heeft ingeregeld.

Het aantal BIO-normen was ruim boven de 100 en is in de nieuwe set met 60% teruggebracht en sterk vereenvoudigd. Daardoor ontstaat meer focus op feitelijke veiligheid en is het streven de nalevingsdruk te verlagen. Daarnaast worden er drie Basisbeveiligingsniveaus (BBN) losgelaten. Uit de evaluatie van de BIO blijkt dat het toepassen van de BBN's in de hand werkt dat de focus op het classificeren van de individuele systemen op BBN kwam te liggen en daardoor minder op algemeen risicomanagement en de specifieke risico's voor informatiesystemen. Een ander belangrijk aspect, uit de nieuwe NIS2-richtlijn, is de verplichting om incidenten tijdig te rapporteren aan bevoegde autoriteiten. Dit vereist een goed ingericht incidentresponsproces, waarbij snel gereageerd kan worden op bijvoorbeeld cyberaanvallen of datalekken en deze binnen de gestelde termijn rapporteren. Wij adviseren u na te gaan in hoeverre dit impact gaat hebben op bijvoorbeeld de IT-governance en de naleving van de BIO-normen.

- Inhoudsopgave
- Hoofdlijnen van onze controle
- Bestuurlijke afhandeling en publicatie
- Controlebevindingen en actualiteiten
- Procesbeheersing
- **Resultaat en vermogenspositie**
- Overzicht van niet-gecorrigeerde verschillen
- Automatiseringsomgeving
- Onafhankelijkheid gewaarborgd
- Afsluiting

5. Resultaat en vermogenspositie

De VKB heeft het boekjaar 2024 afgesloten met een exploitatieresultaat vóór gemeentelijke bijdrage van € 58.840 positief (begroot: € 0). In de jaarrekening concludeert u zelf dat uw begroting voor de komende tijd voldoende waarborgen bieden als het gaat om de continuïteit van uw organisatie, waarbij u tevens in ogenschouw neemt dat de deelnemende gemeenten instaan voor eventuele tekorten en dus voor de continuïteit van de VKB. Eveneens heeft u aangegeven dat er geen sprake is van besluiten tot significante taakwijzigingen binnen uw gemeenschappelijke regeling.

Het resultaat ten opzichte van de begroting en ten opzichte van voorgaand jaar is hiermee als volgt:

Opbouw resultaat	Realisatie 2024	Begroting 2024	Realisatie 2023
Vaste bijdrage	2.020.257	2.021.800	1.733.570
Schuldhelpverlening	1.849.605	1.996.400	1.300.810
Beschermingsbewind	497.063	562.400	483.829
Overige opbrengsten	791.179	438.200	884.728
Personeelslasten	-/- 4.290.316	-/- 4.126.000	-/- 3.886.189
Overige lasten	-/- 1.281.948	-/- 1.365.500	-/- 1.175.883
Incidentele bijdrage	473.000	473.000	
Exploitatiebijdrage	58.840	0	-/- 659.133

In de jaarrekening heeft u opgenomen dat de afwijking tussen de begroting en de realisatie met name wordt verklaard door hogere tijdelijke inhuurkosten voor vervanging wegens ziekte en het invullen van vacatures. Tegenover deze kosten staan echter ook hogere rentebaten en niet voorziene opbrengsten uit het op jongeren gerichte project Oost-Groningen Geld Geletterd (OGGG). Hierdoor resteert per saldo een overschot, welke wordt verrekend met de deelnemende gemeentes.

- Inhoudsopgave
- Hoofdlijnen van onze controle
- Bestuurlijke afhandeling en publicatie
- Controlebevindingen en actualiteiten
- Procesbeheersing
- Resultaat en vermogenspositie
- Overzicht van niet-gecorrigeerde verschillen
- Automatiseringsomgeving
- Onafhankelijkheid gewaarborgd
- Afsluiting

6. Overzicht van niet-gecorrigeerde verschillen

De jaarrekeningcontrole voeren wij uit met een bepaalde marge. Deze marge noemen we de materialiteit. De materialiteit is voorgeschreven in het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO) en bevestigd in uw controleprotocol. Daarbij kan rekening worden gehouden met specifieke factoren of risico's, de zogenaamde "kwalitatieve materialiteit". Tevens gelden scherpere grenzen voor de naleving van de WNT.

Het BADO stelt dat de maximaal te hanteren materialiteit 1% bedraagt van het totaal van de lasten (inclusief toevoegingen aan de reserves). De bij u gehanteerde materialiteit bedraagt afgerond € 55.700 op basis van het totaal aan lasten van € 5.572.000. Mochten we niet-gecorrigeerde controleverschillen onderkennen die dit bedrag overschrijden dan kunnen we geen goedkeurende verklaring afgeven. Voor geconstateerde onzekerheden geldt een marge van 3% en dus een bedrag van € 167.000.

In het kader van de bestuurlijke afhandeling en het dechargeproces melden wij eventuele geconstateerde afwijkingen die niet meer gecorrigeerd zijn in de jaarrekening. Deze zijn vanaf een lager bedrag dan de materialiteit mogelijk voor u relevant. Wij melden alleen afwijkingen boven een bepaalde grens. Deze bedraagt bij u ongeveer € 2.750.

Niet-gecorrigeerde controleverschillen	Bedrag	Invloed eigen vermogen ultimo jaar	Invloed resultaat
Ontbrekende onderbouwing inzake vooruit ontvangen bedragen (zie hoofdstuk 3.4)	37.100	37.100	37.100
Totaal verschillen getrouwheid	37.100	37.100	37.100
Totaal onzekerheden getrouwheid	NVT	NVT	NVT

Daarnaast informeren wij u over gecorrigeerde controleverschillen of andersoortige afwijkingen die het gevolg zijn van significante tekortkomingen in de interne beheersing, frauderisico's met zich meebrengen of naar onze mening onder uw aandacht zouden moeten worden gebracht. Er zijn in het controleproces geen afwijkingen geconstateerd die op grond van het bovenstaande gerapporteerd zouden moeten worden.

- Inhoudsopgave
- Hoofdlijnen van onze controle
- Bestuurlijke afhandeling en publicatie
- Controlebevindingen en actualiteiten
- Procesbeheersing
- Resultaat en vermogenspositie
- Overzicht van niet-gecorrigeerde verschillen
- Automatiseringsomgeving
- Onafhankelijkheid gewaarborgd
- Afsluiting

7. Automatiseringsomgeving

In overeenstemming met artikel 2:393 van het Burgerlijk Wetboek delen wij u mee dat er naar aanleiding van de controle van de jaarrekening geen zaken betreffende de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking zijn op te merken.

Onze jaarrekeningcontrole is gericht op het geven van een oordeel omtrent de jaarrekening zelf en is niet primair gericht op het doen van uitspraken omtrent de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking als geheel of van onderdelen daarvan.

Onze bevindingen daaromtrent raken dan ook slechts die onderdelen die wij onderzocht hebben in het kader van de jaarrekening, wat wil zeggen dat wij ter zake geen volledigheid pretenderen. Hiervoor is een specifiek daarop gericht onderzoek noodzakelijk. Gelet op de beperkte mate van geautomatiseerde beheersmaatregelen in uw organisatie is een dergelijk onderzoek niet noodzakelijk voor de uitvoering van onze werkzaamheden. Uit onze controle zijn geen bijzonderheden gebleken waarop wij u via deze rapportage willen attenderen.

- Inhoudsopgave
- Hoofdpijnen van onze controle
- Bestuurlijke afhandeling en publicatie
- Controlebevindingen en actualiteiten
- Procesbeheersing
- Resultaat en vermogenspositie
- Overzicht van niet-gecorrigeerde verschillen
- Automatiseringsomgeving
- Onafhankelijkheid gewaarborgd
- Afsluiting

8. Onafhankelijkheid gewaarborgd

De beroepsorganisatie van accountants NBA heeft de voorschriften in het kader van de onafhankelijkheid opgenomen in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO). De naleving van de beroepsregels, waaronder de ViO is in de organisatie van Eshuis Registeraccountants ingebed.

Op basis van onze toetsing aan deze verordening concluderen wij dat onze onafhankelijkheid als certificerend accountant bij de VKB voldoende is gewaarborgd. Wij hebben het afgelopen jaar geen andere opdrachten voor u uitgevoerd dan de controle van de jaarrekening en de direct daarmee samenhangende werkzaamheden.

- Inhoudsopgave
- Hoofdpijnen van onze controle
- Bestuurlijke afhandeling en publicatie
- Controlebevindingen en actualiteiten
- Procesbeheersing
- Resultaat en vermogenspositie
- Overzicht van niet-gecorrigeerde verschillen
- Automatiseringsomgeving
- Onafhankelijkheid gewaarborgd
- Afsluiting

9. Afsluiting

Wij danken de medewerkers van de VKB voor de samenwerking in de afgelopen periode. Wij vertrouwen er op u met dit rapport voldoende te hebben geïnformeerd. Natuurlijk zijn wij graag bereid tot het verstrekken van nadere toelichting en het beantwoorden van vragen.

Bijlagen:

1. Getekende controleverklaring
2. Was getekende controleverklaring in enkelvoud
3. Gewaarmerkte jaarrekening in enkelvoud

De Raad van de Gemeente Oldambt

Postbus 175

9670 AD WINSCHOTEN

Per mail: griffie@gemeente-oldambt.nl**Onderwerp**

Ontwerpbegroting 2026

Datum

Appingedam, 24 april 2025

Ons kenmerk**In behandeling bij**

De heer M. Winters

Afdeling

Directie

Uw kenmerk

Geachte Griffier,

Hierbij bieden wij u de ontwerpbegroting 2026 van de Volkskredietbank Noord-Oost Groningen aan. In de vergaderingen van het dagelijks en algemeen bestuur van de Volkskredietbank van donderdag 23 april 2025 is deze ontwerpbegroting voor 2026 besproken.

Zienswijze

Conform de gemeenschappelijke regeling Volkskredietbank Noord-Oost Groningen heeft de raad na ontvangst van de ontwerpbegroting twee maanden de tijd om eventuele zienswijzen schriftelijk bij het dagelijks bestuur kenbaar te maken.

Termijn

Indien u daarvan gebruik wilt maken, verzoeken wij u deze uiterlijk 24 juni 2025 schriftelijk kenbaar te maken bij het dagelijks bestuur. In de vergadering van 10 juli 2025 zal het algemeen bestuur dan uw zienswijzen betrekken bij de definitieve vaststelling van de begroting 2026. Daarna wordt de begroting naar de provincie verzonden.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben en zien uw eventuele reactie op de begroting graag uiterlijk 24 juni 2025 a.s. tegemoet.

Met vriendelijke groet,
Namens de Volkskredietbank Noord-Oost Groningen

Het Algemeen Bestuur van de Volkskredietbank Noord-Oost Groningen,

A stylized, handwritten signature in blue ink.

H. Ronde
Voorzitter

A stylized, handwritten signature in blue ink.

M. Winters
Secretaris

Bijlage:

- Ontwerpbegroting 2026

Begroting 2026

conceptversie 16 april 2025

INHOUDSOPGAVE

1	VOORWOORD	4
2	BELEIDSBEGROTING	6
2.1	INLEIDING	6
2.2	DE ORGANISATIE	6
2.2.1	Deelnemende gemeenten en bestuur	6
2.2.2	Bereikbaarheid	7
2.3	PROGRAMMAPLAN	8
2.3.1	Wat willen we bereiken?	8
2.3.2	Wat gaan we daarvoor doen?	9
2.3.3	Wat mag het kosten?	12
2.4	PARAGRAFEN	17
2.4.1	Weerstandsvermogen en risicobeheersing	17
2.4.2	Onderhoud kapitaalgoederen	19
2.4.3	Financiering	19
2.4.4	Bedrijfsvoering	22
2.4.5	Wet Open Overheid	23
2.4.6	Fraude en fraudepreventie	23
2.4.7	Gevolgen gemeentelijke herindelingen	24
2.4.8	Personeel	24
2.4.9	Verbonden partijen	27
3	FINANCIËLE BEGROTING	28
3.1	TOELICHTING BEGROTING 2025	28
3.1.1	SLUITENDE BEGROTING	28
3.1.2	BEDRIJFSVOERING OP ORDE	28
3.1.3	Inflatiecorrectie	28
3.2	OVERZICHT VAN LASTEN EN BATEN 2026	29
3.2.1	Programmarekening	29
3.2.2	Categoriale indeling van baten en lasten 2026	30
3.3	TOELICHTING OP EN ANALYSE VAN DE CATEGORIALE INDELING 2026	31
3.4	UITEENZETTING VAN DE FINANCIËLE POSITIE 2026	35
3.5	MEERJARENRAMING 2026 – 2029	36

4	VASTSTELLEN BEGROTING 2026.....	38
5	OVERIGE	39
5.1	BIJDRAGE GEMEENTEN 2026	39
5.2	OVERZICHT VAN DE GERAAMDE LASTEN EN BATEN PER TAAKVELD	39
5.3	DECLARATIEWIJZE	40
5.4	BTW COMPENSATIE.....	41
5.5	VERDEELSLEUTEL	41

Voor u ligt de begroting voor 2026 van de VKB. Vanwege de vroege wettelijke opleveringstermijnen van deze begroting, hebben wij geen rekening kunnen houden met eventueel nog te wijzigen beleid, en is ongewijzigd beleid het uitgangspunt voor de financiële onderbouwing in deze begroting. Om drie redenen is dat relevanter dan andere jaren:

1. Vaststelling beleidsplannen

Eind 2024 liep het beleidsplan 2021-2024 af, dat de basis vormt voor de uitvoeringsopdracht van de VKB. Gemeente Eemsdelta heeft als enige gemeente een nieuw beleidsplan vastgesteld voor de periode 2025-2028. Voor de overige gemeenten is het oude beleidsplan voortgezet, maar is ook de verwachting dat zij alsnog in 2025 een nieuw beleidsplan zullen vaststellen. Of en welke gevolgen dat zal hebben voor de begroting 2026 is op dit moment niet bekend.

2. De landelijke basisdienstverlening

In 2024 zijn er door het Ministerie van Sociale Zaken, de VNG, Divosa en de NVVK bestuurlijke afspraken gemaakt voor de zogeheten basisdienstverlening van schuldhulpverlening in Nederland. De periode daarna is gebruikt om deze dienstverlening verder te ontwikkelen. Dat heeft geleid tot het ontwerp van 20 elementen waaruit de basisdienstverlening bestaat. Doel is dat alle gemeenten deze elementen gaan invoeren.

In 2025 is de VKB samen met haar opdrachtgevers de implementatie daarvoor aan het voorbereiden, waarbij keuzes gemaakt moeten worden door onze gemeenten. Deze hebben betrekking op aanpassing dan wel uitbreiding van het dienstenaanbod van de VKB. Deze keuzes zijn op dit moment nog niet bekend maar kunnen wel gevolgen hebben voor de begroting. De baten in deze begroting zijn immers afgestemd op de inschattingen van de gemeenten op basis van het huidige dienstenaanbod. En daarop is de formatie gebaseerd en de bijbehorende kosten.

3. Project 'Toekomst VKB'

Eind 2024 kwam het bureau Lysias, na onderzoek in opdracht van het Algemeen Bestuur (AB) van de VKB, tot de conclusie dat de VKB onvoldoende robuust is om een duurzame bedrijfsvoering te kunnen voeren. De belangrijkste aanbeveling van Lysias leidde op 13 maart 2025 tot het besluit van het AB om opdracht te geven aan de directeur van de VKB om te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om de schuldhulpverlening binnen de aangesloten gemeenten op een zodanige wijze te organiseren dat de benoemde kwetsbaarheid substantieel wordt gereduceerd. Het resultaat daarvan en een antwoord op de vraag of dat in 2026 al gevolgen heeft voor de begroting, is op dit moment niet bekend.

Ondertussen werkt het team van VKB ook in 2025 hard aan het op orde krijgen van de basis. Dat traject is begin 2024 door de nieuwe directie ingezet als belangrijkste prioriteit. Het grootste deel daarvan werd in 2024 bereikt maar ook in 2025 zal dit nog organisatorisch en financieel merkbaar zijn. Deze begroting gaat ervan uit dat de basis in 2026 grotendeel op orde is. In ieder geval op een dergelijk niveau dat er geen incidentele kosten hiervoor meer in deze begroting zijn opgenomen.

Het is van belang dat er zoveel mogelijk tijd van de VKB-consulenten gaat naar het ondersteunen van inwoners op weg naar zelfredzaamheid. Het huidige softwaresysteem ondersteunt de consulenten daar onvoldoende in door te veel handmatige handelingen en een omslachtige werkwijze. Eind 2023 is daarom het besluit genomen gefaseerd over te stappen naar een softwaresysteem dat onze consulenten beter begeleidt en faciliteert in onze werkzaamheden. Naar verwachting ronden wij dit project af in 2025.

Naast de voordelen van deze transformatie, heeft het ook aan ander gevolg voor de begroting. Door het gebruik van individuele beheer- en leefgeldrekeningen, vermindert het saldo op de eigen bedrijfsrekeningen van de VKB substantieel. Dat heeft gevolgen voor de rente-inkomsten van de VKB.

Begrotingen focussen doorgaans op financiële middelen en de onderbouwing daarvan. Maar laten we niet vergeten voor wie we die middelen inzetten: voor de vele inwoners van onze gemeenten die niet rond kunnen komen, dagelijks geldzorgen hebben, dan wel te maken hebben met problematische schulden. Voor die mensen zetten wij ons in, iedere dag weer, samen met onze opdrachtgevers en de vele ketenpartners.

Gelukkig wordt dat gewaardeerd door onze klanten. Ook in het jaar 2025 kwam de onafhankelijk gemeten klanttevredenheid op ruim boven de 8. Iets waar wij niet alleen trots op zijn maar hetgeen ook de toegevoegde waarde van de VKB aantoonst. In veel reacties van klanten gaat het over onze kennis en ervaring, over onze flexibiliteit en betrokkenheid, en over onze klantgerichtheid en maatwerk.

De wetenschap dat onze klanten de dienstverlening van VKB goed waarderen, is in onze optiek een prettig en relevant gegeven bij het aanbieden van de begroting. Een begroting die ook voor 2026 op realistische wijze is opgesteld op basis van de opgegeven afname van de gemeenten en de inzet op kostenbeheersing door de VKB zelf. Die begroting bieden wij u graag bij deze aan.

Met vriendelijke groet,

Marc Winters
Directeur Volkskredietbank Noord-Oost Groningen

Beleidsbegroting

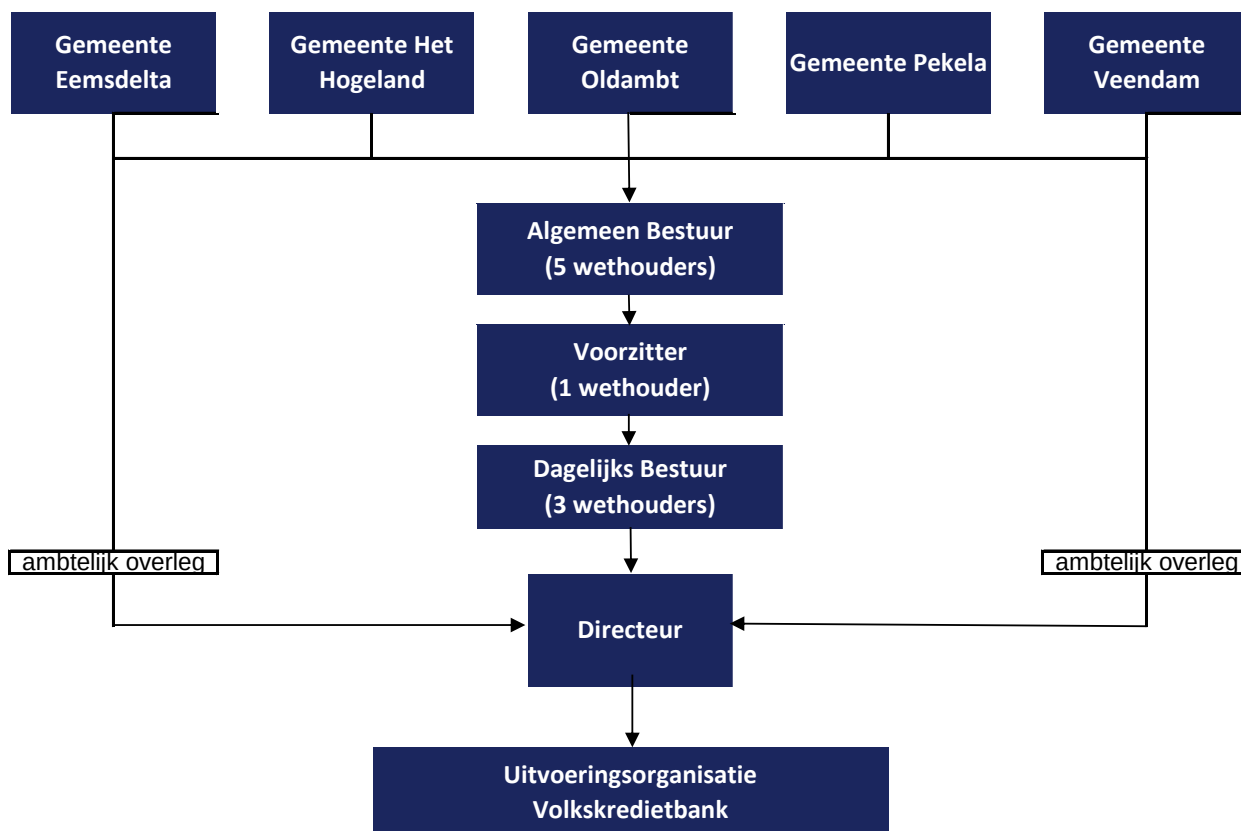
2.1. Inleiding

Voor u ligt de begroting 2026. Op grond van artikel 3 van de Financiële Verordening ex art. 212 van de Gemeentewet dient de begroting en de meerjarenraming mede op basis van een voortschrijdend beleidsplan uitvoering te geven aan het doel en de taakstelling van de VKB.

2.2. De organisatie

2.2.1. Deelnemende gemeenten en bestuur

De VKB wordt geleid door een Algemeen Bestuur. Dit Algemeen Bestuur bestaat uit vijf wethouders van de aangesloten gemeenten die schuldhelpverlening in hun portefeuille hebben. Uit dit Algemeen Bestuur is een Dagelijks Bestuur gevormd van drie wethouders. Het Dagelijks Bestuur houdt toezicht op de dagelijkse gang van zaken binnen de VKB en is verantwoording verschuldigd aan het Algemeen Bestuur. In een organogram ziet het er als volgt uit:

Het huidige bestuur wordt gevormd door:

Bestuursfunctie	Naam bestuurder	Gemeente
Voorzitter AB en DB	Dhr. Hans Ronde	Eemsdelta
Vice-voorzitter AB en DB	Dhr. Gert Engelkens	Oldambt
Lid AB en DB	Mw. Ellen van Klaveren	Pekela
Lid AB	Dhr. Bert Wierenga	Veendam
Lid AB	Dhr. Han Hefting	Het Hogeland

De dagelijkse leiding over de organisatie ligt bij de directeur. De directeur is tevens ambtelijk secretaris van het bestuur.

2.2.2 Bereikbaarheid

De VKB is per 1 november 2025 gevestigd aan het Prof. R.P. Cleveringaplein 1 in Appingedam. We zijn ons ervan bewust dat het VKB-werkgebied groter is dan Appingedam. Vanuit het gebiedsgericht werken blijven we volop inzetten op de aanwezigheid van de VKB op locatie in de verschillende gemeenten. Per gemeente hebben we vaste consultants als contactpersonen. Zodat voor de inwoners, gemeenten en ketenpartners er vertrouwde gezichten zijn.

Het is nu al mogelijk om op verschillende locaties in de gemeenten Eemsdelta, Het Hogeland, Oldambt, Pekela en Veendam een afspraak te plannen met een medewerker van de VKB. We werken structureel op diverse locaties om op deze wijze voor de inwoners meer zichtbaar te zijn en tegelijk de samenwerking met de keten te versterken. Ook is er de mogelijkheid voor huisbezoeken. Als VKB willen we toegankelijk zijn voor iedereen in onze vijf gemeenten. Integraliteit staat daarbij centraal.

Tevens leveren we maatwerk op dit punt. Zo is gemeente Eemsdelta gestart in 2025 met het initiatief Geldwijzer Eemsdelta. Daarmee is de gemeente eerste lijn, voor de inwoners in deze gemeente, en de VKB de tweede lijn.

Dagelijks is de VKB telefonisch bereikbaar van 09.00 - 12.00 uur en van 13.00 - 16.00 uur (behalve op de vrijdagmiddag). Veel van onze klanten maken gebruik van het digitale klantportaal van de VKB (MijnVKB) om 24/7 inzicht te hebben in de inkomsten, uitgaven en de voortgang.

Veel inwoners die moeite hebben met lezen en schrijven komen sneller financieel in de problemen. In het Taalhuis en Biblionet vinden wij goede samenwerkingspartners. Bij goede bereikbaarheid hoort ook heldere en begrijpelijke communicatie. Onze medewerkers worden getraind in onder meer 'begrijpelijk schrijven', om daarmee een open communicatie met klanten mogelijk te maken. Dit werkt drempelverlagend en draagt bij aan goede bereikbaarheid.

Ketenpartners zijn voor onze organisatie cruciaal om bereikbaar te zijn voor nieuwe klanten. Samenwerking met onze ketenpartners staat daarom hoog in het vaandel. We sluiten waar mogelijk aan bij de keten en delen daar onze kennis en kunde en halen ook input op van onze ketenpartners.

2.3 Programmaplan

2.3.1. Wat willen we bereiken?

In artikel 3 van de Gemeenschappelijke Regeling wordt de doelstelling van de VKB expliciet benoemd.

De bank is een kredietbank en heeft geen winstoogmerk. De regeling wordt getroffen ten bate van een zo doelmatig mogelijk uitvoering van de volgende belangen:

- het verlenen van hulp om te komen tot een financieel stabiele situatie bij inwoners die in financiële moeilijkheden verkeren of dreigen te raken;
- het op zakelijke en sociaal verantwoorde wijze voorzien in de behoefte aan sociale kredieten;
- het voorkomen van maatschappelijk minder gewenste vormen van financiële dienstverlening.

De visie en doelen van de bij de VKB aangesloten gemeenten zijn weergegeven in het Beleidsplan Schuldhulpverlening 2021-2024. Per eind 2024 heeft alleen de Gemeente Eemsdelta een nieuw beleidsplan 2025-2028 vastgesteld. Voor de overige gemeenten blijft tot nadere vaststelling het oude beleidsplan van kracht.

Financiële problemen kunnen vergaande gevolgen hebben voor het dagelijks leven, zoals belemmering voor werk of sociale uitsluiting. Om die reden hebben de gemeenten de volgende doelstellingen voor de integrale schuldhulpverlening omschreven:

1. **Voorkomen van schulden:** aandacht voor preventie, vroegsignalering en nazorg verkleint de kans dat grotere of nieuwe schulden en daarmee samenhangende maatschappelijke problemen (opnieuw) ontstaan.
2. **Oplossen van schulden:** Het doel van het oplossen van schulden is om de inwoner een schuldenvrije toekomst geven. Hiervoor worden de producten schuldbemiddeling, 100% betalingsregeling of saneringskrediet ingezet. In die gevallen moet het vinden van een oplossing voor schulden worden bewerkstelligd binnen een termijn van maximaal 18 maanden. De looptijd van een traject kan op grond van bijzondere omstandigheden worden verlengd. Het is belangrijk dat na het traject goede nazorg wordt verleend om te voorkomen dat er nieuwe schulden ontstaan.
3. **Duurzame resultaten:** een investering in integrale schuldhulpverlening waarbij wordt gewerkt aan het vergroten van de financiële zelfredzaamheid levert een langdurig resultaat en verkleint de kans op herhaling van schulden. Het zorgt er verder voor dat klanten zich op andere terreinen kunnen ontwikkelen (bijvoorbeeld re-integreren). Producten die hiervoor worden ingezet zijn bijvoorbeeld budgetbeheer, budgetcoaching of een schuldregeling.
4. **Bevorderen participatie:** het vergroten van de financiële zelfredzaamheid en het oplossen of beheersbaar maken van de schulden zorgen ervoor dat de financiële situatie geen belemmering meer vormt voor een inwoner om actief deel te nemen aan de samenleving. De ondersteuning is maatwerk.

2.3.2. Wat gaan we daarvoor doen?

Een integrale aanpak van problematische schulden kenmerkt zich door het tegelijkertijd werken aan financieel-technische en andersoortige problemen. Gemeenten hebben een taak op het gebied van werk en inkomen, zorg, onderwijs en jeugd. Dit is vastgelegd in de Participatiewet, de Wet maatschappelijke ondersteuning, de Wet passend onderwijs en de Jeugdwet. De zorgtaak op het gebied van schuldhulpverlening hangt hier nauw mee samen. Financiële problemen en schulden kunnen een belangrijke belemmerende factor zijn voor volwaardige deelname aan de samenleving. Integrale dienstverlening dient bij te dragen aan het bereiken van de beleidsdoelen op het terrein van armoedebestrijding, participatie, re-integratie, welzijn, zorg en openbare orde.

Dienstverlening VKB

De VKB heeft verschillende diensten van schuldhulpverlening ‘onder één dak’. Daardoor kunnen mensen met schulden op maat breed geholpen worden en is aanpassing van de dienstverlening binnen de VKB betrekkelijk eenvoudig. Schuldhulpverlening moet zoveel mogelijk aansluiten op de ontwikkelingen in het sociaal domein en de ontwikkelingen binnen de GR-gemeenten. Hiertoe staan we in goed contact met de gemeenten en zoeken ook verdere aansluiting bij andere opdracht nemende organisaties, ketenpartners en vrijwilligersorganisaties.

Als VKB werken we inwonergegericht waarbij de inwoner centraal staat. Alles binnen de organisatie is hierop ingericht. Het is van belang dat consultants meer tijd en ruimte creëren om beter in te zetten op begeleidingen het bijbrengen van vaardigheden. Het gefaseerd overstappen naar een ander effectief en efficiënt softwaresysteem, dat de medewerkers goed ondersteunt in de werkzaamheden, helpt daarbij. Consultants hebben zo meer tijd en ruimte om in te zetten op budgetbegeleiding en persoonlijke aanpak van klanten.

Voor de uitvoerbaarheid heeft de VKB een grote voorkeur voor één gezamenlijk beleidsplan van de vijf gemeenten. In het geval dat niet lukt, leveren wij maatwerk. Zo heeft de Gemeente Eemsdelta een eigen beleidsplan geschreven, het initiatief Geldwijzer gestart en beschouwt de VKB daarmee als tweedelijns hulp. Wij passen onze dienstverlening daarop aan.

We kijken continue naar het verbeteren van onze werkprocessen en de ondersteuning/coaching van de inwoners. De eerdergenoemde inzet op kwaliteit heeft hiermee ook een nauwe relatie, we willen instrumenten als coaching en nazorg beter inzetten om inwoners sneller in een financieel zelfredzame positie te krijgen.

Het kernpakket van de schuldhulpverlening VKB

Een inwoner in Noord-Oost Groningen kan voor deskundige schuldhulpverlening terecht bij de VKB. Deze dienstverlening vormt het *kernpakket* van de VKB. Hiermee geeft de VKB handen en voeten aan de

uitvoering van de Wgs en het beleidskader van de gemeenten. Het kernpakket wordt door alle GR-gemeenten bij de VKB afgenomen en wordt gedeeltelijk uit de vaste bijdrage bekostigd.

Als mensen met problematische schulden binnenkomen bij de VKB, al dan niet via de eerste of tweede lijn, worden ze in contact gebracht met onze medewerkers van het team Budgetbeheer. Indien de intake door VKB wordt gedaan, worden inwoners mensen uiteindelijk via een resultaatgericht plan van aanpak de juiste dienstverlening aangeboden. De kern van de ondersteuning is de intake met het plan van aanpak en, indien nodig, de crisisinterventie.

De consultants van team Budgetbeheer werken zoveel mogelijk op verschillende locaties in de gemeenten om bereikbaar te zijn voor de inwoners en ketenpartners. Daarover maken wij maatwerkafspraken met onze gemeenten. Daarnaast wordt het kantoor in Appingedam gebruikt voor de backoffice en de interne verbinding. Op die manier is de VKB toegankelijk voor de inwoners en eveneens voor de medewerkers van de gemeentelijke toegang voor doorverwijzing of collegiaal overleg. Goede aansluiting bij onze partners is een belangrijke aanleiding voor het meer gebiedsgericht werken.

We hebben onze werkprocessen steeds scherper, maatwerk blijft te allen tijde belangrijk: een persoonlijke werkwijze die aansluit op de situatie van de inwoner. De eerdergenoemde doelgroep benadering speelt hierin een belangrijke rol. Immers, gerichte kennis over de gesprekspartner kan de VKB-medewerkers helpen om gericht te kunnen sturen in de gesprekken om zo het meest uit het gesprek te halen. Bij een jongere komt een consultant toch op een andere manier binnen dan bij een ondernemer, om maar twee doelgroepen aan te halen. We willen onze kennis over de doelgroepen beter inzetten om de gesprekken en ondersteuning te bevorderen.

Toegang tot schuldhulpverlening

Inwoners hebben middels de verschillende gemeenten maar ook via de VKB zelf toegang tot schuldhulpverlening. Door de handreiking Basisdienstverlening Schuldhulpverlening (2024), zijn gemeenten verplicht ervoor te zorgen dat schuldhulpverlening gemakkelijk toegankelijk is voor alle inwoners. Dit omvat het wegnemen van drempels zoals complexe aanvraagprocedures en het bieden van begrijpelijke informatie en ondersteuning. De VKB heeft hier al langer oog voor zodat onze dienstverlening hier steeds verder op wordt ingericht.

Schuldhulpverleningstrajecten

Op basis van een plan van aanpak kunnen inwoners met problematische schulden verder worden geholpen door een schuldhulpverleningstraject te starten. De VKB heeft een brede dienstverlening zoals Budgetbeheer, Schuldregeling middels betalingsregelingen, herfinanciering, saneringskredieten of schuldbemiddelingen. Het opstarten van juridische procedures zoals een dwangakkoord en Wsnp vallen ook binnen het takenpakket van de VKB.

Budgetbeheer

Het uitgangspunt bij budgetbeheer blijft: lichte ondersteuning waar het kan en zwaardere waar nodig. Het doel is dat mensen weer financieel zelfredzaam worden en blijven, waar nodig met begeleiding. Er wordt nu steviger ingezet op maatwerk en coaching. Dat betekent dat de dienstverlening nog meer wordt afgestemd op de individuele situatie van de klant. We onderscheiden daarbij vier vormen budgetbeheer:

1. Regulier Budgetbeheer

Dit is de meest uitgebreide vorm van inkomensbeheer gecombineerd met middels budgetcoaching. De insteek is een totaalpakket budgetbeheer waarbij afhankelijk van de situatie en de fase waarin iemand zit,

op basis van de professionele inschatting van de consulent, een bepaalde werkwijze en tempo wordt gehanteerd. Bij deze werkwijze wordt door gesprekken, coaching of het samenwerken met ketenpartners gemonitord of een lichtere vorm van dienstverlening mogelijk is. Deze vorm van budgetbeheer zetten we ook in wanneer een schuldregeling nog niet, of niet meer, mogelijk is voor inwoners.

2. Beperkt Budgetbeheer

Maatwerk betekent ook rekening houden met mensen die, direct aan het begin of na verloop van tijd, lichte ondersteuning nodig hebben. Voor hen is het product Beperkt Budgetbeheer. Dit product, waarbij de ondersteuning uitgaat van een redelijke mate van zelfstandigheid van de klant, wordt bijvoorbeeld ingezet in de laatste fase van het proces budgetbeheer. Het kan eventueel ook worden ingezet voor mensen die mogelijk onder bewind komen bij de VKB en moeten wachten op de beschikking van de rechtbank.

3. Begeleid Financieel Beheer

Begeleid Financieel Budgetbeheer is bedoeld voor bestaande klanten voor wie zelfredzaamheid ondanks coaching of flankerende hulp (nog) geen optie is. In een bepaalde fase in hun proces is er de mogelijkheid om Begeleid Financieel Budgetbeheer in te zetten. Dit volstaat in een stabiele situatie met het voortzetten van het betalingsverkeer via de VKB. Het is geen uitbreiding van de doelgroep budgetbeheer, maar een andere vorm van dienstverlening waarbij bewindvoering een te zwaar middel is.

4. Opstart Budgetbeheer ten behoeve van bewindvoering

Wanneer een inwoner zicht meldt voor bewindvoering duurt het gemiddeld zes maanden voordat het bewind is toegekend. In deze zes maanden is het van belang om te zorgen voor stabiliteit in het inkomen en de uitgaven. Door budgetbeheer in deze zes maanden op te starten en uit te voeren, zorgt de VKB ervoor dat de financiële ondersteuning direct kan starten voor de inwoner. Door het opstarten van budgetbeheer mogen er bij het bewind minder kosten gedeclareerd worden zodra bewind is uitgesproken, omdat er al budgetbeheer loopt. Dat zorgt voor minder hoge kosten van de bijzondere bijstand. Dit zijn twee belangrijke voordelen van de combinatie van budgetbeheer in samenhang met bewindvoering bij de VKB.

Schuldregeling

Bij het regelen van de schulden ligt de focus op het laten slagen van het minnelijke schuldregelingstraject. Er wordt ingezet op goede informatievoorziening richting de schuldeisers om ze te overtuigen om akkoord te gaan met het voorstel dat wij namens de klant doen. Waar nodig wordt een dwangakkoord ingezet om het minnelijke traject te laten slagen. Deze manier van werken zorgt ervoor dat meer aanvragen in het minnelijke traject slagen dan voorheen. Daar waar mogelijk en gewenst is, wordt een doorgeleiding naar de Wsnp gedaan.

Er zijn meerdere vormen van schuldregelen: we bekijken eerst de mogelijkheden van volledige betaling middels een betalingsregeling of herfinanciering. Is dit niet mogelijk, dan wordt er een schuldregeling opgestart. Dat kan op twee manieren, middels een saneringskrediet of schuldbemiddeling.

Als VKB hebben we de afgelopen jaren vol ingezet op een toename van het gebruik van saneringskredieten, rekening houdend met de ontwikkelingen op het gebied van schuldhelpverlening. Deze vorm is voor alle partijen het prettigste, inwoners weten waar ze aan toe zijn en hebben slechts één schuldeiser: de VKB waaraan de lening moet worden afgelost. Voor zowel de schuldeisers als de VKB is een saneringskrediet de minst arbeidsintensieve oplossing. De andere vorm betreft een schuldbemiddeling, deze vorm van schuldsanering heeft niet de voorkeur van de VKB maar is op individueel klantniveau soms de best passende oplossing.

Vanwege een wetswijziging is per 1 juli 2023 de looptijd van de schuldregeling (zowel MSNP als WSNP) verkort van 36 naar 18 maanden. Schuldeisers gaan vanwege de kortere looptijd een lager bedrag ontvangen. Hierdoor wordt het verstrekken van een saneringskrediet t.o.v. een schuldbemiddeling nog interessanter. Tot op heden werd bijna 70% van de geslaagde minnelijke schuldregelingen omgezet in een saneringskrediet. Het beleid van gemeenten zal de komende jaren gericht zijn op toename van dit percentage.

Het keuzepakket van de VKB

Om tegemoet te komen aan de verschillende individuele ambities binnen de GR-gemeenten is in het vorig hoofdstuk aangegeven dat een samenwerkingsvorm met enige flexibiliteit wenselijk is. Concreet betekent dat naast het kernpakket afzonderlijke afspraken gemaakt kunnen worden met de VKB. Wij onderscheiden daarin twee mogelijkheden: inzet van de VKB binnen de gemeentelijke toegang en beschermingsbewind.

Keuzepakket: Inzet VKB binnen gemeentelijke toegang

De eerste stap bij (dreigende) financiële problemen is om de situatie integraal te bekijken en snel en deskundig, samen met de inwoner, aan te pakken. Gemeenten zijn volop bezig met de ontwikkeling van een toegang waarin dit kan worden opgepakt. De wijze waarop dat wordt vormgegeven, verschilt per gemeente.

Preventie en voorlichting

Naast vroegsignalering zal ook in 2025 en 2026, en afhankelijk van de keuzes door gemeenten, vanuit de afdeling Preventie & Voorlichting worden gegeven aan basisscholen en het voorgezet onderwijs. Zo leren kinderen al vroeg leren over (de werking van) geld en een gezond uitgavenpatroon. Door hier op jonge leeftijd aandacht aan te besteden kan dit een preventieve werking hebben op het ontstaan van financiële problemen op oudere leeftijd. Jongvolwassenen worden geholpen d.m.v. coachingsgesprekken en via workshops op scholen. Ook wordt er door de preventiemedewerkers deelgenomen aan diverse projecten om krachten te bundelen en te zorgen voor kennisoverdracht. Voorbeelden hiervan zijn Financiële Educatie Nieuwe Stijl (FENS), Kansen voor Kinderen en Route Rubicon. Tot slot worden er op uitnodiging van bedrijven en instellingen voorlichtingsbijeenkomsten georganiseerd, voorbeelden hiervan zijn bijeenkomsten bij de Bibliotheek, Afeer, 2BE en de gemeenten (statushouders)

Vroegsignalering

Sinds 1 januari 2021 hebben gemeenten de wettelijke taak om zich toe te leggen op vroegsignalering. Dit kan ingevuld worden door dienstverlening (detachering) vanuit de VKB of door eigen invulling door de betreffende gemeente, eventueel met de inzet van VKB-medewerkers op basis van detachering. Per gemeente bekijken we de behoefte en stemmen we dat op elkaar af. In ieder geval merken we dat het aantal aanmeldingen via vroegsignaleringen is toegenomen.

2.3.3 Wat mag het kosten?

De programmabegroting is gebaseerd op de gerealiseerde cijfers 2024, de begroting 2025 en de verwachte kostenontwikkeling 2025 en 2026 (waaronder de effecten uit de CAO SGO).

De begroting is opgesteld op basis van een inschatting van de aantallen producten voor het kern- en keuzepakket. De specificatie van de aantallen per gemeente wordt hieronder weergegeven. De financiële vertaalslag ligt uiteraard in de financiële begroting verderop in dit document.

Producten kernpakket

Opdrachtgever	Aanmelding	Intake compleet	Crisis intake compleet	Verkorte intake	Subtotaal kernpakket
Tarief	€ 80,50	€ 966,00	€ 1.610,00	€ 402,50	

Eemsdelta	100	83	8	50	€ 121.233
Het Hogeland	56	48	2	-	€ 54.096
Oldambt	170	130	1	-	€ 140.875
Pekela	71	45	2	-	€ 52.406
Veendam	119	69	5	-	€ 84.284
Totaal	516	375	18	50	€ 452.893

Opdrachtgever	Budgetbeh. (incl. opstart, afronding en coaching)	Budget-beheer beperkt	Begeleid financieel beheer	Coachings-gesprek (preventie)	Leen-aanvraag	Subtotaal kernpakket
Tarief	€ 1.368,50	€ 402,50	€ 805,00	€ 483,00	€ 241,50	

Eemsdelta	231	6	90	-	80	€ 410.309
Het Hogeland	77	1	34	2	15	€ 137.736
Oldambt	230	5	75	5	73	€ 397.187
Pekela	67	8	23	1	22	€ 119.221
Veendam	138	4	42	-	44	€ 234.899
Totaal	743	24	264	8	234	€ 1.299.351

Opdrachtgever	Wspn-verklaring	Financ. beheer	Dwang-akkoord, incl. zitting	Opstart budgetbeh. t.b.v. bescherm.bew.	Subtotaal kernpakket
Tarief	€ 322,00	€ 241,50	€ 483,00	€ 644,00	

Eemsdelta	11	7	-	-	€ 5.233
Het Hogeland	5	-	-	-	€ 1.610
Oldambt	14	4	1	-	€ 5.957
Pekela	4	7	-	-	€ 2.979
Veendam	7	6	-	-	€ 3.703
Totaal	41	24	1	-	€ 19.481

Opdrachtgever	Adviesrecht beschermings-bewind	Advies gesprek (preventie)	Intake SR	Schuld-regeling	Schuld-bemid-deling	Subtotaal kernpakket
Tarief	€ 483,00	€ 322,00	€ 322,00	€ 1.288,00	€ 483,00	

Eemsdelta	-	-	6	34	13	€ 52.003
Het Hogeland	-	6	-	15	15	€ 28.497
Oldambt	-	12	19	60	17	€ 95.473
Pekela	-	1	3	20	5	€ 29.463
Veendam	-	10	16	30	15	€ 54.257
Totaal	-	29	44	159	65	€ 259.693

Opdrachtgever	Totaal kern pakket
Tarief	

Eemsdelta	€ 588.777
Het Hogeland	€ 221.939
Oldambt	€ 639.492
Pekela	€ 204.068
Veendam	€ 377.143
Totaal	€ 2.031.418

Producten keuzepakket

	Leen- aanvraag met borg	preventie en voor- lichting	Totaal keuze pakket
Tarief	€ 161,00	€ 1.127,00	

Eemsdelta	-	-	€ -
Het Hogeland	-	-	€ -
Oldambt	-	-	€ -
Pekela	9	-	€ 1.449
Veendam	16	-	€ 2.576
Totaal	25	-	€ 4.025

Schuldhelpverlening ondernemers, jongeren en vroegsignalering

Opdrachtgever	SHV ondernemers pilot	Totaal budget
Tarief	€ 80,50	

uren

Eemsdelta	-	€ -
Het Hogeland	-	€ -
Oldambt	416	€ 33.488
Pekela	15	€ 1.208
Veendam	-	€ -
Totaal	431	€ 34.696

	SHV jongeren pilot	Totaal budget
Tarief	€ 80,50	

uren

Eemsdelta	-	€ -
Het Hogeland	-	€ -
Oldambt	75	€ 6.038
Pekela	15	€ 1.208
Veendam	-	€ -
Totaal	90	€ 7.245

	Gemeente- lijke toegang	Totaal budget
Tarief	€ 80,50	

uren

Eemsdelta	1.472	€ 118.496
Het Hogeland	-	€ -
Oldambt	736	€ 59.248
Pekela	-	€ -
Veendam	-	€ -
Totaal	2.208	€ 177.744

Opdrachtgever	Totaal overige bijdragen
Tarief	

Eemsdelta	118.496
Het Hogeland	-
Oldambt	98.774
Pekela	2.415
Veendam	-
Totaal	219.685

Beschermingsbewind

Beschermingsbewind wordt primair door de klant betaald. Ongeveer twee-derde van alle klanten zal hiervoor bijzondere bijstand aanvragen.

Van belang hierbij is dat beschermingsbewind alleen door de rechter kan worden opgelegd en ook alleen door de rechter beëindigd kan worden. De rechtbank bepaalt tevens het soort bewind. Gemeenten hebben de mogelijkheid om adviesrecht bij de rechtbank aan te vragen, in 2024 was het animo daartoe niet groot. Voor zover wij weten is hiervan geen gebruik gemaakt. We verwachten dat de impact op de begroting gering zal zijn. Wel zullen wij ons, mede gezien de ontwikkelingen van de basisdienstverlening, meer focussen op uitstroom uit beschermingsbewind.

De geschatte verdeling van het aantal dossiers per gemeente blijkt uit onderstaand overzicht:

Opdrachtgever	Intake		ER&V		Jaarbeloning				Totaal
					Regulier		Schulden		
	Alleen	Partner	Alleen	Partner	Alleen	Partner	Alleen	Partner	
Tarief	€ 700	€ 840	€ 263	€ 316	€ 1.487	€ 1.782	€ 1.923	€ 2.307	
Eemsdelta	12	1	10		101	8	20	3	€ 221.700
Het Hogeland	3	1	2		23	3	6	-	€ 54.552
Oldambt	8	1	7		59	6	16	4	€ 146.703
Pekela	3	1	2		16	6	7	2	€ 56.023
Veendam	4	1	4		28	6	11	1	€ 80.479
Buiten werkgebied	-		-		43	1	5	-	€ 75.345
Totaal	30	5	25		270	30	65	10	€ 634.802

De uurtarieven voor bewindvoering worden bepaald door het rijk. Daar heeft de gemeente geen invloed op. Ter indicatie: het uurtarief is voor 2025 vastgesteld op € 99,83 (exclusief btw). Landelijk is er nog steeds veel discussie over de tariefstelling vanuit de overheid in combinatie met de ervaren werkdruk bij de bewindvoerders. De impact naar de toekomst is op dit moment nog niet in te schatten.

Vaste bijdrage: overhead en bestaan

De VKB heeft te maken met kosten voor bestuur ondersteuning en niet product-/ dienstverlening specifieke activiteiten en voorzieningen gericht op een effectief en efficiënt beheer van de bedrijfsvoering.

Er vindt een algemene interne ondersteuning aan de diverse organisatieonderdelen, het management, het dagelijks bestuur en algemeen bestuur plaats. Bij de algemene interne ondersteuning gaat het onder meer om de personeelszorg, communicatie, juridische zaken, de financiële administratie, de kwantitatieve, kwalitatieve en financiële informatievoorziening en applicatiebeheer en de facilitaire ondersteuning.

De begrootte lasten worden bepaald door de kosten van het in standhouden van de gemeenschappelijke regeling. Deze zogenaamde bestaanskosten zijn de materiele kosten en ondersteunde diensten (overhead) zoals beschreven in de 'notitie overhead' van de Commissie BBV.

In de begroting wordt uitgegaan van budgettair neutrale situatie op de overhead en bestaanskosten. Deze kosten worden middels een tarief per inwoner in rekening gebracht bij de deelnemende gemeenten. De verdeling per gemeente ziet er als volgt uit:

		Vaste bijdrage 2026
Tarief		€ 17,05

Eemsdelta	45.106	€	769.057
Het Hogeland *)	15.553	€	265.179
Oldambt	39.405	€	671.855
Pekela	12.517	€	213.415
Veendam	27.520	€	469.216
Totaal	140.101	€	2.388.722

*) betreft het aantal inwoners van de voormalige gemeente Eemsmond.

2.4 Paragrafen

In het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) zijn meerdere verplichte paragrafen opgenomen voor provincies, gemeenten en hun gemeenschappelijke regelingen. Deze zijn niet allemaal relevant voor de VKB. Om die reden zijn de paragrafen lokale heffingen en grondbeleid niet opgenomen. Hieronder staan de paragrafen:

1. Weerstandvermogen en risicobeheersing;
2. Onderhoud kapitaalgoederen;
3. Financiering;
4. Bedrijfsvoering;
5. Verbonden partijen.

2.4.1 Weerstandvermogen en risicobeheersing

Weerstandvermogen is van belang om de financiële gezondheid van de VKB te kunnen beoordelen. Het is bedoeld om risico's waarvoor geen voorzieningen zijn getroffen op te kunnen vangen. Het gaat hierbij om de verhouding tussen:

- De weerstandscapaciteit, dit is de beschikbare financiële ruimte die zonder ingrijpende beleidswijzigingen beschikbaar is;
- De aanwezige risico's.

De weerstandscapaciteit bestaat uit twee onderdelen, de structurele en de incidentele weerstandscapaciteit.

De *structurele weerstandscapaciteit* is met name van belang voor het opvangen van optredende risico's die een over de tijd uitgestrekt effect hebben en om de incidentele weerstandscapaciteit aan te vullen na het optreden van risico's. Een structureel middel om risico's op te vangen kan bijvoorbeeld zijn de post onvoorzien in de begroting.

De *incidentele weerstandscapaciteit* is het ter dekking van risico's aanwezige vrije vermogen. De incidentele weerstandscapaciteit bestaat uit bijvoorbeeld de algemene en bestemmingsreserves en deze bedrage ultimo 2024 nihil.

De aanwezige (structurele en incidentele) weerstandscapaciteit moet voldoende zijn om de financiële gevolgen van optredende risico's op te kunnen vangen. Risico's zijn van nature onzeker van aard en omvang. Indien dit niet zo was, zouden zij worden opgenomen in de begroting.

De belangrijkste risico's voor de VKB zijn:

- Alle in de begroting opgenomen aannames zijn gebaseerd op een voorspelling omtrent het aantal aanvragen en diensten. Indien er in een jaar sprake zal zijn van een (grote) stijging of daling in het aantal aanvragen en diensten, zal dit kunnen leiden tot frictiekosten en een extra financiële bijdrage van de gemeenten. Omvang risico: p.m.;
- De VKB is net als elke andere werkgever in de sector Overheid en Onderwijs verplicht eigen risicodragers voor de Wet Werkloosheidsvoorziening (WWV). Op het moment dat arbeidscontracten niet worden verlengd en/of worden ontbonden en de werknemer raakt werkloos, wordt de WW-uitkering plus opslag voor werknemerspremies in rekening gebracht bij de VKB. Omvang risico: p.m.
- Volgens de CAO SGO ontvangen de medewerkers van de VKB een IKB, Individueel keuze budget. In de besteding van IKB is de werknemer vrij. Zo kan de werknemer bijvoorbeeld extra verlof aankopen zonder dat daar toestemming van de leidinggevende voor nodig is. Dit kan bij afdelingen leiden tot tijdelijke onderbezetting waardoor de bewoners van het verzorgingsgebied minder snel en adequaat geholpen kunnen worden. Omvang risico: p.m.

Uitgangspunt bij risico's is dat het meestal incidentele tegenvallers zijn. Daarnaast zullen niet alle risico's op hetzelfde moment plaatsvinden.

De VKB is een uitvoeringsorgaan van de deelnemende gemeenten. In dat kader ontvangt de VKB op basis van de opgestelde begroting financiële bijdragen van de deelnemende gemeenten en is het niet nodig dat de VKB over een eigen weerstandsvermogen beschikt. Een nadelig exploitatiesaldo wordt op basis van de gemeenschappelijke regeling volledig doorberekend aan de deelnemende gemeenten. In het weerstandsvermogen wordt daarom voorzien door de deelnemende gemeenten zelf. Een eventueel nadelig exploitatiesaldo brengen de gemeenten ten laste van de door hen opgebouwde weerstandscapaciteit. Hiermee is de weerstandscapaciteit van de VKB als zodanig gewaarborgd.

Kengetallen

Ingevolge artikel 11 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeente (BBV) dient een aantal kengetallen opgenomen te worden. De financiële kengetallen zijn een uniforme set van kengetallen die een beter inzicht geven in de financiële posities van de gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en provincies, en daarmee ook informatie over de weer- en wendbaarheid van hun begrotingen. De berekening van de kengetallen is conform de ministeriële richtlijnen voor de wijze waarop kengetallen worden vastgesteld en opgenomen in de begroting.

Netto schuldquote

Hoe hoger de schuld, hoe hoger de netto schuldquote. De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Normaliter bevindt de netto schuldquote zich ergens tussen de 0% en 100%.

Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de VKB in staat is aan haar financiële verplichtingen te

voldoen. De solvabiliteitsratio is conform het gevoerde beleid al een langere periode nihil (zie paragraaf 2.4.1 weerstandsvermogen en risicobeheersing).

Kengetallen	Realisatie 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Meerjaren begroting 2027	Meerjaren begroting 2028
Netto schuldquote	1,5%	8%	7%	6%	6%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	1,5%	8%	7%	6%	6%
Solvabiliteitsratio	0%	0%	0%	0%	0%
Liquiditeitsratio	0,9	0,8	0,5	0,5	0,5

Liquiditeitsratio

De liquiditeit laat zien wat de mate is waarin de VKB in staat is om aan haar direct opeisbare verplichtingen te kunnen voldoen. De liquiditeitsratio is conform het gevoerde beleid al een langere periode onder de 1. De huidige uitkomst geeft aan dat er op korte termijn onvoldoende vorderingen en gelden zijn om de korte schulden te voldoen. Door de waarborgen die een gemeentelijke kredietbank als overheidsorgaan (gemeenschappelijke regeling) met zich meebrengt, is er geen noodzaak het toegepaste beleid te wijzigen. Maar het getoonde beeld geeft aan dat er nadere afspraken moeten worden gemaakt betreffende de liquiditeit van de VKB.

2.4.2 Onderhoud kapitaalgoederen

De investeringen zijn met name gericht op het in stand houden en vervangen van de telefonie en automatisering.

Het personeel is per 1 november 2025 gehuisvest in het kantoorpand aan het Prof. R.P. Cleveringaplein 1 te Appingedam, maar is vanwege het hedendaagse hybride werken beleid, ongeveer 50% thuis aan het werk of voor het overige op kantoor of op locatie bij een gemeente of ketenpartner. De medewerker van de VKB is, met behulp van diverse mobiele devices, flexibel inzetbaar.

Het kantoorpand wordt gehuurd. In 2024 is besloten de huurovereenkomst van het pand aan de Stationsweg 2 te Appingedam op te zeggen en besloten te verhuizen naar het Prof. R.P. Cleveringaplein 1. Dat pand is kleiner, maar geschikt door het beschreven hybride werkbeleid. Het pand niet alleen kleiner maar ook duurzamer en door deze beide factoren ook substantieel goedkoper. Door de andere huurders in het pand, de Bibliotheek en Onderwijsgroep Ommeriek, past het ook beter in een maatschappelijke context. Het nieuwe huurcontract loopt tot november 2030.

Het binnen onderhoud van het kantoorpand komt voor rekening en risico van de VKB. Voor wat betreft de inrichting dan wel bouwkundige aanpassingen van de kantoorruimten is de VKB eveneens verantwoordelijk. Deze kosten worden aangemerkt als huurderinvesteringen. Het externe (groot) onderhoud van het kantoorpand komt voor rekening en risico van de verhuurder.

2.4.3 Financiering

Deze paragraaf bevat de beleidsrealisatie ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille. Overeenkomstig de regelgeving heeft het bestuur het treasurystatuut vastgesteld. Het treasurystatuut stelt kaders en doelstellingen voor de uitvoering van het treasurybeleid.

Het treasurystatuut is gebaseerd op de Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet Fido). Een belangrijk doel van deze wet is de bevordering van een solide financieringsstructuur van decentrale overheden. De treasuryfunctie wordt onderverdeeld in risicobeheer en kasbeheer.

Risicobeheer

Conform artikel 13 Besluit Begroting en Verantwoording zullen opmerkingen gemaakt moeten worden omtrent beleidsvoornemens inzake risicobeheer. Het betreft hier rente-, debiteuren-, koers-, en valutarisico's. Voor de VKB zijn de twee laatstgenoemde risico's niet van toepassing. Voor risico's die kwantificeerbaar zijn, dienen voorzieningen te zijn gevormd.

Renterisico

Onder dit risico wordt begrepen het risico dat de VKB loopt als gevolg van mogelijke renteschommelingen. Voorkomen dient te worden dat de VKB in financiële moeilijkheden komt door rentestijgingen. Dit risico kan worden beperkt door de financieringsbehoefte te spreiden over de jaren. De mate van deze spreiding wordt uitgedrukt in de renterisico norm. In de renterisico norm worden nieuw aan te trekken leningen in een jaar uitgedrukt als percentage van het begrotingstotaal.

Het begrote renterisico norm wordt weergegeven in de volgende tabel.

Renterisiconorm (bedragen x 1.000)		2026 (begroot)
1a	Renteherziening op vaste schuld o/g	€ -
1b	Renteherziening op vaste schuld u/g	€ -
2	Netto renteherziening op vaste schuld (1a - 1b)	€ -
3a	Nieuwe aangetrokken vaste schuld	€ -
3b	Nieuwe verstrekte lange leningen	€ 350
4	Netto nieuw aangetrokken vaste schuld (3a - 3b)	€ -350
5	Betaalde aflossingen	€ -
6	Herfinanciering (laagste van 4 en 5)	€ -350
7	Renterisico op vaste schuld (2 + 6)	€ -350
8	De begrotingsomvang per 1 januari	€ 5.464
9	Het normpercentage	20%
10	Renterisiconorm (8 x 9)	€ 1.093
11	Ruimte (positief) / Overschrijding (negatief) (10 - 7)	€ 1.443

Uit deze opstelling blijkt dat de VKB binnen de grenzen van de renterisico norm opereert. Ook voor de komende jaren verwacht de VKB geen overschrijding van deze norm.

Kredietrisico

Kredietrisicobeheer (of debiteurenrisicobeheer) is het beheersen van de risico's die voortvloeien uit de mogelijkheid op een waardedaling van de vorderingspositie ten gevolge van het niet (tijdig) na kunnen komen van de verplichtingen door de tegenpartij. Ten aanzien van het debiteurenrisico wordt jaarlijks op basis van een geschat risicoprofiel van de debiteuren per 31 december van dat jaar toegevoegd aan de voorziening dubieuze leningdebiteuren. Er wordt ten aanzien van leningdebiteuren een (pro)actief beleid gevoerd.

Voor wat betreft niet-kwantificeerbare risico's wordt verwezen naar de eerdere paragraaf betreffende het weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Kasbeheer

De kasgeldlimiet is het maximum bedrag waarvoor de VKB middelen mag aantrekken op de geldmarkt. Voor de netto vlottende schulden geldt de kasgeldlimiet als norm. De standaard norm is gedefinieerd als 8,2% van de jaarlijkse begrotingsomvang aan het begin van het jaar. Op grond van artikel 3 lid 5 van de Wet Fido wordt jaarlijks door de provincie Groningen in overleg met de VKB een afwijkend percentage voor de kasgeldlimiet vastgesteld, zodat de netto vlottende schuld binnen de toegestane kasgeldlimiet blijft.

De begrote kasgeldlimiet wordt weergegeven in de volgende tabel.

Kasgeldlimiet (bedragen x 1.000)		2026 (begroot)
Omvang begrotingstotaal per 1 januari:	€	5.464
Toegestane kasgeldlimiet (a)		
- in procenten		20%
- in geld	€	1.093
Vlottende schuld		
- opgenomen gelden < 1 jaar	€	-
- schuld in rekening-courant	€	-
- gestorte gelden door derden < 1 jaar	€	1.450
- overige geldleningen niet zijnde vaste schuld	€	-
Totaal vlottende schuld (b)	€	1.450
Vlottende kasgeldmiddelen		
- uitgeleende gelden < 1 jaar	€	80
- contante gelden in kas	€	-
- tegoeden in rekening-courant	€	500
- overige uitstaande gelden < 1 jaar	€	135
Totaal vlottende kasgeldmiddelen (c)	€	715
Toets kasgeldlimiet		
Totaal netto vlottende schuld (b) - (c)	€	735
Toegestane kasgeldlimiet (a)	€	1.093
Ruimte (positief) / Overschrijding (negatief)	€	358

Schatkistbankieren

De aanwezige bankgelden betreffen gelden van cliënten. Deze derden gelden zijn uitgezonderd van het verplichte schatkistbankieren (SKB). Door de toegenomen rentestanden de afgelopen jaren, ontving VKB rente-inkomsten uit de via het schatkistbankieren gestalde derdengelden. De gefaseerde overstap naar een effectiever en efficiënter softwaresysteem brengt hier in 2025 verandering in. Het nieuwe systeem werkt met individuele beheer- en leefgeldrekeningen waardoor de tegoeden op het schatkistbankieren verlaagd worden en de rente-inkomsten grotendeels gefaseerd verdwijnen.

2.4.4 Bedrijfsvoering

Algemeen

In deze paragraaf wordt aandacht besteed aan de beleidsmatige en toekomstige aspecten van de bedrijfsvoering. Een juiste bedrijfsvoering is van belang om de taken van de VKB verantwoord uit te kunnen voeren. De VKB beschikt over een werkorganisatie onder leiding van een directeur. De werkorganisatie

voert taken op het gebied schuldhulpverlening uit. Voor een verdere toelichting op de bedrijfsvoering wordt verwezen naar het voorwoord op pagina 4 en het programmaplan vanaf pagina 8 en verder.

Financieringssystematiek

Op transparante wijze wordt onderscheid gemaakt tussen bestaanskosten en de productkosten. De bestaanskosten worden op basis van het inwoneraantal omgerekend naar een vaste bijdrage (1/4 deel) voor elke GR-gemeente en de productkosten worden berekend voor elke gemeente afzonderlijk op basis van de productafname (3/4 deel).

Automatisering en telefonie

In 2025 zal ook VKB gefaseerd overstappen met haar softwaresysteem voor de schuldhulpverlening. Allegro zal grotendeels en in fasen worden vervangen door SmartFMS. De kosten voor deze migratie worden geschat op € 85.000 en zijn opgenomen in de afschrijvingskosten (duur 5 jaar). De doorlopende licentiekosten van € 36.000 zijn opgenomen in het totaal van de automatiseringskosten.

Naast de standaard hard- en software voor een werkplek wordt gebruik gemaakt van de softwareprogramma's MS 365, Allegro, Xtendis, Scienta, Elvy en Exact Globe Next.

Gegevensbescherming

Informatie is één van de belangrijkste bedrijfsmiddelen van de VKB. Toegankelijke en betrouwbare informatie is essentieel voor de VKB om zijn (wettelijke) taken te kunnen uitvoeren en om daarover transparant en proactief verantwoording te kunnen afleggen. Daarnaast verwerkt de VKB bij de uitvoering van zijn taken persoonsgegevens van gevoelige aard, zoals financiële gegevens. Deze informatie is dus waardevol en moet beschermd worden. Privacy en gegevensbescherming is daarom een blijvend relevant onderwerp voor de VKB. Het zorgvuldig verwerken van privacygevoelige informatie is essentieel voor het vertrouwen van inwoners in de VKB.

De VKB spant zich in om gegevensbescherming en informatiebeveiliging blijvend op niveau te houden. Zo is de VKB transparant naar inwoners over wat het met de persoonsgegevens doet en is er aandacht voor de rechten van betrokkenen. Door cliënten ingediende AVG-verzoeken worden zorgvuldig en tijdig afgehandeld. Uiteraard is er ook een werkende procedure voor het melden en registreren van beveiligingsincidenten en datalekken.

Nog in 2024 is gestart met een verdere verdiepingsslag van het informatiebeveiligingsbeleid. Niet alleen vanuit de eigen verantwoordelijkheid maar ook ingegeven door nieuwe Europese wetgeving (o.a. NIS2 en DORA). In 2025 vindt onderzoek plaats door de deskundigen van DataExpert. Daarbij wordt de huidige situatie geïnventariseerd en vergeleken met de wettelijke standaarden en op basis daarvan een verbeterplan gemaakt. De verwachting is niet dat dit in 2026 leidt tot veel extra automatiseringskosten. Onze partner Interstellar heeft de technische veiligheid beschreven en wordt als acceptabel gekenmerkt.

Extra kosten zullen eerder verwacht worden in het maken van aanvullende protocollen, procesbeschrijvingen, e.d.

Data Expert ondersteunt de VKB overigens al langer bij het vergroten van onze security awareness en – training. Ook worden er Incident Response services ingeregeld voor het geval VKB geraakt wordt door een digitale aanval.

Externe functionaris voor gegevensbescherming

Als overheidsorganisatie is de VKB verplicht een functionaris voor gegevensbescherming (hierna: FG) aan te wijzen. De FG heeft een onafhankelijke positie in de organisatie en houdt toezicht op naleving van de AVG en het beleid gegevensbescherming. Sinds 2021 wordt de FG-rol op detacheringsbasis ingevuld door de FG van de Provincie Groningen. In 2025 wordt deze relatie beëindigd en elders, onafhankelijk, ondergebracht.

2.4.5 Wet Open Overheid

De Wet open overheid (Woo) is sinds 2022 de opvolger van de Wet openbaarheid bestuur (Wob). De Woo bepaalt dat een bestuursorgaan in de jaarlijkse begroting en verantwoording aandacht besteedt aan de beleidsvoornemens en uitvoering van de Woo.

In 2024 heeft de VKB een duidelijke procesbeschrijving vastgesteld en deze op onze website ook gepubliceerd. Daarmee weten inwoners of belanghebbenden in het kader van passieve openbaarmaking beter de weg te vinden als zij een Woo-verzoek willen indienen. Actieve informatievoorziening blijft de aandacht behouden en zal daar waar nodig worden geüpdatet. Tranche 0 (wet- en regelgeving zoals de GR, verordeningen en het Ondermandaatbesluit) is eerder al actief openbaar gemaakt. Per 1 november 2024 moesten de eerste vijf informatiecategorieën verplicht openbaar worden gemaakt. Voor de VKB gaat dat om gegevens over de organisatie en werkwijze en bereikbaarheidsgegevens. Deze gegevens zijn in 2023 openbaar gemaakt op de website van de VKB.

Er is continue aandacht voor het verbeteren van de informatiehuishouding van de organisatie.

2.4.6 Fraude en fraudepreventie

Fraude, frauderisico's, preventie en bescherming van integriteit staan op de agenda bij de VKB. We hebben integriteitsbeleid, een klokkenluidersregeling en in de processen is waar mogelijk functiescheiding ingebouwd. We werken aan bewustwording en aandacht voor de risico's en preventiemaatregelen, waarbij houding, gedrag en cultuur ook nadrukkelijk aan de orde zullen blijven komen. We hebben risico's gedefinieerd en de beheersmaatregelen om deze risico's te mitigeren ingericht. Hierin hebben we aandacht voor risico's bijvoorbeeld ten aanzien van:

- Onrechtmatige/frauduleuze betalingen aan klanten, leveranciers, personeel
- Corruptie risico in zakelijke relaties
- Onrechtmatige / frauduleuze declaraties
- Onttrekken van activa aan de organisatie
- Misbruik van bedrijfsmiddelen en/of bedrijfsgegevens

In 2024 hebben wij de volgende beheersingsmaatregelen aangebracht waarvan een deel door zal lopen in 2025:

- Selectief aannamebeleid, opvragen van een VOG en het laten ondertekenen van een integriteitsverklaring
- Voorbeeldfunctie vanuit de leiding

- Functiescheiding in het accorderen van facturen, declaraties en het betalingsverkeer
- Toegangsbeveiliging en rechtenbeheer in de geautomatiseerde gegevensverwerking
- Voorlichting en bewustwordingscampagne

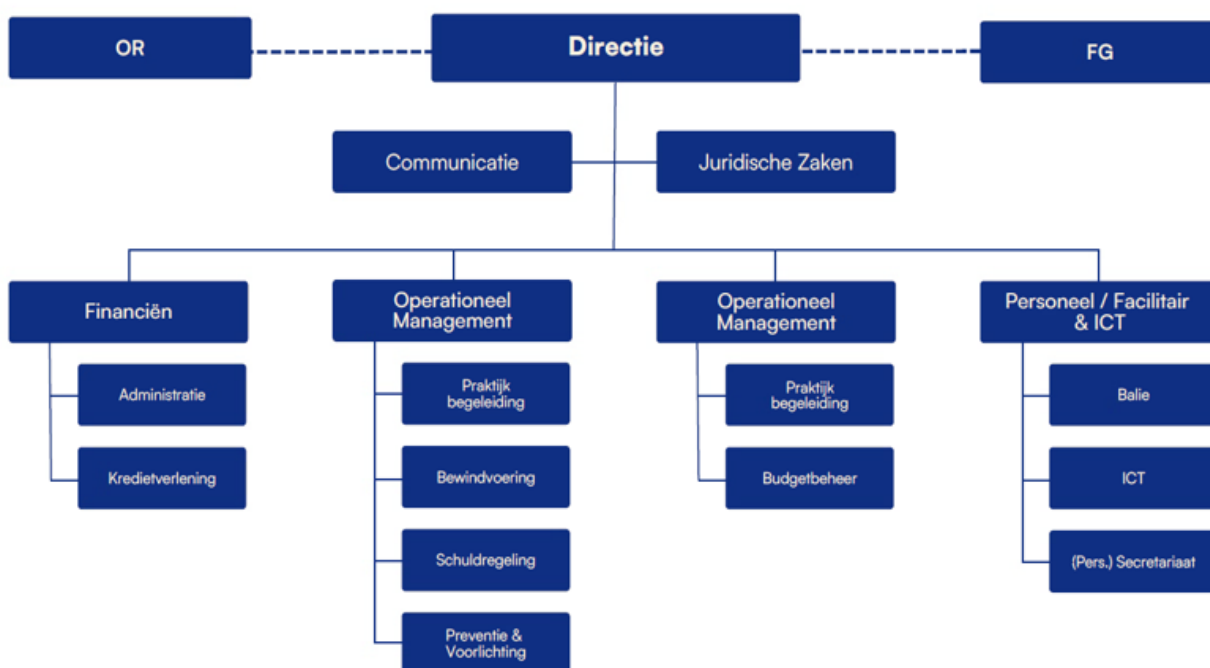
De maatregelen die gestart zijn, zullen ook in 2026 relevant blijven. Wel zouden actuele ontwikkelingen (geopolitiek, dreigende cyberrisico's etc.) er voor kunnen zorgen dat aanscherpingen van de maatregelen noodzakelijk kunnen worden.

2.4.7 Gevolgen gemeentelijke herindelingen

Als gevolg van de gemeentelijke herindeling is er een onrechtmatigheid ontstaan in de verhoudingen van het DB en het AB. Inmiddels is vastgesteld dat genomen besluiten in deze situatie niet onrechtmatig zijn. Het bestuur is zich van de situatie bewust en al enige tijd geleden onderzoek gestart naar de mogelijke oplossingsrichtingen.

2.4.8 Personeel

Het actuele organogram van de uitvoeringsorganisatie van de VKB is hieronder weergegeven.

De uitvoeringsorganisatie staat onder leiding van de directeur en onder toezicht van het Dagelijks- en het Algemeen Bestuur.

Directeur en Management Team

De directeur stuurt het Management Team van de VKB aan alsmede juridische zaken en communicatie. De managers sturen de betreffende uitvoerende teams aan. Zij vormen de schakel tussen de teams en de directie.

Juridische zaken

Deze afdeling is o.a. belast met bestuursrechtelijke zaken, gegevensbescherming, klachtenafhandeling en algemene juridische dossiers.

Communicatie

Onder deze afdeling vallen de 'normale' taken zoals de website, huisstijl, interne communicatie, enzovoorts, maar ook voor onze organisatie specifieke aangelegenheden als begrijpend schrijven en lezen, de interne kennisbank, e.d.

Financiën

Financiële administratie

De kerntaak betreft de planning-en-control cyclus (P&C) oftewel op een systematische manier de financiële koers van de organisatie in de gaten houden. Hiermee wordt richting gegeven aan het financieel proces met behulp van diverse rapportages zoals begroting, jaarstukken en maraps. Daarnaast verzorgt deze afdeling het betalingsverkeer, de dagelijkse bankadministratie alsmede de debiteurenbewaking. Deze afdeling is organisatie ondersteunend. Zo verzorgen zij o.a. de administratieve ondersteuning van de afdelingen en de administratieve afhandeling van het schuldregeling traject.

Kredietverlening

De afdeling kredietverlening heeft als kerntaken, het beoordelen van de aanvragen voor en het verstrekken van sociale leningen, herfinancieringen en saneringskredieten.

Personeel/Facilitaire Zaken en ICT

ICT

Het beheren van de contracten met de IT en Telefonie leveranciers. Het up to date brengen en houden van onze proces ondersteunende systemen. Het verzorgen van hybride werkplekken voor onze medewerkers. Het zorgdragen voor een goede informatiebeveiliging.

Balie/ receptie

De kerntaken zijn het telefonisch ondersteunen van alle afdelingen, het ontvangen/ te woord staan van klanten aan de balie, het maken van afspraken en het verwerken van de post.

Personeelszaken

Het voeren van een helder personeelsbeleid, het up to date brengen en houden van ons personeelsbeleid. Het voeren van een gericht opleidingsbeleid gericht op de kwaliteit van onze individuele medewerkers, de teams en de organisatie als geheel. Het zorgdragen voor de vitaliteit van onze medewerkers, mede in het kader van het terugbrengen van het ziekte verzuim. Het vormgeven van het hybride werken bij de VKB.

Operationeel Management

De operationele afdelingen worden aangestuurd door twee operationele managers en daarbij ondersteund worden door twee praktijkbegeleiders. De betreffende afdelingen zijn:

Preventie en voorlichting

De afdeling preventie houdt zich bezig met het ontwikkelen en uitvoeren van individuele en collectieve

preventieactiviteiten zoals het voeren van advies- en coachingsgesprekken en het geven van cursussen en voorlichting.

Budgetbeheer

Het voeren van intakegesprekken en het uitvoeren en onderhouden van het budgetbeheer en budget-begeleiding.

Beschermingsbewind

Deze afdeling verzorgt het beschermingsbewind. Beschermingsbewind is een door de rechter opgelegde vorm van 'verplicht budgetbeheer' voor meerderjarige personen die wegens verkwisting, een geestelijke of lichamelijke tekortkoming niet in staat zijn zelf hun financiën goed te regelen.

Schuldregeling

Het verzorgen van schuldbemiddeling, schuldsaneringstrajecten en het opstellen van verklaringen Wsnp.

Personeelshandboek

Eind 2021 heeft het Dagelijks Bestuur - na verkregen instemming van de Ondernemingsraad (OR) - het technisch omgezette Personeelshandboek vastgesteld.

Daarbij is toen de wens uitgesproken het handboek steeds meer VKB eigen te maken. Regelmatig worden hier wijzigingen in aangebracht en na overleg met en instemming van de OR, voorgelegd aan het bestuur.

De nieuwe directie heeft in 2024 geconstateerd, in overeenstemming met de OR, dat het personeelsboek veel te uitgebreid is geworden en daardoor nauwelijks wordt gebruikt maar wel onderhoud vergt. Ook de besluitvorming is veel te omslachtig en vaak niet in relatie tot de zwaarte van het besluit.

Begin 2025 is het bestuur akkoord gegaan om aanpassingen in het personeelshandboek naar inzicht van de directeur te laten plaatsvinden. Besluitvorming via het DB vindt dan alleen nog plaats als de formele bevoegdheden van de directie niet toereikend zijn.

Ook voor het jaar 2026 blijven we kritisch kijken naar bestaande en nieuwe personele regelingen in samenhang met de ontwikkelingen vanuit de CAO. Hiermee proberen wij steeds een goed pakket aan secundaire arbeidsvoorwaarden te vormen waarmee wij een aantrekkelijke werkgever in de huidige arbeidsmarkt kunnen zijn. Een voorbeeld hiervan is de nog herhaalde wens van directie en OR om een acceptabele reiskostenregeling voor woon-werkverkeer uit te werken.

Loonkosten

De loonkosten zijn gebaseerd op de schaalniveaus behorende bij de functies. De loonkosten bestaan o.a. uit de jaarlonen inclusief 8% vakantietoelage, 7,55% eindejaarsuitkering, 1,5% levensloopbijdrage en sociale lasten werkgeverspremies WGA, ZVW etc. en de werkgeverslasten OP/NP, AOP en VPL.

Ziekteverzuim

In 2024 liep het ziekteverzuim steeds verder op tot uiteindelijk 14,7%. In de loop van de jaar is gestart met een plan van aanpak en het zoeken naar geschikte partners. In 2025 is gestart met een samenwerking met het Nederlands Expertisecentrum. Zij gaan in samenwerking met het MT de oorzaken dieper onderzoeken, een langdurig preventie duurzaam inzetbaarheidsbeleid vast stellen, en de VKB zelfredzaam te maken om dit structureel te borgen in de organisatie.

De investeringen hiervoor zijn voor het grootste deel genomen in 2025, maar lopen door in 2026 en 2027. Uiteraard met de verwachting dat de voornaamste kosten van verzuim (loonkosten door vervanging) daarmee dalen.

2.4.9 Verbonden partijen

De VKB is als Gemeenschappelijke Regeling een verbonden partij voor de deelnemende gemeenten. De VKB heeft zelf geen verbonden partijen.

Financiële begroting

3.1 Toelichting begroting 2026

De concept jaarrekening 2024, de prognoses 2025, en het beleidsplan schuldhelpverlening 2021 - 2024 vormen gezamenlijk de uitgangspunten voor de begroting 2026, omdat hierin het meest recente (bestaande) beleid is opgenomen. Daarbij hebben wij voor de raming van de personeelskosten rekening gehouden met de te verwachten effecten van de nieuw af te sluiten CAO SGO in 2025.

3.1.1 Sluitende begroting

Uitgangspunt is altijd om te komen tot een sluitende begroting. Los van de lijn die de nieuwe directeur en financieel manager hierop inzetten, stelt ook de toezichthouder Provincie Groningen dat een begroting of meerjarenraming uit moet gaan van een structureel en reëel begrotingsevenwicht.

3.1.2 Bedrijfsvoering op orde

In het najaar van 2023 is een start gemaakt met een inventarisatie en plangerichte aanpak om de basis op orde te krijgen. In januari 2024 is deze herzien. De kern was dat de formatie weer op orde moest komen maar er ook tijdelijke extra krachten nodig zijn ter vervanging van uitval en om te ondersteunen in specialistisch werk om de basis op orde te krijgen.

Denk daarbij tevens aan het invoeren van de rechtmatigheidsverantwoording, het opstellen van een controleprotocol en normenkader, het goed inrichten van de interne controlestructuur, het herzien van verordeningen, het opstellen van een M&O beleid, het (her)inrichten van de juiste managementinformatie, enzovoorts.

In 2024 zijn hier goede stappen in gezet maar deze lopen door in 2025. De eerste stappen zijn vaak sneller gemaakt dan de laatste 'taai' fase. Voor deze werkzaamheden zijn zowel in 2024 als in 2025 incidentele kosten gemoeid. Voor 2026 hebben wij deze niet meer opgenomen in de verwachting dat deze niet meer nodig zijn.

3.1.3 Inflatiecorrectie

Voor 2026 wordt een stijging van de lonen en overige kosten voorzien. Wij rekenen in de begroting 2026 met een stijging van de loonkosten van 4,7% en de overige kosten van 2,0%. Het gewogen cijfer, toegepast op ons uurtarief, bedraagt 4,3%.

Wanneer we deze stijgingen op deze wijze realistisch doorrekenen, worden de tarieven in 2026 € 80,50 voor het uurtarief en € 15,41 voor het inwonertarief. Echter het inwonertarief is, in overleg met onze gemeentes, opgehoogd met € 1,64 voor dekking van het grotendeels wegvallen van onze rentebaten op schatkistbankieren. Het inwonertarief 2026 bedraagt daarom € 17,05.

3.2 Overzicht van lasten en baten 2026

3.2.1 Programmarekening

In het volgende overzicht worden de lasten en baten per programma weergegeven. Daarnaast zijn ook de gerealiseerde lasten en baten van 2024 opgenomen.

LASTEN	Realisatie 2024	Primaire begroting 2025	Primaire begroting 2026
	€	€	€
Programma: schuldhelpverlening	4.199.300	4.073.083	4.183.913
Algemene dekkingsmiddelen			
Overhead	1.372.964	1.340.917	1.279.787
Heffing voor de VPB	-	-	-
Onvoorzien	-	-	-
Totaal lasten	5.572.264	5.414.000	5.463.700

BATEN	Realisatie 2024	Primaire begroting 2025	Primaire begroting 2026
	€	€	€
Programma: schuldhelpverlening	5.099.264	5.240.300	5.463.751
Algemene dekkingsmiddelen	-	-	-
Overhead	-	-	-
Heffing voor de VPB	-	-	-
Onvoorzien	-	-	-
Totaal baten	5.099.264	5.240.300	5.463.751

Exploitatiesaldo voor bestemming	-473.000	-173.700	51
Westerwolde	58.000		
Incidentele bijdrage	415.000	175.000	
Exploitatiesaldo na bestemming	-	1.300	51

3.2.2 Categoriele indeling van baten en lasten 2026

In dit overzicht staan de baten en lasten van de begroting 2026 per categorie. Daarnaast zijn ook de gerealiseerde baten en lasten van 2024 opgenomen, alsmede de begroting 2025.

BATEN	Realisatie 2024	Primaire begroting 2025	Primaire begroting 2026
	€	€	€
E.1 Vaste bijdrage	2.020.257	2.069.300	2.388.722
E.2 Exploitatiebijdrage	-58.840	-	-
E.3 Schuldhulpverlening	1.843.500	2.124.100	2.035.443
E.3a Schuldhulpverlening ondernemers	6.105	32.000	34.696
E.3b Schuldhulpverlening jongeren	-	5.800	7.245
E.4 Gemeentelijke toegang	223.078	170.000	177.744
E.5 Beschermingsbewind	497.063	562.300	634.802
E.6 Overige	275.302	131.800	115.100
E.7 Rente	292.799	145.000	70.000
Totaal baten	5.099.264	5.240.300	5.463.751

LASTEN	Realisatie 2024	Primaire begroting 2025	Primaire begroting 2026
	€	€	€
E.8 Personeel	4.290.315	4.176.700	4.398.900
E.9 Afschrijving investeringen	69.236	66.000	94.000
E.10 Huisvesting	172.098	179.400	135.000
E.11 Automatisering	323.960	392.700	325.000
E.12 Apparaatskosten	441.962	302.100	227.200
E.13 Bankkosten	11.110	65.000	55.000
E.14 Mutaties voorzieningen	11.109	19.200	10.000
E.15 BTW compensatie	252.474	212.900	218.600
E.16 Vennootschapsbelasting	-	-	-
Totaal lasten	5.572.264	5.414.000	5.463.700
Exploitatiesaldo voor bestemming	-473.000	-173.700	51
Westerwolde	58.000	-	-
Mutaties reserves:			
Algemene reserve	-	-	-
Bestemmingsreserves	-	-	-
Totaal mutaties reserves	-	-	-
Incidentele bijdrage	415.000	175.000	
Exploitatiesaldo na bestemming	-	1.300	51

3.3 Toelichting op en analyse van de categoriale indeling 2026

Toelichting op en analyse van de baten

De begrote totale baten zijn per saldo € 223.451,- hoger dan de begroting 2025. De afwijking kan als volgt worden gespecificeerd:

BATEN	Primaire begroting 2026	Primaire begroting 2025	Begroting 2026 t.o.v. begroting 2025				
			Hoger		Lager		Saldo
	€	€	€	%	€	%	€
E.1 Vaste bijdrage	2.388.722	2.069.300	319.422	15,4	-	-	
E.2 Exploitatiebijdrage	-	-	-	-	-	-	
E.3 Schuldhelpverlening	2.035.443	2.124.100	-	-	88.658	4,2	
E.3a Schuldhelpverlening ondernemers	34.696	32.000	2.696	-	-	-	
E.3b Schuldhelpverlening jongeren	7.245	5.800	1.445	-	-	-	
E.4 Gemeentelijke toegang	177.744	170.000	7.744	4,6	-	-	
E.5 Beschermingsbewind	634.802	562.300	72.502	12,9	-	-	
E.6 Overige	115.100	131.800	-	-	16.700	12,7	
E.7 Rente	70.000	145.000	-	-	75.000	51,7	
Totaal baten	5.463.751	5.240.300	403.809	7,7	180.358	3,4	223.451

De begrote **vaste bijdrage (E.1)** is € 319.422,- hoger dan de begroting 2025, als gevolg van de toegepaste tariefsverhoging, inclusief de extra verhoging van het tarief met € 1,64, dit ter compensatie van het rentebatenverlies op schatkistbankieren, door de verlaging van het saldo derdengelden, veroorzaakt door de overstap naar leef- en beheergeldrekeningen voor onze cliënten. De toegepaste inwonersaantallen zijn ongewijzigd.

De begrote baten **Schuldhelpverlening (E.3)** zijn € 88.658,- lager dan de begroting 2025. Dit heeft te maken met de jaarcijfers over 2024 die als basis hebben gediend voor de uitvraag van de afname van de diverse producten bij onze deelnemende gemeentes, maar ook door het opgeven van lagere afname aantallen vanuit de deelnemende gemeentes.

De begrote baten **Schuldhelpverlening ondernemers (E.3a)** voortzetting pilot, zijn € 2.696,- hoger dan de begroting 2025. Dit heeft te maken met de toegepaste tariefsverhoging, maar ook door de opgave vanuit onze deelnemende gemeentes voor een hogere aandacht voor deze specifieke schuldhelpverlening.

De begrote baten **Schuldhelpverlening jongeren (E.3b)** (voortzetting pilot) zijn € 1.445,- hoger dan de begroting 2025. De verklaring ligt in lijn met hetgeen genoemd bij Schuldhelpverlening ondernemers.

De begrote baten **Gemeentelijke toegang (E.4)** zijn € 7.744,- hoger dan de begroting 2025. Dit komt volledig door de toegepaste tariefsverhoging.

De begrote baten **Beschermingsbewind (E.5)** zijn € 72.502,- hoger dan de begroting 2025. Het verwachte aantal dossiers / cliënten ligt in lijn met de begroting 2025. Echter er is geconstateerd dat in de begroting 2025 is gerekend met de tarieven van 2024, zonder toepassing van de indexering voor 2025, die voor dat jaar ongeveer 6% betrof. Dit indexeringscijfer hebben wij nu alsnog toegepast, alsmede dit doorgetrokken naar de tarieven voor 2026.

De begrote baten **Overige (E.6)** zijn € 16.700,- lager dan de begroting 2025. Dit heeft te maken met een bijna totale afname in baten voor het verstrekken van een Maatschappelijke Pas voor Oekraïne-vluchtelingen en doordat het project Jongerencampagne OGGG in 2025 is afgesloten. Dit wordt gecompenseerd door een verwachte toename van doorberekening van de kosten voor leef- en beheergeld rekeningen.

De baten **Rente (E.7)** zijn € 75.000,- lager dan in de begroting 2025. In de begroting 2025 is rekening gehouden met de verlaging op rentebaten vanuit schatkistbankieren doordat wij minder derdengelden gaan beheren met de overstap op leef- en beheergeldrekeningen. Dit zou voor Bewind reeds begin 2025 gerealiseerd zijn. Echter dit zal nu medio 2025 gefaseerd worden ingevoerd. Daarna zullen ook onze Budgetbeheer cliënten de overstap maken naar leef- en beheergeldrekeningen, waardoor het derdengeldsaldo verder verlaagd wordt en de rentebaten nog verder zullen afnemen.

Dit rentebatenverlies is in deze begroting reeds gecompenseerd door verhoging van de vaste bijdrage, echter er moet ook gekeken worden hoe onze gehele financiële positie qua liquiditeit en financiering gewaarborgd blijft. Opties liggen in meer voorfinanciering vanuit de deelnemende gemeentes, het aantrekken van vreemd vermogen via leningen, garantstellingen of vormen van eigen vermogen. Hierover zal het gesprek gevoerd moeten worden met de deelnemende gemeentes.

Toelichting op en analyse van de lasten

De begrote totale lasten zijn per saldo € 49.700,- hoger dan de begroting 2025. De afwijking kan als volgt worden gespecificeerd:

LASTEN	Primaire begroting 2026	Primaire begroting 2025	Begroting 2026 t.o.v. begroting 2025				
			Hoger		Lager		Saldo
	€	€	€	%	€	%	€
E.8 Personeel	4.398.900	4.176.700	222.200	5,3	-	-	
E.9 Afschrijving investeringen	94.000	66.000	28.000	42,4	-	-	
E.10 Huisvesting	135.000	179.400	-	-	44.400	24,7	
E.11 Automatisering	325.000	392.700	-	-	67.700	17,2	
E.12 Apparaatskosten	227.200	302.100	-	-	74.900	24,8	
E.13 Bankkosten	55.000	65.000	-	-	10.000	15,4	
E.14 Mutaties voorzieningen	10.000	19.200	-	-	9.200	47,9	
E.15 BTW compensatie	218.600	212.900	5.700	2,7	-	-	
E.16 Vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-	-	
Totaal lasten	5.463.700	5.414.000	255.900	4,7	206.200	3,8	49.700
Exploitatiesaldo voor bestemming	51	-173.700	147.909		-25.843		173.751
Westerwolde			-	-	-	-	
Incidentele lasten inzake Lysias			-	-	-	-	
Terugkeer buitengewoon verlof		92.000	-	-	92.000	100,0	
Basis op orde		83.000	-	-	83.000	100,0	
Exploitatiesaldo na bestemming	51	1.300	147.909		149.158		-1.249

De begrote **Personeelskosten (E.8)** zijn per saldo € 222.200,- hoger dan de begroting 2025. Deze stijging wordt voor het grootste deel bepaald door de toegepaste loonindex. Voor een relatief klein deel speelt ook de investering in de aanpak van het ziekteverzuim een rol. Verder is er sprake van een verschuiving van ingehuurd personeel naar eigen personeel.

LASTEN	Primaire begroting 2026	Primaire begroting 2025	Begroting 2026 t.o.v. begroting 2025				Saldo
			Hoger		Lager		
	€	€	€	%	€	%	€
E.8 Personeel:							
Ambtelijk personeel	4.046.200	3.767.700	278.500	7,4	-	-	
Inhuur personeel	60.000	183.000	-	-	123.000	67,2	
Totaal	4.106.200	3.950.700	278.500		123.000		155.500
Overige personeel:							
Vervanging ziekteverzuim / Eigen risico WW	125.000	100.000	25.000	25,0	-	-	
Scholing	51.400	50.000	1.400	2,8	-	-	
Salarisverwerking en P&O	14.800	14.000	800	5,7	-	-	
Reis- en verblijf + thuiswerkvergoeding	18.500	18.000	500	2,8	-	-	
Arbo en bedrijfszorg	60.000	22.000	38.000	172,7	-	-	
Diversen	23.000	22.000	1.000	4,5	-	-	
Totaal	292.700	226.000	66.700	29,5	-	-	66.700
Totaal personeel	4.398.900	4.176.700	345.200	8,3	123.000	2,9	222.200

Bezetting / formatie	Realisatie 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
	fte	fte	fte
Management	4,7	4,7	4,7
Bedrijfsbureau en staf	2,0	3,8	2,2
Financiën en ICT	3,5	3,4	3,5
Kredietverstrekking	0,7	0,7	0,7
Facilitair en Personele zaken	2,6	2,6	2,6
Preventie	1,6	1,6	1,6
Beschermingsbewind	7,0	6,9	7,1
Budgetbeheer	19,7	18,7	20,6
Schuldregeling	6,1	4,4	4,5
Totaal	47,8	46,7	47,5

De formatie is gebaseerd op de verwachte aantallen producten en trajecten in 2024. De formatie is voor 2026 begroot op 47,5 fte. Onder budgetbeheer valt 1,5 fte detachering bij gemeenten. Hier staan inkomsten tegenover, die de gemeenten die de dienst afnemen vergoeden de loonkosten van deze medewerkers. Aangezien deze medewerkers wel in dienst zijn bij de VKB worden deze in het fte overzicht meegenomen.

De overige begrote personeelskosten zijn per saldo nagenoeg op het niveau van de herziene begroting 2025 gehouden (rekening houdend met 2% inflatie), behalve dus de stijging inzake vervanging bij ziekteverzuim en de stijging van de kosten van Arbo en bedrijfszorg, Dit in het kader van het terugdringen en rekening houdend met ons huidig ziekteverzuimcijfer.

De begrote **Afschrijvingen investeringen (E.9)** zijn per saldo € 28.000,- hoger dan de begroting 2025. Deze stijging komt voornamelijk door de verbouwkosten van ons nieuw kantoor en door de implementatiekosten voor SmartFMS.

De begrote **Huisvestingskosten (E.10)** zijn per saldo € 44.400,- lager dan in de begroting van 2025. Deze daling wordt in 2026 veroorzaakt door de overgang naar ons nieuw kantoor, minder huurkosten en lagere energiekosten.

De begrote **Automatiseringskosten (E.11)** zijn per saldo € 67.700,- lager dan in de begroting van 2025. Deze daling wordt veroorzaakt doordat wij de begrote kosten hebben afgestemd met de realisatie van 2024, waarin de verwachte kostendaling door het nieuwe contract met Interstellar zichtbaar zijn geworden. Verder is er in deze begroting rekening gehouden met de effecten van de overgang naar SmartFMS en de daarmee samenhangende afhankelijkheid van Allegro.

De begrote **Apparaatskosten (E.12)** zijn per saldo € 74.900,- lager dan in de begroting van 2025. Deze daling wordt in 2026 veroorzaakt door het eindigen van het project Basis op Orde en het Lysias-project. Beide kosten werden afgedekt door de incidentele bijdrages in 2024 en 2025.

De begrote **Bankkosten (E.13)** zijn per saldo € 10.000,- lager dan in de begroting van 2025. De daling ten opzichte van 2025 wordt veroorzaakt door het in lijn brengen van de kosten met de realisatie 2024 en de meer reële benadering en inzichtelijkheid van de kosten voor leef- en beheergeldrekeningen.

De begrote **Mutaties voorzieningen (E.14)** zijn per saldo € 9.200,- lager dan in de begroting van 2025. De daling ten opzichte van 2025 wordt veroorzaakt door het wegvallen van de voorziening dubieuze debiteuren beschermingsbewind.

De begrote **BTW compensatie (E.15)** ligt in lijn met de minimale stijgen van onze totale lasten.

Vennootschapsbelasting (E.16)

De VKB heeft geen Vpb-plicht, omdat er geen fiscaal winststreven is. Conform de afspraken met de gemeenten sluit de exploitatie jaarlijks op nihil. De belastingdienst heeft in een schriftelijk reactie van 20 januari 2017 geconcludeerd dat er geen belastingplicht ontstaat voor de vennootschapsbelasting per 1 januari 2016. Indien blijkt dat in een later jaar wel positieve resultaten worden behaald, dient het één en ander opnieuw te worden beoordeeld.

3.4 Uiteenzetting van de financiële positie 2026

Op basis van art. 20, lid 1, sub b van het BBV dient in de begroting een geprognosticeerde begin- en eindbalans van het begrotingsjaar te worden opgenomen.

ACTIVA	01-01-2025	31-12-2025	31-12-2026
	€	€	€
Vaste activa			
B.1 Materiële vaste activa	77.534	452.534	412.534
B.2 Financiële vaste activa	476.120	466.120	456.120
	<u>553.654</u>	<u>918.654</u>	<u>868.654</u>
Vlottende activa			
B.3 Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	8.879.133	3.653.917	133.917
B.4 Liquide middelen	558.999	568.999	553.999
B.5 Overlopende activa	98.709	108.709	93.709
	<u>9.536.841</u>	<u>4.331.625</u>	<u>781.625</u>
Totaal activa	<u>10.090.495</u>	<u>5.250.279</u>	<u>1.650.279</u>

PASSIVA	01-01-2025	31-12-2025	31-12-2026
	€	€	€
Vaste passiva			
B.6 Eigen vermogen	-	-	-
	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
Vlottende passiva			
B.7 Vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	9.900.216	5.000.000	1.450.000
B.8 Overlopende passiva	190.279	250.279	200.279
	<u>10.090.495</u>	<u>5.250.279</u>	<u>1.650.279</u>
Totaal passiva	<u>10.090.495</u>	<u>5.250.279</u>	<u>1.650.279</u>

3.5 Meerjarenraming 2026 – 2029

In het onderstaande overzicht staat de financiële meerjarenbegroting per programma.

LASTEN	Primaire begroting 2026	Meerjaren begroting 2027	Meerjaren begroting 2028	Meerjaren begroting 2029
	€	€	€	€
Programma: schuldhelpverlening	4.183.913	4.288.500	4.395.700	4.505.500
	4.183.913	4.288.500	4.395.700	4.505.500
Algemene dekkingsmiddelen	-	-	-	-
Overhead	1.279.787	1.311.800	1.344.600	1.378.200
Heffing voor de VPB	-	-	-	-
Onvoorzien	-	-	-	-
	1.279.787	1.311.800	1.344.600	1.378.200
Totaal lasten	5.463.700	5.600.300	5.740.300	5.883.700

BATEN	Primaire begroting 2026	Meerjaren begroting 2027	Meerjaren begroting 2028	Meerjaren begroting 2029
	€	€	€	€
Programma: schuldhelpverlening	5.463.751	5.600.400	5.740.600	5.884.100
	5.463.751	5.600.400	5.740.600	5.884.100
Algemene dekkingsmiddelen	-	-	-	-
Overhead	-	-	-	-
Heffing voor de VPB	-	-	-	-
Onvoorzien	-	-	-	-
	-	-	-	-
Totaal baten	5.463.751	5.600.400	5.740.600	5.884.100

Exploitatiesaldo voor bestemming	51	100	300	400
Westerwolde		-	-	-
Incidentele bijdrage				
Exploitatiesaldo na bestemming	51	100	300	400

In het onderstaande overzicht staat de financiële meerjarenbegroting in de categoriale indeling.

BATEN	Primaire begroting 2026	Meerjaren begroting 2027	Meerjaren begroting 2028	Meerjaren begroting 2029
	€	€	€	€
E.1 Vaste bijdrage	2.388.722	2.448.400	2.509.600	2.572.300
E.2 Exploitatiebijdrage	-	-	-	-
E.3 Schuldhulpverlening	2.035.443	2.086.300	2.138.500	2.192.000
E.3a Schuldhulpverlening ondernemers	34.696	35.600	36.500	37.400
E.3b Schuldhulpverlening jongeren	7.245	7.400	7.600	7.800
E.4 Gemeentelijke toegang	177.744	182.200	186.800	191.500
E.5 Beschermingsbewind	634.802	650.700	667.000	683.700
E.6 Overige	115.100	118.000	121.000	124.000
E.7 Rente	70.000	71.800	73.600	75.400
Totaal baten	5.463.751	5.600.400	5.740.600	5.884.100

LASTEN	Primaire begroting 2026	Meerjaren begroting 2027	Meerjaren begroting 2028	Meerjaren begroting 2029
	€	€	€	€
E.8 Personeel	4.398.900	4.508.900	4.621.600	4.737.100
E.9 Afschrijving investeringen	94.000	96.400	98.800	101.300
E.10 Huisvesting	135.000	138.400	141.900	145.400
E.11 Automatisering	325.000	333.100	341.400	349.900
E.12 Apparaatskosten	227.200	232.900	238.700	244.700
E.13 Bankkosten	55.000	56.300	57.700	59.100
E.14 Mutaties voorzieningen	10.000	10.200	10.500	10.800
E.15 BTW compensatie	218.600	224.100	229.700	235.400
E.16 Vennootschapsbelasting	-	-	-	-
Totaal lasten	5.463.700	5.600.300	5.740.300	5.883.700

Exploitatiesaldo voor bestemming	51	100	300	400
Westerwolde		-	-	-
Incidentele bijdrage				
Exploitatiesaldo na bestemming	51	100	300	400

Uit bovenstaande overzichten blijkt dat er over meerjarenperspectief 2026 - 2029 geen exploitatietekort is.

Toelichting op het meerjarenperspectief

Bovenstaand meerjarenperspectief is gebaseerd op het huidige pakket dat door de deelnemende gemeenten van de GR wordt afgenomen, oftewel uitgaande van een bestendige gedragslijn.

De meerjarenbegroting per gemeente ziet er als volgt uit:

Opdrachtgever	BEGROTING 2026						Meerjaren	Meerjaren	Meerjaren
	Product afname	Overige bijdrage	Vaste bijdrage	Exploit. bijdrage	BTW compens.	Totaal [A t/m E]	begroting 2027	begroting 2028	begroting 2029
	€	€	€	€	€	€	€	€	€
Eemsdelta	588.777	118.496	769.057	-	-65.019	1.411.311	1.446.600	1.482.800	1.519.900
Het Hogeland	221.939	-	265.179	-	-23.943	463.174	474.800	486.700	498.900
Oldambt	639.492	98.774	671.855	-	-66.880	1.343.240	1.376.800	1.411.200	1.446.500
Pekela	205.517	2.415	213.415	-	-21.436	399.910	409.900	420.100	430.600
Veendam	379.719	-	469.216	-	-41.320	807.614	827.800	848.500	869.700
Totaal	2.035.443	219.685	2.388.722	-	-218.600	4.425.249	4.535.900	4.649.300	4.765.600

4 Vaststellen begroting 2026

Het Algemeen Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Volkskredietbank Noord-Oost Groningen, besluit op 10 juli 2025 tot het vaststellen van de begroting 2026.

De voorzitter,

De secretaris,

H. Ronde

M. Winters

Overige

5.1 Bijdrage gemeenten 2026

Opdrachtgever	BEGROTING 2026					
	Product bijdrage	Overige bijdrage	Vaste bijdrage	Exploit. bijdrage	BTW compens.	Totaal [A t/m E]
	€	€	€	€	€	€
Eemsdelta	588.777	118.496	769.057	-	-65.019	1.411.311
Het Hogeland	221.939	-	265.179	-	-23.943	463.174
Oldambt	639.492	98.774	671.855	-	-66.880	1.343.240
Pekela	205.517	2.415	213.415	-	-21.436	399.910
Veendam	379.719	-	469.216	-	-41.320	807.614
Totaal	2.035.443	219.685	2.388.722	-	-218.600	4.425.249

5.2 Overzicht van de geraamde lasten en baten per taakveld

Lasten en baten per taakveld over de periode 2024 - 2026.

LASTEN	Realisatie 2024	Primaire begroting 2025	Primaire begroting 2026
	€	€	€
0.4 Overhead	1.372.964	1.340.917	1.279.787
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+, onderdeel schuldhelpverlening	4.199.300	4.073.083	4.183.913
Totaal lasten	5.572.264	5.414.000	5.463.700

BATEN	Realisatie 2024	Primaire begroting 2025	Primaire begroting 2026
	€	€	€
0.4 Overhead	-	-	-
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+, onderdeel schuldhelpverlening	5.099.264	5.240.300	5.463.751
Totaal baten	5.099.264	5.240.300	5.463.751

Exploitatiesaldo voor bestemming	-473.000	-173.700	51
Westerwolde	58.000		
Incidentele lasten inzake Lysias	100.000		
Terugkeer buitengewoon verlof	120.000	92.000	
Basis op orde	195.000	83.000	
Exploitatiesaldo na bestemming	-	1.300	51

In het onderstaande overzicht staat de financiële meerjarenbegroting per taakveld over de periode 2026 – 2029

LASTEN	Primaire begroting 2026	Meerjaren begroting 2027	Meerjaren begroting 2028	Meerjaren begroting 2029
	€	€	€	€
0.4 Overhead	1.279.787	1.311.800	1.344.600	1.378.200
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+, onderdeel schuldhelpverlening	4.183.913	4.288.500	4.395.700	4.505.500
Totaal lasten	5.463.700	5.600.300	5.740.300	5.883.700

BATEN	Primaire begroting 2026	Meerjaren begroting 2027	Meerjaren begroting 2028	Meerjaren begroting 2029
	€	€	€	€
0.4 Overhead	-	-	-	-
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+, onderdeel schuldhelpverlening	5.463.751	5.600.400	5.740.600	5.884.100
Totaal baten	5.463.751	5.600.400	5.740.600	5.884.100
Exploitatiesaldo voor bestemming	51	100	300	400
Westerwolde Incidentele bijdrage		-	-	-
Exploitatiesaldo na bestemming	51	100	300	400

5.3 Declaratiewijze

De gemeentelijke bijdrage in de exploitatie van de VKB is gebaseerd op de declaratie van de uitgevoerde dienstverlening, de vaste bijdrage en verminderd met de BTW compensatie. De uitgevoerde dienstverlening bestaat uit de dienstverlening van het kernpakket en het keuzepakket en eventuele optionele dienstverlening (gemeentelijke toegang/ vroegsignalering). De kern- en keuzedienstverlening wordt in rekening gebracht door middel van aantal keer producttarief. Met betrekking tot de optionele dienstverlening worden maatwerkafspraken gemaakt (DVO's). Het gemeentelijke aandeel in de BTW compensatie wordt naar rato bepaald door de afgenomen dienstverlening (75%) en het aantal inwoners (25%) van de betreffende gemeente.

5.4 BTW compensatie

De VKB is grotendeels niet BTW-plichtig. Dit houdt in dat een aanzienlijk deel van de BTW op inkopen niet kan worden teruggevorderd en derhalve onderdeel is van de kosten van inkopen en investeringen. De investeringen worden echter exclusief BTW geactiveerd, de BTW op inkopen is opgenomen in de resultaatpost 'E.15 BTW compensatie'. De grondslag voor deze verwerkingswijze ligt in het gegeven dat de BTW grotendeels kan worden gecompenseerd door de deelnemende gemeenten (fiscaal technisch heet dit de 'doorschuifregeling').

De VKB doet jaarlijks in januari afzonderlijk opgave van de te compenseren BTW aan de deelnemende gemeenten. De gemeenten kunnen dan op hun beurt deze BTW voor compensatie in aanmerking brengen (zolang ze ten minste hun maximale compensatie nog niet hebben bereikt).

De BTW compensatie wordt weergegeven in de volgende tabel.

Opdrachtgever	Inwoners (CBS 2024)	Product afname 2026	BTW com- pensatie 2026
	aantal	€	€
Eemsdelta	45.106	588.777	-65.019
Het Hogeland *)	15.553	221.939	-23.943
Oldambt	39.405	639.492	-66.880
Pekela	12.517	205.517	-21.436
Veendam	27.520	379.719	-41.320
Totaal	140.101	2.035.443	-218.600

*) betreft het aantal inwoners van de voormalige gemeente Eemsmond.

5.5 Verdeelsleutel

Op basis van artikel 38 lid 2 en 3 van de Gemeenschappelijke Regeling Volkskredietbank Noord-Oost Groningen wordt de bijdrage van de deelnemende gemeenten als volgt berekend:

- voor $\frac{1}{4}$ deel van het totaal te vergoeden bedrag naar de verhouding van het aantal inwoners op 1 januari van het betreffende dienstjaar;
- voor $\frac{3}{4}$ deel naar verhouding van het totaalbedrag van de voor de inwoners van elke deelnemende gemeente in het betreffende dienstjaar verleende diensten.

Deze verdeelsleutel wordt gehanteerd voor de verdeling van de exploitatiebijdrage en de BTW compensatie.

Opdrachtgever	inwoners (CBS 2024)	product afname	25% inwoners	75% afname	gewogen gemiddelde
	aantal	€	%	%	%
Eemsdelta	45.106	588.777	32,2	28,9	29,7
Het Hogeland *)	15.553	221.939	11,1	10,9	11,0
Oldambt	39.405	639.492	28,1	31,4	30,6
Pekela	12.517	205.517	8,9	10,1	9,8
Veendam	27.520	379.719	19,6	18,7	18,9
Totaal	140.101	2.035.443	100,0	100,0	100,0

*) betreft het aantal inwoners van de voormalige gemeente Eemsmond.

Raadsvoorstel

Onderwerp	Jaarstukken 2024 en concept begroting 2026
Datum beeldvormende raadsbijeenkomst	11 juni 2025
Datum raadsvergadering	2 juli 2025
Zaaknummer	34702-2025:890920
Steller	Anne-Wil Hak
Portefeuillehouder(s)	Ger Klein
Medeverantwoordelijke(n)	

Eerdere besluitvorming en/ of vastgesteld beleid	Kennis te nemen van de concept jaarrekening 2023, de gewijzigde begroting 2024 en de concept begroting 2025. Geen zienswijze in te dienen ten aanzien van de gewijzigde begroting 2024 en een zienswijze in te dienen ten aanzien van de concept begroting 2025 Afeer. Zie deze link .
Voorgesteld raadsbesluit	De raad besluit: 1. Kennis te nemen van de concept jaarrekening 2024 van Afeer; 2. Kennis te nemen van de concept begroting 2026 van Afeer 3. Een zienswijze in te dienen ten aanzien van de conceptbegroting 2026 van Afeer. Deze zienswijze als volgt te formuleren: <i>Wij zien de afgelopen jaren dat de eigen inkomsten consequent hoger uitvallen dan dat oorspronkelijk is/wordt begroot en wij vragen dan ook om goed te kijken of de begroting 2026 een realistische begroting is.</i> 4. Het college te verzoeken het dagelijks bestuur van Afeer in kennis te stellen van de zienswijze van de raad.
Samenvatting	Het Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Afeer legt de jaarstukken 2024 en de ontwerpbegroting 2026 aan de raden van de deelnemende gemeenten voor. Voorgesteld wordt om de jaarstukken 2024 voor kennisgeving aan te nemen. De begroting 2026 voldoet aan de voorwaarden. Er wordt echter wel voorgesteld een zienswijze in te dienen in verband met het consequent hoger uitvallend eigen inkomen dan oorspronkelijk begroot.
Bijlage(n)	1. Jaarrekening 2024 Afeer definitief; 2. Begroting 2026 definitief; 3. Algemene en financiële beleidskaders; 4. Onderbouwing verdeelsleutels 2026.
AVG	ja

TOELICHTING

Inleiding

De gemeente Oldambt neemt samen met de gemeenten Pekela en Westerwolde deel aan de Gemeenschappelijke Regeling (GR) Afeer. Zij voert voor de gemeenten Pekela, Oldambt en Westerwolde een drietal taken uit, namelijk de uitvoering van de Wsw en de Participatiewet voor wat betreft de re-integratie van werkzoekenden (vanaf trede 3 van de Participatieladder) en de uitvoering van het 'nieuw beschut' werken. De gemeenteraad neemt jaarlijks kennis van de jaarrekening en de conceptbegroting van de GR. De gemeenteraden worden daarbij in de gelegenheid gesteld om kennis te nemen van de stukken en een eventuele zienswijze af te geven over de conceptbegroting 2026. Het Algemeen Bestuur van Afeer stelt de jaarrekening en de begroting in juli definitief vast.

Motivatie

1. Kennis te nemen van de Jaarrekening 2024

De jaarrekening 2024 laat zien dat Afeer het jaar positief heeft afgesloten met een resultaat van € 777.000. Loon- en kostenstijgingen en intensievere begeleiding van werkzoekenden zijn binnen de begroting opgevangen. Ook op het gebied van huisvesting zijn stappen gezet in omvang en verduurzaming.

De accountant heeft een afkeurende verklaring afgegeven, omdat geen voorziening is getroffen voor spaarverlof en RVU-verplichtingen. Volgens de accountant is hiervoor een voorziening van circa € 1,8 miljoen noodzakelijk. Afeer volgt de lijn van eerdere jaren, waarin deze verplichtingen wel in de meerjarenraming zijn opgenomen, maar niet als voorziening zijn verwerkt. BDO Advisory verkent momenteel scenario's, die met de deelnemende gemeenten worden besproken. Deze kunnen leiden tot een ander standpunt. Verwacht wordt dat in de toekomst alsnog een voorziening moet worden getroffen. Dit raakt niet de jaarrekening zelf, maar wél de bestemming van het positieve resultaat.

2. Kennis te nemen van de conceptbegroting 2026

Afeer heeft, mede op verzoek van de deelnemende gemeenten, de verdeelsleutel voor de gemeentelijke bijdrage aangepast. Deze aanpassing maakt dat de bijdrage beter afgestemd is op de afname van diensten bij Afeer door de deelnemende gemeenten. Daarnaast laat de begroting een daling zien ten opzichte van de eerder afgegeven meerjarenraming. De ingezette lijn van kostenbewustzijn en efficiency wordt in 2026 doorgezet.

Wel blijft de onzekerheid bestaan rondom het al dan niet opnemen van een voorziening voor spaarverlof en RVU-verplichtingen. Afhankelijk van het oordeel van de accountant in combinatie met het adviestraject van BDO Advisory, kan dit ook effect hebben op de toekomstige begrotingsjaren en daarmee op de gemeentelijke bijdrage.

3. Een zienswijze in te dienen ten aanzien van de conceptbegroting 2026

Begrotingen over de afgelopen jaren laten zien dat de eigen inkomsten van Afeer consequent hoger uitvallen dan dat oorspronkelijk wordt begroot. In een zienswijze aan Afeer vragen om zorgvuldig te kijken of de begroting 2026 een realistische begroting is.

Meerjarenraming

De meerjarenraming komt uit op een positief saldo van € 181.000,- in 2028. Dat is voor een groot deel gebaseerd op de daling van de personeelskosten. Met name door de daling van het aantal SW-ers.

Tabel 1: Meerjarenraming Afeer

	2025	2026	2027	2028
Begroting Oldambt 2025	19.753.000	19.832.000	20.154.000	20.648.000
Begroting Afeer 2026	19.429.000	19.624.000	19.996.000	20.467.000
Verschil	+324.000	+208.000	+158.000	+181.000

Vanaf de begroting 2026 geldt de nieuwe verdeelsleutel die berekend wordt conform de afspraken in het op 2 november 2023 vastgestelde beleidsplan. Vanaf 2026 wordt het exploitatietekort verdeeld over 5 factoren. Deze factoren worden gewogen op basis van kostendruk in de begroting. De verdeelsleutel wordt op deze wijze jaarlijks opnieuw bepaald. Als gevolg hiervan kan de dekking van het exploitatietekort per gemeente jaarlijks fluctueren. Op basis van de nieuwe verdeelsleutel zouden de GR-gemeenten onderstaande bedragen moeten bijdragen:

Tabel 2: Bijdrage nieuwe en oude verdeelsleutel

	Oude verdeelsleutel	2025	Nieuwe verdeelsleutel	2026	2027	2028
Gemeente Oldambt	64,91%	19.753	64,75%	19.624	19.996	20.467
Gemeente Pekela	22,73%	6.917	23,62%	7.315	7.487	7.467
Gemeente Westerwolde	12,36%	3.761	11,81%	3.657	3.744	3.734
Totaal	100,0%	30.432	100%	30.392	30.968	31.698

Betrokkenheid (externe) partners

De andere gemeenten die deelnemen in Afeer, gemeente Westerwolde en gemeente Pekela.

Consequenties

Geen goedkeurende verklaring van de accountant kan consequenties hebben voor het resultaat en de bijdrage van de gemeente

De jaarrekening 2024 van Afeer is door de accountant voorzien van een afkeurende verklaring op het aspect 'getrouwheid'. Dit heeft geen formele gevolgen voor de gemeenten of voor het toezicht van de provincie, dat zich richt op de begroting. De afkeuring komt voort uit een verschil van inzicht over het al dan niet vormen van voorzieningen voor spaarverlof en RVU-verplichtingen. Volgens de nieuwe accountant moet hiervoor circa € 1,8 miljoen worden voorzien. Afeer volgt echter de lijn van voorgaande jaren en ziet geen noodzaak tot aanpassing, aangezien de verplichtingen reeds in de meerjarenraming zijn opgenomen.

BDO Advisory is gevraagd scenario's te schetsen. Deze worden besproken met de financiële ambtenaren van de deelnemende gemeenten en vormen input voor besluitvorming in het bestuur van Afeer. De gemeenteraad wordt separaat geïnformeerd. Er is geen zienswijze of besluit van de raad nodig.

Door de nieuwe verdeelsleutels wordt de verdeling van de gemeentelijke bijdrage minder zeker.

De verdeelsystematiek voor de gemeentelijke bijdrage wijzigt per 2026. In het nieuwe beleidsplan is afgesproken om een verdeelsystematiek per 2026 te hanteren die meer recht doet aan hetgeen gemeenten daadwerkelijk afnemen. Een kanttekening bij deze systematiek is dat het gemeentelijke aandeel kan wijzigen omdat er jaarlijks naar de aantallen van het jaar T-2 gekeken wordt. Het jaar T-2 is twee jaren terug. In 2026 kijken we dus naar de realisatie over 2024.

Vervolg

Na behandeling in de raad wordt het Algemeen Bestuur van Afeer schriftelijk geïnformeerd. Het ligt in de planning dat het Algemeen Bestuur in haar vergadering van 10 juli 2025 de concept begroting 2026 van Afeer vaststelt met inachtneming van de zienswijzen van de raden van de deelnemende gemeenten.

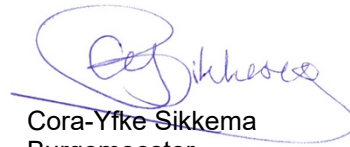
Daarnaast zal het college de gemeenteraad aanvullend informeren over de achtergrond van de afkeuring van de accountant, de gevolgde lijn, de consequenties en het vervolg.

Winschoten, 27 mei 2025

Burgemeester en wethouders van de gemeente Oldambt,

Berlinda Aukema
Secretaris

Cora-Yfke Sikkema
Burgemeester

Datum raadsvergadering 2 juli 2025	Agendapunt	Zaaknummer 34702-2025:890920
Onderwerp Jaarstukken 2024 en concept begroting 2026		

De raad van de gemeente Oldambt,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 27 mei 2025 en gelet op artikel 35 van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen

Besluit

1. Kennis te nemen van de concept jaarrekening 2024 van Afeer;
2. Kennis te nemen van de concept begroting 2026 van Afeer
3. Een zienswijze in te dienen ten aanzien van de conceptbegroting 2026 van Afeer.
Deze zienswijze als volgt te formuleren:
Wij zien de afgelopen jaren dat de eigen inkomsten consequent hoger uitvallen dan dat oorspronkelijk is/wordt begroot en wij vragen dan ook om goed te kijken of de begroting 2026 een realistische begroting is.
4. Het college te verzoeken het dagelijks bestuur van Afeer in kennis te stellen van de zienswijze van de raad

Winschoten, 2 juli 2025

De raad van de gemeente Oldambt,

Jelte van der Meer
Griffier

Cora-Yfke Sikkema
Voorzitter

Afeer

Werk van waarde

Jaarverslag & Jaarrekening

2024

Versie 3 april 2025

Afeer

Werk van waarde

Deelnemende gemeenten: Oldambt, Pekela & Westerwolde

Afeer

Statutair gevestigd te Winschoten

Kantooradres:	A.J. Romijnweg 17	9672 AH Winschoten
Postadres:	Postbus 117	9670 AC Winschoten
Telefoon:	0597-453666	
E-mailadres:	secretariaat@afeer.nl	
KvK:	01169476	

Jaarverslag

Voorwoord.....	5
Bestuur en management.....	6
Het verhaal van Afeer in het kort	8
Organisatieschema.....	13
Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing	14
Paragraaf Bedrijfsvoering	17
Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen (inclusief investeringen)	23
Paragraaf Financiering.....	25
Berekening van het EMU-saldo.....	28
Paragraaf Verbonden partijen.....	29
Paragraaf Wet Open Overheid (WOO).....	31

Jaarrekening

Balans per 31 december 2024.....	34
Overzicht van baten en lasten per 31 december 2024.....	36
Toelichting op de balans.....	43
Toelichting op het overzicht van baten en lasten.....	50
WNT verantwoording	56
Rechtmatigheidsverantwoording.....	58
Resultaatbestemming en vaststelling	59
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	60

Bijlagen	64
Verbonden partijen.....	65

Afeer participatie BV

Afeer Mobiliteit

Kengetallen (inclusief verbonden partijen)	87
Vaste activa en afschrijvingen.....	88
Reserves, subsidies en voorzieningen.....	89
Leningen.....	90

Jaarverslag

Afeer
Werk van waarde

Afeer
Werk van waarde

Voor u ligt de jaarrekening over het jaar 2024 van de gemeenschappelijke regeling Afeer. Afeer is het sociaal ontwikkelbedrijf van de gemeenten Oldambt, Pekela en Westerwolde. Werkzoekenden die zelf niet of moeilijk aan een baan kunnen komen worden door Afeer geholpen. Daarnaast organiseert Afeer dagelijks werk voor ruim 750 medewerkers met een arbeidsbeperking, waarvan het overgrote deel een dienstebetrekking heeft bij Afeer. Afeer stimuleert een inclusieve arbeidsmarkt en is bruggenbouwer tussen overheid en bedrijfsleven.

Het jaar 2024 was voor Afeer in heel veel opzichten een succesvol jaar. Er zijn 321 inwoners van Oldambt, Pekela en Westerwolde begeleid naar regulier werk. De aanhoudende krapte op de arbeidsmarkt biedt mogelijkheden voor Afeer om ook werkzoekenden bij werkgevers in de regio te plaatsen die zonder hulp minder kans van slagen zouden hebben: van de 321 plaatsingen zijn er 94 gerealiseerd met behulp van loonkostensubsidie. Dat is 30% en we hebben dat percentage de afgelopen jaren zien stijgen.

We constateren ook dat werkzoekenden in de praktijk meer begeleiding nodig te hebben. De ‘verblijfsduur’ van werkzoekenden bij Afeer is de afgelopen jaren toegenomen, omdat zij een langere afstand tot de arbeidsmarkt hebben. Belemmeringen om aan de slag te kunnen in een reguliere baan zijn tegenwoordig vaak complex en meervoudig. Dat vereist intensieve begeleiding en zorgvuldige bemiddeling. Ook werkgevers hebben behoefte aan begeleiding en informatie. Afeer organiseerde om die reden in 2024 verschillende inspiratiesessies “culturele lenigheid” voor werkgevers die bereid zijn statushouders in dienst te nemen.

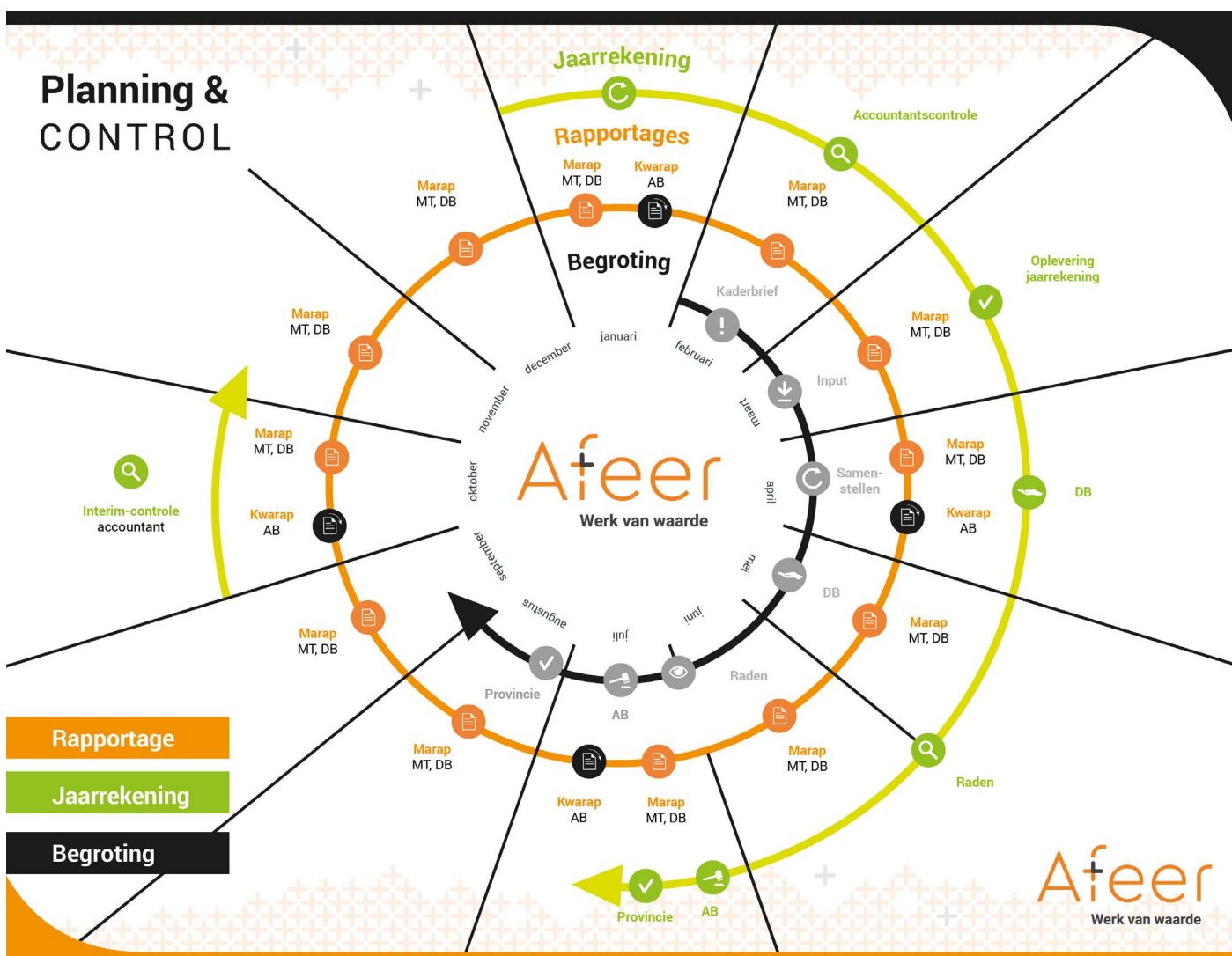
Financieel gezien heeft Afeer het jaar zeer fraai afgesloten met een positief bedrijfsresultaat van € 777k. Het goede resultaat is te danken aan een mooie gespreide orderportefeuille die in het jaar 2024 op vrijwel alle onderdelen boven onze prognoses hebben bijgedragen. Bijzondere vermelding verdient onze onderhoudsdienst, die dankzij de intensieve samenwerking met Acantus in 2024 een hele sterke groei heeft doorgemaakt. De onderhoudsdienst blijkt een uitgelezen werksoort waar werkzoekenden kennis kunnen maken met een grote diversiteit van werkzaamheden rondom bouw, techniek en onderhoud.

Afeer kijkt terug op een goed jaar en treedt het nieuwe jaar 2025 met vertrouwen tegemoet.

Johan van Dam
Algemeen Directeur

Afeer kent een Algemeen Bestuur en uit haar midden een Dagelijks Bestuur. Het Algemeen Bestuur wordt gevormd door vijf leden uit Oldambt, drie leden uit Pekela en twee leden uit Westerwolde. Het Dagelijks Bestuur wordt gevormd door één lid uit elk van deze gemeenten.

Gedurende het jaar 2024 vond achtmaal overleg plaats tussen het Dagelijks Bestuur en de directie. Overleg tussen het Algemeen Bestuur en de directie vond in elk kwartaal plaats. Er is een Planning & Control cyclus opgezet, waarin de verschillende overleggen tussen directie, Algemeen en Dagelijks Bestuur zijn opgenomen. In deze structuur is aansluiting gezocht bij de vergaderdata van de gemeenteraden en verplichte aanlevermomenten van verschillende stukken. Voorafgaand aan de vergaderingen van het Dagelijks Bestuur vindt ambtelijke afstemming plaats met de aangesloten gemeenten (zowel beleidsmatig als financieel).

De samenstelling van het management zag er aan het eind van het verslagjaar als volgt uit:

Management

Algemeen directeur	Dhr. J.J. van Dam
Manager Bedrijfsvoering	Dhr. O. Albeda

De bestuurssamenstelling was aan het einde van het verslagjaar als volgt:

Algemeen Bestuur

Voorzitter	Mw. G. Luth	wethouder Westerwolde
Plaatsvervanger	Dhr. G. Klein	wethouder Oldambt
Leden	Mw. C.-Y. Sikkema	burgemeester Oldambt
	Dhr. J. Nieboer	wethouder Oldambt
	Dhr. G. Engelkens	wethouder Oldambt
	Dhr. F.H. Wünker	wethouder Oldambt
	Mw. E. van Klaveren	wethouder Pekela
	Dhr. J. Kuin	burgemeester Pekela
	Dhr. R.H. Kuiper	wethouder Pekela
	Dhr. H. van der Goot	wethouder Westerwolde
Secretaris	Dhr. J.J. van Dam	algemeen directeur

Dagelijks Bestuur

Voorzitter	Mw. G. Luth	wethouder Westerwolde
Plaatsvervanger	Dhr. G. Klein	wethouder Oldambt
Lid	Mw. E. van Klaveren	wethouder Pekela
Secretaris	Dhr. J.J. van Dam	algemeen directeur

De Gemeenschappelijke Regeling (GR) Afeer is op 1 juli 2018 officieel gestart. Afeer is het sociaal ontwikkelbedrijf van de gemeenten Pekela, Oldambt en Westerwolde. Afeer heeft van de gemeenten een aantal taken gekregen, namelijk het zijn van uitvoerder van de Wsw en de Participatiewet, dit voor zover het gaat om de re-integratietask (artikel 7) en het nieuwe beschut werken (artikel 10b). Het startdocument “Met vereende kracht doorpakken / Werk in Uitvoering 2018 – 2023”, het Beleidsplan 2023 tot en met 2026, de Gemeenschappelijke Regeling Afeer (zoals laatstelijk vastgesteld per 1 januari 2020) en de vastgestelde begroting 2024 zijn voor het jaar 2024 de basis voor de werkzaamheden van Afeer.

Afeer werkt volgens een zestal leidende principes

Afeer wil het maximale uit inwoners halen en hen duurzaam laten participeren. Om succesvol te zijn werkt Afeer sinds de start volgens een zestal leidende principes. De focus ligt daarbij op het toeleiden van werkzoekenden naar een dienstverband bij een reguliere werkgever en duurzaam uit de uitkering. Als dat niet lukt of niet mocht lukken is het doel om mensen te (laten) ondersteunen naar zijn of haar behoefte. Afeer wil koploper zijn door een blijvende vernieuwende aanpak, we durven dan ook te experimenteren en wijken mogelijk af van het gebruikelijke om mensen naar regulier betaald werk te plaatsen. Daarbij is duurzame matching onze succesfactor Het duurzaam plaatsen van werkzoekende door verbinding van (toekomstige) vraag van werkgever met (toekomstig) aanbod van werkzoekende. We werken vraag-gestuurd De markt (werkgevers) is het vertrekpunt. Wij brengen alle expertises samen waar dit bijdraagt aan de duurzame uitstroom. Wij leveren een passende aanpak voor zowel werkzoekende als werkgever (maatwerk). Wij kijken integraal naar de behoefte van de werkzoekende.

Uitvoering in 2024

Gelet op bovengenoemde principes, is bij de start van Afeer een opdracht geformuleerd waaraan ook in het afgelopen jaar hard is gewerkt. In het kort gaat het daarbij om de volgende zaken.

- Afeer heeft ook in 2024 gewerkt aan het blijvend optimaliseren van vraag en aanbod op de arbeidsmarkt door werkzoekenden arbeidsfit te maken, passende en noodzakelijke opleidingen aan te bieden en te plaatsen in (kansrijke) beroepen. De dienstverlening van Afeer wordt daarbij afgestemd op de vraag uit de markt en hetgeen werkzoekenden nodig hebben voor een succesvolle en duurzame stap op de arbeidsmarkt. Daar waar de situatie erom vraagt, ontwikkelt Afeer innovatieve instrumenten en vormen van dienstverlening. Dat is in 2024 noodzakelijk geweest omdat Afeer nagenoeg alleen nog werkzoekenden met een lange(re) afstand tot de arbeidsmarkt in traject heeft.
- Afeer heeft hierbij nauw samengewerkt met o.a. diverse onderwijsinstellingen (ROC's), het UWV, de gemeenten, brancheverenigingen, regionale collega sociaal ontwikkelbedrijven, werkgevers(-organisaties) en de Arbeidsmarktregio Groningen (Werk in Zicht).
- Afeer stimuleert in haar contacten met bedrijven en overheden de inzet van het maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO) en social return on investment (SROI). Afeer kan hierbij een ontzorgende rol voor hen spelen.
- Belangrijk blijft de opdracht om aan alle sw-medewerkers en nieuw beschut werk medewerkers werkzaamheden aan te bieden die passen bij hun kwaliteiten en ontwikkelmogelijkheden. Daarbij wordt ook gekeken naar het rendement wat met deze werkzaamheden behaald kan worden.

- Sinds haar start werkt Afeer blijvend aan het vormgeven en inrichten van een wendbare organisatie die toegerust is op de toekomst. Het dienstverleningsproces wordt afgestemd op wat de markt vraagt en de werkzoekenden nodig hebben. Systemen worden daarop aangepast.
- Afeer werkt met een sluitende cyclus van monitoring en sturingsinformatie voor stakeholders. In 2024 is dit verder ontwikkeld en in lijn gebracht met wensen van de deelnemende gemeenten.

Afeer, het bedrijf

De organisatie van Afeer kent een drietal afdelingen: werkleerbedrijf, dienstverlening en bedrijfsvoering. De eerste twee genoemden zijn als het ware de productie- of lijnafdelingen van Afeer. Bedrijfsvoering is de afdeling die “het mogelijk moet maken”.

Met de bundeling van al onze vormen van relatiebeheer, het delen van expertise op branche-niveau en de adequate persoonlijke inzet van accountmanagement, wordt blijvend geïnvesteerd in het versterken van relaties met werkgevers en het onderwijs. Ook wordt nauw samengewerkt en afgestemd met de afdelingen Economische Zaken van de deelnemende gemeenten. Afeer is een bedrijf en presenteert zich ook als zodanig. We hebben namelijk geleerd en ervaren dat het voor bedrijven in de regio prettig is om ‘zaken te doen’ met andere bedrijven in de regio.

Met ondernemers binnen en buiten de regio zijn gesprekken gevoerd over SROI/MVO en de wijze waarop Afeer daar voor bedrijven invulling aan kan geven. In 2024 heeft Afeer hierop voortgebouwd om zo een nog sterkere positie te verwerven op het terrein van SROI/MVO zowel met eigen producten en diensten als in samenwerking met bedrijven uit de regio, maar ook als intermediair en kenniscentrum.

Afeer, afdeling Werkleerbedrijf

Het Werkleerbedrijf (van oudsher het bedrijfs onderdeel van de klassieke werkvoorziening) bestaat uit een tweetal onderdelen die primair ten dienste staan van het realiseren van de opdrachten uit de markt (‘werken’) en die infrastructuur bieden voor het ‘leren’. Dat zijn Maken & Diensten (met o.a. de afdelingen Stoffeerderij, Groen, Schoonmaken, Onderhoudsdienst en Handelsmagazijn) en Verpakken & Produceren (met de afdelingen Voedsel, Verpakken, Assemblage en Druk & Print). In deze onderdelen werken merendeels medewerkers met een sw-indicatie en de nieuw beschut werken medewerkers.

+ Blijvende aandacht voor professionalisering

Alle bedrijfs onderdelen van het Werkleerbedrijf hebben gewerkt aan een verdere professionalisering en daar waar mogelijk is het klantenbestand verder uitgebreid (marktbewerking). Daarbij zijn nieuwe, beter renderende, opdrachten geworven. Ondanks het dalende personeelsbestand (afname aantal sw-medewerkers) is met mechanisatie en procesoptimalisatie de productiviteit minimaal op peil gebleven en op onderdelen zelfs verhoogd. Hiermee krijgen medewerkers ook de gelegenheid om ervaring op te doen met modernere bedrijfsmiddelen en processen. Resultaat is dat we met (steeds) minder medewerkers toch een hoger netto toegevoegde waarde hebben behaald dan begroot.

+ Werkervaringsplaats

Het Werkleerbedrijf is ook het domein waar werkzoekenden in de gelegenheid worden gesteld om werkervaring op te doen bij de verschillende werksoorten. Hiervoor zijn trajecten ontwikkeld in kansrijke branches waarop werkzoekenden ingezet kunnen worden om ervaring op te doen en te ervaren waar hun interesses liggen. Na afronding van een carrousel periode worden werkzoekenden gericht naar cursussen en opleidingen geleid om hun kansen op de arbeidsmarkt te vergroten. In 2024 is een impuls gegeven aan het intensiveren van de onderlinge samenwerking tussen de afdelingen Werkleerbedrijf en Dienstverlening.

+ Onderhoudsdienst

Op 1 februari 2024 is een nieuwe afdeling bij Afeer gestart, namelijk de Onderhoudsdienst. Deze afdeling bestaat uit de voormalige afdeling Schilderen, de Aanpakkers van het Werklab Pekela en een aantal groenmedewerkers. Deze nieuwe afdeling kent een dertigtal medewerkers die werkzaamheden uitvoeren te behoeve van o.a. de deelnemende gemeenten, de SOOOG scholen en Woningstichting Acantus. Ook binnen deze afdeling doen werkzoekenden werkervaring op.

Afeer, afdeling Dienstverlening

Bij afdeling Dienstverlening maken we de match tussen het (toekomstige) aanbod en (toekomstige) vraag naar arbeid mogelijk. Dit doen we voor de in traject zijnde werkzoekenden maar ook voor de sw-medewerkers en de nieuw beschut werk medewerkers die gedetacheerd (kunnen) worden. Hierbij bieden we op een passende wijze ondersteuning en dienstverlening aan werkzoekenden, medewerkers (aanbodversterking) en werkgevers (werkgeversdienstverlening). Deze dienstverlening wordt blijvend onderhouden, ontwikkeld en afgestemd op zowel de behoeften van de werkzoekenden en medewerkers als de vragen en wensen vanuit de werkgevers.

+ Aanbod blijft nog steeds achter bij vraag

Ook in Oost-Groningen waren er in 2024 meer vacatures dan direct beschikbare en plaatsbare werkzoekenden, een historisch gezien unieke situatie. De instroom van nieuwe uitkeringsgerechtigden is sinds het laatste kwartaal sterk teruggelopen, uiteraard een prima ontwikkeling. Gevolg is wel dat Afeer nagenoeg alleen nog werkzoekenden in traject heeft die een lange(re) afstand hebben tot de arbeidsmarkt. Zij krijgen een langer en intensiever traject aangeboden. Desondanks is het beoogde plaatsingsresultaat dit jaar met veel inzet wel behaald. Vooral in de branches techniek, zorg en zakelijke dienstverlening blijft sprake van een continue en toenemende vraag naar personeel.

+ Passende dienstverlening

Het in 2023 gestarte nieuwe Team Ontwikkeling is ook in 2024 druk bezig geweest met de doorontwikkeling van onze dienstverlening aan werkzoekenden. Met deze nieuwe vormen van dienstverlening bieden we werkzoekenden met een langere afstand tot de arbeidsmarkt intensievere en langduriger vormen van ondersteuning, opleidingen en trajecten aan met als doel om ze uiteindelijk een plaats op de arbeidsmarkt te laten verkrijgen.

+ Ontwikkelpad inburgeraars

In januari 2024 zijn we bij Afeer gestart met het Ontwikkelpad in samenwerking met de gemeenten Oldambt, Pekela en Westerwolde. Met het ontwikkelpad geven we invulling aan het duale karakter van de nieuwe Wet Inburgering. Op het ontwikkelpad kunnen inburgeraars direct meewerken op de afdeling 'produceren en verpakken' van Afeer en komen op deze manier in aanraking met de Nederlandse taal en werkomgeving. Aanvullend op het ontwikkelpad zijn inburgeraars actief bij taalonderwijs.

+ Overbrugbaan

Een andere voorbeeld van vernieuwende dienstverlening is het project Overbrugbaan. Afeer heeft hiertoe het initiatief genomen en vervolgens met collega bedrijf Wedeka en de vijf Oost-Groningse gemeenten dit nader uitgewerkt. Met de Overbrugbaan wordt de periode van langdurige werkloosheid naar een regulier baan overbrugd. Gedurende een periode van maximaal 18 maanden ontvangt de werkzoekende een regulier dienstverband (onder de cao Aan de Slag), wordt werkfit gemaakt en krijgt passende ondersteuning aangeboden. Op deze wijze wordt de cv van de werkzoekende geactualiseerd en opnieuw opgebouwd. Aansluitend vindt een overgang plaats 'van werk naar werk' en dat is een uniek concept. Voor de bekostiging van deze nieuwe banen

is met succes een beroep gedaan op een NPG-bijdrage. In de herfst van 2024 zijn de eerste arbeidsovereenkomsten voor een Overbrugbaan getekend. waar nodig tijdig sturing te geven.

+ Werk- en ontwikkelvenement

StartFest is het grootste werk-en ontwikkelvenement van Noord Nederland en is een initiatief vanuit de arbeidsmarktregio Groningen. Op 27 juni 2024 was er een editie in Scheemda. Tijdens StarFest kunnen bezoekers in gesprek met aanwezige opleiders, maatschappelijke- en brancheorganisaties en werkgevers uit diverse sectoren. Ook worden diverse workshops aangeboden. Daarnaast kunnen ze hun talenten ontdekken en ter plekke werk maken van hun toekomst. Afeer was nauw betrokken bij de organisatie en uitvoering van deze editie. In de arbeidsmarktregio Groningen worden totaal 12 edities georganiseerd.

+ De match

Ook in het jaar 2024 is geïnvesteerd in het optimaliseren van een goede match tussen werkzoekenden en werkgevers (verbinding vraag en aanbod). Werkzoekenden worden bij aanmelding gesproken door de medewerkers van Afeer. Daarbij wordt gekeken in hoeverre ze “fit en gereed” voor de arbeidsmarkt zijn of dat hier nog aan gewerkt moet worden. We hebben hiervoor in- en externe carroussels opgezet, opleidingsfaciliteiten gerealiseerd, werkleertrajecten ingericht en ingekocht, scholingsmiddelen aangeschaft, etc. Daarnaast wordt er noodzakelijkerwijs meer aandacht besteed aan sociaal maatschappelijke problematiek van de werkzoekenden. Ervaring leert dat veel werkzoekenden de focus primair hebben op het beheersbaar krijgen van hun problematiek en minder op het verkrijgen van werk. Afeer heeft daarom nauwe contacten met gemeenten en instanties die hierbij een rol kunnen spelen. Met werkgevers worden gesprekken gevoerd voor een ‘zachte landing’ van de werkzoekende. Aanbod en inzet van job-coaching neemt daarmee toe.

Afeer, afdeling Bedrijfsvoering

De afdeling Bedrijfsvoering bestaat uit een aantal onderdelen die het proces van Afeer ‘mogelijk maken’. Daarbij gaat het o.a. om de afdelingen P&O, salarisadministratie, financiën, gebouwenbeheer, magazijn, applicatiebeheer, facilitair en receptie.

+ Gebouwenbeheer

Al bij de start van Afeer is de noodzaak onderkend om op termijn de huisvesting te verduurzamen en toekomstbestendig te maken. Eind 2019 is daarvoor in de vastgestelde kadernotitie ‘Huisvesting Afeer 2020 – 2035’ een schets gemaakt van de kaders waarbinnen Afeer haar huisvestingsplannen wil gaan realiseren. Inmiddels zijn huurcontracten van diverse locaties opgezegd, heeft de locatie aan de Mr. A.J. Romijnweg 17 te Winschoten een noodzakelijke upgrade gehad en is de vernieuwde locatie aan de Winschoter Hogebrug 1 te Blijham in gebruik genomen. Als gevolg hiervan is in 2024 besloten om definitief afscheid te nemen van het hoofdkantoor aan de Garst 6 te Winschoten en wel middels verkoop aan de gemeente Oldambt.

+ Aanpak ziekteverzuim

Het terugdringen van het verzuimpercentage is en blijft een belangrijk speerpunt voor Afeer, waarbij we blijven streven naar een structurele verlaging. Het beleid is erop gericht om verzuimbeheersing zoveel als mogelijk persoonlijk te maken. Daarbij staat contact (warme aandacht) met de medewerker die is uitgevallen of dreigt uit te vallen, centraal. Het is niet de werkgever die bepaalt of iemand wel of niet in staat is om te werken, dat bepaalt een daarvoor voldoende gekwalificeerd persoon die de juiste vragen kan en mag stellen. Niet iedere verzuimmelding is medisch van aard, dat betekent dat de bedrijfsarts niet altijd direct ingeschakeld moet worden. Als de medewerker dat wel wil, dan kan dat uiteraard wel. Het verzuimbeleid probeert een medewerker “in beweging” te houden die past bij zijn/haar situatie. Effect is dat het ziekteverzuimpercentage is gedaald van 18,4% in 2018 naar 14,3% in 2023 (exact evenveel als het landelijk gemiddelde).

Het gemiddelde verzuim in 2024 is uitgekomen op 15,6%, dat is hoger dan het voorgaande jaar. Met name het langer(e) verzuim is hoog als gevolg van ernstige ziektes bij een steeds ouder wordende doelgroep. Als we inzoomen kunnen we twee factoren onderscheiden die mee hebben gespeeld. Vanaf eind 2023 kampt de arbodienst van Afeer met personeelstekort. Hierdoor belden casemanagers van de arbodienst in veel gevallen niet meer op de 1e dag naar de medewerker. Ook hebben we tweemaal in korte tijd te maken gehad met wisseling van bedrijfsarts; goede overdracht van dossiers kwam daardoor in het geding en wachttijden namen toe. We zien bij Afeer al enige tijd dat het aantal medewerkers dat uitstroomt naar de WIA (na 2 jaar ziekte) toeneemt. Ook zien we dat de nieuwe doelgroepen meer en intensievere begeleiding nodig hebben.

+ Optimaliseren administratie en bedrijfsprocessen

Afeer werkt sinds een aantal jaren met een nieuw softwarepakket. Daarbij werd ook een traject gestart voor de inrichting van de administratie en optimalisering van de bedrijfsprocessen. Periodiek wordt nu beoordeeld of er aanleiding is om dit verder te verfijnen of aan te passen. De ontwikkelingen daarvoor worden nauwgezet gevolgd. Met een zelf ontwikkeld dashboard worden maandelijks de gerealiseerde resultaten ten opzichte van de begroting weergegeven. Hiermee worden de directie, het management en de teamleiders in staat gesteld om daar waar nodig tijdig sturing te geven.

+ Verduurzaming en energiebewust, niet vrijblijvend

De hele wereld staat voor een blijvende en uitdagende klimaatopgave. Als overheid gerelateerde organisatie heeft Afeer te maken met imperatief voorgeschreven wet-en regelgeving ten aanzien het – op termijn – klimaatneutraal maken van gebouwen en al het rijdend materieel. Dat betekent dat Afeer hiervoor passende maatregelen moet treffen om tijdig gereed te zijn.

Afeer houdt in haar ver- en nieuwbouw activiteiten rekening met het streven om te komen tot een verminderde CO₂-uitstoot. Daken zijn extra geïsoleerd, op nieuwbouw zijn zonnepanelen geplaatst en waar mogelijk wordt gas-loos verwarmd. Vele lampen zijn inmiddels vervangen door led-exemplaren met een lager verbruik.

Daar waar de transitie van gas naar stroom heeft plaatsgevonden zien we een aanmerkelijke stijging van het stroomverbruik. Deze stroom wordt betrokken van de markt en ook de prijs daarvan hebben we in de afgelopen tijd flink zien stijgen. Door de verschuiving van gas naar elektra zal deze kostenpost alleen maar stijgen in de toekomst. Afeer heeft daarom besloten om zelf stroom op te wekken en op te slaan. Daarvoor is een Energietransitie-plan opgesteld. Onderdeel daarvan is het aanleggen van een zonnepanelen-park op de locatie Winschoter Hogebrug te Blijham.

Afeer beschikt ten behoeve van de uitvoering van haar taken (met name de diensten) over een relatief groot wagenpark. De meeste auto's zijn voorzien van een dieselmotor. Per 2 augustus 2021 is de eerste periode van de Europese Richtlijn inzake bevordering van schone en energiezuinige wegvoertuigen (de Clean Vehicles Directive) in werking getreden. Doel van deze richtlijn is het verduurzamen van vervoer en transport en daarmee een betere markt creëren voor schone voertuigen. In Nederland is deze Richtlijn ingevoerd via de 'Regeling bevordering schone wegvoertuigen'. Op grond van deze Regeling is bepaald dat aanbestedende diensten bij de aankoop (of lease, huur of huurkoop) van nieuwe wegvoertuigen een bepaald minimumpercentage schone wegvoertuigen moeten inkopen. Deze Regeling is ook van toepassing op Afeer en heeft daardoor consequenties voor het wagenpark(-beheer). Concreet komt het erop neer dat voor 2030 een steeds groter percentage van het wagenpark geëlektrificeerd moet worden. Afeer is daarom gestart om het wagenpark te gaan elektrificeren. De eerste elektrisch aangedreven bedrijfsauto's zijn inmiddels in gebruik genomen en bij iedere vervangingsvraag wordt onderzocht of er een passende elektrische

Informeren van gemeenteraden

Op grond van artikel 16, 2e lid van de GR Afeer zendt het dagelijks bestuur de door het algemeen bestuur vastgestelde jaarrekening ter kennisname aan de raden van de deelnemende gemeenten. Met het aanbieden verantwoord Afeer zich financieel en beleidsmatig.

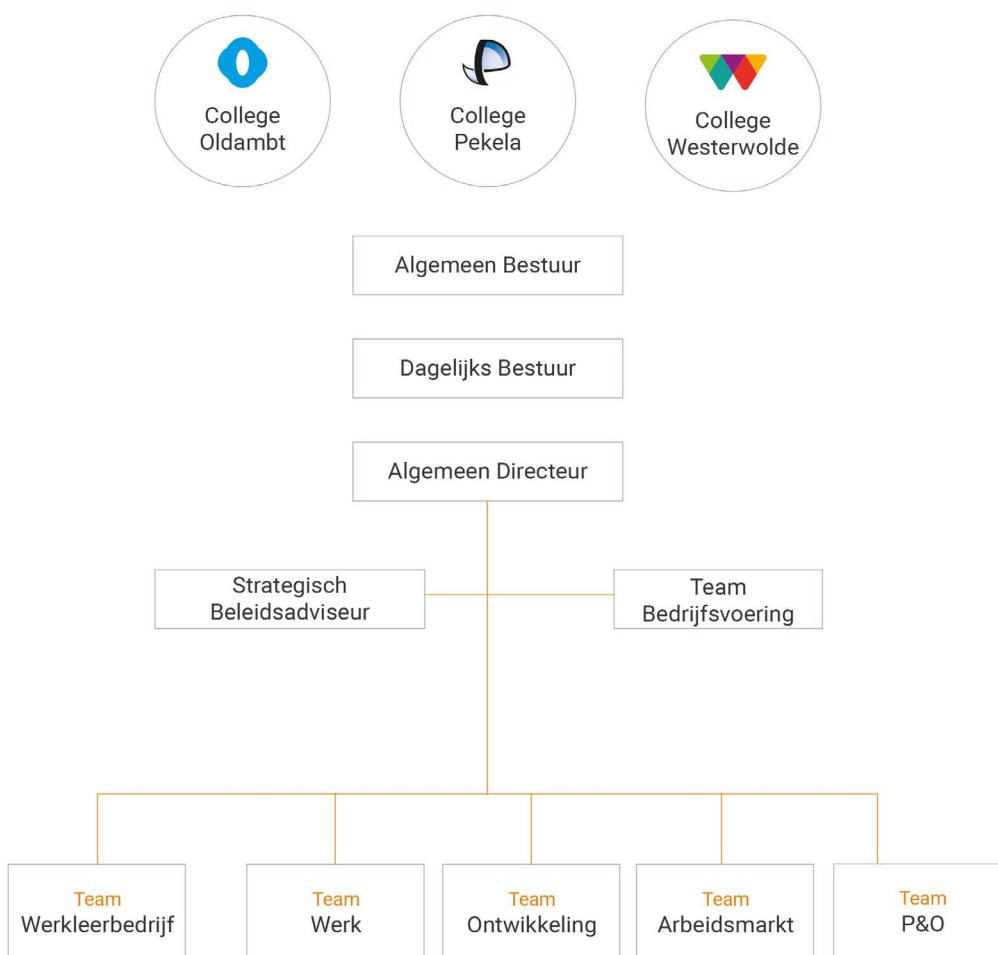
Daarnaast informeert Afeer periodiek de raden over de behaalde resultaten. Dit wordt gedaan door het uitbrengen van kwartaalrapportages. Hierin wordt melding gedaan van de resultaten van de re-integratieactiviteiten en ook wordt ingegaan op het behaalde financieel resultaat, dit alles met een tekstuele toelichting. Daarnaast wordt ingegaan op landelijke en regionale ontwikkelingen die ook van invloed kunnen zijn op de taken en werkzaamheden Afeer.

Organisatieschema

Afeer is ingedeeld in het Werkleerbedrijf, Dienstverlening, Bedrijfsvoering. Het Werkleerbedrijf beschikt over een infrastructuur die een beschutte werkplek biedt, evenals kansrijke werkleertrajecten voor werkzoekenden. Dienstverlening zet in op detachering, opleiding, begeleiding, toeleiden van werkzoekende naar de arbeidsmarkt en invulling van vacatures in kansrijke branches. Bedrijfsvoering zorgt voor ondersteuning voor het concern en de afdelingen.

Aan het begin van het jaar 2024 zag de bestuur-en organisatieopbouw er als volgt uit.

Organisatieschema

Ambities kunnen niet gerealiseerd worden zonder risico's te nemen. Risico's horen bij het proces van verandering en bij de dagelijkse bedrijfsvoering. In de paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing wordt de financiële positie van Afeer beschreven en de risico's die horen bij het beleid van Afeer en waarop wordt gestuurd.

+ Weerstandsvermogen

Afeer vormt in principe geen eigen weerstandsvermogen. Het weerstandsvermogen voor Afeer wordt gevormd door het weerstandsvermogen van de afzonderlijke aan de gemeenschappelijke regeling deelnemende gemeenten. Het Algemeen Bestuur heeft de mogelijkheid om behaalde positieve resultaten geheel of ten dele te bestemmen voor de algemene reserve.

Het eigen vermogen inclusief het resultaat van het verslagjaar 2024 bedraagt € 1.572.000 voor Afeer. De solvabiliteit (het eigen vermogen in relatie tot het totale vermogen) bedraagt daarmee op 31 december 2024 12,9% positief. Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin Afeer in staat is aan de financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger dit percentage, hoe gunstiger dit is voor de financiële weerbaarheid.

+ Bestemmingsreserves

Van het resultaat uit 2022 zijn twee bestemmingsreserves gevormd namelijk de bestemmingsreserve Energietransitie en de bestemmingsreserve Innovatie.

De bestemmingsreserve Energietransitie wordt gebruikt ter dekking van toekomstige kapitaallasten van investeringen in verduurzaming. In 2024 is deze investering nog niet in gebruik genomen derhalve is de hoogte van deze reserve niet gewijzigd. De hoogte van de reserve is op 31 december 2024 € 477.000.

De bestemmingsreserve Innovatie wordt gebruikt ter dekking van diverse organisatieontwikkelingen. In 2024 is nog geen gebruik gemaakt van deze reserve ter dekking van kosten. De hoogte van de reserve is op 31 december 2024 € 255.000.

+ Voorziening dubieuze debiteuren

Als een vordering op een debiteur niet meer volwaardig is, kan deze worden afgewaardeerd. Om het risico van non-betaling af te dekken, heeft Afeer een voorziening opgenomen voor dubieuze debiteuren. Periodiek wordt de noodzakelijke omvang van de voorziening voor dubieuze debiteuren bepaald. Dit gebeurt in ieder geval bij het opstellen van de jaarrekening. De voorziening voor dubieuze debiteuren wordt bepaald door de individuele debiteuren te controleren en te bepalen bij welke debiteuren het risico bestaat dat bedragen niet meer invorderbaar zijn, de zogenoemde statische methode. De voorziening dubieuze debiteuren is over het jaar 2024 bijgesteld en bedraagt per 31 december € 145.000. De voorziening dubieuze debiteuren wordt op de balans in mindering gebracht op de post vorderingen (zie Toelichting op de balans, uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar).

+ Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Voor het vermelden van de verplichting in het overzicht worden contracten met een waarde boven de €50.000 opgenomen in de Niet uit de balans blijkende verplichtingen.

Een overzicht van de bedragen van de verplichtingen van vakantietoelagen en verlof is opgenomen in de toelichting op de balans onder de post Niet uit de balans blijkende verplichtingen.

De verplichtingen inzake opgebouwde vakantietoelagen en verlof worden niet in de balans tot uitdrukking gebracht, omdat dit op grond van de regelgeving in het Besluit begroting en

verantwoording (BBV 2004) niet is toegestaan. Er is vanaf 2024 voor gekozen om onderscheid in het soort verlof inzichtelijk te maken. Het voornaamste doel is het verlofsparen vanuit de CAO SW inzichtelijk maken.

In de CAO SW en CAO SGO is een regeling opgenomen om vervroegd uit te treden. Medewerkers kunnen dan maximaal 2 jaar voor de AOW leeftijd eerder stoppen met werken en krijgen dan een vast bedrag per maand uitgekeerd. De verplichting die Afeer hiermee krijgt richting de medewerkers is ook vermeld in de niet uit de balans blijkende verplichting. Daarnaast is het risico zeer laag omdat de loonkosten die Afeer heeft volledig worden begroot voor de looptijd en de medewerkers die gebruik maken van de RVU tellen mee voor de SW subsidie die de gemeenten krijgen vanuit het Rijk.

De resterende contractduur van de diverse gebouwen die worden gehuurd, bedraagt voor alle panden 12 maanden. De hieraan verbonden huurverplichting voor 2025 is € 77.000.

Afeer gaat steeds meer werken met leaseauto's. Op dit moment zijn er zeer weinig leaseauto's in gebruik waardoor het ver onder de verplichtingen grens blijft. De komende jaren zal dit ook toegevoegd worden.

+ Rente- en kredietrisico's

Het beleid en doelstellingen inzake het beschermen van Afeer tegen ongewenste financiële risico's staan beschreven in het Treasurystatuut van Afeer. Hierin is vastgelegd dat de invloed van veranderingen en rentetarieven op de resultaten van Afeer zoveel mogelijk wordt beperkt en dat ingezet wordt op het minimaliseren van de rentekosten en het optimaliseren van de rentebaten. Uitzetting van gelden uit hoofde van treasury vindt uitsluitend plaats bij Nederlandse overheden en andere publiekrechtelijke lichamen met een solvabiliteitsrisico van 0% en financiële instellingen die voldoen aan de normen gesteld in de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido). Het Treasurystatuut voor Afeer is vastgesteld in de vergadering van het Algemeen Bestuur van 11 oktober 2018.

+ Overige risico's

Afeer doet een beroep op het 'vrijstellingsartikel' in de Wet op de Vpb (op grond van het zogenoemde '90%-criterium'). Jaarlijks moet aan de voorwaarden voor toepassing voor de vrijstelling worden getoetst.

In de jaarrekening is uitgegaan van voortzetting van de vrijstelling en daardoor is er geen schuldpositie Vpb opgenomen.

Per 1 juli 2018 heeft de Gemeenschappelijke Regeling een wijziging ondergaan. Naast het uitvoeren van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw), worden (wettelijke) taken van de Participatiewet uitgevoerd voor de deelnemende gemeenten hetgeen tot heffing kan leiden van omzetbelasting door de belastingdienst. Afeer heeft het standpunt aan de belastingdienst voorgelegd dat de financiering van de activiteiten (de bijdrage van de deelnemende gemeenten ter dekking van het exploitatietekort) geen prestaties in de zin van de belasting toegevoegde waarde (btw) zijn. Op 10 juli 2018 heeft de belastingdienst dit standpunt bevestigd.

Door de invoering van de Participatiewet per 1 januari 2015 is de Wet op de sociale werkvoorziening afgesloten voor nieuwe instroom. Sw-werknemers met een dienstbetrekking houden hun wettelijke rechten en plichten. Het aantal sw-medewerkers loopt terug als gevolg van natuurlijk verloop, wat resulteert in lagere loonkosten sw en in het risico van een lagere verdien capaciteit van de organisatie.

De wetgeving in relatie tot privacy is veranderd. De Autoriteit Persoonsgegevens (AP) had al regels vastgelegd in de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp), maar sinds 25 mei 2018 geldt de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG). Vanaf die datum geldt dezelfde privacywetgeving in de hele Europese Unie (EU). Afeer werkt met een kwetsbare doelgroep, waardoor het beschermen van persoonsgegevens extreem belangrijk is. Afeer heeft technische

en organisatorische maatregelen genomen om risico's te beperken. Naast het risico op boetes als gevolg van datalekken, is er het risico van imagoschade.

Afeer maakt gebruik van onderaannemers, waardoor Afeer op grond van de wet ketenaansprakelijkheid (WKA) aansprakelijk kan worden gesteld voor te betalen sociale premies en belastingen van gefailleerde onderaannemers. Het risico wordt beperkt door het gebruik van een geblokkeerde bankrekening, de zogenaamde G-rekening. Een mogelijke schadepost is gezien het sterk wisselende orderpakket niet kwantificeerbaar.

Bij het voorgaande dient te worden bedacht, dat voor eventuele toekomstige tegenvallers en bij liquidatie van Afeer de aangesloten gemeenten indien nodig dienen bij te dragen, conform de Gemeenschappelijke Regeling.

+ Financiële kengetallen

Verloop van de kengetallen	Boekjaar 2023	Boekjaar 2024	Begroting 2025
Netto schuldquote	82%	80%	97%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	82%	80%	97%
Solvabiliteitsratio	8%	13%	7%
Structurele exploitatieruimte	-290%	-289%	-321%
Grondexploitatie	nvt	nvt	nvt
Belastingcapaciteit	nvt	nvt	nvt

+ Toelichting kengetallen

Deze cijfers geven een globaal inzicht in de verwachte en gerealiseerde financiële ontwikkelingen. Bij de beoordeling van de financiële ratio's dient de verbondenheid met de deelnemende gemeenten in acht te worden genomen.

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van Afeer ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft dus een indicatie van de mate waarin de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie drukken. Een laag percentage is gunstig. De VNG adviseert om 130% als maximumnorm te hanteren en daarboven de schuld af te bouwen. Ten opzichte van 2023 zien we een gelijkblijvende netto schuldquote. We zitten nog ruim onder de maximumnorm en de verwachting is dat de komende jaren ook geen nieuwe grote leningen worden aangetrokken.

De netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen: omdat bij leningen onzekerheid kan bestaan of ze allemaal worden terugbetaald, wordt dit kengetal zowel berekend inclusief als exclusief de doorgeleende gelden. Zo wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is en wat dit betekent voor de schuldenlast. Hoe lager deze percentages, hoe beter. Afeer verstrekt zelf geen leningen derhalve is dit percentage gelijk aan de netto schuldquote.

De solvabiliteit geeft inzicht in de mate waarin Afeer in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger dit percentage, hoe gunstiger dit is voor de financiële weerbaarheid van Afeer.

De structurele exploitatieruimte helpt mee om te beoordelen welke structurele ruimte Afeer heeft om de eigen lasten te dragen of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Wanneer dit cijfer negatief is, betekent het dat er onvoldoende ruimte is om de lasten te blijven dragen en is er een gemeentelijke bijdrage nodig.

De paragraaf bedrijfsvoering geeft inzicht in de stand van zaken en de beleidsvoornemens rond de bedrijfsvoering van Afeer. Met bedrijfsvoering worden de bedrijfsprocessen bedoeld die nodig zijn om de beleidsdoelstellingen te realiseren. Het betreft beleidsmatige (primaire) processen, ondersteunende (secundaire) processen en de sturing en beheersing ervan.

Organisatiestructuur

De organisatie van Afeer wordt gevormd door een aantal teams en de afdeling bedrijfsvoering. In de teams zijn de werkplekken voor beschut binnen en buiten opgenomen alsmede de teams die zorg draagt voor screening, ontwikkeling en plaatsing van werkzoekenden. De teams geven uitvoering aan de opdracht die Afeer van de gemeenten hebben gekregen.

Daarnaast kent Afeer de afdeling bedrijfsvoering. Hierin zijn alle activiteiten opgenomen die het functioneren van de organisatie mogelijk maken. Meer in het bijzonder gaat het daarbij om P&O, financiën, informatiemanagement, communicatie, facilitaire dienst en dergelijke.

Financiële administratie

De financiële administratie draagt zorg voor een juiste registratie en verantwoording van alle financiële stromen van Afeer. Daarbij wordt gebruikt van 1 geïntegreerd systeem. Evenals in voorgaande jaren is ook in het verslagjaar hard gewerkt aan het optimaliseren van dat systeem. Onder andere zal hierdoor in 2024 ook realtime inzicht komen in de waarde van voorraden.

Met ingang van 2023 is het BBV (besluit begroting en verantwoording) gewijzigd. Tot 2023 gaf de accountant bij de jaarrekening een verklaring over zowel de getrouwheid (juistheid en volledigheid) van de geboekte baten, lasten en balansmutaties, als over de rechtmatigheid. Met ingang van 2023 vervalt dat laatste. De verantwoordelijkheid voor de rechtmatigheidsverantwoording komt bij het Dagelijks Bestuur te liggen.

Concreet betekent dit dat het dagelijks bestuur verklaart dat er rechtmatig is gewerkt. Deze verklaring, alsmede een toelichting is in deze jaarrekening opgenomen.

2024 was het tweede jaar voor de rechtmatigheidsverantwoording wat nog heeft geleid tot een aantal wijzigingen en verduidelijkingen vanuit het BBV. Daarmee heeft Afeer ook nog een aantal van haar verordeningen en controleprotocollen moeten aanpassen. Initieel bij de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording 2023 is in de financiële verordening de verantwoordingsgrens op 1%gezet. In 2024 is dit percentage verhoogd naar 2% dat geaccepteerd wordt als onrechtmatigheden. Zoals uit de rechtmatigheidsverantwoording blijkt is dit ruimschoots gelukt.

P&O-beleid

Al een aantal jaren is het verlagen van het verzuim bij Afeer een belangrijk speerpunt. Door een gerichte en integrale aanpak slagen we daar steeds beter in. Er is een intensieve samenwerking tussen leidinggevend, P&O en de gecontracteerde arbodienst waarbij een duidelijke taak- en verantwoordelijkheid verdeling is. Uitgangspunt van alle betrokkenen is demedicaliseren, respect voor de medewerker en alles in het werk stellen om een medewerker weer snel aan het werk te hebben. Werken is gezond en dat staat voorop. Alleen als het écht niet kan is verzuim een optie. Met een voortschrijdend percentage van iets boven de 15,6% over het jaar 2024 kijkt Afeer terug op een succesvol jaar ten aanzien van het beheersen van het verzuim.

Niet alleen werkzoekenden doorlopen ontwikkeltrajecten binnen Afeer, ook eigen medewerkers en leidinggevenden. Er worden diverse trajecten en leergangen aangeboden en gevolgd.

Sinds een aantal jaren bestaat voor medewerkers met een SW-indicatie de mogelijkheid van vervroegde uittreding (RVU). Met behoud van een deel van het salaris kan een medewerker, afhankelijk van een aantal voorwaarden, maximaal twee jaar eerder met pensioen. Van deze regeling wordt door veel mensen gebruik gemaakt en dit voldoet duidelijk aan een behoefte. De regeling bestaat voornamelijk tot 2025. Er is in 2024 nog niet bekend geworden of de RVU regeling wordt verlengd.

Kwaliteit, Arbo en Milieu

Afeer hecht sterk aan het kwaliteitcertificaat FSSC 22000. Ook in 2024 is daarvoor een audit uitgevoerd, waarvoor Afeer zonder noemenswaardige opmerkingen voor is geslaagd. Daarnaast werden in 2024 RI&E's consequent uit- en bijgewerkt. Steeds meer en nadrukkelijker krijgt ook sociale veiligheid een prominente plek. In het eerste kwartaal van 2024 is een interactief programma uitgevoerd met acteurs om op levende wijze de thema's rond 'sociaal veilige werkomgeving' onder de aandacht te brengen.

Vastgoed

Het huisvestingsprogramma (2019 – 2024) is eind 2023 afgerond met de feestelijke opening van de nieuwbouw aan de Winschoter Hogebrug in Blijham. Afeer ging in die jaren van 5 locaties naar 2 (centrale) locaties. Bovendien zijn de panden gerenoveerd, gemoderniseerd en zijn passende werkplekken en trainingruimtes gerealiseerd voor de (nieuwe) taken die Afeer sinds haar oprichting in 2018 erbij heeft gekregen. Er was nog 1 openstaand punt: de vervreemding van het pand aan de Garst 6 in Winschoten, dat sinds januari 2024 niet meer in gebruik was. Op 15 augustus 2024 was de officiële overdracht van het pand aan de nieuwe eigenaar: gemeente Oldambt.

Vanuit oogpunt van verduurzaming is in 2024 een start gemaakt om het plaatsen van een groot aantal zonnepanelen te realiseren op zowel het dak van de locatie Romijnweg en op het achterterrein van de Hogebrug. Ook is een aanvang gemaakt voor het plaatsen van in totaal 20 laadpalen op de locaties Romijnweg, Hogebrug en Vlagtwedde. De daadwerkelijke realisatie zal in 2025 plaatsvinden. In de loop van het jaar 2024 is het terrein aan de Hogebrug verder opgeknapt – na plaatsing van de panelen – en zijn extra parkeerplekken gerealiseerd.

Communicatie

Als sociaal ontwikkelbedrijf staat Afeer midden in de samenleving en heeft contacten met gemeenten, organisaties, bedrijven en particulieren. We vinden het dan ook belangrijk aan de buitenwereld te laten zien wie we zijn, wat we doen en welke waarde wij kunnen toevoegen.

Extern communiceren wij via social media zoals LinkedIn, Facebook en Instagram, persberichten en/of artikelen in de lokale en regionale media. Op onze website vertellen werkzoekenden, werkgevers en opdrachtgevers het verhaal van Afeer. Hun verhalen illustreren wat Afeer kan doen om de werkzoekende aan een betaalde baan te helpen en welke diensten en productiemiddelen Afeer kan inzetten om de werkgever en de opdrachtgever te ontzorgen. Een etalage kortom, met bijdragen van diverse stemmen die vanuit verschillende achtergronden, invalshoeken en belangen, samen het complete verhaal van Afeer vertellen. Daarbij hebben we gekozen voor een niet-statische opzet. Door voortdurend nieuwe verhalen te plaatsen, geeft de website een realistisch beeld van de dynamiek van ons bedrijf. Met name via LinkedIn worden deze verhalen gedeeld met onze volgers.

ICT en Informatiebeleid

De automatisering van de infrastructuur was uitbesteed aan GRD BV een dochteronderneming van GRID NV. In 2024 is de ontvlechting met de GRD BV afgerond en heeft Afeer een aantal nieuwe partners gevonden voor de automatisering en de infrastructuur. Iedereen binnen Afeer werkt inmiddels in de Cloud.

Begin 2024 is onderzocht wat de mogelijkheden waren voor het beëindigen van de samenwerking, dit heeft medio 2024 geleid tot het besluit en de uitvoering van de definitieve ontvlechting met GRD BV. Eind 2024 waren alle medewerkers over naar het nieuwe netwerk en hebben de werkplekken een update gekregen.

Ook is er nauwe afstemming op het gebied van informatiebeveiliging, zodat Afeer goed kan inschatten of de beveiligingsrisico's rond de infrastructuur voldoende geborgd zijn. Over het jaar 2024 zijn geen bijzonderheden te noemen.

Fraude

Fraude, frauderisico's, preventie en bescherming van integriteit staan op de agenda bij Afeer. Er is een actueel integriteitsbeleid, een klokkenluidersregeling en in de processen is waar mogelijk functiescheiding ingebouwd.

Er wordt continu gewerkt aan bewustwording en aandacht voor de risico's en preventiemaatregelen, waarbij houding, gedrag en cultuur ook nadrukkelijk aan de orde komen.

Op basis van interne analyse hebben we risico's gedefinieerd en beheersmaatregelen ingericht om deze risico's te mitigeren. Het betreft bijvoorbeeld risico's ten aanzien van:

- Onrechtmatige/frauduleuze betalingen aan klanten, leveranciers, personeel
- Corruptie risico in zakelijke relaties
- Onrechtmatige / frauduleuze declaraties
- Onttrekken van activa aan de organisatie
- Misbruik van bedrijfsmiddelen en/of bedrijfsgegevens

We hebben en/of werken aan de volgende beheersingsmaatregelen om risico's zoals hiervoor benoemd te voorkomen, dan wel tijdig te ontdekken:

- Selectief aannamebeleid, opvragen van een VOG en het laten ondertekenen van een integriteitsverklaring
- Voorbeeldfunctie vanuit de leiding
- Functiescheiding in het accorderen van facturen, declaraties en het betalingsverkeer
- Toegangsbeveiliging en rechtenbeheer in de geautomatiseerde gegevensverwerking

Er hebben zich in 2024 geen fraudegevallen voorgedaan. In de bijlage inzake rechtmatigheid wordt het criterium conform de BBV-regelgeving gerapporteerd.

Rechtmatigheid

In de bijlage Rechtmatigheidsverantwoording van deze jaarrekening is de verklaring opgenomen conform de Kadernota rechtmatigheid 2024 van de commissie BBV. In dit onderdeel van de paragraaf bedrijfsvoering gaan we in op de bevindingen en welke acties ondernomen worden om de afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

+ Verantwoordelijkheid van het Dagelijks bestuur van Afeer

Het dagelijks bestuur geeft aan in hoeverre de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, en ook de balansmutaties, rechtmatig tot stand zijn gekomen. Dit houdt in dat deze in overeenstemming zijn met de bepalingen vermeld in de begroting 2024 van het betreffende jaar en in het normenkader. De begroting 2024 is vastgesteld door het algemeen bestuur op dd 10 juli 2023. Het normenkader is vastgesteld door het algemeen bestuur op dd 6 maart 2025.

+ Verantwoordingsgrens

In het algemeen bestuur van 10 juli 2023 is in art. 18 lid 2 van de financiële verordening een verantwoordingsgrens van 2% voor de rechtmatigheid vastgesteld. In deze paragraaf van de jaarrekening wordt een toelichting gegeven op de oorzaken van de eventueel geconstateerde afwijkingen. Voor 2024 betreft dit een verantwoordingsgrens van € 783.340.

In één oogopslag:

Monitor rechtmatigheidsverantwoording

A.	Begrotingscriterium	
	<u>overschrijding</u> exploitatiebudgetten	0
	<u>overschrijding</u> investeringsbudgetten	160.800
	<u>niet</u> geautoriseerde mutatiereserves	0
B.	<u>Voorwaardencriterium</u>	
	<u>afwijking</u> EU aanbestedingsregels	118.560
C.	Misbruik en <u>ongeigenlijk</u> gebruik criterium	0
	<u>misbruik</u> eigen medewerkers	0
D.	Totaal rechtmatigheidsfouten = A + B = C	279.360
E.	Verantwoordingsgrens 2% van 39.167.000	783.340
F.	Toets rechtmatigheidsfouten aan verantwoordingsgrens	-503.980

Geconstateerde afwijkingen worden onderstaand toegelicht

Rechtmatigheidsverantwoording 2024

Het dagelijks bestuur is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten en ook de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde verantwoordingsgrens van 2% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves.

+ Toelichting op de afwijkingen

In 2024 zijn bij 2 processen, binnen de verantwoordingsgrens van 2% vallende rechtmatigheidsfouten en/of -onduidelijkheden (naar de definitie vanuit het BBV) geconstateerd:

1. Voorwaarden criterium, aanbesteden €118.560 ;
2. Begrotingscriterium, rekening resultaat €160.800.

Deze constatering worden hieronder toegelicht.

1. Proces Aanbesteden

In het proces Aanbesteden is voor € 118.560 geconstateerd, het betreffen twee dossiers, één omtrent inhuur van tijdelijk personeel en één omtrent transportdiensten.

- De bestedingen in 2024 aan een detacheringsbureau zijn onrechtmatig omdat dit niet voldoet aan de EU aanbestedingsregels. Over 4 jaar gezien worden deze regels overschreden. Voor 2024 is gekozen om de inhuur door te zetten om de continuïteit in de bedrijfsvoering te waarborgen. Onrechtmatigheid € 105.110,-
- Het ontbreken van het formaliseren van een tijdelijke verleningen van het lopende contract met de transporteur heeft geleid tot onrechtmatigheid op de bestedingen in de laatste twee maanden van 2024 voor een bedrag van € 13.449,-

Verbeterpunten:

In 2024 is de Europese aanbesteding "inhuur flexibele schil sociaal domein" gepubliceerd zodat toekomstige inhuur wel conform het eigen inkoop- en aanbestedingsbeleid is.

Waar mogelijk zal er Europees aanbesteed worden indien dat proportioneel is. Het periodiek blijven monitoren van de bestedingen is een aandachtspunt. Door de diversiteit van Afeer zal de onrechtmatigheid op inkopen nooit nul worden. Echter gezien de beperkte omvang van de onrechtmatigheid in deze rekening kan worden geconstateerd dat het proces adequaat is ingericht en de werking evenzo functioneert.

2. Begrotingscriterium, rekening resultaat

Afeer prognosticeert bij het opmaken van de begroting een nul resultaat (zero based begroten). Iedere afwijking daarvan dient te worden vermeld in onderhavige notitie. Daar de 2% niet wordt overschreden zal dit verder geen consequenties hebben. Op individuele posten binnen de begroting kan sprake zijn van begrotingsonrechtmatigheid. Op één individuele post binnen de begroting is een afwijking zichtbaar. Het betreft de overschrijding van de investeringsruimte. Het betreft het activeren van een aantal posten welke geprognosticeerd waren als exploitatielast. Dit heeft er toe geleid dat de investeringsruimte niet voldoende bleek. Onrechtmatigheid van de begrote investeringsruimte € 160.800.

Verbeterpunt: geen.

Overige bevindingen

Afeer heeft een controleplan vastgesteld waarin de rechtmatigheidscriteria zijn opgenomen waarvan de processen periodiek gecontroleerd worden. Uit deze controles zijn weinig tot geen bevindingen geconstateerd die noemenswaardig zijn of leiden tot aanpassingen in het proces.

Ten aanzien van onderstaande processen wordt opgemerkt dat deze nadere aandacht behoeven:

- Binnen het criterium Misbruik en oneigenlijk gebruik valt het proces opbrengsten. Hierbinnen is wederom geconstateerd dat niet altijd de getekende offertes in de systemen terug te vinden zijn, ondanks dat dit wel zo is afgesproken. Er is geen sprake van afwijking van de regelgeving maar veeleer van afwijken van de gemaakte werkafspraken.

Verbeterpunt:

De werkafspraken zijn aangescherpt om nog betere controle te kunnen uitoefenen ten einde de volledigheid in het systeem te waarborgen.

Paragraaf

ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN (inclusief investeringen)

In deze paragraaf wordt weergegeven hoe het beleid van Afeer ten aanzien van het groot onderhoud van kapitaalgoederen in het jaar 2024 tot uitvoering is gebracht en welke middelen hiervoor zijn aangewend. Omdat de noodzaak om in activa te investeren hoofdzakelijk wordt bepaald door de eisen die de markt aan Afeer stelt, wordt volstaan om per soort activa aan te geven tot welk bedrag er maximaal geïnvesteerd mag worden.

Voor het jaar 2024 was er een totale investeringsruimte van € 550.000 in de begroting opgenomen. Via een begrotingswijziging is hier voor de energietransitie € 477.000 investeringsruimte aan toegevoegd.

Verschuivingen binnen de investeringsbegroting zijn toegestaan, mits het totale begrote bedrag niet wordt overschreden en mits de afschrijvingstermijn van het aan te schaffen actief niet korter is dan die van de begrote soort activa. Dit geldt niet voor de investeringsruimte van de energietransitie aangezien hier een bestemmingsreserve aan gekoppeld is ter dekking van de kapitaallasten.

Het Investeringsoverzicht 2024 laat zien voor welke bedragen in het boekjaar 2024 in de diverse categorieën is geïnvesteerd en de afschrijvingstermijnen die voor deze categorieën gelden.

Investeringsoverzicht 2024

(x € 1.000)

Soort activa	Levensduur in jaren	Ten laste van budget < 2024	Ten laste van budget 2024 (incl. aanvragen)	Totaal 2024
Voorzieningen aan terreinen	20	987		987
Gebouwen	20 tot 40	485	215	700
Installaties	10 tot 20	239	325	564
Machines	3 tot 10		70	70
Inventarissen	5 tot 10	111	106	217
Automatisering	3 tot 5	52	242	294
Vervoermiddelen	5 tot 10	94		94
Totaal		1.968	958	2.926

Ten laste van energietransitie	247
Restant investeringsruimte energietransitie	230

Ten laste van investeringsruimte 2024	711
Totale overschrijding investeringsruimte 2024	161

In 2024 is de investeringsruimte overschreden met totaal € 160.800. Dit is opgenomen als onrechtmatigheid en de toelichting hierop staat in de paragraaf Bedrijfsvoering.

De activeringsgrens over het jaar 2024 bedraagt € 10.000. Alle lasten met een lager bedrag zijn niet ten laste van de investeringsruimte gegaan. Deze zijn direct in de lasten opgenomen van het lopende boekjaar.

Onderhoud kapitaalgoederen

Afeer heeft in 2024 een meerjaren onderhoudsplan voor de kapitaalgoederen opgesteld. Als gevolg hiervan is in 2024 een voorziening groot onderhoud gevormd om de kosten te egaliseren en ten behoeve van de instandhouding van de kapitaalgoederen. Omdat voorheen geen meerjaren onderhoudsplan aanwezig was houdt deze nieuwe werkwijze een stelselwijziging in. Dit zal in de grondslagen van de balans en staat van baten en lasten nader toegelicht worden.

Het onderhoud aan materieel en gebouwen wordt beheerd door de technische dienst (td) van Afeer. Uitvoering geschiedt deels door eigen medewerkers en deels door externe bedrijven of specialisten.

Voor registratie en herkenning van productiemiddelen wordt een middelen beheerssysteem gehanteerd. Middels dit systeem worden onder meer onderhoudsfrequenties, wettelijke keuringen, inspecties en machinegegevens geregistreerd.

FINANCIERING

Op grond van de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido) is Afeer verplicht om in de jaarrekening een financieringsparagraaf op te nemen, waarin verantwoording over het treasurybeleid wordt afgelegd.

In de paragraaf financiering dient een opgave te worden opgenomen van:

- 1 - Het begrotingstotaal (omvang van de begroting) bij aanvang van 2024;
- 2 - De kasgeldlimiet bij aanvang van 2024;
- 3 - De gemiddelde netto vlottende schuld in elk van de kalenderkwartalen van 2024;
- 4 - De renterisiconorm bij aanvang van 2024;
- 5 - Het renterisico op de vaste schuld over vier jaren.

Kasgeldlimiet

Afeer mag zijn activiteiten niet onbeperkt met kort geld financieren. In de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido) is hiervoor de kasgeldlimiet opgenomen, waarmee een maximum wordt gesteld aan de netto vlottende schuld, ofwel de netto kortlopende schuld.

De kasgeldlimiet wordt berekend door een in de Uitvoeringsregeling Financiering decentrale overheden (Ufdo) vastgesteld percentage van de totale bedrijfslasten van Afeer te nemen. Voor een gemeenschappelijke regeling is dit 8,2%. Conform de begroting 2024 bedraagt het begrotingstotaal (ofwel de totale bedrijfslasten) € 39.127 (x € 1.000).

De netto vlottende schuld per kwartaal is het gemiddelde van de standen van deze schuld op de eerste dag van iedere maand in het desbetreffende kwartaal.

In het volgende overzicht wordt de werkelijke omvang van de kasgeldlimiet getoetst aan de wettelijke norm, overeenkomstig de Wet fido.

(x € 1.000)

Omschrijving	Bedragen per kwartaal			
	1e kw	2e kw	3e kw	4e kw
Omvang van de begroting per 1 januari	39.127	39.127	39.127	39.127
1 Toegestane kasgeldlimiet				
- in procenten van de grondslag	8,20%	8,20%	8,20%	8,20%
- in een bedrag	3.208	3.208	3.208	3.208
2 Omvang vlottende korte schuld				
Opgenomen gelden korter dan 1 jaar	1000	1000	1000	0
Schuld in rekening-courant	0	0	0	0
Gestorte gelden door derden korter dan 1 jaar	0	0	0	0
Overige geldleningen niet zijnde vaste schuld	0	0	0	0
3 Vlottende middelen				
Contante gelden in kas	4	4	4	4
Tegoeden in rekening-courant	256	128	188	256
Overige uitstaande gelden korter dan 1 jaar	0	0	0	0
Toets kasgeldlimiet				
4 Totaal netto vlottende schuld (2 - 3)	740	868	808	-260
Toegestane kasgeldlimiet (1)	3.208	3.208	3.208	3.208
Ruimte (+) c.q. overschrijding (-) (1 - 4)	2.468	2.340	2.400	3.468

Renterisiconorm

De renterisiconorm wordt berekend door het bij Ministeriële regeling vastgesteld percentage van de totale bedrijfslasten van het begrotingsjaar van Afeer te nemen. De norm houdt in dat de jaarlijkse verplichte aflossingen en de renteherzieningen niet meer mogen bedragen dan 20% van het beaortinastotaal.

(x € 1.000)

Omschrijving	Realisatie 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Basisgegevens				
1 Renteherziening op vaste schuld o/g	0	0	0	0
2 Betaalde aflossingen	513	213	213	213
3 Renterisico (1 + 2)	513	213	213	213
4 Renterisiconorm	7.825	7.825	7.825	7.825
5a Ruimte onder renterisiconorm (4 > 3)	7.312	7.612	7.612	7.612
5b Overschrijding renterisiconorm (3 > 4)	0	0	0	0

Berekening renterisiconorm

4a Totale lasten op de begroting	39.127	39.127	39.127	39.127
4b Het bij Min. regeling vastgestelde %	20%	20%	20%	20%
4 Renterisiconorm (4a x 4b)	7.825	7.825	7.825	7.825

Treasurybeheer

Treasury is het sturen en beheersen van, het verantwoorden over, en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's.

Afeer heeft een laag risicoprofiel, doordat de rentepercentages van alle langlopende leningen voor de gehele looptijd vast staan en doordat er geen gebruik wordt gemaakt van derivaten (financiële derivaten zijn beleggingsinstrumenten die hun waarde ontleen aan de waarde van een ander goed, zoals aandelen en olie).

Financiering

Door middel van het onderstaand overzicht wordt inzicht gegeven in de samenstelling, de grootte en de rentegevoeligheid van de opgenomen leningen.

Omschrijving	Bedrag	Gemidd. rente	Looptijd
Stand per 1 januari langlopende leningen	7.271	1,17%	>1 jr
Stand per 1 januari kortlopende leningen	0	0,00%	<1 jr
Nieuwe leningen	0		
Reguliere aflossingen	-513		
Vervroegde aflossingen	0		
Renteaanpassing (oud percentage)	0		
Renteaanpassing (nieuw percentage)	0		
Stand per 31 december	6.758	1,17%	

Schatkistbankieren

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren.

Schatkistbankieren valt onder de Wet financiering decentrale overheden (fido).

Schatkistbankieren houdt in dat instellingen hun liquide middelen aanhouden bij het Ministerie van Financiën. Door gebruik te maken van schatkistbankieren verlaat publiek geld de schatkist pas op het moment dat de middelen benodigd zijn voor de uitvoering van een publieke taak.

De Regeling schatkistbankieren decentrale overheden is een wettelijke regeling van het Ministerie van Financiën, welke op 15 december 2013 is ingegaan.

Om te bepalen wanneer er sprake is van overtollige middelen is er een drempelbedrag gedefinieerd. Het drempelbedrag is een minimumbedrag (afhankelijk van de omvang van de decentrale overheid) dat gemiddeld buiten de schatkist mag worden gehouden. De hoogte van het drempelbedrag hangt af van het begrotingstotaal zoals dat ook gebruikt wordt voor bijvoorbeeld het berekenen van de kasgeldlimiet.

In 2024 is heeft Afeer het drempelbedrag per kwartaal niet overschreden. Dat is onderstaande tabel zichtbaar.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
		Verslagjaar			
(1)	Drempelbedrag	1000			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	218	227	188	269
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	782	773	812	731
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
		Verslagjaar			
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	39.127			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	39.127			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat				
(1) = (4b)*0,02 + (4c)*0,002 met een minimum van €1.000.000 als het begrotingstotaal kleiner of gelijk is aan 500 mln. En als begrotingstotaal groter dan € 500 miljoen is is het drempelbedrag gelijk aan € 10 miljoen, vermeerderd met 0,2% van het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat.	Drempelbedrag	1000			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	19.846	20.687	17.288	24.709
(5b)	Dagen in het kwartaal	91	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	218	227	188	269

Berekening van het EMU-saldo

Het EMU-saldo is het saldo van de ontvangsten en de uitgaven van de collectieve sector in een jaar, zijnde het netto financieringssaldo van een overheid die lid is van de Economische en Monetaire Unie (EMU), berekend overeenkomstig de voorschriften van het Europees systeem van nationale en regionale rekeningen in de Europese Unie.

Het EMU-saldo is het saldo van de gehele overheid in een land; gemeenschappelijke regelingen tellen dus ook mee. Om dit te benadrukken is in het Besluit Begroting en Verantwoording opgenomen dat in de jaarrekening en begroting inzicht moet worden gegeven in het EMU-saldo. Hiervoor is onderstaande tabel opgenomen

(x € 1.000)				
EMU-saldo	2023	2024	2025	2026
Omschrijving	boekjaar	boekjaar	begroting	begroting
Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	81	777	0	0
Mutatie (im)materiële vaste activa	4.048	780	-323	-343
Mutatie voorzieningen	-	458	0	0
Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-31	22	0	0
Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	0	0	0	0
Berekend EMU-saldo (negatief is tekort)	-3.936	433	323	343

Er is een behoorlijke stijging in het EMU-saldo ten opzichte van 2023. Dit is het gevolg van de investeringen in de huisvesting welke in 2023 zijn gedaan en in 2024 weer op normaal niveau zitten.

VERBONDEN PARTIJEN

De paragraaf verbonden partijen is een verplichte paragraaf op grond van artikel 9, lid 2f van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten 2004 (BBV 2004).

Het begrip verbonden partij kan als volgt worden gedefinieerd: “Een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarbij Afeer een bestuurlijk en financieel belang heeft”.

Het BBV verbiedt Afeer om haar 100% dochters Hoveniersbedrijf Nieland BV, Afeer Mobiliteit B.V. en Afeer Participatie B.V. samen met de cijfers van de andere bedrijfsonderdelen van Afeer te consolideren. Om als bestuur en management toch een helder inzicht in de totale prestatie van Afeer te krijgen en om eventuele risico's te kunnen onderkennen, vinden wij het noodzakelijk om ook deze bedrijven in het jaarverslag en de jaarrekening op te nemen. We doen dit in de vorm van een balans en een resultatenrekening, gevolgd door een toelichting op beide. Deze zijn in de bijlage van de jaarrekening opgenomen

Bedrijfsprofiel

Hoveniersbedrijf Nieland BV is gevestigd aan de Winschoter Hogebrug 1 te Blijham. Het bedrijf is in 1998 door indertijd Synergon overgenomen van de toenmalige eigenaar die zijn werkzaamheden als ondernemer wilde afbouwen doch niet over een opvolger beschikte. Synergon werd in die periode geconfronteerd met omvangrijke bezuinigingen in de uitbesteding van gemeentelijk groenonderhoud, waardoor voor een aanzienlijk aantal medewerkers vervangend werk moest worden gezocht. Om die reden is Nieland BV ingezet om meer particulier hovenierswerk naar Synergon toe te trekken. Met ingang van het jaar 2016 zijn de groen werkzaamheden van Synergon en Nieland samengevoegd en worden deze thans vanuit Afeer uitgevoerd. Binnen Nieland BV worden geen activiteiten meer verricht anders dan verloning van medewerkers die onder de Hoveniers-cao vallen en werkzaam zijn bij Afeer.

Voor de financiële informatie betreffende Nieland BV wordt verwezen naar de bijlagen.

Afeer Participatie B.V. is gevestigd aan de Mr. A.J. Romijnweg 17 te Winschoten. Deze B.V. was voorheen Afeer Werk B.V. genaamd en deze is in september 2010 opgericht. De B.V. heeft ten doel het – in het kader van de uitvoering van de Wet Sociale Werkvoorziening en de Participatiewet – aangaan van dienstbetrekkingen met personen, die een afstand tot de arbeidsmarkt hebben, en het als arbeidskracht ter beschikking stellen van deze personen aan derden, alsmede het verrichten van al hetgeen met het vorenstaande verband houdt of daaraan bevorderlijk kan zijn. Dit betekent dat het doel van de oude Afeer Werk B.V. wordt gecontinueerd onder een ander naamgeving. In Afeer Participatie B.V. worden ook alleen nog maar de medewerkers verlood.

Voor de financiële informatie betreffende Afeer Participatie B.V. wordt verwezen naar de bijlagen.

Afeer Mobiliteit B.V. is gevestigd aan de Mr. A.J. Romijnweg 17 te Winschoten. In het jaar 2020 is gestart met deze nieuwe vorm van dienstverlening. Daarbij gaat Afeer werkzoekenden die gereed zijn voor de arbeidsmarkt een tijdelijk dienstverband aanbieden (conform de ABU cao). En vervolgens detacheren bij werkgevers.

Het doel is, in het kader van de opdracht van de uitvoering van de Wet Sociale Werkvoorziening en de Participatiewet, het bemiddelen en alloceren van arbeidskrachten en deze ter beschikking te stellen aan derden, alsmede het verrichten van al hetgeen met het vorenstaande verband houdt of daaraan bevorderlijk kan zijn.

Voor de financiële informatie betreffende Afeer Mobiliteit B.V. wordt verwezen naar de bijlagen.

GRD BV is gevestigd aan de Brugstraat 2 te Scheemda en verricht ICT-werkzaamheden voor lokale overheden. Afeer heeft in 2018 5% van de aandelen van GRD BV verworven en zodoende invloed op de werkzaamheden verkregen. GRID NV is voor 95% eigenaar van GRD BV. De NV is opgericht om ICT werkzaamheden voor specifiek genoemde lokale overheden uit te voeren. In de statuten van de NV is opgenomen dat ten behoeve van werkzaamheden voor derden een aparte rechtspersoon wordt opgericht, wat in de vorm van GRD BV is gebeurd. Het financiële risico is voor Afeer als 5% aandeelhouder relatief beperkt. Hoogstens de inbreng op de aandelen kan worden verloren in geval van faillissement van de BV. De inbreng op de aandelen van GRD B.V. bedraagt € 0,05 en is daarmee een laag financieel risico.

In dit jaardocument zijn vanwege het geringe materiele belang geen cijfers betreffende GRD BV opgenomen. In 2024 is besloten om de samenwerking met de GRD B.V. te beëindigen. De deelneming van Afeer in de GRD B.V. bestond op 31 december nog wel en daarom nog in deze paragraaf benoemd.

WET OPEN OVERHEID (WOO)

Vanaf het jaar 2022 is het verplicht om in de jaarrekening een paragraaf op te nemen inzake de Wet open overheid. Daarnaast dient deze paragraaf opgenomen te worden in de hierna volgende begrotingen en jaarrekeningen.

+ Wob maakt plaats voor Woo

Per 1 mei 2022 is de nieuwe Wet open overheid (Woo) in werking getreden, die de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) vervangt. Op grond van artikel 2.2 is de Woo ook van toepassing op gemeenschappelijke regelingen zoals de GR Afeer. Het doel van de Woo is om de overheid transparanter te maken en zo het belang van openbaarheid van publieke informatie voor de democratische rechtsstaat, de burger, het bestuur en economische ontwikkeling beter te dienen.

Per genoemde datum zijn bestuursorganen (voor Afeer zijn dat het dagelijks en het algemeen bestuur) conform de Woo verplicht om een contactpersoon aan te wijzen en de elektronische weg te openen voor het indienen van een Woo-verzoek. Wel kan een bestuursorgaan daarbij eisen stellen aan de wijze waarop zij elektronisch wordt benaderd. Voor beide items dient een 'besluit van algemene strekking' te worden genomen die ook als zodanig bekend gemaakt moet worden.

+ Noodzakelijke besluitvorming bestuursorganen Afeer

In de zomer van 2022 is op de invoering van deze nieuwe wet geanticipeerd met het nemen van een tweetal praktische besluiten, namelijk het aanwijzen van een tweetal contactpersonen (zijnde de strategisch adviseur en de directiesecretaresse) alsmede het op de eigen website aangeven dat op grond van de Woo een digitaal verzoek tot informatieverstrekking kan worden ingediend middels het specifiek daarvoor beschikbaar gesteld mailadres woo@afeer.nl. Vervolgens hebben zowel het dagelijks als het algemeen bestuur in 2023 de hiervoor noodzakelijke 'besluiten van algemene strekking' genomen. Daarmee zijn de formeel juridisch noodzakelijke besluiten genomen. Deze zijn nadien op de voorgeschreven wijze gepubliceerd ('openbaar gemaakt'). Afeer voldoet hiermee aan het gestelde in artikel 4.1, 2e lid en artikel 4.7 van de Woo.

+ Activiteiten in 2024

In het jaar 2024 heeft Afeer vervolgens aan de verplichting voldaan om per 1 november 2024 de eerste 4 informatiecategorieën te ontsluiten via het ROO (Register van Overheids Organisaties). In totaal gaat het op termijn om totaal 17 informatiecategorieën.

Dit houdt concreet in dat Afeer in 2024 openbare informatie heeft verstrekt op haar website over de volgende informatiecategorieën:

- Algemeen verbindende voorschriften (verordeningen) / art. 3.3, eerste lid, onderdeel a;
- Overige besluiten van algemene strekking / art. 3.3, eerste lid, onderdeel b;
- Gegevens met betrekking tot organisatie en werkwijze (zoals een organogram) / art. 3.3, eerste lid, onderdeel d;
- Bereikbaarheidsgegevens / art. 3.3, eerste lid, onderdeel e.

Hiermee is aan de verplichting voldaan om de zogenaamde "eerste tranche" te implementeren.

Om te voorkomen dat gegevens verouderd of incorrect zijn, is de ROO-redacteur verplicht om elke verandering in de gemeenschappelijke regeling te registreren. Ook als er niets verandert moeten de gegevens aantoonbaar geverifieerd worden. Ook dit heeft in 2024 binnen Afeer plaatsgevonden.

+ Verzoeken in 2024

Afeer heeft in het jaar 2024 (net als in voorafgaande jaren) geen enkel Woo-verzoeken ontvangen.

Jaarrekening

Afeer

Afeer
Werk van waarde

Balans per 31 december 2024

(voor bestemming van het gerealiseerde resultaat)

				(x € 1.000)	
Activa	Boekjaar 2023	Boekjaar 2024	Begroting 2024		
Vaste activa					
Materiële vaste activa					
- Investerings met een economisch nut	9.270	9.984	9.419		
Financiële vaste activa					
- Kapitaalverstrekking deelnemingen	18	18	18		
Materiële vaste activa	9.288	10.002	9.437		
Flottende activa					
Voorraden					
- Grond- en hulpstoffen	46	67	75		
- Onderhanden werken	2	0	0		
- Gereed product en handelsgoederen	0	4	0		
Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar					
- Vorderingen op openbare lichamen	644	324	0		
- Overige vorderingen	714	434	0		
- Rekening-courant deelnemingen	156	41	0		
- Rekening-courantverhouding Rijk	0	390	500		
Liquide middelen	70	72	0		
Overlopende activa					
- Overige nog te ontvangen bedragen	416	788	316		
	2.047	2.119	891		
Totale activa	11.335	12.121	10.328		

Balans per 31 december 2024

(voor bestemming van het gerealiseerde resultaat)

			(x € 1.000)
Passiva	Boekjaar 2023	Boekjaar 2024	Begroting 2024
Vaste passiva			
Eigen vermogen			
- Algemene reserve	63	63	63
- Bestemmingsreserves	732	732	
- Resultaat	81	777	0
	877	1.572	63
Voorzieningen			
Voorziening ter egalisering van kosten	0	458	0
	0	458	0
Vaste schulden met een rente typische looptijd van één jaar of langer			
- Leningen bank	7.271	6.758	6.758
	7.271	6.758	6.758
Vlottende passiva			
Netto-vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar			
- Crediteuren	536	922	2.500
- Banksaldi	0		507
	536	922	
- Rekening-courant deelnemingen	87	90	0
- Rekening-courantverhouding Rijk	386	0	0
- Lening bank < 1 Jaar	0	0	0
- Overige schulden	1.048	1.120	0
Overlopende passiva			
- Overlopende passiva-verplichtingen	1.131	1.201	500
	2.651	2.411	3.507
Totale passiva	11.335	12.121	10.328

Overzicht van baten en lasten per taakveld per 31 december 2024

Het BBV verbiedt Afeer om haar 100% dochters Hoveniersbedrijf Nieland BV, Afeer Mobiliteit B.V. en Afeer Participatie B.V. samen met de cijfers van de andere bedrijfsonderdelen van Afeer te consolideren. De gepresenteerde cijfers zijn enkelvoudig van Afeer.

Afeer (x € 1.000)	Boekjaar 2023	Boekjaar 2024	Begroting 2024
Opbrengsten	9.600	10.071	9.300
Materiaalverbruik en uitbesteed werk	-1.438	-1.429	-1.500
Toegevoegde waarde	8.162	8.642	7.800
Loonkosten sw-medewerkers	-22.297	-22.496	-22.504
Loonkosten nieuw beschut werk	-779	-1.140	-1.030
Loonkosten Participatiewet	-494	-696	-834
Loonkosten ambtelijke medewerkers	-7.870	-8.235	-8.480
Overige personele kosten	-757	-533	-984
Totale personele kosten	-32.198	-33.099	-33.830
Huisvesting	-1.127	-1.279	-1.030
Machines, installaties & inventaris	-695	-807	-644
Vervoer	-376	-432	-463
Automatisering	-852	-1.319	-963
Advies & Externe inhuur	-344	-489	-235
Verkoopkosten	-53	-29	0
Kantoor en algemene kosten	-246	-226	-305
Diverse baten en lasten	-31	83	0
Financiële baten en lasten	-81	-140	-156
Totale overige bedrijfskosten	-3.805	-4.638	-3.796
Bedrijfsresultaat	-27.840	-29.096	-29.827
Onttrekking aan reserves	0	0	0
Totaal onttrekking			0
Overheidsbijdragen	27.921	29.827	29.827
Totale overheidsbijdragen	27.921	29.827	29.827
Saldo baten en lasten	81	731	voordelig 0
Resultaat verbonden partijen	1	46	0
Saldo baten en lasten (na doorberekening)	81	777	voordelig 0

Afeer (x € 1.000)	Begeleide Participatie 2024	Treasury 2024	Overhead 2024
Opbrengsten	10.071		0
Materiaalverbruik en uitbesteed werk	<u>-1.429</u>		<u>0</u>
Toegevoegde waarde	8.642		0
Loonkosten sw-medewerkers	-22.496		
Loonkosten nieuw beschut werk	-1.140		
Loonkosten Participatiewet	-696		
Loonkosten ambtelijke medewerkers	-5.284		-2.951
Overige personele kosten	<u>-264</u>		<u>-269</u>
Totale personele kosten	-29.880		-3.220
Huisvesting	-1.248		-31
Machines, installaties & inventaris	-798		-9
Vervoer	-432		
Automatisering	-2		-1.317
Advies & Externe inhuur	-145		-344
Verkoopkosten	-29		
Kantoor en algemene kosten	-14		-213
Diverse baten en lasten	-5		88
Financiële baten en lasten		<u>-140</u>	
Totale overige bedrijfskosten	<u>-2.672</u>	<u>-140</u>	<u>-1.826</u>
Bedrijfsresultaat	-23.910	-140	-5.045
	0		
Onttrekking aan voorzieningen	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Totaal onttrekking	0		0
	0		
Overheidsbijdragen	<u>29.827</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Totale overheidsbijdragen	29.827	0	0
Saldo baten en lasten	<u>5.917</u>	<u>-140</u>	<u>-5.045</u>
Resultaat verbonden partijen	<u>46</u>		
Saldo baten en lasten (na doorberekening)	<u>5.963</u>	<u>-140</u>	<u>-5.045</u>

Grondslagen conform BBV

De onderstaande beschrijving van de grondslagen, waarop de financiële verslaggeving is gebaseerd, is bedoeld als leidraad voor een juiste interpretatie van de financiële overzichten. De grondslagen zijn conform het BBV.

Algemene grondslagen

De waardering van de activa en de passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de betreffende balanspost anders vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Voor zover het BBV niet anders voorschrijft, zijn de baten en lasten toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op de balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Stelselmatigheid en toekenning overhead

Afeer is het ontwikkelbedrijf van de gemeenten Oldambt, Pekela en Westerwolde, waarbij de taakvelden Begeleide participatie, Treasury en Overhead in het overzicht van baten en lasten zijn opgenomen. Alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces worden toegekend aan het taakveld Overhead. Dit betreffen de kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning vanaf de functionarissen teamleider en hoger, alsmede de ondersteunende afdelingen. Aangezien het primaire proces Begeleide participatie is, zijn alle kosten die samenhangen met de directe begeleiding en uitvoering door werkleiding, detacheringsconsulenten, werkconsulenten, werkgeversadviseurs en lagere directe functionarissen toegerekend aan het taakveld Begeleide participatie. De kosten van rente vallen onder het taakveld Treasury.

Continuïteit

De continuïteit van Afeer hangt af van het budget dat beschikbaar gesteld wordt voor de uitvoering van de wetten zoals beschreven in de Gemeenschappelijke Regeling vanuit de deelnemende gemeenten, te weten Oldambt, Pekela en Westerwolde. Daarnaast hangt de continuïteit af van de opdrachten die Afeer uitvoert voor marktpartijen en het aantal Wsw medewerkers, dat hiervoor beschikbaar is.

De jaarrekening is opgesteld vanuit de continuïteitsveronderstelling.

Schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de leiding zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Inherent aan het maken van schattingen is dat de werkelijke uitkomsten kunnen afwijken.

Rechtmatigheidsverantwoording

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording (zie rechtmatigheidsverantwoording op pagina 58) is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de financiële verordening.

Dat betekent dat:

- De rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties;
- De financiële rechtmatigheid waaronder het voorwaarden criterium, het begrotingscriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium omvat:
 - Voor het voorwaarden criterium bestaat de norm uit het normenkader (door het Algemeen bestuur vastgesteld d.d. 6 maart 2025);
 - Voor het begrotingscriterium geldt dat het saldo van iedere afwijking per programma onrechtmatig is, waarbij voor een aantal scenario's in de financiële verordening is beschreven wanneer deze afwijkingen acceptabel zijn.
 - Ten aanzien van het M&O criterium zorgen diverse afgebakende processen voor het voorkomen van misbruik en oneigenlijk gebruik. Omdat alleen bij misbruik sprake is van een onrechtmatigheid zijn eventuele gevallen van misbruik (mits cumulatief met andere fouten of onduidelijkheden boven de verantwoordingsgrens) opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.
- De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de kadernota rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV alsmede onze eigen financiële verordening. Dit betekent dat:
 - Een verantwoordingsgrens van 2% (zijnde € 783.340) is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen.

Balans

Waardering en afschrijving vaste activa

Activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen. Met uitzondering van grond (waar niet op afgeschreven wordt) vindt afschrijving plaats op basis van een vast percentage van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, zonder rekening te houden met een eventuele restwaarde tenzij anders aangegeven.

Activa met een verkrijgingprijs van minder dan € 5.000 worden niet geactiveerd.

Bij de waardering van de materiële vaste activa wordt rekening gehouden met een vermindering van hun waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is.

Materiële vaste activa met economisch nut zoals bedoeld in artikel 35 van het BBV, worden lineair als volgt afgeschreven:

Soort Activa	Afschrijven
Voorzieningen aan terreinen	tot 20 jaar
Gebouwen	20 tot 40 jaar
Installaties	10 tot 20 jaar
Productiemachines	3 tot 10 jaar
Inventarissen	5 tot 10 jaar
Vervoersmiddelen	5 tot 10 jaar
Automatisering	3 tot 5 jaar

Financiële vaste activa

De deelnemingen worden gewaardeerd tegen kostprijs, tenzij er sprake is van afwaardering.

Vorraden

De grond- en hulpstoffen worden gewaardeerd tegen vaste verrekenprijzen gebaseerd op de gemiddelde betaalde inkoopprijs. Waarderingsverschillen tussen vaste verrekenprijzen en werkelijk betaalde inkoopprijs worden als bedrijfsresultaat verantwoord.

Goederen in bewerking worden gewaardeerd tegen de reeds bestede kosten, onder aftrek van de reeds gefactureerde bedragen en met correcties wegens verwachte inefficiency- en verkoopverliezen. De gereede producten en halffabricaten worden gewaardeerd tegen de fabricagekostprijs of, indien lager, tegen de verwachte marktwaarde. De fabricagekostprijs bestaat uit de kosten van lonen, opslagen voor indirecte kosten, kosten van machines, kosten van grondstoffen en kosten van uitbesteed werk.

Alle soorten incurante voorraden zijn afgewaardeerd tot marktwaarde.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. Voor dubieuze debiteuren is een voorziening getroffen, welke in mindering wordt gebracht op de post debiteuren.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn tegen de nominale waarde opgenomen en omvatten bank-, giro- en kassaldi. De vreemde valuta zijn gewaardeerd tegen de koers per balansdatum.

Algemene reserve

De algemene reserve is gevormd uit de voordelige exploitatieresultaten van voorliggende jaren en dient als buffer om toekomstige tegenvallers op te kunnen vangen.

Bestemming van de reserve vindt plaats in het belang van de uitvoering van de gedelegeerde taken. Indien er sprake is van een nadelig saldo dan zal dit, conform artikel 17 van de Gemeenschappelijke Regeling Afeer, door de aangesloten gemeenten bijgedragen dienen te worden.

Voorzieningen

In het BBV worden vijf mogelijkheden aangereikt waarvoor voorzieningen gecreëerd kunnen worden:

1. Verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, maar redelijkerwijs is in te schatten;
2. Op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is in te schatten;
3. Kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren;
4. De bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven als bedoeld in artikel 35, eerste lid, onder b.

5. De van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden.

Afeer heeft een voorziening gevormd: een voorziening dubieuze debiteuren om het risico van non-betaling te beperken (deze vormt een onderdeel van de post Vorderingen). Voorzieningen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

De voorziening voor dubieuze debiteuren wordt bepaald door de individuele debiteuren door te lopen en te bepalen bij welke debiteuren het risico bestaat dat bedragen niet meer invorderbaar zijn, de zogenoemde statische methode.

STELSELWIJZIGING!!

Vanaf 2024 is Afeer gaan werken met een voorziening voor groot onderhoud. Hier ligt een door een extern bureau opgesteld beheersplan ten grondslag. Om uitvoering te kunnen geven aan het beheersplan is gekozen een voorziening te vormen voor groot onderhoud. In deze jaarrekening heeft de vorming van de voorziening zijn effect gehad, daarbij is gekozen om middels een eenmalige dotatie aan de voorziening, deze op het juiste niveau te brengen. Vanaf 2025 zal jaarlijks de voorziening op niveau worden gebracht aan de hand van het beheersplan. Voorheen werden alle onderhoudskosten ten laste van de exploitatie gebracht waardoor de kosten niet altijd geëgaliseerd konden worden. Middels deze stelselwijziging wordt er voor gekozen deze kosten voor groot onderhoud wel te egaliseren.

Vaste schulden

De vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met de reeds gedane aflossingen. Het betreft schulden met een rente typische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. Deze verplichtingen omvatten schulden met een rente typische looptijd van minder dan één jaar.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

De niet uit de balans blijvende verplichtingen worden apart toegelicht in de toelichting op de balans.

Saldo

Het saldo bestaat uit het exploitatieresultaat van het verslagjaar en zal bij een tekort in het jaar volgende op het exploitatie jaar door het bestuur worden aangezuiverd. Bij een positief resultaat zal een voorstel voor bestemming worden gedaan van dit resultaat, dit ter besluitvorming door het algemeen bestuur, conform artikel 17 van de Gemeenschappelijke Regeling Afeer (versie 2020).

Overzicht van baten en lasten

Opbrengsten

De post opbrengsten betreft de netto omzet van aan derden geleverde goederen en diensten exclusief de over de omzet geheven belastingen en onder aftrek van kortingen. Hierin zijn tevens begrepen de mutatie in de voorraden gereed product, onderhanden werk en geactiveerde productie t.b.v. het eigen bedrijf.

De interne leveringen zijn in de resultatenrekening geëlimineerd.

Materiaalverbruik en uitbesteed werk

De kostprijs omzet bestaat uit materiaalverbruik en uitbesteed werk en wordt bepaald op historische basis en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking heeft.

Loonkosten van ambtelijke, niet-ambtelijke en Wsw medewerkers

Hieronder wordt verstaan het brutobedrag van de uitbetaalde lonen, de uitbetaalde vakantietoeslag, de uitbetaalde eindejaarsuitkering en de daarmee samenhangende sociale lasten en pensioenpremie van alle (actieve) ambtelijke, niet-ambtelijke en Wsw medewerkers. Eventueel ontvangen ziekengelden en overige terugontvangen bedragen zijn in mindering gebracht.

Afschrijvingen

Dit betreft de afschrijvingskosten van de vaste activa. De afschrijvingstermijn bedraagt maximaal de economische levensduur.

Rente

De rentelasten bestaan uit de rentelast van de langlopende geldleningen en het rekening-courant krediet.

Overige bedrijfskosten

De overige bedrijfskosten worden verantwoord op basis van de historische kosten en zij worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben.

Diverse baten en lasten

Hieronder vallen alle niet binnen de normale bedrijfsvoering horende kosten. Hierin zijn tevens kosten verwerkt die op voorgaande boekjaren betrekking hebben.

Gemeentelijke bijdrage

De gemeentelijke bijdrage wordt naar evenredigheid berekend conform artikel 16 van de Gemeenschappelijke Regeling Afeer.

Exploitatieresultaat

Het voordelig- / nadelig exploitatieresultaat zal worden aangewend c.q. in bijgedragen conform artikel 17 van de Gemeenschappelijke Regeling van Afeer (versie 2020).

Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsvoering

Voor de vennootschapsbelasting heeft Afeer voor haar activiteiten bij de belastingdienst vanaf 2019 vrijstelling ontvangen als gevolg van toepassing van de subjectvrijstelling van artikel 5, lid 1, sub 2 Wet op de Vennootschapsbelasting 1969. Periodiek wordt getoetst of we blijven voldoen aan de subjectvrijstelling.

Presentatie

In de jaarrekening wordt in enkele gevallen afgeweken van terminologie van het BBV. Hiervoor is gekozen omdat Afeer te maken heeft met diverse commerciële activiteiten waar de terminologie vanuit het BBV niet 100% bij aansluit.

Toelichting op de balans

	Boekjaar 2023	Boekjaar 2024	(x € 1.000) Begroting 2024
Materiële vaste activa			
Boekwaarde geactiveerde activa per 1 januari	4.713	7.797	9.143
Investerings	3.669	2.483	980
Desinvesteringen	-246	-563	0
Afschrijvingen	-499	-646	-704
Terug geboekte afschrijving desinvesteringen	160	463	0
Boekwaarde geactiveerde activa per 31 december	7.797	9.535	9.419
Activa in ontwikkeling	1.473	449	0
Totale boekwaarde per 31 december	9.270	9.984	9.419
Verhouding afschrijving / boekwaarde per 01/01	10,59%	8,28%	7,70%

De investeringen die in 2024 zijn gedaan hebben onder andere betrekking op de verbouwingen op de twee vestigingen van Afeer die in 2021 gestart zijn, hiervan zijn in 2024 de laatste zaken geactiveerd. Daarnaast zijn investeringen gedaan in machines en vervoermiddelen. De afronding van de overige bouwwerkzaamheden waaronder het terrein aan de Hogebrug is in 2024 ook volledig afgerond en geactiveerd. De investeringen die reeds hebben plaatsgevonden maar nog niet in gebruik zijn genomen zijn terug te vinden in bovenstaand overzicht onder de Activa in ontwikkeling, zodra deze investeringen in gebruik worden genomen zullen ze worden geactiveerd. In 2024 heeft de verkoop van de Garst plaatsgevonden, het gebouw zat niet meer in de activa echter de grond is nu ook uit de activa gehaald. Daarnaast zijn nog diverse machines verkocht of ingeruild. Dit is terug te vinden in bovenstaand overzicht door het saldo te nemen van de desinvesteringen en de teruggeboekte afschrijvingen desinvesteringen. Enig resultaat op de verkopen van activa zijn terug te vinden op de staat van baten en lasten. Een specificatie van de vaste activa is opgenomen in de bijlage vaste activa en afschrijvingen.

	(x € 1.000)		
	Boekjaar 2023	Boekjaar 2024	Begroting 2024
Financiële vaste activa			
Boekwaarde per 1 januari	18	18	18
Toename kapitaalverstrekking deelnemingen	0	0	0
Afwaardering kapitaalverstrekking deelnemingen	0	0	0
Boekwaarde per 31 december	18	18	18

Dit betreft de deelnemingen in de verbonden partijen van Afeer, te weten de 100% deelneming in Nieland B.V., Mobiliteit B.V. en Participatie B.V. en de 5% deelneming in GRD B.V. Dit is het laatste jaar dat Afeer een deelneming had in de GRD B.V. Een nadere toelichting op de verbonden partijen van Afeer is opgenomen in de paragraaf Verbonden partijen eerder in dit boekwerk.

	(x € 1.000)		
	Boekjaar 2023	Boekjaar 2024	Begroting 2024
Voorraden			
Omvang per 31 december:			
Grond- en hulpstoffen	46	67	75
Onderhanden werk	2	0	0
Gereed product, halffabricaten en handelsartikelen	0	4	0
Totaal voorraden	48	70	75

Afeer houdt voorraden van schoonmaakartikelen, drukwerkbenodigdheden, werkkleding en gereedschappen voor groen en garage. Het onderhanden werk betreft de onderhanden werken op onze stoffeerderij.

	(x € 1.000)		
	Boekjaar 2023	Boekjaar 2024	Begroting 2024
Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar			
Vorderingen op openbare lichamen per 31 december	644	324	0
Overige vorderingen:			
Handelsdebiteuren	914	610	500
Waarvan opgenomen als dubieus	-119	-145	0
Resterende vordering	796	465	500
Overige vorderingen	0	0	0
Aandeel in het resultaat verbonden partijen	-81	-31	0
Totaal overige vorderingen per 31 december	714	434	500
Rekening-courant deelnemingen per 31 december	156	41	0
Verhouding handelsdebiteuren / opbrengsten	9,5%	6,1%	5,4%

De vorderingen op openbare lichamen bestaan voor het grootste gedeelte uit reguliere vorderingen voor geleverde diensten op de deelnemende gemeenten van de GR.

De rekening-courant deelnemingen betreft de rekening-courantverhouding met Afeer Participatie B.V. en Afeer Mobiliteit B.V.

Rekening-courantverhouding met het Rijk

Schatkist

Totaal rekening courantverhouding

	(x € 1.000)		
	Boekjaar 2023	Boekjaar 2024	Begroting 2024
	-386	390	0
	-386	390	0

Liquide middelen

Kas

Bank

Totaal liquide middelen

	(x € 1.000)		
	Boekjaar 2023	Boekjaar 2024	Begroting 2024
	4	4	0
	66	68	0
	70	72	0

Overlopende activa

Overige nog te ontvangen bedragen

	(x € 1.000)		
	Boekjaar 2023	Boekjaar 2024	Begroting 2024
	416	788	316

De post overige nog te ontvangen bedragen bestaat onder andere uit nog te ontvangen subsidie Lage Inkomens Voordeel (LIV) van de belastingdienst, transitievergoedingen vanuit UWV en nog te factureren bedragen waarbij omzet betrekking heeft op 2024.

Algemene reserve

Saldo per 1 januari

- exploitatieresultaat voorgaand boekjaar

- bijstorting deelnemende gemeenten

Saldo per 31 december

	(x € 1.000)		
Boekjaar 2023	Boekjaar 2024	Begroting 2024	
63	63	63	
0	0	0	
0	0	0	
63	63	63	

	(x € 1.000)		
	Boekjaar 2023	Boekjaar 2024	Begroting 2024
Bestemmingsreserve innovatie			
Saldo per 1 januari	0	255	0
- onttrekking aan reserve	0	0	0
- storting in reserve	255	0	0
Saldo per 31 december	255	255	0

De bestemmingsreserve innovatie is een in 2023 gevormde reserve. Deze reserve wordt ingezet voor diverse organisatorische ontwikkelingen die Afeer de komende jaren wil gaan doormaken. In 2024 is er nog geen beroep gedaan op deze reserve.

	(x € 1.000)		
	Boekjaar 2023	Boekjaar 2024	Begroting 2024
Bestemmingsreserve energietransitie			
Saldo per 1 januari	0	477	0
- onttrekking aan reserve	0	0	0
- storting in reserve	477	0	0
Saldo per 31 december	477	477	0

De bestemmingsreserve energietransitie is een in 2023 gevormde reserve. Deze reserve wordt ingezet ter dekking van kapitaallasten van investeringen die Afeer de komende jaren moet doen voor de energietransitie. In 2024 is er nog geen beroep gedaan op deze reserve gezien er nog geen investeringen gerealiseerd, of te wel in gebruik genomen, zijn. Met zekerheid is te zeggen dat vanaf 2025 de investeringen worden opgeleverd en daarmee zal er ook een beroep op deze bestemmingsreserve gedaan worden.

	(x € 1.000)		
	Boekjaar 2023	Boekjaar 2024	Begroting 2024
Te bestemmen resultaat			
Saldo per 31 december	81	777	0

Het boekjaar 2024 is afgesloten met een positief resultaat van € 777.506.

Afeer hanteert de verwerkingswijze dat de balans voor resultaatbestemming is, het AB heeft besloten het resultaat niet toe te voegen aan de algemene reserve dan wel bestemmingsreserves maar het uit te keren aan de deelnemende gemeenten. Dit veroorzaakt het verschil in de mutatie van het eigen vermogen op de balans en relatie tot het saldo van baten en lasten.

Het weerstandsvermogen van Afeer wordt gevormd door het saldo van de reserves en het gerealiseerd resultaat, hetgeen nader toegelicht wordt in de Paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing.

	(x € 1.000)		
	Boekjaar 2023	Boekjaar 2024	Begroting 2024
Leningen bank			
Saldo per 1 januari	2.659	7.271	7.271
- bijstelling n.a.v. realisatie voorgaand jaar	0	0	0
- nieuw afgesloten leningen	5.000	0	0
- aflossingen	-388	-513	-513
Saldo per 31 december	7.271	6.758	6.758
Hiervan is in het volgend boekjaar af te lossen		513	213
Langste looptijd tot	2063	2063	2063

In het boekjaar hebben zich geen vervroegde aflossingen voorgedaan. Het aflossingsbedrag van de bestaande leningen is gestegen van € 388.000 in 2023 naar € 513.000 in 2024. In het jaar 2023 is ten behoeve van de verbouwingen een nieuwe langlopende lening afgesloten van € 5 miljoen bij de BNG. In 2024 is daarentegen een langlopende lening volledig afgelost omdat het aan het einde van de looptijd zat. Het aflossingsbedrag voor 2025 gaat daarom flink dalen naar € 213.000. In bovenstaande specificatie zijn alleen de langlopende leningen opgenomen. In de paragraaf Financiering en in de bijlage leningen zijn ook de kortlopende leningen meegenomen en zijn de leningen verder gespecificeerd.

	(x € 1.000)		
	Boekjaar 2023	Boekjaar 2024	Begroting 2024
Voorziening ter egalisatie van kosten			
Saldo per 1 januari	0	0	0
- onttrekking aan voorziening	0	0	0
- storting in voorziening	0	458	0
Saldo per 31 december	0	458	0

Het opstellen van een noodzakelijk geacht meerjaren-onderhoudsplan is in 2024 afgerond. De eenmalige opbrengst uit de verkoop van het pand Garst 6 te Winschoten is conform voorstel ingezet om een eenmalige hogere toevoeging te doen aan de voorziening MJOP om deze op peil te brengen. Op deze manier kan met een incidentele dotatie een structurele lastenegalisatie bewerkstelligd worden en hoeft er geen beroep gedaan te worden op de gemeenten voor een aanvullende financiële bijdrage voor de instandhouding van het huidige vastgoed. Vanaf 2025 zal jaarlijks de voorziening op niveau gebracht worden om de lastenegalisatie meerjaren onder controle te houden.

	(x € 1.000)		
	Boekjaar 2023	Boekjaar 2024	Begroting 2024
Netto vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar			
Crediteuren	536	922	2.500
Banksaldi	0	0	507
Rekening-courant deelnemingen	87	90	0
Lening bank < 1 jaar	0	0	0
Hiervan is volgend jaar af te lossen	0	0	
Overige schulden			
- Loonbelasting en premies	1.038	1.114	0
- Overige schulden	10	7	0
Totaal overige schulden per 31 december	1.048	1.120	0

	(x € 1.000)		
	Boekjaar 2023	Boekjaar 2024	Begroting 2024
Overlopende passiva verplichtingen			
Nog te betalen kosten	1.131	417	500
Nog te ontvangen facturen	0	0	0
Overige vooruit ontvangen bedragen	0	784	0
Totaal overlopende passiva per 31 december	1.131	1.201	500

Omvangrijke posten binnen de overlopende passiva zijn een optelsom van te betalen rente ad € 95.000, nog af te dragen btw ad € 215.000, te betalen netto lonen € 98.000 (nabetaling in januari 2025) en nog wat kleinere overlopende verplichtingen. De overige vooruit ontvangen bedragen betreft projectsubsidies waarvoor Afeer penvoerder is ad € 784.000.

	(x € 1.000)		
	Boekjaar 2023	Boekjaar 2024	Begroting 2024
Niet uit de balans blijkende verplichtingen			
Opbouw vakantiegeld (juni tot en met december)	953	828	0
Verplichting Spaarverlof SW	0	1.128	0
Verplichting RVU	0	646	0
Verplichting verlof	3.272	1.958	0
Verplichting Arbodienst	311	1.162	0
Verplichting Afas software	377	293	0
Huurverplichting onroerend goed	117	77	96
	5.030	4.134	96

Verplichtingen met een contractuele waarde van €50.000 en een looptijd langer dan 1 jaar zijn opgenomen in bovenstaande tabel.

De verplichtingen inzake opgebouwde vakantietoelagen, RVU (sw) en spaarverlof zijn niet in de balans tot uitdrukking gebracht, omdat dit op grond van de regelgeving in het Besluit begroting en verantwoording (BBV 2004) niet is toegestaan.

De verplichting aangaande het spaarverlof SW is gebaseerd op het aantal uren vermenigvuldigd met het gemiddelde bruto uurloon inclusief vakantietoelage, eindejaarsuitkering en werkgeverslasten.

Dit jaar hebben we ook de RVU als verplichting vermeld. Deze verplichting is echter 1 op 1 in de loonkostenbegroting opgenomen voor de komende jaren. Het overzicht niet uit de balans blijkende verplichtingen geeft een overzicht van de hoogte van deze verplichtingen, evenals het bedrag aan huurverplichtingen aangaande onroerend goed voor de resterende contractduur van de diverse gebouwen die worden gehuurd. Deze huurverplichting heeft met name betrekking op de huur van Werklab Westerwolde.

Toelichting op het overzicht baten en lasten

De opbrengsten van Afeer in 2024 bedragen € 10 miljoen en zijn daarmee boven de begroting uitgekomen. Het materiaalverbruik en uitbesteed werk over 2024 is nagenoeg op begroting uitgekomen. De toegevoegde waarde van Afeer in 2024 is 10,8% hoger dan de begrote toegevoegde waarde.

	(x € 1.000)		
	Boekjaar 2023	Boekjaar 2024	Begroting 2024
Toegevoegde waarde			
Opbrengsten	9.600	10.071	9.300
Materiaalverbruik en uitbesteed werk	-1.438	-1.429	-1.500
Totaal toegevoegde waarde	8.162	8.642	7.800

De doelstelling van Afeer was om uit te komen op een toegevoegde waarde van € 7,8 miljoen. Afeer heeft een zeer goed jaar gedraaid qua omzet en heeft het materiaalverbruik en uitbesteed werk goed onder controle waardoor een hogere (10,8%) toegevoegde waarde is gerealiseerd dan begroot. Kengetallen en specificaties omtrent bezetting en toegevoegde waarde zijn opgenomen in de bijlage Kengetallen.

	Boekjaar 2023	Boekjaar 2024	(x € 1.000) Begroting 2024
Loonkosten sw medewerkers			
Lonen	-17.293	-17.239	-17.331
Sociale lasten	-3.044	-3.069	-2.993
Pensioenpremie	-1.536	-1.539	-1.657
Overige personeelskosten	-424	-649	
Totaal loonkosten sw medewerkers	-22.297	-22.496	-21.981

In 2024 zijn er gemiddeld 508,98 fulltime dienstverbanden Wsw verloond.

Het natuurlijk verloop binnen de Wsw populatie laat net als voorgaande jaren een dalende trend zien. De regeling vervroegd uittreden (RVU), waarbij sw-werknemers op vrijwillige basis tot maximaal 2 jaar voorafgaand aan de individuele AOW leeftijd eerder kunnen stoppen met werken wordt ook vaker gebruikt. De uitkering maakt onderdeel uit van de totale loonkosten maar de werknemers worden niet meer meegeteld in het aantal FTE dat wordt gebruikt voor het eerder genoemde gemiddelde. De overige personeelskosten worden niet in de begroting specifiek gepresenteerd. Hieronder vallen onder andere de vervoerskosten, kosten werkkleding en betaalde loonkostensubsidie. Er is in 2024 in totaal € 82.000 aan loonkostensubsidie overgemaakt aan werkgevers die sw medewerkers een contract hebben geboden.

	Boekjaar 2023	Boekjaar 2024	(x € 1.000) Begroting 2024
Loonkosten nieuw beschut werk			
Lonen	-427	-662	-694
Sociale lasten	-262	-338	
Pensioenpremie	-76	-115	
Overige personeelskosten	-13	-24	
Totaal loonkosten sw medewerkers	-779	-1.140	-694

	Boekjaar 2023	Boekjaar 2024	(x € 1.000) Begroting 2024
Loonkosten Participatiewet			
Lonen	-281	-372	-514
Sociale lasten	-153	-228	
Pensioenpremie	-41	-67	
Overige personeelskosten	-20	-28	
Totaal loonkosten sw medewerkers	-494	-696	-514

De bovenstaande personeelskosten nieuw beschut en participatie zijn doorbelaste loonkosten vanuit Afeer Participatie B.V. In de resultatenrekening van de Participatie B.V. worden de personeelskosten na doorbelasting aan Afeer per saldo gepresenteerd.

Voor een specificatie van de personeelsbezetting en vergelijkingscijfers met voorgaande jaren wordt verwezen naar de in de bijlage opgenomen bezettingslijst en kengetallen.

	Boekjaar 2023	Boekjaar 2024	(x € 1.000) Begroting 2024
Loonkosten (niet) ambtelijke medewerkers			
Lonen ambtelijke medewerkers	-5.261	-5.507	-5.915
Sociale lasten ambtelijke medewerkers	-794	-842	-843
Pensioenpremie ambtelijke medewerkers	-741	-782	-1.065
Overige kosten	-200	-243	-157
Inhuur op vacatureruimte	-573	-516	0
Subtotaal	-7.569	-7.890	-7.980
Terugontvangen loonkosten	53	25	0
Totaal loonkosten ambtelijke medewerkers	-7.516	-7.864	-7.980
Doorbelaste lonen niet-ambtelijke medewerkers	-354	-371	-252
Totaal loonkosten (niet)-ambtelijke medewerkers	-7.870	-8.235	-8.232

Het gemiddeld aantal ambtelijke medewerkers 2024 bedraagt 85,3 fte. Het gemiddeld aantal ambtelijke medewerkers 2023 bedroeg 83,1 fte

In 2024 heeft inhuur plaatsgevonden op zowel vacatureruimte (doordat vacatures niet per direct konden worden ingevuld) als voor projectmatige en dus eenmalige werkzaamheden. Ondanks de gepleegde inhuur hebben we het totaal van de loonkosten binnen de begroting weten te houden. De doorbelaste lonen niet-ambtelijke medewerkers betreffen uitbetaalde loonkosten, sociale lasten, pensioenpremies en overige personeelskosten die in Nieland B.V. worden verloond. De personeelslasten worden doorbelast aan de afdelingen binnen Afeer waar de betreffende medewerkers werkzaam zijn. In de resultatenrekening van Nieland B.V. worden de personeelslasten na doorbelasting aan Afeer per saldo gepresenteerd. Voor een specificatie van de personeelsbezetting en vergelijkingscijfers met voorgaande jaren verwijzen we u naar de in de bijlage opgenomen bezettingslijst en kengetallen.

	Boekjaar 2023	Boekjaar 2024	(x € 1.000) Begroting 2024
Overige personeelskosten			
Totaal overige personeelskosten	-757	-533	-800

De overige personeelskosten is een verzameling van diverse personeelskosten van de organisatie. Onder andere de volgende grote kostenposten vallen hieronder, kantinekosten, bedrijfsarts en arbodienst en opleidingskosten van het eigen personeel. In zijn totaliteit zijn de werkelijke kosten ruim onder de begroting gebleven. Er is onder andere dit jaar minder gebruik gemaakt van het budget voor opleiding personeel.

	(x € 1.000)		
	Boekjaar 2023	Boekjaar 2024	Begroting 2024
Overige bedrijfskosten			
Huisvesting	-1.127	-1.279	-800
Machines, Installaties & Inventaris	-695	-807	-650
Vervoer	-376	-432	-400
Automatisering	-852	-1.319	-900
Advies & Externe inhuur	-344	-489	-350
Verkoopkosten	-53	-29	0
Kantoor en Algemene kosten	-246	-226	-308
Diverse baten en lasten	-31	83	0
Financiële baten en lasten	-81	-140	-92
Totaal overige bedrijfskosten	-3.805	-4.638	-3.500

De overige bedrijfskosten zijn hoger uitgekomen dan vooraf begroot. Dit wordt met name veroorzaakt door de post huisvesting, installaties en automatisering waarop afwijkingen te zien zijn. Binnen deze post zijn de overschrijdingen te verklaren vanuit restant van de verbouwingen in de gebouwen en de ontvlechting van de samenwerking met GRD BV. Diverse kosten met betrekking tot de bouwactiviteiten, niet zijnde investeringen, waren vooraf niet begroot. Hierdoor is ook hier een overschrijding van het vooraf begrote bedrag, dit geldt eveneens voor de ontvlechting met de GRD BV, het besluit om dit te onderzoeken en uiteindelijk is genomen nadat de begroting was vastgesteld.

	(x € 1.000)		
	Boekjaar 2023	Boekjaar 2024	Begroting 2024
Gemeentelijke bijdragen			
Oldambt	-18.124	-19.360	18.124
Pekela	-6.346	-6.780	6.346
Westerwolde	-3.451	-3.687	3.451
Totale overheidsbijdragen	-27.921	-29.827	27.921

Procentuele verdeling gemeentelijke bijdrage conform GR Afeer

Oldambt	64,91%
Pekela	22,73%
Westerwolde	12,36%
	100,00%

(x € 1.000)

Aandeel resultaat verbonden partijen

	Boekjaar 2023	Boekjaar 2024	Begroting 2024
Omvang van het resultaat van Nieland B.V.	0	0	0
Omvang van het resultaat van Participatie B.V.	0	0	0
Omvang van het resultaat van Mobiliteit B.V.	1	46	0
Totaal aandeel resultaat verbonden partijen	1	46	0

In de bijlage verbonden partijen is per B.V. de totstandkoming van bovenstaande resultaten uitgewerkt met waar nodig de toelichting daarop.

(x € 1.000)

Exploitatieresultaat (na doorberekening)

Boekjaar 2023	Boekjaar 2024	Begroting 2024
81	777	0

WNT verantwoording

De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen (semi-)publieke sector (WNT) is van toepassing op Afeer, waarbij het voor Afeer toepasselijke bezoldigingsmaximum in 2024 € 233.000 is.

Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op Afeer van toepassing zijnde regelgeving: het algemene WNT-maximum.

Het weergegeven individuele WNT-maximum is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte.

Gegevens 2024

(x € 1)

bedragen x€ 1	J.J. van Dam
Functiegegevens	Algemeen directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2024	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	148.893
Beloningen betaalbaar op termijn	23.321
Subtotaal	172.213
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	233.000
-/- Onverschuldigde betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.
Totale bezoldiging	172.213
Reden waarom overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.

Dhr. van Dam heeft nog een tweetal onbezoldigde nevenfuncties:

- Stichting Wongema, Hornhuizen. Voorzitter bestuur
- Geon b.v., Groningen. Lid raad van commissarissen

Gegevens 2023

(x € 1)

bedragen x€ 1	J.J. van Dam
Functiegegevens	Algemeen directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	141.622
Beloningen betaalbaar op termijn	22.514
Subtotaal	164.136
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	223.000
-/- Onverschuldigde betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.
Totale bezoldiging	164.136
Reden waarom overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.

Gegevens 2024

		Naam functionaris	Functiegegevens
Functieervulling in 2024	01/01 – 31/12	Mevrouw G. Luth	Voorzitter Algemeen Bestuur, Voorzitter Dagelijks Bestuur
Functieervulling in 2024	01/01 - 31/12 01/01 - 31/12	De heer G. Klein	Vice-voorzitter Dagelijks Bestuur Vice-voorzitter Algemeen Bestuur
Functieervulling in 2024	01/01 - 31/12	Mevrouw J.C.E. van Klaveren-Spelde	Lid Algemeen Bestuur Lid Dagelijks Bestuur
Functieervulling in 2024	01/01 – 31/12	De heer G. Engelkens	Lid Algemeen Bestuur
Functieervulling in 2024	01/01 – 31/12	De heer J. Nieboer	Lid Algemeen Bestuur
Functieervulling in 2024	01/01 – 31/12	Mevrouw C.Y. Sikkema	Lid Algemeen Bestuur
Functieervulling in 2024	01/01 – 31/12	De heer J. Kuin	Lid Algemeen Bestuur
Functieervulling in 2024	01/01 – 31/12	De heer H. van der Goot	Lid Algemeen Bestuur
Functieervulling in 2024	01/01 - 31/12	De heer R.K. Kuiper	Lid Algemeen Bestuur

Gegevens 2023

		Naam functionaris	Functiegegevens
Functieervulling in 2023	01/01 – 31/12	Mevrouw G. Luth	Voorzitter Algemeen Bestuur, Voorzitter Dagelijks Bestuur
Functieervulling in 2023	01/01 – 31/12	De heer F.H. Wünker	Lid Algemeen Bestuur
Functieervulling in 2023	01/01 - 31/12 01/01 - 31/12 01/01 - 31/12	De heer G. Klein	Lid Algemeen Bestuur Vice-voorzitter Dagelijks Bestuur Vice-voorzitter Algemeen Bestuur
Functieervulling in 2023	01/01 - 31/12	Mevrouw J.C.E. van Klaveren-Spelde	Lid Algemeen Bestuur Lid Dagelijks Bestuur
Functieervulling in 2023	01/01 – 31/12	De heer G. Engelkens	Lid Algemeen Bestuur
Functieervulling in 2023	01/01 – 31/12	Mevrouw C.Y. Sikkema	Lid Algemeen Bestuur
Functieervulling in 2023	10/07 – 31/12	De heer J. Kuin	Lid Algemeen Bestuur
Functieervulling in 2023	01/01 – 31/12	De heer H. van der Goot	Lid Algemeen Bestuur
Functieervulling in 2023	01/01 – 09/07	De heer G.A. Kupers	Lid Algemeen Bestuur
Functieervulling in 2023	01/01 - 31/12	De heer R.K. Kuiper	Lid Algemeen Bestuur

Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid van het dagelijks bestuur

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het dagelijks bestuur toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door het algemeen bestuur vastgestelde kaders zoals de begroting, verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door het algemeen bestuur op 6 maart 2025 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door het algemeen bestuur bepaald en bedraagt 2% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 783.340. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV van oktober 2024.

Bevindingen

Het dagelijks bestuur stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen € 279.360 bedraagt. Dit is lager dan de daarvoor gestelde grens van € 783.340. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het dagelijks bestuur overigens een bedrag van € 0 acceptabel op basis van door het algemeen bestuur vastgestelde afspraken.

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met het algemeen bestuur aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het dagelijks bestuur ook beschreven welke actie zij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Resultaatbestemming en vaststelling

Op grond van het bepaalde in artikel 17, eerste lid van de GR Afeer is het de bevoegdheid van het algemeen bestuur om te besluiten (op basis van unanimiteit) hoe het resultaat van Afeer ad €777.506 wordt aangewend of gereserveerd.

Aldus opgemaakt: 10 juli 2025

Aldus vastgesteld in een openbare vergadering van het Algemeen Bestuur van Afeer op 10 juli 2025.

Mevr. G. Luth
voorzitter

Dhr. J.J. van Dam
secretaris

blz 1

blz 2

blz 3

blz 4

Bijlagen

1. Verbonden partijen
2. Kengetallen
3. Vaste activa en afschrijvingen
4. Reserves, subsidies en voorzieningen
5. Leningen
6. Geconsolideerde resultatenrekening 2024

Hoveniersbedrijf Nieland B.V.

Balans Hoveniersbedrijf Nieland B.V.

Per 31 december 2023

		(x € 1.000)	
Activa	Boekjaar 2023	Boekjaar 2024	
Vaste activa			
Immateriële vaste activa	0	0	
Materiële vaste activa	0	0	
Financiële vaste activa	0	0	
	0	0	
Vlottende activa			
Vorraden		0	
Vorderingen		0	
Liquide middelen	0	0	
Rekening-courant Afeer	64	90	
Overlopende activa	2	7	
	66	97	
Totale activa			
	66	97	
Passiva	Boekjaar 2023	Boekjaar 2024	
Vaste passiva			
Eigen vermogen			
Algemene reserve	0	0	
Nog te bestemmen resultaat	0	0	
	0	0	
Vlottende passiva			
Crediteuren	-3	15	
Overige schulden	53	69	
Overlopende passiva	16	13	
	66	97	
Totale passiva			
	66	97	

Winst- en verliesrekening Hoveniersbedrijf Nieland B.V.

Per 31 december 2024

			(x € 1.000)
	Boekjaar 2023		Boekjaar 2024
Opbrengsten	0		0
Materiaal verbruik en uitbesteed werk	0		0
Toegevoegde waarde		0	0
Loonkosten niet-ambtelijke medewerkers	0		0
Algemene kosten	0		0
Diverse baten en lasten	0		0
Totale bedrijfskosten		0	0
Bedrijfsresultaat		0	0
Exploitatieresultaat	nadelig	0	nadelig 0

Grondslagen conform BW 2 Titel 9

Algemene toelichting

Activiteiten

Binnen Hoveniersbedrijf Nieland B.V. zijn geen activiteiten meer, doordat de groenwerkzaamheden van Hoveniersbedrijf Nieland vanaf 2016 door Afeer uitgevoerd worden. Hoveniersbedrijf Nieland B.V. wordt gebruikt voor de verloning van de medewerkers die onder de Hoveniers-cao vallen en die werkzaam zijn bij Afeer.

Continuïteit

De continuïteit van Nieland BV hangt af van de vraag naar verloning van medewerkers die onder de Hoveniers-cao vallen.

Vestigingsplaats

Hoveniersbedrijf Nieland is gevestigd aan de Winschoter Hogebrug 1 te Blijham.

Schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de leiding zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

Algemene grondslagen

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving voor kleine rechtspersonen, die uitgegeven zijn door de Raad voor de Jaarverslaggeving (RJ).

Activa en passiva worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs.

Vergelijking met vorig jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaand jaar.

Waardering van activa en passiva

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen en overlopende activa worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Eigen vermogen

De algemene reserve is gevormd uit de voordelige exploitatieresultaten van voorliggende jaren.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Voor bepaling van het resultaat

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en de kosten en andere lasten over het jaar. De opbrengsten op transacties worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd.

Kosten

De kosten worden bepaald op historische basis en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Personeelsbeloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers. De B.V. heeft alle pensioenregelingen verwerkt volgens de verplichtingenbenadering. De totale personeelslasten worden doorbelast naar Afeer en per saldo in de resultatenrekening gepresenteerd.

Financiële baten en lasten

Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsvoering

De belasting over het resultaat wordt berekend over het resultaat voor belastingen in de winst- en verliesrekening, rekening houdend met beschikbare, fiscaal compensabele verliezen uit voorgaande boekjaren (voor zover niet opgenomen in de latente belastingvorderingen) en vrijgestelde winstbestanddelen en na bijtelling van niet-aftrekbare kosten. Tevens wordt rekening gehouden met wijzigingen die optreden in de latente belastingvorderingen en latente belastingschulden uit hoofde van wijzigingen in het te hanteren belastingtarief.

Toelichting op de balans Hoveniersbedrijf Nieland B.V.

(x € 1.000)

	Boekjaar 2023	Boekjaar 2024
Rekening-courant met Afeer		
Omvang per 31 december	64	90

Dit betreft het rekening-courant saldo bij Afeer.

(x € 1.000)

	Boekjaar 2023	Boekjaar 2024
Overlopende activa		
Omvang per 31 december	2	7

Dit betreft te ontvangen vergoedingen verzuimverzekering.

(x € 1.000)

	Boekjaar 2023	Boekjaar 2024
Vlottende passiva		
Crediteuren	-3	15
Overige schulden		
- Loonbelasting en premies	13	10
- Pensioen	40	59
- Vennootschapsbelasting	0	0
- Omzetbelasting	0	0
Totaal overige schulden per 31 december	52	69

(x € 1.000)

	Boekjaar 2023	Boekjaar 2024
Overlopende passiva		
Nog te betalen kosten	16	13
Totaal overlopende passiva per 31 december	16	13

Dit betreft kosten arbeidsverzekering en gereserveerde vakantietoelage.

Toelichting op de winst- en verliesrekening van Hoveniersbedrijf Nieland B.V.

	(x € 1.000)	
	Boekjaar 2023	Boekjaar 2024
Toegevoegde waarde		
Opbrengsten	0	0
Materiaalverbruik en uitbesteed werk	0	0
Totaal toegevoegde waarde	0	0

De loonkosten van Hoveniersbedrijf Nieland B.V. worden doorbelast aan Afeer. Deze niet-ambtelijke medewerkers worden ingezet op de afdeling groen van Afeer. De doorbelasting is gesaldeerd weergegeven derhalve staan alle posten op € 0.

	(x € 1.000)	
	Boekjaar 2023	Boekjaar 2024
Exploitatieresultaat (na doorberekening)	0	0

Afeer Participatie BV

Afeer
Werk van waarde

Balans Afeer Participatie B.V.

Per 31 december 2024

	(x € 1.000)	
Activa	Boekjaar 2023	Boekjaar 2024
Vlottende activa		
Vorderingen	0	0
Liquide middelen	66	71
Rekening-courant Afeer	23	0
Overlopende activa	91	117
	180	188
Totale activa	180	188
Passiva	Boekjaar 2023	Boekjaar 2024
Vaste passiva		
Eigen vermogen		
Aandelen kapitaal	18	18
Algemene reserve	-61	-61
Nog te bestemmen resultaat	0	0
	-43	-43
Vlottende passiva		
Crediteuren	0	4
Rekening-courant	0	12
Overige schulden	63	59
Overlopende passiva	160	155
	223	231
Totale passiva	180	188

Winst- en verliesrekening Afeer Participatie B.V.

Per 31 december 2024

	(x € 1.000)	
	Boekjaar 2023	Boekjaar 2024
Opbrengsten	0	0
Materiaal verbruik en uitbesteed werk	0	0
Toegevoegde waarde	0	0
Loonkosten niet-ambtelijke medewerkers	0	0
Kosten dienstverlening derden	0	0
Totale personele kosten	0	0
Algemene kosten	0	0
Diverse baten en lasten	0	0
Toevoeging aan voorzieningen	0	0
Totale bedrijfskosten	0	0
Bedrijfsresultaat	0	0
Exploitatieresultaat	0	0
Doorberekening van het concern	0	0
Exploitatieresultaat (na doorberekening) voordelig	0	voordelig 0

Grondslagen conform BW 2 Titel 9

Algemene toelichting

Activiteiten

De activiteiten van Afeer Participatie B.V bestaan voornamelijk uit het bevorderen van de arbeidsparticipatie en/of re-integratie van werkzoekenden.

Continuïteit

Voor Afeer Participatie BV hangt de continuïteit af van het budget dat beschikbaar gesteld wordt voor arbeidsparticipatie vanuit de deelnemende gemeenten, te weten Oldambt, Pekela en Westerwolde.

Vestigingsplaatsen

Participatie B.V. was gedurende het boekjaar gevestigd aan de Garst 6 te Winschoten.

Schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de leiding zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

Algemene grondslagen

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving voor kleine rechtspersonen, die uitgegeven zijn door de Raad voor de Jaarverslaggeving (RJ).

Activa en passiva worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs.

Vergelijking met vorig jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaand jaar.

Waardering van activa en passiva

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen en overlopende activa worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas- en banktegoeden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Eigen vermogen

Indien de B.V. eigen aandelen inkoopt, wordt de verkrijgingsprijs van de ingekochte aandelen in mindering gebracht op de overige reserves, of op andere reserves mits de statuten dit toestaan, totdat deze aandelen worden ingetrokken of worden verkocht. Indien ingekochte aandelen worden verkocht, komt de opbrengst uit verkoop ten gunste van de overige reserves of andere reserves in het eigen vermogen. De opbrengst komt ten gunste van de reserve waarop eerder de aankoop van deze aandelen in mindering is gebracht (RJK B8. 107).

Kosten die direct samenhangen met de inkoop, verkoop en/of uitgifte van nieuwe aandelen worden rechtstreeks ten laste gebracht van het eigen vermogen, onder verrekening van relevante winstbelastingeffecten. Overige rechtstreekse mutaties in het eigen vermogen worden eveneens verwerkt onder verrekening van relevante winstbelastingeffecten.

De algemene reserve is gevormd uit de voordelige exploitatieresultaten van voorliggende jaren.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Voor bepaling van het resultaat**Algemeen**

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en de kosten en andere lasten over het jaar. De opbrengsten op transacties worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd.

Kosten

De kosten worden bepaald op historische basis en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Personeelsbeloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers. De B.V. heeft alle pensioenregelingen verwerkt volgens de verplichtingenbenadering. De totale personeelslasten worden doorbelast naar Afeer en per saldo in de resultatenrekening gepresenteerd.

Bijzondere posten

Bijzondere posten zijn baten of lasten die voortvloeien uit gebeurtenissen of transacties die behoren tot het resultaat uit gewone bedrijfsvoering, maar omwille van de vergelijkbaarheid apart toegelicht worden op grond van de aard, omvang of het incidentele karakter van de post.

Financiële baten en lasten**Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsvoering**

De belasting over het resultaat wordt berekend over het resultaat voor belastingen in de winst- en verliesrekening, rekening houdend met beschikbare, fiscaal compensabele verliezen uit voorgaande boekjaren (voor zover niet opgenomen in de latente belastingvorderingen) en vrijgestelde winstbestanddelen en na bijtelling van niet-aftrekbare kosten. Tevens wordt rekening gehouden met wijzigingen die optreden in de latente belastingvorderingen en latente belastingsschulden uit hoofde van wijzigingen in het te hanteren belastingtarief.

Toelichting op de balans Afeer Participatie B.V.

	(x € 1.000)	
	Boekjaar 2023	Boekjaar 2024
Rekening-courant met Afeer		
Omvang per 31 december	23	-12

Dit betreft het rekening-courant saldo met Afeer. In 2023 was dit aan de activa zijde van de balans terug te vinden, voor 2024 is het aan de passiva kant van de balans gepresenteerd, in bovenstaand overzicht is 2024 derhalve negatief gepresenteerd.

	(x € 1.000)	
	Boekjaar 2023	Boekjaar 2024
Overlopende activa		
Omvang per 31 december	91	117

Dit betreft de reserveringen voor de subsidie Lage Inkomens Voordeel (LIV) van de belastingdienst.

	(x € 1.000)	
	Boekjaar 2023	Boekjaar 2024
Aandelenkapitaal		
Omvang per 31 december	18	18

Betreft de deelneming van Afeer in Afeer Participatie B.V. Dit bedrag is op de activa-zijde van de balans van Afeer ook terug te vinden onder de financiële vaste activa.

	(x € 1.000)	
	Boekjaar 2023	Boekjaar 2024
Nog te bestemmen resultaat		
Omvang per 31 december	0	-1

	(x € 1.000)	
	Boekjaar 2023	Boekjaar 2024
Crediteuren		
Omvang per 31 december	0	4

(x € 1.000)

	Boekjaar 2023	Boekjaar 2024
Overige schulden		
- Loonbelasting en premies	63	59
- Vennootschapsbelasting	0	0
- Omzetbelasting	0	0
Totaal overige schulden per 31 december	63	59

(x € 1.000)

	Boekjaar 2023	Boekjaar 2024
Overlopende passiva		
Nog te betalen kosten	160	155
Totaal overlopende passiva per 31 december	160	155

De nog te betalen kosten betreffen de reservering vakantiegeld.

Toelichting op de winst- en verliesrekening van Participatie B.V.

	(x € 1.000)	
	Boekjaar 2023	Boekjaar 2024
Loonkosten niet-ambtelijke medewerkers		
Lonen	0	0
Sociale lasten	0	0
Pensioenpremie	0	0
Overige kosten	0	0
Totaal loonkosten niet-ambtelijke medewerkers	0	0

De loonkosten van de Participatie B.V. worden 100% doorbelast aan Afeer.

	(x € 1.000)	
	Boekjaar 2023	Boekjaar 2024
Exploitatieresultaat (na doorberekening)	0	0

Afeer Mobiliteit BV

Afeer
Werk van waarde

Balans Afeer Mobiliteit B.V.

Per 31 december 2024

		(x € 1.000)	
Activa	Boekjaar 2023	Boekjaar 2024	
Vaste activa			
Immateriële vaste activa	0	0	
Materiële vaste activa	0	0	
Financiële vaste activa	0	0	
	0	0	
Vlottende activa			
Vorraden	0	0	
Vorderingen	239	280	
Liquide middelen	145	88	
Overlopende activa	0	0	
	384	368	
Totale activa			
	384	368	
Passiva	Boekjaar 2023	Boekjaar 2024	
Vaste passiva			
Eigen vermogen			
Algemene reserve	-19	-19	
Nog te bestemmen resultaat	-1	46	
	-20	27	
Vlottende passiva			
Crediteuren	6	9	
Rekening-courant Afeer	156	29	
Overige schulden	68	59	
Overlopende passiva	173	244	
	403	340	
Totale passiva			
	383	368	

Winst- en verliesrekening Afeer Mobiliteit B.V.

Per 31 december 2024

	(x € 1.000)	
	Boekjaar 2023	Boekjaar 2024
Opbrengsten	1.071	1.266
Materiaal verbruik en uitbesteed werk	-5	0
Toegevoegde waarde	1.067	1.266
Loonkosten niet-ambtelijke medewerkers	-999	-1.178
Kantoor en Algemene kosten	-6	-5
Automatisering	0	-1
Advies & Externe inhuur	-34	-32
Diverse baten en lasten	-27	-4
Totale bedrijfskosten	-1.066	-1.220
Bedrijfsresultaat	1	46
Exploitatieresultaat voor VPB	Voordelig 1	Voordelig 46

Grondslagen conform BW 2 Titel 9

Algemene toelichting

Activiteiten

De activiteiten van Afeer Mobiliteit B.V. bestaan voornamelijk uit het bemiddelen en alloceren van arbeidskrachten en deze ter beschikking stellen aan derden, alsmede het verrichten van al hetgeen met het vorenstaande verband houdt of daaraan bevorderlijk kan zijn.

Continuïteit

De continuïteit van Mobiliteit B.V. hangt af van de vraag naar verloning van medewerkers die onder de ABU-cao vallen.

Vestigingsplaatsen

Mobiliteit B.V. was gedurende het boekjaar gevestigd aan de Garst 6 te Winschoten.

Schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de leiding zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

Algemene grondslagen

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving voor kleine rechtspersonen, die uitgegeven zijn door de Raad voor de Jaarverslaggeving (RJ).

Activa en passiva worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs.

Vergelijking met vorig jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaand jaar.

Waardering van activa en passiva

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen en overlopende activa worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas- en banktegoeden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Eigen vermogen

De algemene reserve is gevormd uit de voordelige exploitatieresultaten van voorliggende jaren.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Voor bepaling van het resultaat

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en de kosten en andere lasten over het jaar. De opbrengsten op transacties worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd.

Opbrengstverantwoording

Verantwoording van opbrengsten uit de levering van diensten geschiedt naar ratio van de geleverde prestaties, gebaseerd op de verrichte diensten tot aan de balansdatum in verhouding tot de in totaal te verrichten diensten.

Kosten

De kosten worden bepaald op historische basis en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Personeelsbeloningen

Periodiek betaalbare beloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winst- en verliesrekening voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

Pensioenen

De B.V. heeft alle pensioenregelingen verwerkt volgens de verplichtingenbenadering. De over het verslagjaar verschuldigde premie wordt als last verantwoord.

Bijzondere posten

Bijzondere posten zijn baten of lasten die voortvloeien uit gebeurtenissen of transacties die behoren tot het resultaat uit gewone bedrijfsvoering, maar omwille van de vergelijkbaarheid apart toegelicht worden op grond van de aard, omvang of het incidentele karakter van de post.

Financiële baten en lasten

Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsvoering

De belasting over het resultaat wordt berekend over het resultaat voor belastingen in de winst- en verliesrekening, rekening houdend met vrijgestelde winstbestanddelen en na bijtelling van niet-afrekbare kosten. Tevens wordt rekening gehouden met wijzigingen die optreden in de latente belastingvorderingen en latente belastingschulden uit hoofde van wijzigingen in het te hanteren belastingtarief.

	(x € 1.000)	
Vorderingen	Boekjaar 2023	Boekjaar 2024
Vorderingen op openbare lichamen per 31 december	218	262
Handelsdebiteuren per 31 december	21	18
	239	280

De vorderingen op openbare lichamen bestaan voor het grootste deel uit reguliere vorderingen voor geleverde diensten op de deelnemende gemeenten van de GR Afeer.

	(x € 1.000)	
Liquide middelen	Boekjaar 2023	Boekjaar 2024
Bank	145	88
Omvang per 31 december	145	88

	(x € 1.000)	
Nog te bestemmen resultaat	Boekjaar 2023	Boekjaar 2024
Omvang per 31 december	-1	46

	(x € 1.000)	
Vlottende passiva	Boekjaar 2023	Boekjaar 2024
Crediteuren	6	9
Overige schulden	68	59
Totaal overige schulden per 31 december	74	68

De overige schulden betreffen de laatste nog te betalen loonheffing op aangifte en pensioenpremies.

	(x € 1.000)	
Overlopende passiva verplichtingen	Boekjaar 2023	Boekjaar 2024
Nog te betalen kosten	173	244
Totaal overlopende passiva per 31 december	173	244

De nog te betalen kosten betreffen voornamelijk reserveringen uit hoofde van de ABU-cao en reserveringen van vakantiegeld.

(x € 1.000)

Rekening-courant met Afeer

Omvang per 31 december

Boekjaar 2023	Boekjaar 2024
156	29

Dit betreft de rekening courant verhouding met Afeer.

Toelichting op de winst- en verliesrekening van Afeer Mobiliteit B.V.

(x € 1.000)

Toegevoegde waarde

Opbrengsten

1.071

1.266

Materiaalverbruik en uitbesteed werk

-5

0

Totaal toegevoegde waarde

1.067

1.266

De opbrengsten bestaan uit de detacheringsvergoedingen van de werknemers die onder de ABU-cao vallen.

(x € 1.000)

Loonkosten

Lonen

-767

-848

Sociale lasten

-206

-223

Pensioenpremie

-38

-44

Overige kosten

-44

-90

Subtotaal

-1.056

-1.205

Terugontvangen loonkosten

57

27

Totaal loonkosten

-999

-1.178

De loonkosten bestaan uit de kosten van het gedetacheerd personeel die onder de ABU-cao vallen. Daarnaast zitten er ook doorbelaste loonkosten van het ambtelijk apparaat in die binnen Afeer werkzaam zijn maar administratieve taken uitvoeren voor Afeer Mobiliteit B.V. conform de geldende dienstverleningsovereenkomst (DVO).

	(x € 1.000)	
	Boekjaar 2023	Boekjaar 2024
Overige bedrijfskosten		
Kantoor en Algemene kosten	6	-5
Automatisering	0	-1
Advies & Externe inhuur	34	-32
Diverse baten en lasten	27	-4
Totaal lasten	67	-42

De overige bedrijfskosten zijn met name het extern organiseren van de verloning van de medewerkers die werkzaam zijn in de B.V. Daarnaast is onder de diverse baten en lasten een bedrag genomen uit eerdere jaren die wegens de DVO toegerekend had moeten worden.

	(x € 1.000)	
	Boekjaar 2023	Boekjaar 2024
Exploitatieresultaat (na doorberekening)	-1	-46

Kengetallen (inclusief verbonden partijen)

Omschrijving	Boekjaar		
	2022	2023	2024
Bezetting			
- Aantal verloonde Wsw-ers ultimo van het jaar	671	626	568
- Gemiddeld aantal verloonde Wsw-FTE's	613,47	558,41	508,98
- Gemiddeld aantal gedetacheerde Wsw-FTE's	163,32	158,82	151,54
- Gemiddeld aantal gedetacheerde Wsw-FTE's in %	27%	28,44%	29,77%
- Gemiddeld aantal Wsw-FTE's in begeleid werken	7,96	7,96	7,22
- Gemiddeld aantal (niet) ambtelijke-FTE's	121,38	117,58	91,33
- Gemiddeld aantal nieuw beschut FTE's	46,99	52,64	63,95
- Gemiddeld aantal Participatieklanten	1.039	1045	1042
Toegevoegde waarde			
- Toegevoegde waarde x € 1.000	7.995	8.231	8.642
- Stijging respectievelijk daling in %	6,44%	2,95%	4,99%
- In % van de bedrijfs- en financieringslasten	22,22%	21,37%	22,90%
- Per Wsw-FTE (in euro's)	11,91	14,74	16,98
Gemeentelijke bijdrage			
- Gemeentelijke bijdrage x € 1.000	28.718	27.921	29.827
Wsw-loonkosten			
- Wsw-loonkosten x € 1.000	23.065	22.297	22.496
- Per verloonde Wsw-FTE (in euro's)	34,37	39,93	44,20
Loonkosten (niet) ambtelijk			
- Loonkosten (niet) ambtelijk x € 1.000	8.303	7.870	8.235
- Loonkosten per (niet) ambtelijke FTE (in euro's)	68,41	66,93	90,17
Nadelig bedrijfsresultaat			
- Nadelig bedrijfsresultaat x € 1.000	27.986	27.840	29.096
Exploitatieresultaat			
- Exploitatieresultaat x € 1.000	732	81	777

Vaste activa en afschrijvingen

(x € 1.000)

Omschrijving	Aanschaf- waarde per 01-01-2024	Investerings- in 2024	Desinveste- ringen	Aanschaf- waarde per 31-12-2024	Cummulatieve afschrijving per 01-01- 2024	Afschrijving in 2024	Terugboeking i.v.m. desinveste- ringen	Cummulatieve afschrijving per 31-12-2024	Boekwaarde per 01-01-2024	Boekwaarde per 31-12-2024
	1	2	3	4 (1+2-3)	5	6	7	8 (5+6-7)	9 (1-5)	10 (4-8)
Per soort activa										
Grond	420		69	351				0	420	351
Voorzieningen aan terreinen	231	987	41	1.177	67	56	35	88	164	1.089
Gebouwen	6.757	595	354	6.998	1.558	191	342	1.407	5.199	5.591
Installaties	972	271	24	1.219	342	84	14	412	631	808
Machines	1.391	70	23	1.438	740	119	20	839	652	600
Inventarissen	706	217	34	889	378	49	35	392	327	496
Vervoermiddelen	836	94	17	913	478	113	17	574	359	340
Automatisering	139	243		382	94	32		125	46	257
Totaal	11.452	2.477	563	13.367	3.655	646	463	3.836	7.797	9.531
Activa in ontwikkeling										449
Eindtotaal Materiële vaste activa										9.980

Reserves, subsidies en voorzieningen

(x € 1.000)

Omschrijving	Saldo per 1-1-2024	Vermeerdering in de verslagperiode	Verminderings in de verslagperiode	Interne overboeking naar bestemming	Saldo per 31-12-2024
	1	2	3	4	5 (1 + 2 + 3 + 4)
Algemene reserve	63			0	63
Bestemmingsreserves					
Bestemmingsreserve Energietransitie	477				477
Bestemmingsreserve Innovatie	255				255
Investeringssubsidie					
Investeringssubsidie transitie					
Te bestemmen resultaat					
Resultaat 2024		777		0	777
Voorziening					
Voorziening groot onderhoud		458			458
Totale reserves, subsidies en voorzieningen	63	1.235		0	2.031

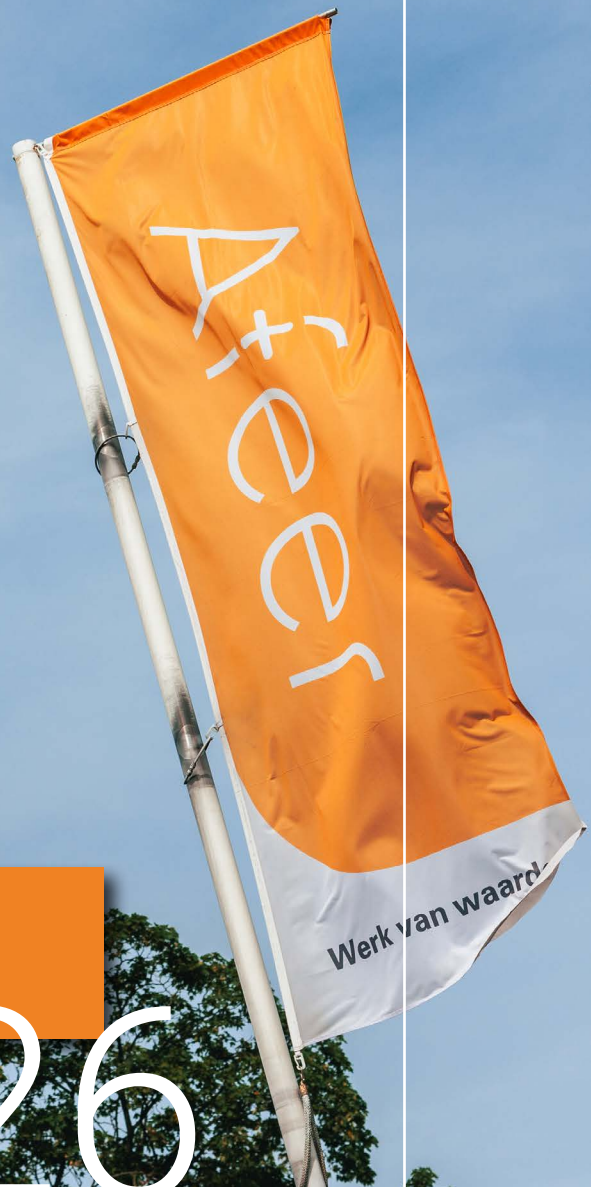
Leningen

(x € 1.000)

Looptijd		Verstrekker	Oorspronkelijk bedrag	Jaar van de laatste aflossing	Rente %	Resteren de lening per 1-1-2024	In het jaar opgenomen leningen	Aflossing	Resterende lening per 31-12-2024	Transitorische rente per 1-1-2024	Rente betaald in 2024	Transitorische rente per 31-12-2024	Totale rente t.i.v. 2024
			1	2	3	4	5	6	7 (4+5+6)	8	9	10	11 (8+9+10)
10	jaar	Bank Ned. Gem.	3.000	2024	1,08%	300	0	-300	0	0	3	0	3
20	jaar	Bank Ned. Gem.	1.285	2040	0,27%	1.092	0	-64	1.028	0	3	0	3
40	jaar	Bank Ned. Gem.	950	2060	0,47%	879	0	-24	855	0	4	0	4
40	jaar	Bank Ned. Gem.	5.000	2063	2,86%	5.000	0	-125	4.875	0	48	93	141
Totaal			10.235			7.271	0	-513	6.758	0	57	93	150

Afeer

Werk van waarde

Begroting

2026

Datum vaststelling 10 juli 2025

Afeer

Afeer

Werk van waarde

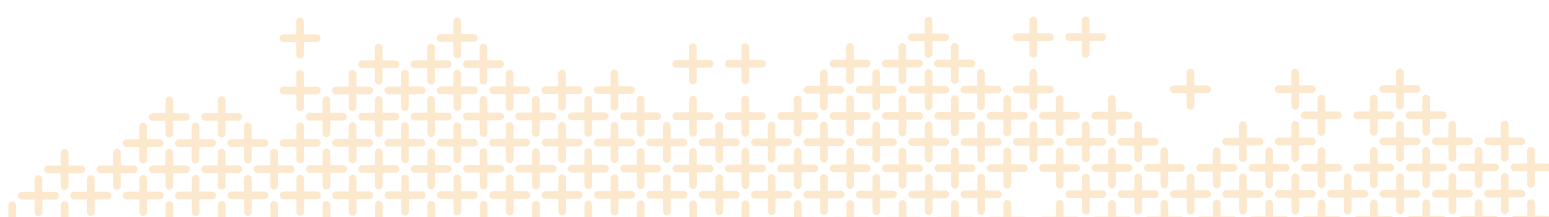
Deelnemende gemeenten: Oldambt, Pekela & Westerwolde

Afeer

Statutair gevestigd te Winschoten

Kantooradres:	A.J. Romijnweg 17	9672 AH Winschoten
Postadres:	Postbus 117	9670 AC Winschoten
Telefoon:	0597-453666	
E-mailadres:	secretariaat@afeer.nl	
KvK:	01169476	

Beleidsbegroting	4
Voorwoord	5
Bestuur en management	6
Het programmaplan van Afeer	7
Externe ontwikkelingen van invloed op eigen taken	15
Paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing	19
Paragraaf Onderhoud Kapitaalgoederen (inclusief Investerings)	22
Paragraaf Financiering	23
Paragraaf Bedrijfsvoering	26
 Financiële begroting.....	 29
Overzicht baten en lasten	30
Overzicht baten en lasten overeenkomstig het BBV	31
Toelichting op het overzicht baten en lasten	32
Financiële positie.....	37
 Bijlagen	 39
Bijlage 1: Geraamde baten en lasten per taakveld.....	40
Bijlage 2: Meerjarenraming.....	42
Bijlage 3: Verdeling exploitatieresultaat.....	44
Bijlage 4: Bijdrage per gemeente.....	45

Beleidsbegroting

Afeer
Werk van waarde

Afeer
Werk van waarde

Voor u ligt de begroting voor het jaar 2026 van de gemeenschappelijke regeling Afeer. Afeer is het sociaal ontwikkelbedrijf van de gemeenten Oldambt, Pekela en Westerwolde. Werkzoekenden die niet of moeilijk aan een baan kunnen komen worden door Afeer geholpen. Daarnaast organiseert Afeer dagelijks werk voor ruim 750 medewerkers met een arbeidsbeperking, waarvan het overgrote deel een dienstbetrekking heeft bij Afeer. Afeer stimuleert een inclusieve arbeidsmarkt en is bruggenbouwer tussen overheid en bedrijfsleven.

Bij het opstellen van deze begroting, in het vroege voorjaar van 2025, is de arbeidsmarkt nog net zo overspannen als in 2023 en 2024. Dat is slecht nieuws voor werkgevers, want gekwalificeerd personeel is voor hen steeds moeilijker te vinden. Economen en arbeidsmarktdeskundigen voorspellen dat deze situatie nog wel zeker een paar jaar zal aanhouden. Wellicht zelfs de komende 10 jaar. Want Nederland vergrijsst en dat betekent dat de netto arbeidsparticipatie afneemt. Er is onvoldoende aanvulling van mensen die de arbeidsmarkt betreden. En de mensen die wel de arbeidsmarkt betreden brengen niet dezelfde ervaring en kwalificaties mee als de mensen die met pensioen gaan. Daarbij is dus sprake van een cumulerend effect: het aantal mensen op de arbeidsmarkt neemt af en tegelijk neemt ook de totale kennis en ervaring op de arbeidsmarkt af. In onze regio is bovenstaande situatie goed zichtbaar. De regio heeft veel kleine en middelgrote bedrijven, in de veelal technische en praktische sector. Er is grote behoefte aan praktisch opgeleid personeel, liefst met ervaring. Maar die mensen zijn er (bijna) niet.

Toch zijn er ongeveer 2.000 inwoners van de gemeenten Oldambt, Pekela en Westerwolde afhankelijk van een uitkering. Een deel daarvan heeft parttime werk, maar verdient niet genoeg om zelfstandig rond te komen. Het grootste deel echter heeft helemaal geen werk. Het gebrek aan werkervaring en een relevante opleiding is voor deze groep de grootste belemmering om aan de slag te gaan. Afeer ziet het als haar opdracht om zoveel mogelijk mensen naar passend werk te begeleiden. Sinds enkele jaren heeft Afeer de mogelijkheid om werkzoekenden met behulp van loonkostensubsidie tijdelijk in dienst te nemen. Men bouwt dan werkervaring op, kan tijdens het dienstverband ook nog nuttige cursussen of trajecten doorlopen en komt daarna met goede bagage de arbeidsmarkt op. De kans op een succesvolle bemiddeling naar werk zijn dan bijzonder groot geworden.

Ook in 2026 zet Afeer weer in op het bieden van deze tijdelijke banen. Samen met Wedeka heeft Afeer hiervoor het project Overbrugbaan ontwikkeld, waarvoor bij NPG en JTF subsidie is aangevraagd.

Er is de afgelopen jaren gestreefd om de klantenportefeuille van Afeer steeds diverser te maken. Afeer wil niet afhankelijk zijn van slechts enkele grote klanten. Bovendien zijn we trots dat we ook steeds meer regionale partijen aan ons weten te binden. Naast de vanzelfsprekend goede afspraken met de deelnemende gemeenten, hebben we ook duurzame relaties met bijvoorbeeld SOOOG, de Tintengroep, de Rijksorganisatie voor Informatiehuishouding (voorheen CAS), wooncorporatie Acantus en het oer-Groningse bedrijf Marne (bekend van de mosterd). Meer verschillende klanten, met meer verschillende producten en diensten, betekent voor onze medewerkers ook meer afwisselend werk. En dat wordt gewaardeerd.

Daarnaast heeft Afeer haar bedrijfsvoering efficiënter en goedkoper gemaakt. Er is stevig geïnvesteerd in duurzame opwekking van energie en dat betaalt zich terug in een lagere energierekening. Ook is er een nieuwe partner gevonden voor ICT-dienstverlening die tegen lagere kosten dienstverlening levert die bovendien beter aansluit bij de behoefte van Afeer.

Dankzij bovenstaande maatregelen kunnen wij voor 2026 een begroting presenteren die kleiner is dan opgegeven in de meerjarenraming. En daar zijn we bij Afeer best trots op.

Johan van Dam
algemeen directeur

Afeer kent een Algemeen Bestuur en een Dagelijks Bestuur. Het Algemeen Bestuur wordt gevormd door 5 leden uit Oldambt, 3 leden uit Pekela en 2 leden uit Westerwolde. Het Dagelijks Bestuur wordt gevormd door 1 vertegenwoordiger uit elk van deze gemeenten.

De samenstelling van de concernleiding is als volgt:

Management

Algemeen Directeur Dhr. J.J. van Dam

De bestuurssamenstelling is als volgt:

Algemeen Bestuur

Voorzitter	Mw. G. Luth	Wethouder Westerwolde
Plaatsvervanger	Dhr. G. Klein	Wethouder Oldambt
Leden	Mw. C.Y. Sikkema	Burgemeester Oldambt
	Dhr. G. Engelkens	Wethouder Oldambt
	Dhr. J. Nieboer	Wethouder Oldambt
	Dhr. F.H. Wünker	Wethouder Oldambt
	Mw. E. van Klaveren	Wethouder Pekela
	Dhr. J. Kuin	Burgemeester Pekela
	Dhr. R.H. Kuiper	Wethouder Pekela
	Dhr. H. van der Goot	Wethouder Westerwolde
Secretaris	Dhr. J.J. van Dam	Algemeen Directeur

Dagelijks Bestuur

Voorzitter	Mw. G. Luth	Wethouder Westerwolde
Plaatsvervanger	Dhr. G. Klein	Wethouder Oldambt
Lid	Mw. E. van Klaveren	Wethouder Pekela
Secretaris	Dhr. J.J. van Dam	Algemeen Directeur

Afeer is het sociaal ontwikkelbedrijf van de gemeenten Pekela, Oldambt en Westerwolde. Deze drie gemeenten hebben een aantal van hun wettelijke taken overgedragen aan Afeer: uitvoering van de Wsw en de Participatiewet, dit voor zover het gaat om de re-integratietaak (artikel 7) en het nieuwe beschut werken (artikel 10b).

Afeer heeft met de uitvoering van genoemde taken impact op het dagelijks leven van veel inwoners. Daarbij ziet Afeer het als haar opdracht om ervoor te zorgen dat inwoners het maximale uit zichzelf gaan halen op het gebied van werk en permanente ontwikkeling. Hiermee bieden we een perspectief op het zelfredzaam zijn en de regie kunnen nemen en houden in hun eigen leven. Afeer wil inwoners duurzaam laten participeren en zo maximaal mogelijk onafhankelijk van een uitkering laten zijn door hen bij reguliere werkgevers aan de slag te laten gaan en als dat (nog) niet kan in een beschutte werkomgeving.

Afeer geeft invulling aan de begeleiding van de verschillende doelgroepen uit de Participatiewet en de Wsw en heeft zich ten doel gesteld de arbeidsparticipatie te verhogen, door vraag en aanbod duurzaam bij elkaar te brengen vanuit de overtuiging dat mensen met zinvolle bezigheden gelukkiger zijn dan mensen die stilzitten. Werk geeft structuur en voldoening, biedt ontwikkelkansen en sociale contacten. Afeer vindt dat iedereen hier recht op heeft en investeert daarom in mensen, opleiding en ontwikkeling en sluit daarbij nauw aan bij de ontwikkelingen in de eigen arbeidsmarktregio. Dit doet zij in nauwe samenwerking met en voor bedrijven die daardoor maatschappelijke winst creëren. Zo heeft werk waarde voor iedereen.

Afeer constateert in toenemende mate de gevolgen van de invoering van de Participatiewet en het gelijktijdig volledig op slot zetten van de Wet sociale werkvoorziening en deels ook de Wajong. Het aandeel sw-medewerkers daalt gestaag en het aandeel nieuwe doelgroepen laat een stijgende lijn zien. Mensen die voorheen nog wel een beroep konden doen op de Wsw en Wajong vallen nu onder de werking van de Participatiewet. De arbeidsmarkt heeft zich de laatste jaren dusdanig ontwikkeld waardoor iedereen die kan werken, nu aan het werk is. Gevolg is dat Afeer bijna alleen maar mensen in traject ontvangt die een langere afstand hebben tot de arbeidsmarkt. Een traject naar werk wordt daarmee anders van aard, intensiever en altijd langduriger. Afeer past haar organisatie en dienstverlening daarop aan. Daarnaast is er in de gehele arbeidsmarktregio een lijn ingezet om ook het onbenutte arbeidspotentieel gereed te maken voor de arbeidsmarkt. Alle gemeenten in de arbeidsmarktregio hebben daartoe ingestemd met het Kaderplan 2023 – 2026 van de Arbeidsmarktregio Groningen (Werk in Zicht). Afeer sluit hierop uiteraard aan.

Afeer werkt sinds haar start volgens een aantal leidende principes en deze zijn nog steeds van toepassing. De focus ligt op persoonlijke ontwikkeling en het verkrijgen van een dienstverband bij een reguliere werkgever. Daar waar dat nog niet kan, kan tijdelijk arbeid in een beschutte omgeving worden aangeboden. Afeer staat voor een blijvend vernieuwende aanpak waarbij een duurzame matching de succesfactor moet zijn. Vandaar dat de markt (de werkgevers) het vertrekpunt is. Daarbij brengen wij alle expertise samen waar dit bijdraagt aan die duurzame uitstroom en leveren maatwerk waar nodig.

Dekkingsmiddelen

Afeer is een hybride organisatie, dat wil zeggen een combinatie van een publiekrechtelijke (uitvoerder van wettelijke taken) en een commerciële organisatie (uitvoerder werkzaamheden in de marktsector). Het primaire (basis)-doel is samenwerken en optrekken met werkgevers in de regio om vacatures in 'kansrijke' beroepen adequaat te kunnen invullen. Werkzoekenden kunnen met de expertise die Afeer in huis heeft startklaar gemaakt worden voor werk. Het sociaal ontwikkelbedrijf biedt over de gehele breedte instrumenten die werkzoekenden kunnen helpen om zo snel mogelijk aan werk te komen: opleiding, training, werkervaring en werkleertrajecten in alle sectoren waar het bedrijfsleven behoefte aan heeft. Afeer biedt daarnaast ook een beschutte werkomgeving voor mensen die niet of moeilijk zelfstandig aan het werk kunnen. Daarnaast heeft Afeer mogelijkheden om individueel of groepsgewijs mensen met en zonder afstand tot de arbeidsmarkt te detacheren en worden opdrachten geleverd aan overheid en marktpartijen.

De dekkingsmiddelen van Afeer voor 2026 bestaan uit eigen gegenereerde omzet en netto toegevoegde waarde van uitgevoerde opdrachten en detacheringen (Toegevoegde waarde) en overheidsbijdragen (Bijdragen), welke zijn weergegeven in onderstaande tabellen.

	Boekjaar 2024	Begroting 2026	(x € 1.000) Begroting 2025
Toegevoegde waarde			
Opbrengsten	10.071	9.300	9.300
Materiaalverbruik en uitbesteed werk	-1.429	-1.500	-1.500
Totaal toegevoegde waarde	8.642	7.800	7.800

	Boekjaar 2024	Begroting 2026	(x € 1.000) Begroting 2025
Bijdragen			
Oldambt	19.360	19.624	19.753
Pekela	6.780	7.179	6.917
Westerwolde	3.687	3.589	3.761
Totaal overheidsbijdragen	29.827	30.392	30.432

Overhead

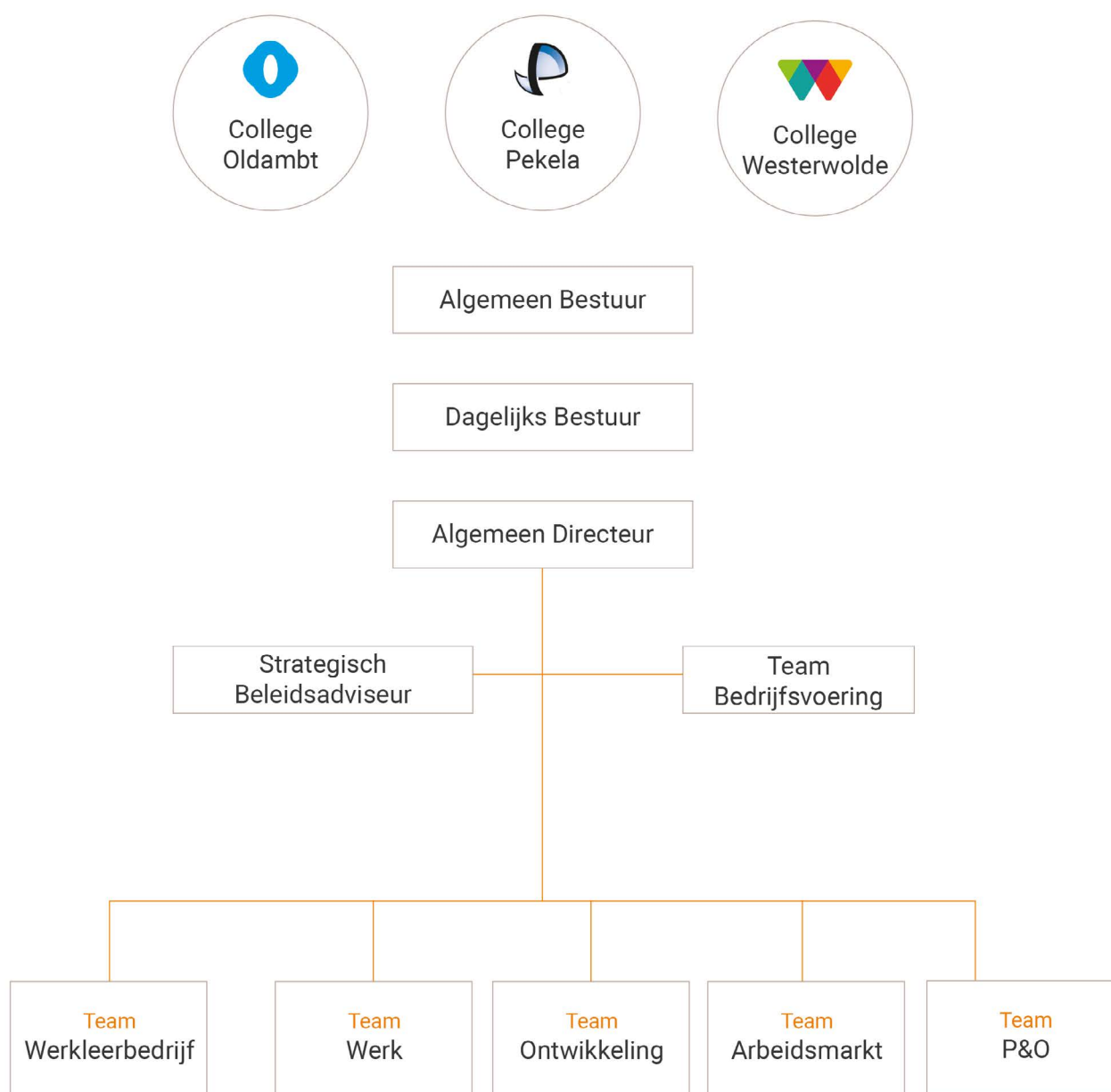
Alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces worden toegekend aan het taakveld Overhead. Dit betreffen de kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning vanaf de functionarissen teammanager en hoger, evenals de ondersteunende afdelingen (zie het organisatieschema).

	Boekjaar 2024	Begroting 2026	(x € 1.000) Begroting 2025
Totale kosten van overhead	5.045	5.497	4.986

Een specificatie van de begrote overheadkosten is opgenomen in Bijlage 1. Hier is tevens een specificatie per taakveld opgenomen.

De organisatie van Afeer bestaat uit verschillende onderdelen. Een aantal daarvan zijn de 'klassieke' productie- of lijnafdelingen die zijn ondergebracht in het Werkleerbedrijf. Vanuit Team Werk, Team Ontwikkeling en Team Arbeidsmarkt vindt de dienstverlening plaats ten behoeve van de werkzoekenden en werkgevers. Tenslotte zijn er voor de bedrijfsvoering een aantal (ondersteunende) afdelingen en kent Afeer enkele staf- en adviesfuncties.

Organisatieschema

Afeer is op 1 juli 2018 gestart en zij voert voor de gemeenten Pekela, Oldambt en Westerwolde een aantal van hun wettelijke taken uit, namelijk de uitvoering van de Wsw en de Participatiewet voor wat betreft de re-integratie van werkzoekenden en de uitvoering van het 'nieuw beschut' werken. Aan deze begroting ligt een aantal uitgangspunten ten grondslag die het programmaplan voor 2026 vormen.

Daarnaast zijn er onderwerpen waar sinds de start van Afeer binnen de gehele organisatie aan wordt gewerkt en waar in 2026 (en daar waar noodzakelijk ook de volgende jaren) intensief mee verder wordt gegaan. Die onderwerpen raken alle geledingen van Afeer. Afeer beweegt daarbij mee met wat de werkzoekenden nodig hebben en wat de markt vraagt. Belangrijk daarbij is om Afeer op een toekomstbestendige wijze vorm en inhoud te geven zodat de taken vanuit de gemeenten Pekela, Westerwolde en Oldambt zo optimaal mogelijk, met een bijpassende eigen infrastructuur en met het beste resultaat uitgevoerd worden in een adequate huisvesting.

Als gevolg van de verandering in volume van de doelgroepen (minder sw-medewerkers en meer vanuit de nieuwe doelgroepen en onbenutte talenten) wordt de dienstverlening daarmee in lijn gebracht. Dat betekent ook wat voor het organiseren van daarbij passende werkzaamheden en de aan te bieden dienstverlening.

DE FINANCIËLE ONTWIKKELINGEN IN 2026

In het jaar 2026 doet zich een aantal situaties voor die sterk van invloed zijn op de financiële situatie van gemeenten maar zeker ook direct gevoeld worden door sociaal ontwikkelbedrijven zelf. Vanaf 2026 krijgen gemeenten minder budget van het rijk om hun taken uit te voeren. Afeer realiseert zich dat dit een effect zal hebben op de beschikbare financiële middelen van haar gemeenten. Sinds een aantal jaren zet Afeer zelf al flink in op kostenbewustzijn en besparing op de bedrijfskosten daar waar het verantwoord kan. Ruim 80% van de totale begroting bestaat uit loonkosten die op grond van wetgeving en cao-bepalingen door Afeer niet beïnvloedbaar zijn. Iedere procent loonsverhoging levert een flinke kostenstijging op. Met de afschaffing van het lage inkomensvoordeel (LIV) loopt Afeer, als werkgever, bijdragen mis van het rijk. Gemeenten worden hiervoor wel financieel gecompenseerd door het rijk. Afeer kan in 2026 geen beroep meer doen op de compensatie transitievergoeding als gevolg van het afschaffen door het rijk van deze vergoedingen. Voor de uitvoering van de taken van Afeer komt de komende 10 jaar (van 2025 tot en met 2034) extra budget van het rijk naar gemeenten toe in kader van zowel de doorontwikkeling van sociaal ontwikkelbedrijven als voor extra werkgelegenheid bij sociaal ontwikkelbedrijven voor werkzoekenden die nu tussen 'wal en schip' vallen. Hiervoor moeten gemeenten en sociaal ontwikkelbedrijven in gezamenlijkheid plannen maken.

BELEIDSPLAN 2023 – 2026

Afeer heeft in nauwe samenwerking met haar deelnemende gemeenten gezamenlijk een beleidsplan voor de periode 2023 tot en met 2026 voorbereid en door het algemeen bestuur laten vaststellen. Uitgangspunt daarbij is dat Afeer zich blijft aanpassen aan de doelgroep-ontwikkeling, namelijk de blijvende daling van het aantal sw-medewerkers en de komst van nieuwe doelgroepen en de ondersteuningsbehoefte die daarbij qua inhoud en intensiteit benodigd is. Begeleide participatie zal in de komende begrotingen dan ook een prominenter rol gaan spelen vanwege die afbouw van de sw en toename van de nieuwe doelgroepen. Het beleidsplan kent een aantal richtingen voor de komende jaren. Het klantproces van Afeer is daarbij uitgangspunt. Gestreefd wordt om de doelgroep te re-integreren werkzoekenden met inzet van de instrumenten vanuit de Participatiewet (loonkostensubsidie en begeleiding via job-coaching) zo regulier mogelijk aan betaald werk worden geholpen. Het totaal aantal mensen in begeleiding bij Afeer blijft daarbij 'in omvang gelijk'. Afeer werkt aan het herinrichten van haar werkzoekenden-dienstverlening die nog beter past bij wat de huidige werkzoekenden nodig hebben en wat optimaler aansluit bij wat werkgevers vragen.

Als gevolg van het per 2015 op slot zetten van de toegang tot de Wsw, daalt het aantal sw-medewerkers ieder jaar. De verwachting op dit moment is dat het jaar 2026 zal starten met 452,3 fte. Ter vergelijking, de dag voor het op slot zetten van de Wsw had rechtsvoorganger Synergon 1.050 fte sw-medewerkers in dienst. In 2048 zal de laatste sw-medewerker uit dienst gaan bij Afeer. De daling van het aantal sw-medewerkers wordt voor 1/3 deel gecompenseerd door de nieuwe beschut werk medewerkers. In de nieuwe beleidskaders is opgenomen dat de groei van het gemeentelijk bijstandsvolume als gevolg van de sluiting van de Wsw en de Wajong wordt omgezet in een toename van het aantal mensen met een arbeidsbeperking dat door Afeer en de gemeenten wordt ondersteund ('omvang gelijk').

Het krimpen, gelijk blijven of groeien van de totale doelgroep van Afeer, impliceert niet dat de fysieke infrastructuur van Afeer direct dienovereenkomstig krimpt, gelijk blijft of groeit. De benodigde infrastructuur van Afeer is een afgeleide van waar de medewerkers werkzaam zijn, intern, op locatie, gedetacheerd of via begeleid werken. Middels een destijds vastgesteld strategisch huisvestingsplan wordt voorzien in enerzijds het afstoten van werklocaties (krimpende fysieke organisatie) en anderzijds het verduurzamen en upgraden van locaties die in eigen bezit zijn. Bestaande werksoorten worden beoordeeld op toekomstbestendigheid. Wel moet er qua omvang een 'gezonde minimale omvang' aanwezig blijven omdat de infrastructuur ook een rol heeft in het laten opdoen van werkervaring en skills door werkzoekenden en anderen. Ook de nieuwe beschut werk medewerkers zijn merendeels actief in die infrastructuur.

Het is de taak van Afeer om haar medewerkers werkzaamheden aan te bieden die passen bij hun arbeid- en ontwikkelmogelijkheden. Zij werken binnen de eigen infrastructuur of werken op locatie van een opdrachtgever, al of niet in een constructie van detachering. Dat betekent dat passende opdrachten geworven moeten worden bij marktpartijen maar ook bij overheidsorganisaties (waaronder de Afeer gemeenten). Op grond van een Verordening Alleenrecht kunnen gemeenten specifiek benoemde werkzaamheden door hun sociaal ontwikkelbedrijf laten uitvoeren. Raden kunnen besluiten om dat uit te breiden zodat Afeer een nog gevarieerder aanbod van werkzaamheden krijgt.

Het Werkleerbedrijf

Afeer kent onderdelen die primair ten dienste staan van het realiseren van de opdrachten uit de markt ('werken') en de infrastructuur bieden voor het 'leren'. Sinds 2024 zijn de afzonderlijke afdelingen 'Produceren & Verpakken' en "Diensten & Maken" samengevoegd tot het Werkleerbedrijf van Afeer. De werkzaamheden die verricht werden in de voormalige sw-organisatie worden hier uitgevoerd. Werkzoekenden, beschut werk- en sw-medewerkers krijgen hier ook de mogelijkheid om te onderzoeken waar hun specifieke deskundigheid en interesses liggen. Zij komen in aanraking met verschillende werksoorten en kunnen zelf ervaren of hun arbeidstoekomst in bepaalde werksoorten ligt. Ook bestaat de mogelijkheid om hier verschillende werkleertrajecten te volgen die met een certificaat of diploma afgerond worden. Afeer is op vele terreinen een erkend werkleerbedrijf.

"Wij bieden mensen perspectief. Want iedereen heeft recht op werkgeluk".

Productie en omzet

Daar waar het kan, passen wij nieuwe en innovatieve werkmethoden toe en stimuleren wij ondernemend denken. Samen met de medewerkers blijven we continue kijken naar werkprocessen en maken deze efficiënter daar waar het kan en moet. Mechanisatie draagt enerzijds zorg voor het op peil houden en verhogen van de omzet en anderzijds geeft dit medewerkers ook de kans om met eigentijdse productiemiddelen te werken wat hun arbeidskansen vergroot. Wij hebben een beheerssysteem ingericht waarbij periodiek het beschikbare budget en de daadwerkelijke realisatie nauwgezet worden gemonitord. Hiermee zijn afwijkingen (zowel positief als negatief) snel inzichtelijk en kan er adequaat en snel bijgestuurd en op ingespeeld worden. Wij hebben een situatie gecreëerd van continue productie en bezetting om zodoende 'stilstand' te voorkomen.

Professionalisering medewerkers, een blijvend proces

Het professionaliseren van de organisatie heeft blijvende aandacht. Daarmee maken we van Afeer een betrouwbare en stabiele partner. Dit blijft een voorwaarde voor het op peil houden van onze output en omzet. Daarbij hebben we specifiek aandacht voor leidinggevend en werkleiders, we bieden hun

passende en eigentijdse trainingen en werkmethodeken aan. Wij omschrijven hun competenties en zorgen ervoor dat zij ook voldoende gekwalificeerd zijn en blijven. Wij ontlasten werkleiders van een aantal administratieve taken om hen zo in staat te stellen meer tijd en aandacht te geven aan hun primaire taak. Bij al deze activiteiten is aandacht voor het bieden en bewaken van een sociaal veilige werkomgeving een zeer belangrijk onderdeel.

Optimalisering organisatie

Wij ontwikkelen de methodiek van 'meester – gezelschap' verder door in het gehele werkleerbedrijf en delen onderling de kennis en opgedane ervaring. Wij blijven onderzoeken of machinale processen die voor bedrijven minder interessant zijn geworden, gedeeltelijk of volledig overgenomen kunnen worden. Zo maken we met bedrijven afspraken voor het verpakken van goederen en producten. Hierdoor werken wij enerzijds aan het verhogen van onze eigen productie en kunnen daarbij nieuwe opleidingstrajecten aanbieden en anderzijds werken wij aan (nieuwe) klantenbinding.

Marktbewerking

Bij de start is Afeer gepositioneerd als een regulier bedrijf die goed vindbaar, bereikbaar en herkenbaar is voor het bedrijfsleven. Zo is Afeer lid van de Ondernemerskring Oost-Groningen (OOG) en MKB-Noord. Wij blijven ervoor zorgen dat alle afdelingen de focus hebben op het verwerven van klanten die aan een SROI (Social Return On Investment) verplichting moeten of willen voldoen. Wij streven daarbij naar een situatie waarbij Afeer hun 'natuurlijke' partner is en blijft. Wij bieden als Afeer een eigen keurmerk aan, dat staat voor duurzaam sociaal ondernemerschap en hiermee verbinden wij het bedrijfsleven nog meer met Afeer. Wij zoeken naar nieuwe markten en werksoorten met een hogere loonwaarde, die passen bij waar wij goed in zijn. Wij bieden onze opleidingen en dienstverlening ook aan andere marktpartijen en (semi) overheidsorganisaties aan. Daarnaast onderzoeken we of wij in andere (kansrijke) branches ook opleidingen kunnen opzetten en aanbieden.

Ook in Oost-Groningen is nog steeds sprake van een flinke vraag op de arbeidsmarkt. Er zijn nog steeds meer vacatures dan direct bemiddelbare werkzoekenden. De verwachting is dat dit nog geruime tijd zo zal blijven, vak-deskundigen gaan uit van nog zeker 10 tot 20 jaar. Er is nu sprake van een lagere instroom van werkzoekenden in zowel de Participatiewet als de Werkloosheidswet, op zich een positieve ontwikkeling voor onze inwoners en de regio. Iedereen die nu wil en kan werken, kan ook aan de slag (al of niet met inzet van de beschikbare ondersteuningsinstrumenten zoals loonkostensubsidie, jobcoaches en een no-risk polis). Het gebrek aan direct plaatsbare werkzoekenden kan evenwel een rem zetten op de economische ontwikkeling en groei doordat vacatures niet vervuld gaan worden en uitbreiding niet mogelijk is als gevolg van arbeidskrapte.

Krapte op de arbeidsmarkt blijft

Het effect van bovenstaande is wel dat er nagenoeg geen werkzoekenden zijn die direct inzetbaar zijn op de arbeidsmarkt. Afeer werkt zodoende met werkzoekenden die meer, intensiever en langduriger ondersteuning nodig hebben. De verwachting is dat dit nog vele jaren zo zal blijven. Een langere en intensiever verblijf bij Afeer brengt meer en op onderdelen andere inzet van personeel met zich mee. Het is niet ondenkbaar dat de positieve economische ontwikkelingen in Oost-Groningen afgeremd wordt doordat bedrijven geen of onvoldoende (gekwaliceerd) personeel kunnen krijgen. Dat zou een onwenselijke situatie zijn en daarom wil Afeer een bijdrage leveren om hier een aanbod op te doen.

“Er zijn nog steeds mensen die werk zoeken en er is veel werk dat mensen zoekt”.

Beschut werk, taakstelling en financiering

Mensen met een arbeidsbeperking hebben soms heel veel begeleiding of aanpassing van en op de werkplek nodig. Voor hen is een plek op de reguliere arbeidsmarkt nagenoeg onbereikbaar, ook niet met de inzet van de diverse beschikbare ondersteuningsinstrumenten. Binnen de Participatiewet is hiervoor een nieuwe voorziening getroffen, het beschut werk. Gemeenten krijgen van het Ministerie van SZW jaarlijks een taakstelling voor het minimaal aantal te realiseren arbeidsplaatsen. Afeer voert deze taak uit voor de gemeenten door het aanbieden van een dienstverband en wel voor het aantal wat overeenkomt met genoemde taakstelling. Er zijn echter in Oost-Groningen meer inwoners met een indicatie beschut werk dan de taakstelling, een wachtlijst ontstaat. Voor de betrokken personen is dit een ongewenste situatie omdat geen perspectief kan worden geboden op een werkzaam leven. Dit geldt ook voor jongeren die het Pro/VSO-onderwijs verlaten en aangewezen zijn op werken in een beschutte omgeving. Ook zij dreigen voor langere tijd op een wachtlijst terecht te komen. Afeer maakt met de eigen gemeenten afspraken om hier een passende oplossing voor te zoeken c.q. de beperking van de taakstelling los te (gaan) laten.

Het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft op dit terrein een tweetal belangrijke onderzoeken laten uitvoeren. Zo is een onderzoek uitgevoerd naar de wijze waarop de taakstelling wordt toegekend. Daarnaast is een onderzoek uitgevoerd naar de bekostiging van de beschut werk banen. Uit het onderzoek komt naar voren dat dit onvoldoende is. Het rijk heeft inmiddels besloten om de vergoeding voor de begeleiding flink te verhogen. Het streven van SZW is om vanaf het jaar 2026 te komen met een nieuwe opzet van de taakstelling-verdeling. Hoe dat uitpakt voor de Afeer gemeenten is nu nog ongewis.

Dienstverlening aan medewerkers, werkzoekenden en werkgevers

Afeer zet in op detachering, opleiding, training, begeleiding, invulling van vacatures in diverse branches en het ondersteunen en adviseren van werkgevers bij hun huidige en toekomstige personeelsvraagstukken. Om dat te bereiken blijft Afeer inzetten op aanbodversterking en passende werkgeversdienstverlening. Uitgangspunten hierbij zijn dat de route naar werk zo efficiënt mogelijk vormgegeven wordt en arbeidsmarktrelevant is, er altijd een passende activiteit is voor de werkzoekende en de blik is gericht op kansrijk werk. Afeer zet in op een versterking van het branchegericht werken en sluit aan op de afspraken die zijn en worden gemaakt in de arbeidsmarktregio Groningen (zoals het nieuwe Kaderplan 2023 – 2027) en in de sub regio Oost-Groningen. Daar waar noodzakelijk wordt dienstverlening aangepast en uitgebreid om zo een maximaal mogelijk resultaat te behalen.

Focus op werkzoekendendienstverlening

Afeer blijft ook in de komende jaren te maken krijgen met het re-integreren van werkzoekenden met een langere afstand tot de arbeidsmarkt. Dat heeft ertoe geleid dat Afeer in 2025 een start heeft gemaakt met een vernieuwende vorm van werkzoekendendienstverlening die beter past bij wat de huidige werkzoekenden nodig hebben. Belangrijk onderdeel daarbij is de verdere ontwikkeling en uitbreiding van de Werklab's alwaar werkzoekenden gedurende langere tijd en onder de juiste begeleiding de mogelijkheid krijgen om kennis te maken met diverse werksoorten en zich daarin ook te bekwamen.

Wij laten het aanbod van werkleertrajecten (zowel in- als extern) zoveel mogelijk aansluiten bij de vraag uit de markt. Wij activeren werkzoekenden zoveel als mogelijk binnen het werkgebied van Afeer (daar waar nodig wordt gebruik gemaakt van mogelijkheden vanuit de gehele arbeidsmarktregio). Hiertoe wordt integraal gebruik gemaakt van onze verschillende locaties binnen de drie gemeenten. De verschillende vormen van ondersteuning en dienstverlening worden continu afgestemd op het niveau en behoefte van de werkzoekende en de vraag van de werkgever. Daar waar nodig zetten we andere organisaties vanuit het sociaal domein in om problemen op andere leef terreinen aan te pakken.

Wij blijven investeren in de aanpak van de in omvang steeds toenemende doelgroep anderstaligen. Gemeenten zijn met de invoering van de nieuwe wet Inburgering weer verantwoordelijk voor de inburgering van statushouders. Onderdeel daarvan is het aanbieden van een traject richting oriëntatie op werk. Gemeenten hebben hiervoor afspraken gemaakt met Afeer om voor deze doelgroep speciale trajecten op te zetten en aan te bieden. Hiermee is in 2024 een begin gemaakt. De verwachting is dat deze doelgroep in aantallen blijft toenemen.

Werkgeversdienstverlening

Wij werken voor en met de (lokale) ondernemers en werkgevers. Wij hebben onze blik zoveel als mogelijk gericht op het anticiperen op de arbeidsvraag en het organiseren van ondersteuning aan de ondernemer c.q. werkgever. Wij onderschrijven en handelen naar de bepalingen ter voorkoming van verdringing. Wij hebben aansluiting met de afdelingen Economische Zaken (Pekela en Westerwolde) en het Ondernemersloket (Oldambt).

De begroting is mede een gevolg van bestaande afspraken, genomen besluiten en gedane inschattingen. Daarnaast is er een aantal externe ontwikkelingen die voor het jaar 2026 en volgende van invloed kunnen zijn maar waar Afeer of haar deelnemende gemeenten geen of nagenoeg geen

De Participatiewet in balans

Uit een aantal beleidsevaluaties is gebleken dat de Participatiewet niet voor iedereen goed uitpakt. Tevens is er landelijk de nodige weerstand ontstaan over een aantal ongewenste hardheden in deze wet. De minister van SZW heeft daarom het initiatief genomen om de Participatiewet weer in balans te krijgen. Met het wetsvoorstel zet het kabinet een eerste concrete stap om hardheden in de huidige wet weg te nemen door mensen centraal te stellen en uit te gaan van vertrouwen.

Doelstelling van de wetswijziging is dat de wet een passende perspectief op werk en participatie biedt, de rechten en plichten begrijpelijk zijn en goed na te leven, mensen zich ondersteun voelen door de wet als het gaat om zaken als werk en inkomen, een doelmatig vangnet biedt, zeker en voorspelbaar, een toereikend inkomen biedt en dat de wet goed aansluit bij de brede vormgeving van het sociaal domein en het inkomensstelsel.

De aanpassing van de wet gaat via een drietal sporen. Voor spoor 1 zijn en 20-tal wetswijzigingen in voorbereiding om de hardheden uit de bestaande wetgeving te halen maar ook zijn maatregelen voorzien om belemmeringen weg te nemen voor het aan het werk gaan en blijven. Via spoor 2 vindt een beleidsvoorbereiding plaats voor een fundamentele herziening van de wet, de wet wordt opnieuw opgebouwd, de doelen van de wet worden geherformuleerd en er vindt onderzoek plaats naar welke ondersteuningsinstrumenten het beste kunnen worden ingezet. Tenslotte gaan uitvoerende organisaties in spoor 3 aan de slag om de beweging richting 'vertrouwen, menselijke maat en eenvoud bij uitvoerders' te faciliteren.

De inwerkingtreding van de wetswijzigingen uit spoor 1 was oorspronkelijk voorzien per 1 januari 2025 maar is inmiddels als gevolg van het indienen van diverse moties in de Tweede Kamer verschoven naar 1 januari 2026. Wat de exacte (financiële) gevolgen hiervan zijn voor gemeenten en Afeer is nu nog niet aan te geven.

Regionaal Werkcentrum , op weg naar een nieuwe arbeidsmarktinfrastructuur

In het coalitieakkoord van het huidige kabinet is de maatregel 'uitbreiding arbeidsmarktinfrastructuur' opgenomen om de overgang van werk-naar-werk en van uitkering-naar-werk te stimuleren. De ambitie is een publiek-private arbeidsmarktinfrastructuur die werkenden, werkzoekenden en werkgevers toegang biedt tot tijdige, passende, herkenbare en toegankelijke dienstverlening om de stap naar duurzaam werk te faciliteren. De samenwerking in de Regionale Mobiliteitsteams (RMT's), Leer Werk Loketten (LWL's) en Werkgeversservice punten (WSP's) heeft een krachtige impuls gegeven aan de publiek-private samenwerking en dienstverlening in de 35 arbeidsmarktregio's. De betrokken partners willen deze samenwerking structureel versterken. Om deze arbeidsmarktinfrastructuur te implementeren is nieuwe SUWI-wetgeving per 1 januari 2026 nodig en een transitiejaar in 2025. Afeer, als een van de partners in arbeidsbemiddeling, zal in 2026 de effecten van bovenstaande gaan merken. In welke omvang en hoedanigheid en met welke financiële consequenties is nu nog niet te voorzien.

Nij Begun, sociaal en economische agenda

De Sociale Agenda moet ervoor zorgen dat Groningen en Noord-Drenthe in de komende dertig jaar weer op het landelijk gemiddelde moet komen op het gebied van verbeteren van (mentale) gezondheid, vergroten van de leefbaarheid, kansen voor kinderen (jongeren en de volgende generatie) en deelnemen aan werk en verminderen van armoede. In deze agenda zijn onder andere de nieuwe 'Nij Begun banen' opgenomen. De doelen van de Economische Agenda zijn gebaseerd op vijf hoofdthema's, namelijk een toekomstbestendige economie in een gezonde leefomgeving, het bevorderen van ondernemerschap, het ontwikkelen en behouden van talent, het verzilveren van kennis en het versterken van regionaal bewustzijn en trots. Daarbij kent deze agenda veel aandacht voor de arbeidsmarktsituatie. De uitwerking van de agenda's start in 2025 en het is nu nog te vroeg om de impact voor Afeer in de komende jaren weer te geven.

In het nieuwe beleidsplan is ook de werking van de financiële verdeelsleutels (de basis waarop de gemeentelijke bijdrage aan Afeer wordt bepaald) beoordeeld. Daarbij is besloten om deze per begrotingsjaar 2026 aan te gaan passen. De gemeentelijke bijdrage werd tot 2026 bepaald door een gewogen gemiddelde van een drietal verdeelsleutels, namelijk het aantal sw-medewerkers, beschut werk medewerkers en het aantal uitkeringsgerechtigden per gemeente. Vanaf het begrotingsjaar 2026 wordt het aandeel aantal uitkeringsgerechtigden gewijzigd in aandeel aantal re-integratietrajecten die de gemeente inbrengt bij Afeer (jaar T – 2). Deze vorm sluit meer aan bij de re-integratie dienstverlening die wordt geboden aan de inwoners per gemeente. Immers, niet alle uitkeringsgerechtigden zijn in beeld bij Afeer.

De toepassing van deze nieuwe verdeelsleutels zal met zich meebrengen dat de gevraagde gemeentelijke bijdragen vanaf 2026 afwijken van hetgeen in de meerjarenraming van de begroting 2025 was opgenomen. Bij het aanbieden van de begroting 2025 werd dit al specifiek aangegeven. Deze nieuwe financiële verdeelsleutels worden formeel opgenomen in de in 2025 te wijzigen GR Afeer.

Aan deze begroting ligt, naast de GR Afeer, het beleidsplan en geconstateerde ontwikkelingen ook een aantal uitgangspunten ten grondslag.

+ **Afeer streeft naar het op niveau houden van de netto toegevoegde waarde**

Voor het jaar 2026 blijven we rekening houden met een uit eigen activiteiten te behalen netto toegevoegde waarde (is de omzet minus de hieraan direct verbonden kosten) van 7.8 miljoen euro. Sinds het begrotingsjaar 2023 is dit het streven. Dit moeten we echter wel bereiken met steeds minder sw-medewerkers. We blijven daarbij inzetten op het ontwikkelen van de sw-medewerkers als gevolg waarvan zij – naast een groei in de eigen mogelijkheden – ook in staat worden gesteld om andere opdrachten uit te kunnen voeren. Deels kunnen we dit ook compenseren met een beperkte toename van het aantal beschut werk medewerkers (met een lagere verdien capaciteit) en medewerkers die na afloop van een opleiding een tijdelijke arbeidsovereenkomst bij Afeer. Daarnaast blijven we zoeken naar beter renderende opdrachten in de markt. Duidelijk is dat het de komende jaren steeds moeilijker, zo niet onmogelijk, zal worden om de netto toegevoegde waarde op dit niveau te houden.

+ **Afeer volgt de cao-ontwikkelingen**

De begroting van Afeer bestaat uit meer dan 80% uit loonkosten. Afeer heeft medewerkers die onder verschillende cao's vallen. Op dit moment lopen nog een aantal cao-onderhandelingen of gaan nog gevoerd worden. Uitkomst is nog ongewis.

De ambtelijke cao (Cao SGO) loopt af per 1 april 2025. Op dit moment zijn de onderhandelingen voor een nieuwe cao gaande maar verlopen stroef. Ten aanzien van de loonontwikkeling is er een flink verschil tussen hetgeen vakbonden vragen en werkgevers bieden. De uitkomst is nog ongewis. In de begroting voor 2026 houden we rekening met een stijging van 3,5%.

De cao voor de sw-medewerkers heeft een looptijd van 1 januari 2021 tot en met 31 december 2025. Op dit moment hebben vakbonden nog geen overleg gehad met de formele werkgever (VNG en Cedris). Ten aanzien van de loonkosten wordt voor het jaar 2026 rekening gehouden met een stijging van het wettelijk minimum loon en de gevolgen van de LPO (loonprijscompensatie) aanpassing van 2,75% er 1 januari 2026 en ook 2,75% per 1 juli 2026 (in de regel wordt het wettelijk minimum loon 2 keer per jaar door het rijk aangepast). Gemeenten worden door het rijk gecompenseerd voor de gestegen sw-loonkosten.

Voor de beschut werk medewerkers is de cao Aan de Slag van toepassing. Deze had een looptijd van 1 juli 2021 tot en met 31 december 2023. Gelijktijdig met het openbreken van de sw-cao, is ook deze cao tussentijds aangepast als gevolg waarvan het loon en de reiskostenvergoeding zijn gestegen maar waarbij ook de looptijd van deze cao is verlengd tot 31 december 2024. De vakbonden en de werkgever (VNG en Cedris) zijn in het najaar van 2024 begonnen met het voeren van gesprekken over een nieuwe cao. Vanuit werkgeverszijde kwam geen inzet. Zij menen dat ze geen concrete loonafspraken met de bonden kunnen maken zolang het Rijk niet met meer geld voor de gemeenten en de SW-bedrijven beschikbaar stelt. Op dit moment verkeren de onderhandelingen in een impasse. In de begroting houden we rekening met een stijging van 2 keer 2,75% op de wijze zoals hierboven aangegeven.

+ **Afeer voert taakstelling beschut werk uit**

Ten aanzien van de taakstelling beschut werk, wordt rekening gehouden met de jaarlijks procentuele landelijke stijging in aantal te realiseren plaatsingen nu de taakstelling 2026 per gemeente pas in december 2025 of begin januari 2026 bekend wordt gemaakt door het rijk. Daarbij wordt uiteraard ook rekening gehouden met de reeds bestaande afspraken per gemeente over extra plaatsingen boven taakstelling.

WAT GAAT HET KOSTEN?

De raming van de kosten voor de uitvoering van het programmaplan van Afeer is terug te vinden in het onderstaand overzicht baten en lasten.

	(x € 1.000)		
	Boekjaar 2024	Begroting 2026	Begroting 2025
Netto opbrengsten	8.642	7.800	7.800
Overheids bijdragen	<u>29.827</u>	<u>30.392</u>	<u>30.432</u>
Totaal baten	38.469	38.192	38.232
Totale kosten sw-medewerkers	-22.496	-20.557	-21.475
Totale kosten Nieuw beschut werk	-1.140	-1.620	-1.381
Totale kosten Participatiewet	-696	-1.074	-1.519
Totale kosten ambtelijk overhead	-2.964	-3.585	-3.115
Totale kosten begeleide participatie	-5.271	-5.919	-5.606
Totale overige personele kosten	-533	-1.274	-974
Totale bedrijfskosten	<u>-4.638</u>	<u>-4.162</u>	<u>-4.162</u>
Totaal lasten	-37.738	-38.192	-38.232
Exploitatieresultaat	voordelig <u>731</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Resultaat van de verbonden partijen	<u>46</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Exploitatieresultaat (na doorberekening)	voordelig <u>777</u>	<u>0</u>	<u>0</u>

Ambities kunnen niet gerealiseerd worden zonder risico's te nemen. Risico's horen bij het proces van verandering. In de paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobebereiding wordt de financiële positie van Afeer beschreven en alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

Weerstandsvermogen

Afeer vormt in principe geen eigen weerstandsvermogen. Het weerstandsvermogen van Afeer wordt gevormd door het weerstandsvermogen van de afzonderlijke aan de gemeenschappelijke regeling deelnemende gemeenten. Een eventueel nadelig saldo dient – conform de Gemeenschappelijke Regeling – door de deelnemende gemeenten bijgedragen te worden. Het Algemeen Bestuur heeft de mogelijkheid behaalde positieve resultaten terug te geven aan de deelnemende gemeenten of geheel of ten dele te bestemmen voor het eigen vermogen door middel van het vormen van een algemene reserve of bestemmingsreserves. De reserves vormen in dat geval een buffer voor eventuele toekomstige tegenvallers of, bij liquidatie van Afeer, voor opgebouwde rechten op verlof, compensatie-uren, vakantietoeslag en bestaande verplichtingen.

Gemeentelijke bijdrage

Bij de start van Afeer zijn financiële verdeelsleutels vastgesteld om de gemeentelijke bijdrage te kunnen bepalen. In de begroting 2026 zijn deze herijkt. De nieuw vastgestelde systematiek bestaat uit een aantal stappen. Er zijn 5 factoren welke de grondslag zijn voor de verdeling per gemeente, namelijk het aantal WSW medewerkers, aantal beschut werkplekken, aantal fte uit de doelgroep participatiewet, het aantal mensen met een loonkostensubsidie bij reguliere werkgevers en het aantal trajecten (allemaal van het jaar t-2). Een gewogen gemiddelde op basis van de kosten en baten zorgt voor de juiste toerekening van de factoren in de totale verdeelsleutel.

Nieuw beschut

Het aantal te realiseren Nieuw beschut werkplekken per gemeente in 2026 is nog niet bekend. De werking van de taakstelling per gemeente wordt onder de loep genomen hierover is nog geen duidelijkheid. In deze begroting is uitgegaan van de huidige landelijke procentuele stijging. Op grond hiervan is eveneens de doorberekening van begeleidingskosten en het ontvangen van loonkostensubsidie gemaakt.

Opbrengsten en netto toegevoegde waarde

Van de totaal begrote opbrengsten en netto toegevoegde waarde (NTW) is een gedeelte vastgelegd in de vorm van meerjarige contracten. Er wordt continu gewerkt aan continuering van contracten en het werven van nieuwe opdrachten. Voor verlenging van de contracten moet worden onderhandeld. Voor jaarcontracten en kortlopende orders moet telkens en doorlopend acquisitie worden gepleegd. Het risico bestaat hierdoor dat de begrote opbrengsten en netto toegevoegde waarde niet zullen worden gehaald.

Lonen en salarissen

Ieder jaar is het afwachten welke Cao verhogingen doorgevoerd gaan worden, dit blijft altijd een risico. In de begroting wordt op voorhand rekening gehouden met een bestendige lijn conform voorgaande jaren waarbij een conservatief percentage aan loonstijgingen is toegepast voor iedere Cao.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

De verplichtingen betreffende opgebouwde vakantietoelagen, spaarverlof en regulier verlof worden niet in de balans tot uitdrukking gebracht, omdat dit op grond van de regelgeving in het Besluit begroting en verantwoording (BBV 2004) niet is toegestaan.

Het bedrag aan huurverplichtingen voor 2026 aangaande onroerend goed bedraagt € 90.000. Dit bedrag is opgenomen in het overzicht baten en lasten en maakt deel uit van de Huisvesting.

Huurverplichtingen voor de resterende contractduur van de diverse gebouwen die worden gehuurd worden niet in de balans tot uitdrukking gebracht, omdat dit op grond van de regelgeving in het BBV niet is toegestaan.

Overige risico's

Afeer doet een beroep op het 'vrijstellingsartikel' in de Wet op de Vpb (op grond van het zogenoemde '90%-criterium'). Jaarlijks moet aan de voorwaarden voor toepassing voor de vrijstelling worden getoetst. In deze begroting is uitgegaan van voortzetting van de vrijstelling en daardoor is er geen schuldpositie Vpb opgenomen.

Door de invoering van de Participatiewet per 1 januari 2015 is de Wet op de sociale werkvoorziening afgesloten voor nieuwe instroom. Sw-werknemers met een dienstbetrekking houden hun wettelijke rechten en plichten. Het aantal sw-medewerkers loopt terug als gevolg van natuurlijk verloop, wat resulteert in lagere loonkosten sw. Tegelijkertijd bestaat er het risico van een lagere verdien capaciteit van de organisatie.

De Autoriteit Persoonsgegevens (AP) had al regels vastgelegd in de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp), maar per 25 mei 2018 geldt de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG). Vanaf die datum geldt dezelfde privacywetgeving in de hele Europese Unie (EU). Afeer werkt met een kwetsbare doelgroep, waardoor het beschermen van persoonsgegevens extreem belangrijk is. Afeer heeft technische en organisatorische maatregelen genomen om risico's te beperken. Naast het risico op boetes als gevolg van een datalek, is er het risico van imagoschade.

Afeer maakt gebruik van onderaannemers, waardoor Afeer op grond van de wet ketenaansprakelijkheid (WKA) aansprakelijk kan worden gesteld voor te betalen sociale premies en belastingen van gefailleerde onderaannemers. Het risico wordt beperkt door het gebruik van een geblokkeerde bankrekening, de zogenaamde G-rekening. Een mogelijke schadepost is gezien het sterk wisselende orderpakket niet kwantificeerbaar.

Bij het voorgaande dient te worden bedacht, dat voor eventuele toekomstige tegenvallers en bij eventuele liquidatie van Afeer de aangesloten gemeenten indien nodig dienen bij te dragen, conform de Gemeenschappelijke Regeling.

Andere noemenswaardige risico's zijn op dit moment niet bekend.

Financiële kengetallen begroting en jaarverslag

Verloop van de kengetallen	Boekjaar 2024	Begroting 2026	Begroting 2025
Netto schuldquote	80%	88%	94%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	80%	88%	94%
Solvabiliteitsratio	13%	13%	7%
Structurele exploitatieruimte	-289%	-327%	-327%
Grondexploitatie	nvt	nvt	nvt
Belastingcapaciteit	nvt	nvt	nvt

Toelichting kengetallen

Deze cijfers geven een globaal inzicht in de verwachte financiële ontwikkelingen. Bij de beoordeling van de financiële ratio's dient de verbondenheid met de deelnemende gemeenten in acht te worden genomen.

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van Afeer ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft een indicatie van de mate waarin de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie drukken. Een laag percentage is gunstig. De VNG adviseert om 130% als maximumnorm te hanteren en daarboven de schuld af te bouwen.

De netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen: omdat bij leningen onzekerheid kan bestaan of ze allemaal worden terugbetaald, wordt dit kengetal zowel berekend inclusief als exclusief de doorgeleende gelden. Zo wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is en wat dit betekent voor de schuldenlast. Hoe lager deze percentages, hoe beter. Afeer verstrekt geen leningen waardoor dit getal gelijk staat aan de Netto schuldquote.

De solvabiliteit geeft inzicht in de mate waarin Afeer in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger dit percentage, hoe gunstiger dit is voor de financiële weerbaarheid van Afeer.

De structurele exploitatieruimte helpt mee om te beoordelen welke structurele ruimte Afeer heeft om de eigen lasten te dragen of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Wanneer dit cijfer negatief is, betekent het dat er onvoldoende ruimte is om de lasten te blijven dragen en is er een gemeentelijke bijdrage nodig.

In deze paragraaf wordt weergegeven hoe het beleid van Afeer ten aanzien van het groot onderhoud van kapitaalgoederen in het jaar 2026 tot uitvoering wordt gebracht en welke middelen hiervoor zullen worden aangewend.

Afeer heeft in 2024 het meerjarenonderhoudsplan definitief gemaakt en er is ook een voorziening groot onderhoud gevormd. De voorziening is in deze begroting verwerkt. Onderhoudskosten van groot onderhoud van kapitaalgoederen zijn niet meer in de exploitatie opgenomen. Dit heeft plaatsgemaakt voor een structurele, geëgaliseerde toevoeging in de voorziening voor groot onderhoud.

Het onderhoud aan materieel en gebouwen wordt beheerd door de technische dienst (TD) van Afeer. Uitvoering geschiedt deels door eigen medewerkers en deels door externe bedrijven of specialisten.

Voor registratie en herkenning van productiemiddelen wordt een middelenbeheersysteem gehanteerd. Middels dit systeem worden onder meer onderhoudsfrequenties, wettelijke keuringen, inspecties en machinegegevens geregistreerd.

Voor het jaar 2026 is er een totale investeringsruimte van € 700.000,- begroot. Om de ingezette lijn door te kunnen trekken is voor 2027 en verder een investeringsruimte opgenomen van structureel € 700.000 per jaar.

Verschuivingen binnen de investeringsbegroting zijn toegestaan, mits het totale begrote bedrag niet wordt overschreden en mits de afschrijvingstermijn van het aan te schaffen actief niet korter is dan die van de begrote soort activa. Door deze maatregel blijft het taakstellende karakter van de begroting behouden.

Investerings overzicht 2026

Soort activa	Levensduur in jaren	(x € 1.000)
		Bedrag 2026
Voorzieningen aan terreinen	20	0
Gebouwen	20 tot 40	100
Installaties	10 tot 20	0
Machines	3 tot 10	400
Inventarissen	5 tot 10	0
Automatisering	3 tot 5	200
Vervoermiddelen	5 tot 10	0
Totaal		700

De paragraaf betreffende de financiering bevat de beleidsvoornemens ten aanzien van de financieringsportefeuille en geeft inzicht in de rentelasten, het renteresultaat en de financieringsbehoefte. Op grond van de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido) heeft Afeer in de begroting een financieringsparagraaf opgenomen, waarin verantwoording over het treasurybeleid wordt afgelegd.

Kasgeldlimiet

Afeer mag zijn activiteiten niet onbeperkt met kort geld financieren. In de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido) is hiervoor de kasgeldlimiet opgenomen, waarmee een maximum wordt gesteld aan de netto vlottende schuld, ofwel de netto kortlopende schuld.

De kasgeldlimiet wordt berekend door een in de Uitvoeringsregeling Financiering decentrale overheden (Ufdo) vastgesteld percentage van de totale bedrijfslasten van Afeer te nemen. Voor een gemeenschappelijke regeling is dit 8,2%. Uit het overzicht baten en lasten overeenkomstig het BBV bedragen de totale bedrijfslasten voor 2026 € 39.692(x € 1.000).

De netto vlottende schuld per kwartaal is het gemiddelde van de standen van deze schuld op de eerste dag van iedere maand in het desbetreffende kwartaal.

In het volgende overzicht wordt de werkelijke omvang van de kasgeldlimiet getoetst aan de wettelijke norm, in overeenstemming met de Wet fido.

(x € 1.000)

Omschrijving		Bedragen per kwartaal			
		1e kw	2e kw	3e kw	4e kw
Omvang van de begroting per 1 januari		39.692	39.692	39.692	39.692
1 Toegestane kasgeldlimiet					
- in procenten van de grondslag		8,20%	8,20%	8,20%	8,20%
- in een bedrag		3.255	3.255	3.255	3.255
2 Omvang vlottende korte schuld					
Opgenomen gelden korter dan 1 jaar		0	0	1.000	1.000
Schuld in rekening-courant		0	0	0	0
Gestorte gelden door derden korter dan 1 jaar		0	0	0	0
Overige geldleningen niet zijnde vaste schuld		0	0	0	0
3 Vlottende middelen					
Contante gelden in kas		1	1	1	1
Tegoeden in rekening-courant		0	0	0	0
Overige uitstaande gelden korter dan 1 jaar		0	0	0	0
Toets kasgeldlimiet					
4 Totaal netto vlottende schuld	(2 - 3)	-1	-1	999	999
Toegestane kasgeldlimiet	(1)	3.255	3.255	3.255	3.255
Ruimte (+) c.q. overschrijding (-)	(1 - 4)	3.256	3.256	2.256	2.256

Renterisiconorm

De renterisiconorm wordt berekend door het bij Ministeriële regeling vastgestelde percentage van de totale bedrijfslasten van het begrotingsjaar van Afeer te nemen. De norm houdt in dat de jaarlijks verplichte aflossingen en de renteherzieningen niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal. Het begrotingstotaal voor 2026 bedraagt € 39.692 (x € 1.000).

		(x € 1.000)			
Omschrijving		Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Basisgegevens					
1 Renteherziening op vaste schuld o/g		0	0	0	0
2 Betaalde aflossingen		213	213	213	213
3 Renterisico	(1 + 2)	213	213	213	213
4 Renterisiconorm		7.938	8.054	8.200	8.183
5a Ruimte onder renterisiconorm	(4 > 3)	7.725	7.841	7.987	7.970
5b Overschrijding renterisiconorm	(3 > 4)	0	0	0	0
Berekening renterisiconorm					
4a Totale lasten op de begroting		39.692	40.268	40.998	40.913
4b Het bij Min. regeling vastgestelde %		20%	20%	20%	20%
4 Renterisiconorm	(4a x 4b)	7.938	8.054	8.200	8.183

Treasurybeheer

Treasury is het sturen en beheersen van, het verantwoorden over, en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's. Afeer heeft een laag risicoprofiel, doordat de rentepercentages van alle langlopende leningen voor de gehele looptijd vaststaan en doordat er geen gebruik wordt gemaakt van derivaten (financiële derivaten zijn beleggingsinstrumenten die hun waarde ontleen aan de waarde van een ander goed, zoals aandelen en olie).

Financiering

Door middel van het onderstaand overzicht wordt inzicht gegeven in de samenstelling, de grootte en de rentegevoeligheid van de opgenomen leningen.

		(x € 1.000)	
Omschrijving	Bedrag	Gemidd. rente	Looptijd
Stand per 1 januari	6.545	1,20%	>1 jr
Nieuwe leningen	0		
Reguliere aflossingen	-213		
Vervroegde aflossingen	0		
Renteaanpassing (oud percentage)	0		
Renteaanpassing (nieuw percentage)	0		
Stand per 31 december	6.332	1,20%	

Schatkistbankieren

Schatkistbankieren valt onder de Wet financiering decentrale overheden (fido). Doel van het schatkistbankieren is het verlagen van de EMU-schuld. Schatkistbankieren houdt in dat instellingen hun liquide middelen aanhouden bij het ministerie van Financiën. Door gebruik te maken van schatkistbankieren verlaat publiek geld de schatkist pas op het moment dat de middelen benodigd zijn voor de uitvoering van een publieke taak. Om te bepalen wanneer er sprake is van overtollige middelen is er een drempelbedrag gedefinieerd. Het drempelbedrag is een minimumbedrag (afhankelijk van de omvang van de decentrale overheid) dat gemiddeld buiten de schatkist mag worden gehouden. De hoogte van het drempelbedrag hangt af van het begrotingstotaal zoals dat ook gebruikt wordt voor bijvoorbeeld het berekenen van de kasgeldlimiet. Afeer hanteert een actief beleid om overschrijdingen van het drempelbedrag te voorkomen en tijdig eventueel overtollige middelen ten gunste te brengen van de schatkist, dit gebeurt deels automatisch.

Berekening van het EMU-saldo

Het EMU-saldo is het saldo van de ontvangsten en de uitgaven van de collectieve sector in een jaar, zijnde het netto financieringssaldo van een overheid die lid is van de Economische en Monetaire Unie (EMU), berekend overeenkomstig de voorschriften van het Europees systeem van nationale en regionale rekeningen in de Europese Unie.

Het EMU-saldo is het saldo van de gehele overheid in een land; gemeenschappelijke regelingen tellen ook mee. Om dit te benadrukken is in het Besluit Begroting en Verantwoording opgenomen dat in de jaarrekening en begroting inzicht moet worden gegeven in het EMU-saldo. Hiervoor is onderstaande tabel opgenomen.

Omschrijving	(x € 1.000)		
	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Begrotingssaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	0	0	0
Mutatie (im)materiële vaste activa	-303	-148	-158
Mutatie voorzieningen	0	30	49
Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	0	0	0
Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im) materiële vaste activa	0	0	0
Berekend EMU-saldo	303	178	207

Toelichting: Een negatief EMU-saldo betekent een EMU-terkort.

De paragraaf bedrijfsvoering geeft inzicht in de stand van zaken en de beleidsvoornemens rond de bedrijfsvoering van Afeer. Met bedrijfsvoering worden de bedrijfsprocessen bedoeld die nodig zijn om de beleidsdoelstellingen van Afeer te realiseren. Het betreft beleidsmatige (primaire) processen, ondersteunende (secundaire) processen en de sturing en beheersing ervan.

Organisatiestructuur

Afeer bestaat uit diverse bedrijfsonderdelen die door de Algemeen Directeur en teammanagers worden aangestuurd. Daarnaast heeft Afeer een strategisch adviseur en voor controlling taken wordt op afroep ingehuurd. Een schematische weergave van de organisatie is te vinden in het programmaplan eerder in dit boekwerk.

Systemen

Door bedrijfsvoering wordt hard meegewerkt aan de verdere ontwikkeling van Afeer en het mogelijk maken van de primaire processen. Door de invoering van 1 centraal systeem is het mogelijk geworden om veel meer werkzaamheden te digitaliseren en sneller te verwerken. Dit heeft veel voordelen voor zowel gebruikers als (eind-)verantwoordelijken die daarmee betere en real time informatie hebben die nodig is om Afeer aan te sturen. Aan dit systeem wordt dagelijks gewerkt en blijft in ontwikkeling.

De wetgeving rondom privacy en het werken in systemen is in de afgelopen jaren steeds stringenter geworden. Dit, in combinatie met de hiervoor genoemde ontwikkeling en digitalisering, maakt informatiemanagement een steeds belangrijker bedrijfsproces. Afeer zet hier stevig op in en treedt steeds in nauw contact met ketenpartners.

Huisvesting

Afeer heeft in 2024 het meerjarenonderhoudsplan (MJOP) definitief gemaakt en er is ook een voorziening groot onderhoud gevormd. Eerdere grote verbouwingen hebben er voor gezorgd dat Afeer een toekomstbestendige huisvesting heeft gerealiseerd en vanaf 2025 wordt gewerkt met het MJOP waardoor dit ook zo blijft.

Communicatie

Afeer staat als bedrijf midden in de samenleving en wil ook verbinding met die samenleving. Dat betreft zowel bedrijven / gemeenten / organisaties als overige belangstellenden. Heldere, frequente en eerlijke communicatie over wie we zijn en wat we doen blijft dan ook voor 2026 een belangrijk speerpunt.

P&O-beleid

Participatiebedrijven hebben ten opzichte van andere bedrijven een bijzonder karakter. De specifieke doelgroep vraagt om andere, meer directe, aansturing en beleidsvorming. Het “in de lijn leggen van P&O-taken” werkt bijvoorbeeld niet. Hetzelfde geldt voor de begeleiding van ziekteverzuim. Verzuim ligt gemiddeld genomen bij participatiebedrijven hoger dan bij andere bedrijven. Medewerkers hebben meer en specifieke gezondheidsklachten. Dit vraagt om een andere begeleiding. Er wordt gebruik gemaakt van een stevig verzuimbegeleidingsmodel dat ook in 2026 voorgezet wordt.

Kwaliteit Arbo en Milieu

Afeer is voor diverse werksoorten gecertificeerd. Dit vraagt een continue alertheid voor de medewerkers en permanente audits om de certificaten te behouden. De afdeling Kwaliteit is als het ware de hoeder van deze certificaten, draagt zorg voor implementatie, is de auditor en partner van het management.

Periodiek vindt een RI&E plaats vanuit Arbo perspectief waarna het op basis daarvan opgestelde plan van aanpak de leidraad wordt voor de komende periode. Afeer besteedt altijd veel aandacht en geld aan persoonlijke beschermings- en hulpmiddelen.

Fraude

Fraude, frauderisico's, preventie en bescherming van integriteit staan op de agenda bij Afeer. Er is een actueel integriteitsbeleid, een klokkenluidersregeling en in de processen is waar mogelijk functiescheiding ingebouwd.

Er wordt continu gewerkt aan bewustwording en aandacht voor de risico's en preventiemaatregelen, waarbij houding, gedrag en cultuur ook nadrukkelijk aan de orde komen.

Op basis van interne analyse hebben we risico's gedefinieerd en beheersmaatregelen ingericht om deze risico's te mitigeren. Het betreft bijvoorbeeld risico's ten aanzien van:

- Onrechtmatige/frauduleuze betalingen aan klanten, leveranciers, personeel
- Corruptie risico in zakelijke relaties
- Onrechtmatige / frauduleuze declaraties
- Onttrekken van activa aan de organisatie
- Misbruik van bedrijfsmiddelen en/of bedrijfsgegevens

We hebben en/of werken aan de volgende beheersingsmaatregelen om risico's zoals hiervoor benoemd te voorkomen, dan wel tijdig te ontdekken:

- Selectief aannamebeleid, opvragen van een VOG en het laten ondertekenen van een integriteitsverklaring
- Voorbeeldfunctie vanuit de leiding
- Functiescheiding in het accorderen van facturen, declaraties en het betalingsverkeer
- Toegangsbeveiliging en rechtenbeheer in de geautomatiseerde gegevensverwerking

De paragraaf verbonden partijen is een verplichte paragraaf op grond van artikel 9, lid 2f van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten 2004 (BBV 2004)

Het begrip verbonden partij kan als volgt worden gedefinieerd: “Een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarbij Afeer een bestuurlijk en financieel belang heeft”.

Het BBV verbiedt Afeer om haar 100% dochters Hoveniersbedrijf Nieland BV, Afeer Mobiliteit B.V. en Afeer Participatie B.V. samen met de cijfers van de andere bedrijfsonderdelen van Afeer te consolideren. Om als bestuur en management toch een helder inzicht in de totale prestatie van Afeer te krijgen en om eventuele risico's te kunnen onderkennen, vinden wij het noodzakelijk om ook deze bedrijven in het jaarverslag en de jaarrekening op te nemen. We doen dit in de vorm van een balans en een resultatenrekening, gevolgd door een toelichting op beide.

BEDRIJFSPROFIEL

Hoveniersbedrijf Nieland BV is gevestigd aan de Winschoter Hogebrug 1 te Blijham. Het bedrijf is in 1998 door indertijd Synergon overgenomen van de toenmalige eigenaar, die zijn werkzaamheden als ondernemer wilde afbouwen doch niet over een opvolger beschikte. Synergon werd in die periode geconfronteerd met omvangrijke bezuinigingen in de uitbesteding van gemeentelijk groenonderhoud, waardoor voor een aanzienlijk aantal medewerkers vervangend werk moest worden gezocht. Om die reden is Nieland BV ingezet om meer particulier hovenierswerk naar Synergon toe te trekken. Inmiddels zijn de groen werkzaamheden al een aantal jaren samengevoegd en worden deze thans vanuit Afeer uitgevoerd. Binnen Nieland BV worden geen activiteiten meer verricht anders dan verloning van medewerkers die onder de Hoveniers-cao vallen en werkzaam zijn bij Afeer.

Afeer Participatie B.V. is gevestigd aan de Mr A.J. Romijnweg 17 te Winschoten. Deze B.V. was voorheen Afeer Werk B.V. genaamd en deze is in september 2010 opgericht. De B.V. heeft ten doel het – in het kader van de uitvoering van de Wet Sociale Werkvoorziening en de Participatiewet – aangaan van dienstbetrekkingen met personen, die een afstand tot de arbeidsmarkt hebben, en het als arbeidskracht ter beschikking stellen van deze personen aan derden, alsmede het verrichten van al hetgeen met het vorenstaande verband houdt of daaraan bevorderlijk kan zijn. In Afeer Participatie B.V. worden ook alleen nog maar de medewerkers verloond.

Afeer Mobiliteit B.V. is gevestigd aan de Mr A.J. Romijnweg 17 te Winschoten. Via deze B.V. biedt Afeer werkzoekenden die gereed zijn voor de arbeidsmarkt een tijdelijk dienstverband (conform de ABU cao) en vervolgens kunnen deze medewerkers gedetacheerd worden bij werkgevers. Het doel is het, in het kader van de opdracht van de uitvoering van de Wet Sociale Werkvoorziening en de Participatiewet, bemiddelen en alloceren van arbeidskrachten en deze ter beschikking te stellen aan derden, alsmede het verrichten van al hetgeen met het vorenstaande verband houdt of daaraan bevorderlijk kan zijn.

Financiële begroting

Afeer
Werk van waarde

OVERZICHT BATEN EN LASTEN

	(x € 1.000)		
	Boekjaar 2024	Begroting 2026	Begroting 2025
Opbrengsten	10.071	9.300	9.300
Materiaalverbruik en uitbesteed werk	-1.429	-1.500	-1.500
Toegevoegde waarde	8.642	7.800	7.800
Loonkosten sw-medewerkers	-22.496	-20.557	-21.475
Loonkosten nieuw beschut werk	-1.140	-1.620	-1.381
Loonkosten Participatiewet	-696	-1.074	-1.519
Loonkosten ambtelijk overhead	-2.964	-3.585	-3.115
Loonkosten begeleide participatie	-5.271	-5.919	-5.606
Overige personele kosten	-533	-1.274	-974
Totale personele kosten	-33.100	-34.030	-34.070
Huisvesting	-1.279	-1.005	-1.016
Machines, installaties & inventaris	-807	-811	-779
Vervoer	-432	-477	-505
Automatisering	-1.319	-846	-957
Advies & Externe inhuur	-489	-645	-444
Verkoopkosten	-29	-8	-8
Kantoor en algemene kosten	-226	-250	-275
Diverse baten en lasten	83	0	0
Financiële baten en lasten	-140	-145	-180
Totale overige bedrijfskosten	-4.638	-4.186	-4.162
Bedrijfsresultaat	-29.096	-30.416	-30.432
Onttrekking aan reserves	0	24	0
Onttrekking aan voorzieningen	0	0	0
Totaal onttrekking	0	24	0
Overheidsbijdragen	29.827	30.392	30.432
Totale overheidsbijdragen	29.827	30.392	30.432
Exploitatieresultaat	731	0	0
Resultaat verbonden partijen	46	0	0
Exploitatieresultaat (na doorberekening)	777	0	0

OVERZICHT BATEN EN LASTEN OVEREENKOMSTIG HET BBV

	Boekjaar 2024	Begroting 2026	Begroting 2025
	(x € 1.000)		
Opbrengsten	10.071	9.300	9.300
Resultaat van Nieland B.V.	0	0	0
Resultaat van Afeer Participatie B.V.	0	0	0
Resultaat van Mobiliteit B.V.	46	0	0
Totale baten	10.117	9.300	9.300
Materiaalverbruik en uitbesteed werk	-1.429	-1.500	-1.500
Personeelskosten	-33.100	-34.030	-34.070
Bedrijfskosten	-4.638	-4.162	-4.162
Totale lasten	-39.167	-39.692	-39.732
Saldo baten en lasten	-29.050	-30.392	-30.432
Overheidsbijdragen	29.827	30.392	30.432
Resultaat voor bestemming	777	0	0
Mutaties in reserves en voorzieningen	0	0	0
Resultaat na bestemming	777	0	0

	Boekjaar 2024	Begroting 2026	(x € 1.000) Begroting 2025
Toegevoegde waarde			
Opbrengsten	10.071	9.300	9.300
Materiaalverbruik en uitbesteed werk	-1.429	-1.500	-1.500
Totaal toegevoegde waarde	8.642	7.800	7.800

Door in te zetten op beter renderende werksoorten, mechanisatie en lean werken en de inzet van werknemers vanuit de Participatiewet (werkzoekenden met een tijdelijk arbeidscontract) verwacht Afeer de opbrengsten en de toegevoegde waarde te kunnen handhaven op dit niveau, ondanks de krimp van het aantal sw-medewerkers als gevolg van natuurlijk verloop.

Afeer zet in op het detacheren van sw-medewerkers bij reguliere werkgevers. Hierbij is er zorg voor een betere aansluiting bij de vraag van werkgevers en het stimuleren van maatschappelijke verantwoord ondernemen (MVO). Als voorwaarde geldt dat detachering meer rendement moet opleveren voor Afeer. Afeer zet eveneens in op detachering van werkzoekenden die een tijdelijk contract wordt geboden bij Afeer Mobiliteit BV. Hierdoor wordt het inlenen van medewerkers aantrekkelijker gemaakt voor werkgevers.

	Boekjaar 2024	Begroting 2026	(x € 1.000) Begroting 2025
Loonkosten sw medewerkers			
Lonen	17.239	15.417	16.835
Sociale lasten	3.069	2.780	2.864
Pensioenpremie	1.539	2.147	1.571
Overige personeelskosten	649	214	205
Totaal loonkosten sw medewerkers	22.496	20.557	21.475

In de begroting van 2026 is uitgegaan van gemiddeld 441,72 fulltime dienstverbanden sw welke worden verloond bij Afeer (op 1 januari 452,29 fte en op 31 december 431,15 fte).

Op 1 januari 2015 is de Participatiewet in werking getreden. Hierdoor is de Wet op de sociale werkvoorziening afgesloten voor nieuwe instroom en krimpt het aantal sw-werknemers als gevolg van natuurlijk verloop. Ten opzichte van de begroting van 2025 is het aantal fulltime dienstverbanden sw daardoor met 54,58 fte gedaald.

Onderdeel van de overige kosten is de post Loonkostensubsidie voor de plaatsingen in begeleid werken. Sw-medewerkers die begeleid werken, worden niet verloond door Afeer, maar door een externe werkgever. Voor 2026 is rekening gehouden met gemiddeld 7 fulltime dienstverbanden begeleid werken. Het loon van deze sw-medewerkers wordt uitbetaald door het inlenende bedrijf. Afeer verstrekt aan de inlener compensatie in de vorm van loonkostensubsidie. De hoogte ervan hangt samen met de arbeidscapaciteit van de werknemer.

	Boekjaar 2024	Begroting 2026	(x € 1.000) Begroting 2025
Loonkosten nieuw beschut werk			
Lonen	662	882	770
Sociale lasten	338	514	446
Pensioenpremie	115	200	175
Overige personeelskosten	24	23	-9
Totaal loonkosten nieuw beschut werk	1.140	1.620	1.381

Gemeenten hebben aangegeven dat zij de taakstelling Nieuw beschut werken willen realiseren. Voor 2026 is een realisatie begroot van gemiddeld 78,52 fulltime dienstverbanden Nieuw beschut werken. Bij het begroten van de loonkosten Nieuw beschut werken is rekening gehouden met een loonkostensubsidie van gemiddeld 70%.

	Boekjaar 2024	Begroting 2026	(x € 1.000) Begroting 2025
Loonkosten Participatiewet			
Lonen	372	677	1.031
Sociale lasten	228	278	381
Pensioenpremie	67	96	152
Overige personeelskosten	28	23	-45
Totaal loonkosten Participatie	696	1.074	1.519

Voor 2026 is een realisatie begroot van gemiddeld 40,29 fulltime dienstverbanden, inclusief afspraakbanen. Bij het begroten van de loonkosten is rekening gehouden met een loonkostensubsidie van gemiddeld 50%.

De krapte op de arbeidsmarkt brengt met zich mee dat Afeer merendeels werkzoekenden in traject heeft met een langere afstand tot de arbeidsmarkt. Deze kwetsbaardere doelgroep is aangewezen op de inzet van beschikbare ondersteuningsinstrumenten zoals de loonkostensubsidie. Dit kan in de vorm van het (tijdelijk) beschikbaar stellen van een afspraakbaan. Afeer neemt ook hier haar verantwoordelijkheid in en biedt een dergelijke tijdelijke baan aan werkzoekenden die, na het succesvol volgen van een opleidingstraject, werkzaam zijn in een van de werksoorten van Afeer. Dit is primair bedoeld als opstap naar de reguliere arbeidsmarkt. In de formatie wordt zodoende rekening gehouden met een instroom in 2026 van 10 fte en daarna een jaarlijkse toename van 5 fte per jaar. Dit is ook in de lijn met het advies om meer gebruik te maken van de inzet van loonkostensubsidies.

	Boekjaar 2024	Begroting 2026	(x € 1.000) Begroting 2025
Loonkosten ambtelijk overhead			
Lonen			
Lonen ambtelijke medewerkers	2.248	2.744	2.328
Sociale lasten ambtelijke medewerkers	323	404	314
Pensioenpremie ambtelijke medewerkers	324	388	358
Overige kosten	95	49	116
Subtotaal	2.990	3.585	3.115
Terugontvangen loonkosten	-25	0	0
Totaal loonkosten ambtelijke medewerkers	2.964	3.585	3.115

	Boekjaar 2024	Begroting 2026	(x € 1.000) Begroting 2025
Loonkosten begeleide participatie			
Lonen ambtelijke medewerkers	3.776	4.243	3.918
Sociale lasten ambtelijke medewerkers	519	654	567
Pensioenwatpremie ambtelijke medewerkers	458	598	620
Overige kosten	148	79	108
Subtotaal	4.900	5.574	5.214
Lonen medewerkers Nieland b.v.	371	345	392
Totaal loonkosten ambtelijke medewerkers	5.271	5.919	5.606

De loonkosten voor ambtenaren zijn gesplitst in ambtelijk overhead en begeleide participatie. Ambtelijk overhead betreft de medewerkers die ondersteunend zijn aan de organisatie en niet direct toerekenbaar zijn aan werksoorten. Begeleide participatie betreft de medewerkers die wel toerekenbaar zijn aan onze diverse werksoorten. Hier hebben we ook de medewerkers opgenomen die verloond worden in de Nieland b.v. Een deel van deze begeleiding wordt op dit moment nog uitgevoerd door medewerkers met een sw indicatie. Door de uitstroom hiervan zullen indirecte/leidinggevende posities in de toekomst opgevuld moeten worden door ambtelijke ondersteuning (begeleide participatie). Om deze reden zien we dit deel van de ambtelijke loonkosten meerjarig stijgen.

Het streven is om 30% van de sw-doelgroep te detacheren op de regionale arbeidsmarkt. Hierdoor blijft 70% van de doelgroep werkzaam binnen de infrastructuur van Afeer en daarvoor blijven we voorlieden en werkleiders nodig zijn. Ook hebben we door de uitbreiding van onze dienstverlening en verkoop van diensten en trajecten meer inzet van personeel nodig.

Overige personele kosten

Onder de overige personele kosten zijn de kosten begroot van vervoerskosten sw, opleidingskosten, Arbo dienst en bedrijfsarts, werkkleding, kantine kosten en de kosten voor de OR.

Huisvesting

Onder de huisvestingskosten zijn de kosten voor huur, afval- en vuilverwerking, belastingen, verzekeringen, onderhoudskosten, gas, water en licht, onderhoud, storting voorziening onderhoud en afschrijvingskosten van de terreinen en gebouwen.

Machines, Installaties en inventarissen

Onder deze post zijn de kosten voor aanschaf, onderhoud en afschrijvingen van de machines, installaties en inventarissen begroot.

Vervoer

De kosten van vervoer betreffen huur en lease, brandstof, onderhoud, verzekeringen en belastingen en afschrijvingskosten van het wagenpark van Afeer. Er wordt steeds meer ingezet op het elektrificeren van het wagenpark. Afeer maakt steeds meer gebruik van lease bij vervanging van het wagenpark.

Automatisering

Onder automatiseringskosten zijn de kosten van de dienstverlening van netwerkbeheer en ondersteuning, softwarelicenties en afschrijvingskosten begroot.

Advies en externe inhuur

Onder deze post zijn de kosten van externe dienstverleners, juridisch advies en accountskosten begroot. In 2026 is hier budget opgenomen om de steeds meer begeleiding vragende doelgroep te kunnen bedienen en diverse projecten. Ten behoeve van behoud van flexibiliteit en variëteit is gekozen dit niet als ambtelijke formatie op te voeren maar hiervoor diensten in te kopen.

Verkoopkosten

Onder verkoopkosten zijn de kosten voor acquisitie, dubieuze debiteuren en incassokosten geboekt.

Kantoor en algemene kosten

Onder deze post zijn de kosten voor kantoorbenodigdheden, abonnementen, contributies, aansprakelijkheidsverzekering en overige algemene kosten begroot.

Diverse baten en lasten

Op deze post worden incidentele baten en lasten en de boekwinsten cq boekverliezen bij verkoop van vaste activa geboekt. Op deze post zijn in de begroting geen kosten en/of opbrengsten begroot.

Financiële baten en lasten

De kosten van de rente op de langlopende leningen en de bankkosten zijn onder deze post begroot.

	Boekjaar 2024	Begroting 2026	(x € 1.000) Begroting 2025
Bijdragen			
Oldambt	19.360	19.624	19.753
Pekela	6.780	7.179	6.917
Westerwolde	3.687	3.589	3.761
Totaal overheidsbijdragen	29.827	30.392	30.432

	Boekjaar 2024	Begroting 2026	(x € 1.000) Begroting 2025
Aandeel resultaat verbonden partijen			
Omvang van het resultaat van Nieland BV	0	0	0
Omvang van het resultaat van Afeer Participatie BV	0	0	0
Omvang van het resultaat van Afeer Mobiliteit BV	46	0	0
Totaal aandeel resultaat verbonden partijen	46	0	0

	Boekjaar 2024	Begroting 2026	(x € 1.000) Begroting 2025
Exploitatieresultaat (na doorberekening)	777	0	0

Vanwege een sterke daling van de Sw populatie (sterker dan vooraf begroot) en efficiëntere bedrijfsvoering hebben we de totale bijdrage ten opzichte van 2025 iets naar beneden kunnen brengen voor de begroting 2026 en meerjarig. Dit ondanks de loonstijgingen en de inflatie.

De kosten van verloning binnen Nieland BV en Afeer Participatie BV worden doorberekend aan Afeer. Aan Mobiliteit BV worden kosten doorbelast voor de inzet van de ondersteuning vanuit Afeer. Het begrote resultaat van de verbonden partijen in 2026 en meerjarig is € 0.

FINANCIËLE POSITIE

(voor bestemming van het gerealiseerde resultaat)

Op basis van de realisatiecijfers 2024 (balans 31 december 2024) en de begrote baten en lasten van 2025 t/m 2029 worden onderstaande balansstanden geprognosticeerd.

Begrotingsjaar	2026		bedragen (x € 1.000), standen per 31-12			
Activa	2024	2025	2026	2027	2028	2029
(im) Materiële vaste activa	9.984	9.419	9.781	9.623	9.422	9.172 #
Financiële vaste activa:						
Kapitaalverstrekkingen	18	18	18	18	18	18
Financiële vaste activa:						
Leningen	-	-	-	-	-	-
Financiële vaste activa:						
Uitzettingen > 1 jaar	-	-	-	-	-	- +
Totaal Vaste Activa	10.002	9.437	9.799	9.641	9.440	9.190
Voorraden:						
Onderhanden werk & Overige grond- en hulpstoffen	67	75	75	75	75	75
Voorraden: Gereed product en handelsgoederen & vooruitbetalingen	4	-	-	-	-	-
Uitzettingen <1 jaar	1.188	500	750	750	750	750 #
Liquide middelen	72	-	-	-	-	-
Overlopende activa	788	316	716	616	516	416 +
Totaal Vlottende Activa	2.119	891	1.541	1.441	1.341	1.241
Totaal Activa	12.121	10.328	11.340	11.082	10.781	10.431
Passiva	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Eigen vermogen	1.572	729	1.498	1.424	1.350	1.277 #
Voorzieningen	458	-	109	158	198	265
Vaste schuld	6.758	6.545	6.332	6.119	5.906	5.693 +
Totaal Vaste Passiva	8.788	7.274	7.939	7.701	7.454	7.235
Vlottende schuld	2.132	2.554	2.901	2.881	2.825	2.696
Overlopende passiva	1.201	500	500	500	500	500 +
Totaal Vlottende Passiva	3.333	3.054	3.401	3.381	3.325	3.196
Totaal Passiva	12.121	10.328	11.340	11.082	10.781	10.431

Aldus vastgesteld in een openbare vergadering van het Algemeen Bestuur van Afeer op 10 juli 2025.

Mevrouw G. Luth
voorzitter

De heer J.J. van Dam
secretaris

Bijlagen

1. Geraamde baten en lasten per taakveld
2. Meerjarenraming
3. Verdeling exploitatieresultaat
4. Bijdrage per gemeente

	(x € 1.000)		
	Boekjaar 2024	Begroting 2026	Begroting 2025
Opbrengsten	10.071	9.300	9.300
Materiaalverbruik en uitbesteed werk	-1.429	-1.500	-1.500
Toegevoegde waarde	8.642	7.800	7.800
Loonkosten sw-medewerkers	-22.496	-20.557	-21.475
Loonkosten nieuw beschut werk	-1.140	-1.620	-1.381
Loonkosten Participatiewet	-696	-1.074	-1.519
Loonkosten ambtelijke medewerkers	-2.964	-3.585	-3.115
Loonkosten begeleide participatie	-5.271	-5.919	-5.606
Overige personele kosten	-533	-1.274	-974
Totale personele kosten	-33.100	-34.030	-34.070
Huisvesting	-1.279	-1.005	-1.016
Machines, installaties & inventaris	-807	-811	-779
Vervoer	-432	-477	-505
Automatisering	-1.319	-846	-957
Advies & Externe inhuur	-489	-645	-444
Verkoopkosten	-29	-8	-8
Kantoor en algemene kosten	-226	-250	-275
Diverse baten en lasten	83	0	0
Financiële baten en lasten	-140	-145	-180
Totale overige bedrijfskosten	-4.638	-4.186	-4.162
Bedrijfsresultaat	-29.096	-30.416	-30.432
Onttrekking aan reserves	0	24	0
Onttrekking aan voorzieningen	0	0	0
Totaal onttrekking	0	24	0
Overheidsbijdragen	29.827	30.392	30.432
Totale overheidsbijdragen	29.827	30.392	30.432
Exploitatieresultaat	731	0	0
Resultaat verbonden partijen	46	0	0
Exploitatieresultaat (na doorberekening)	777	0	0

			(x € 1.000)	
	Begeleide participatie 2026	Treasury 2026	Overhead 2026	
Opbrengsten	9.300	0	0	
Materiaalverbruik en uitbesteed werk	<u>-1.500</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	
Toegevoegde waarde	7.800	0	0	
Loonkosten sw-medewerkers	-20.557	0	0	
Loonkosten nieuw beschut werk	-1.620	0	0	
Loonkosten Participatiewet	-1.074	0	0	
Loonkosten ambtelijke medewerkers	0	0	-3.585	
Loonkosten begeleide participatie	-5.919			
Overige personele kosten	<u>-1.135</u>	<u>0</u>	<u>-139</u>	
Totale personele kosten	-30.306	0	-3.725	
Huisvesting	-980	0	-24	
Machines, installaties & inventaris	-811	0	0	
Vervoer	-477	0	0	
Automatisering	0	0	-846	
Advies & Externe inhuur	0	0	-645	
Verkoopkosten	0	0	-8	
Kantoor en algemene kosten	0	0	-250	
Diverse baten en lasten	0	0	0	
Financiële baten en lasten	<u>11</u>	<u>-156</u>	<u>0</u>	
Totale overige bedrijfskosten	-2.257	-156	-1.773	
Bedrijfsresultaat	-24.763	-156	-5.497	
Onttrekking aan reserves	24		0	
Onttrekking aan voorzieningen	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	
Totaal onttrekking	24	0	0	
Overheidsbijdragen	<u>30.392</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	
Totale overheidsbijdragen	30.392	0	0	
Exploitatieresultaat	<u>5.653</u>	<u>-156</u>	<u>-5.497</u>	

	(x € 1.000)	
	Begroting 2026	Begroting 2027
Opbrengsten	9.300	9.300
Materiaalverbruik en uitbesteed werk	-1.500	-1.500
Toegevoegde waarde	7.800	7.800
Loonkosten sw-medewerkers	-20.557	-20.167
Loonkosten nieuw beschut werk	-1.620	-1.897
Loonkosten Participatiewet	-1.074	-1.232
Loonkosten ambtelijk overhead	-3.585	-3.709
Loonkosten begeleide participatie	-5.919	-6.252
Overige personele kosten	-1.274	-1.290
Totale personele kosten	-34.030	-34.546
Huisvesting	-1.005	-1.027
Machines, installaties & inventaris	-811	-845
Vervoer	-477	-465
Automatisering	-846	-844
Advies & Externe inhuur	-645	-658
Verkoopkosten	-8	-8
Kantoor en algemene kosten	-250	-258
Diverse baten en lasten	0	0
Financiële baten en lasten	-145	-141
Totale overige bedrijfskosten	-4.186	-4.245
Bedrijfsresultaat	-30.416	-30.992
Ontrekking aan reserve	24	24
Onttrekking aan voorzieningen	0	0
Totaal onttrekking	24	24
Overheidsbijdragen	30.392	30.968
Totale overheidsbijdragen	30.392	30.968
Exploitatieresultaat	0	0
Resultaat verbonden partijen	0	0
Exploitatieresultaat (na doorberekening)	0	0

	(x € 1.000)	
	Begroting 2028	Begroting 2029
Opbrengsten	9.300	9.300
Materiaalverbruik en uitbesteed werk	<u>-1.500</u>	<u>-1.500</u>
Toegevoegde waarde	7.800	7.800
Loonkosten sw-medewerkers	-19.116	-17.924
Loonkosten nieuw beschut werk	-2.345	-2.665
Loonkosten Participatiewet	-1.550	-1.730
Loonkosten ambtelijk overhead	-3.838	-3.970
Loonkosten begeleide participatie	-7.029	-7.388
Overige personele kosten	<u>-1.306</u>	<u>-1.323</u>
Totale personele kosten	-35.184	-35.000
Huisvesting	-1.053	-1.083
Machines, installaties & inventaris	-895	-947
Vervoer	-463	-464
Automatisering	-847	-845
Advies & Externe inhuur	-671	-684
Verkoopkosten	-8	-8
Kantoor en algemene kosten	-265	-273
Diverse baten en lasten	0	0
Financiële baten en lasten	<u>-137</u>	<u>-133</u>
Totale overige bedrijfskosten	-4.338	-4.437
Bedrijfsresultaat	-31.722	-31.637
Onttrekking aan reserve	24	24
Onttrekking aan voorzieningen	<u>0</u>	<u>0</u>
Totaal onttrekking	24	24
Overheidsbijdragen	<u>31.698</u>	<u>31.613</u>
Totale overheidsbijdragen	31.698	31.613
Exploitatieresultaat	<u>0</u>	<u>0</u>
Resultaat verbonden partijen	<u>0</u>	<u>0</u>
Exploitatieresultaat (na doorberekening)	<u><u>0</u></u>	<u><u>0</u></u>

	(x € 1.000)					
	Afeer	Wsw	Nieuw beschut	Participatie	Begeleide participatie	Overhead
Opbrengsten	9.300		0	0	9.300	0
Materiaalverbruik en uitbesteed werk	-1.500		0	0	-1.500	0
Toegevoegde waarde	7.800	0	0	0	7.800	0
Loonkosten sw-medewerkers	-20.557	-20.557				
Loonkosten nieuw beschut werk	-1.620	0	-1.620			
Loonkosten Participatiewet	-1.074	0		-1.074		
Loonkosten ambtelijke medewerkers	-3.585	0				-3.585
Loonkosten begeleide participatie	-5.919	0			-5.919	
Overige personele kosten	-1.274	-1.135				-139
Totale personele kosten	-34.030	-21.692	-1.620	-1.074	-5.919	-3.725
Huisvesting	-1.005	-980	0	0	0	-24
Machines, installaties & inventaris	-788	0	0	0	-788	
Vervoer	-477	0	0	0	-477	
Automatisering	-846	0	0	0	0	-846
Advies & Externe inhuur	-645	0	0	0	0	-645
Verkoopkosten	-8	0	0	0	0	-8
Kantoor en algemene kosten	-250	0	0	0	0	-250
Diverse baten en lasten	0	0	0	0	0	0
Financiële baten en lasten	-145	0	0	0	0	-145
Totale overige bedrijfskosten	-4.162	-980	0	0	-1.264	-1.918
Bedrijfsresultaat	-30.392	-22.672	-1.620	-1.074	617	-5.642
Exploitatieresultaat	-30.392	-22.672	-1.620	-1.074	617	-5.642

Bijlage 4

BIJDRAGE PER GEMEENTE

Op basis van de Gemeenschappelijke Regeling dragen de gemeenten bij in het exploitatietekort, volgens een vastgestelde verdeelsleutel.

Omschrijving	(x € 1.000)			
	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Exploitatietekort	-30.392	-30.968	-31.698	-31.613
Gemeentelijke bijdrage	-30.392	-30.968	-31.698	-31.613
Exploitatieresultaat	0	0	0	0
Verdeling gemeentelijke bijdrage 2026				
64,57% - Oldambt	-19.624	-19.996	-20.467	-20.413
23,62% - Pekela	-7.179	-7.315	-7.487	-7.467
11,81% - Westerwolde	-3.589	-3.657	-3.744	-3.734
	-30.392	-30.968	-31.698	-31.613

Vanaf de begroting 2026, geldt de nieuwe verdeelsleutel die berekend wordt conform de afspraken in het op 2 november 2023 vastgestelde beleidsplan. Vanaf 2026 wordt het exploitatietekort verdeeld over 5 factoren. Deze factoren worden gewogen op basis van kostendruk in de begroting. De verdeelsleutel wordt op deze wijze jaarlijks opnieuw bepaald. Als gevolg hiervan kan de dekking van het exploitatietekort per gemeente jaarlijks fluctueren.

Algemene en financiële beleidskaders begroting 2026

Datum: donderdag 24 april 2025

Aan: de gemeentebesturen van Oldambt, Pekela en Westerwolde

Van: het dagelijks bestuur van Afeer

Aanleiding

Op grond van artikel 34b van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) zendt het dagelijks bestuur van een gemeenschappelijke regeling **vóór 30 april** van ieder jaar naast de voorlopige jaarrekening van het voorafgaand jaar, de algemene financiële en beleidsmatige kaders voor de begroting van het volgende kalenderjaar aan de raden van de deelnemende gemeenten. In dit document wordt ingegaan op de algemene en financiële beleidskaders voor de begroting Afeer 2026. De voorlopige jaarrekening 2024 wordt separaat aangeboden.

Afeer is zich bewust van de financiële ontwikkelingen in 2026

In het jaar 2026 doet zich een aantal situaties voor dat sterk van invloed is op de financiële situatie van gemeenten maar zeker ook direct gevoeld worden door de sociaal ontwikkelbedrijven zelf. Vanaf 2026 krijgen gemeenten **minder budget van het rijk** om hun taken uit te voeren. Het kabinet kort het gemeentefonds dan in totaal met € 2,4 miljard. Afeer realiseert zich dat dit een effect zal hebben op de beschikbare financiële middelen van haar gemeenten. Sinds een aantal jaren heeft Afeer al flink ingezet op kostenbewustzijn en besparing op de bedrijfskosten. Ruim 80% van de totale begroting bestaat uit loonkosten die op grond van wetgeving en cao-bepalingen door Afeer niet beïnvloedbaar zijn. Iedere procent loonsverhoging levert een flinke kostenstijging op. Met de **afschaffing van het lage inkomensvoordeel** (LIV) loopt Afeer, als werkgever, bijdragen mis van het rijk. Gemeenten worden hiervoor wel financieel **gecompenseerd door het rijk**. Afeer gaat in 2026 ook de **compensatie transitievergoeding missen** als gevolg van het afschaffen door het rijk van deze vergoedingen. Voor de uitvoering van de taken van Afeer komt de komende 10 jaar **extra budget van het rijk naar gemeenten** toe in kader van doorontwikkeling van sociaal ontwikkelbedrijven. Verderop in deze notitie wordt nader ingegaan op een aantal van deze ontwikkelingen.

De GR Afeer en het Beleidsplan 2023 t/m 2026

Afeer is op 1 juli 2018 gestart en zij voert voor de gemeenten Pekela, Oldambt en Westerwolde een aantal taken uit:

- + de uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) en de Participatiewet voor wat betreft de re-integratie van werkzoekenden (vanaf trede 3 van de Participatieladder)

- + de uitvoering van het 'nieuw beschut' werken. Deze taken en de bijhorende formele bevoegdheden zijn opgenomen in het document **Gemeenschappelijke Regeling Afeer** zoals laatstelijk vastgesteld per 1 januari 2020.

Afeer heeft in nauwe samenwerking met de deelnemende gemeenten gezamenlijk een **beleidsplan voor de periode 2023 tot en met 2026** opgesteld. Het algemeen bestuur heeft dit plan tijdens haar vergadering van 2 november 2023 vastgesteld. **Uitgangspunt** daarbij is dat Afeer zich blijft aanpassen aan de doelgroep-ontwikkeling, namelijk de blijvende daling van het aantal sw-medewerkers en de komst van nieuwe doelgroepen en de ondersteuningsbehoefte die daarbij qua inhoud en intensiteit benodigd is. Begeleide participatie zal in de komende begrotingen dan ook een prominentere rol gaan spelen vanwege die afbouw van de sw en toename van de nieuwe doelgroepen.

Het beleidsplan kent een **aantal richtingen voor de komende jaren**. Het klantproces van Afeer is daarbij uitgangspunt. Er wordt naar gestreefd om de doelgroep te re-integreren werkzoekenden met inzet van de instrumenten vanuit de Participatiewet (loonkostensubsidie en begeleiding via job-coaching) zo regulier mogelijk aan betaald werk te helpen. Het totaal aantal mensen in begeleiding bij Afeer blijft daarbij 'in omvang gelijk'. Afeer werkt aan het herinrichten van haar werkzoekenden-dienstverlening die nog beter past bij wat de huidige werkzoekenden nodig hebben en die optimaler aansluit bij wat werkgevers vragen.

In het nieuwe beleidsplan is ook de werking van de huidige **financiële verdeelsleutels** (de basis waarop de gemeentelijke bijdrage aan Afeer wordt bepaald) beoordeeld. Besloten is om deze per begrotingsjaar 2026 aan te gaan passen. De gemeentelijke bijdrage wordt tot 2026 bepaald door een gewogen gemiddelde van een drietal verdeelsleutels, namelijk het aantal sw-medewerkers, beschut werk medewerkers en het aantal uitkeringsgerechtigden per gemeente. Vanaf het begrotingsjaar 2026 wordt het aandeel aantal uitkeringsgerechtigden gewijzigd in aandeel aantal re-integratietrajecten dat de gemeente inbrengt bij Afeer (jaar T – 2). Deze vorm sluit meer aan bij de re-integratie dienstverlening die wordt geboden aan de inwoners per gemeente. Immers, niet alle uitkeringsgerechtigden zijn in beeld bij Afeer (de trede 1 en 2 klanten krijgen dienstverlening via de eigen gemeente). De toepassing van deze nieuwe verdeelsleutels kan met zich meebrengen dat de **gemeentelijke bijdragen vanaf 2026 afwijken** van hetgeen in de meerjarenraming van de begroting 2025 was opgenomen. Bij het aanbieden van de begroting 2025 is dit ook duidelijk aangegeven.

Uitgangspunten begroting Afeer 2026

Aan deze begroting ligt, naast de GR Afeer en het beleidsplan, een aantal uitgangspunten en geconstateerde ontwikkelingen ten grondslag. De belangrijkste worden hierna genoemd:

Afeer streeft naar het op niveau houden van de netto toegevoegde waarde

Voor het jaar 2026 blijven we rekening houden met een uit eigen activiteiten te behalen netto toegevoegde waarde (is de omzet minus de hieraan direct verbonden kosten) van 7.8 miljoen euro. Sinds het begrotingsjaar 2023 is dit het streven. Dit moeten we echter wel bereiken met steeds minder sw-medewerkers. We blijven daarbij inzetten op het ontwikkelen van de sw-medewerkers als gevolg waarvan zij – naast een groei in de eigen mogelijkheden – ook in staat worden gesteld om andere opdrachten uit te kunnen voeren. Deels kunnen we dit compenseren met een beperkte toename van het aantal beschut werk medewerkers (met een lagere verdien capaciteit) en medewerkers die na afloop van een opleiding een tijdelijke arbeidsovereenkomst bij Afeer krijgen (bijvoorbeeld in het groenonderhoud, schoonmaak of schilderen). Daarnaast blijven we zoeken naar beter renderende opdrachten in de markt. Duidelijk is dat het de komende jaren steeds moeilijker, zo niet onmogelijk, zal worden om de netto toegevoegde waarde op dit niveau te houden.

Afeer volgt de cao-ontwikkelingen

Afeer heeft medewerkers die onder verschillende cao's vallen. De verwachting is dat de loonstijging niet enorm gaat afwijken van de in de begroting 2025 opgenomen loonkosten. Hierbij moet wel de **kanttekening** gemaakt worden dat er op dit moment nog een aantal cao-onderhandelingen loopt of gevoerd gaat worden.

De **ambtelijke cao (Cao SGO)** loopt af per 1 april 2025. Op dit moment zijn er onderhandelingen voor een nieuwe cao gaande maar deze verlopen stroef. Ten aanzien van de loonontwikkeling is er een flink verschil tussen hetgeen vakbonden vragen en werkgevers bieden. De uitkomst is nog ongewis. In de begroting voor 2026 houden we rekening met een stijging van 3,5%.

De **cao voor de sw-medewerkers** heeft een looptijd van 1 januari 2021 tot en met 31 december 2025. Op dit moment hebben vakbonden nog geen overleg gehad met de formele werkgever (VNG en Cedris). Ten aanzien van de loonkosten wordt voor het jaar 2026 rekening gehouden met een stijging van het wettelijk minimum loon en de gevolgen van de LPO (loonprijscompensatie) aanpassing van 2,75% per 1 januari 2026 en ook 2,75% per 1 juli 2026 (in de regel wordt het wettelijk minimum loon 2 keer per jaar door het rijk aangepast). Gemeenten worden door het rijk gecompenseerd voor de gestegen sw-loonkosten.

Voor de **beschut werk medewerkers** is de **cao Aan de Slag** van toepassing. Deze had een looptijd van 1 juli 2021 tot en met 31 december 2023. Gelijktijdig met het openbreken van de sw-cao, is ook deze cao tussentijds aangepast als gevolg waarvan het loon en de reiskostenvergoeding zijn gestegen maar waarbij ook de looptijd van deze cao is verlengd tot 31 december 2024. De vakbonden en de werkgever (VNG en Cedris) zijn in het najaar van 2024 begonnen met het voeren van gesprekken over een nieuwe cao. Vanuit werkgeverszijde kwam geen inzet. Zij menen dat ze geen concrete loonafspraken met de bonden

kunnen maken zolang het Rijk niet meer geld voor de gemeenten en de SW-bedrijven beschikbaar stelt. Op dit moment verkeren de onderhandelingen in een impasse. In de begroting houden we rekening met een stijging van 2 keer 2,75% op de wijze zoals hierboven aangegeven.

Ten aanzien van de **taakstelling beschut werk**, wordt rekening gehouden met de **jaarlijks procentuele landelijke stijging** in aantal te realiseren plaatsingen nu de taakstelling 2026 per gemeente pas in december 2025 of begin januari 2026 bekend wordt gemaakt door het rijk. Daarbij wordt uiteraard ook rekening gehouden met de reeds bestaande afspraken per gemeente over extra plaatsingen boven taakstelling.

Afeer biedt aangepaste, langduriger en intensievere vormen van dienstverlening

Veel bedrijven en organisaties lukt het niet of nagenoeg niet om in de vraag naar personeel te voorzien. Tegelijkertijd is er nog steeds een grote groep mensen die de stap naar werk niet kan maken. Zo daalt het aandeel langdurig werkzoekenden niet of nauwelijks. Daarbij komt dat sinds 2015 mensen met een arbeidshandicap, die voorheen nog een beroep konden doen op de Wajong en de Wsw, nu een beroep op de Participatiewet doen en daarmee ook op ondersteuning en begeleiding naar de arbeidsmarkt. Door SZW is een inschatting gemaakt van de volumeontwikkeling van deze, voor gemeenten nieuwe, doelgroep. Daaruit blijkt dat de omvang van deze doelgroep de komende jaren sterk zal toenemen.

Ook in 2026 blijven we inzetten op de ontwikkeling van medewerkers en werkzoekenden. In 2025 wordt een stevige aanzet gegeven voor een aangepaste vorm van werkzoekenden-dienstverlening. Zo komen er meer Werklab's met een verscheidenheid aan werksoorten waarin werkzoekenden in staat worden gesteld om passende werkervaring en skills op te doen die passen wat de reguliere arbeidsmarkt van hun vraagt.

Afeer blijft inzetten op ondersteuning doelgroep statushouders

We blijven investeren in de aanpak van de in omvang steeds verder toenemende doelgroep anderstaligen. Gemeenten zijn met de invoering van de nieuwe wet Inburgering weer verantwoordelijk voor de inburgering van statushouders. Onderdeel daarvan is het aanbieden van een traject richting oriëntatie op werk. Gemeenten hebben hiervoor afspraken gemaakt met Afeer om voor deze doelgroep **speciale trajecten** op te zetten en aan te bieden. Hiermee is in 2024 een begin gemaakt. Daarvoor moet wel extra personeel aangetrokken worden dat de moedertaal van de statushouders spreekt. Zij worden intensief ingezet bij de dienstverlening aan de statushouders. De kosten van extra personeel worden in 2026 meegenomen in de reguliere begroting. De verwachting is dat deze doelgroep in aantallen blijft toenemen.

Afeer voert de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) uit

Het aantal sw-medewerkers daalt ieder jaar. In 2048 zal de laatste sw-medewerker uit dienst gaan bij Afeer. De infrastructuur van Afeer zal zich aan deze daling aanpassen. Middels het in 2019 vastgestelde strategisch huisvestingsplan wordt voorzien in enerzijds het afstoten van werklocaties (krimpende fysieke organisatie) en anderzijds het verduurzamen en upgraden van locaties die in eigen bezit zijn. Bestaande werksoorten worden beoordeeld op toekomstbestendigheid. Wel moet er qua omvang een '**gezonde minimale omvang**' gevonden worden omdat de infrastructuur ook een rol heeft in het laten opdoen van werkervaring en skills door werkzoekenden en anderen. De toegenomen intensiteit van de begeleidingsbehoefte van werkzoekenden vereist dat ook.

Landelijke ontwikkelingen

Er zijn een aantal ontwikkelingen die Afeer en haar gemeenten raken maar waarvan de (financiële)- impact nog niet exact is weer te geven. Wat nu al wel duidelijk is, is het volgende.

1 Eenmalig extra middelen infrastructuur 2024

Via de meicirculaire 2024 werd al extra budget beschikbaar gesteld voor gemeenten ten behoeve van hun sociaal ontwikkelbedrijven. Het gaat om eenmalig 63,9 miljoen euro beschikbaar ten behoeve van de infrastructuur van hun sociaal ontwikkelbedrijven. Dit extra budget moet ingezet worden om stappen te zetten naar een toekomstige infrastructuur. Daarnaast werd het macrobudget met 6,08% verhoogd vanwege de loonprijsontwikkelingen (LPO).

2 Extra middelen beschut werk vanaf 2024 t/m 2034

Vanaf 2024 wordt door het rijk extra budget beschikbaar gesteld aan gemeenten voor de begeleiding van beschut werk medewerkers. Uit meerdere onderzoeken was gebleken dat de huidige wijze van rijksfinanciering ontoereikend was. Het rijk stelt het aanvullend budget beschikbaar als 'compensatie' voor de lage netto toegevoegde waarde per beschut werk medewerker.

3 Extra middelen: impulsbudget vanaf 2025 t/m 2034

Vanaf 2025 komen er extra middelen naar gemeenten om de infrastructuur van hun sociaal ontwikkelbedrijven goed en toekomstbestendig in te gaan richten. Gemeenten moeten hiervoor samen met hun sociaal ontwikkelbedrijf plannen maken. Vanuit de VNG komt een ondersteuningsteam van deskundigen beschikbaar om partijen te ondersteunen bij hun planvorming. Daarnaast wordt gewerkt aan een viertal handreikingen. De financiële middelen gaan via een decentralisatie uitkering naar de grootste gemeenten van het samenwerkingsverband (Oldambt). Die gemeente legt ook verantwoording af. De bedragen worden definitief bekend gemaakt in meicirculaire 2025. Inzet van die middelen kan alleen als het gaat om activiteiten in kader van voornoemd plan.

4 Extra middelen: bijdrage sociale infrastructuur 2025 t/m 2034

Vanaf 2025 komen er extra middelen naar gemeenten voor inwoners die nu tussen 'wal en schip' vallen. Ze krijgen bijvoorbeeld geen indicatie beschut werk. Hiermee kunnen 10.000 banen voor deze mensen gerealiseerd worden bij sociaal ontwikkelbedrijven. Deze middelen gaan naar alle gemeenten en in de meicirculaire 2025 wordt het bedrag per gemeente bekend gemaakt.

Afeer heeft ambtelijk met de gemeenten afgesproken om in 2025 voor item 3 en 4 plannen te gaan maken.

5 Beschut werk, mogelijke aanpassing taakstelling per 2026

Mensen met een arbeidsbeperking hebben soms heel veel begeleiding of aanpassing van en op de werkplek nodig. Voor hen is geen plek op de reguliere arbeidsmarkt, ook niet met de inzet van de diverse beschikbare ondersteuningsinstrumenten. Binnen de Participatiewet is hiervoor een nieuwe voorziening getroffen, het beschut werk. Gemeenten krijgen van het Ministerie van SZW jaarlijks een taakstelling voor het minimaal aantal te realiseren arbeidsplaatsen. Afeer voert deze taak uit voor de gemeenten door het aanbieden van een dienstverband. De situatie in geheel Oost-Groningen is echter dusdanig dat de taakstelling wordt overschreden als gevolg waarvan er een wachtlijst ontstaat in sommige gemeenten.

Er zijn meer inwoners met een indicatie beschut werk dan de taakstelling. Voor de betrokken personen is dit een ongewenste situatie omdat geen perspectief kan worden geboden op een werkzaam leven. Dit geldt ook voor jongeren die het Pro/VSO-onderwijs verlaten en aangewezen zijn op werken in een beschutte omgeving. Ook zij dreigen voor langere tijd op de wachtlijst terecht te komen. Het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft een onderzoek laten uitvoeren naar de wijze waarop de taakstelling per gemeente wordt toegekend. De huidige landelijke verdeling is gebaseerd op de Wsw-wachtlijst zoals deze bestond op 31 december 2014, een dag voor de sluiting van de toegang Wsw. Dit leidt tot een verdeling die niet past bij de huidige ontwikkelingen en de hoeveelheid afgegeven indicaties per gemeente. De inschatting was dat er per 2025 een nieuwe wijze van vaststellen taakstelling zou worden ingevoerd en wel op basis van realisatie. Dit is inmiddels verschoven naar 2026. Hoe dit uitpakt is nu niet te voorzien.

6 Afschaffing LIV

Vanaf 2025 vervalt de tegemoetkoming die werkgevers (dus ook Afeer) kunnen krijgen voor werknemers met een laag inkomen. Het lage-inkomensvoordeel (LIV) was bedoeld als stimulans voor werkgevers om vaker mensen met een kwetsbare positie op de arbeidsmarkt in dienst te nemen en te behouden, maar draagt maar beperkt bij aan de kansen voor deze groep. Afeer mist deze LIV-ontvangsten maar gemeenten ontvangen hiervoor zelf wel rechtstreeks van het rijk een financiële compensatie.

7 Afschaffing compensatie transitievergoeding

Eén van de afspraken in het Hoofdlijnenakkoord van de huidige regering is dat vanaf 1 juli 2026 organisaties met 25 medewerkers of meer geen gebruik meer kunnen maken van de compensatie transitievergoeding bij langdurige arbeidsongeschiktheid. Op dit moment is het nog zo dat een werkgever die een werknemer na 2 jaar ziekte ontslag aanzegt en om die reden een transitievergoeding moet uitbetalen, gecompenseerd wordt voor deze transitievergoeding. Deze regeling is in april 2020 in het leven geroepen om een halt te roepen aan de zogenaamde ‘slapende dienstverbanden’. Bij Afeer gaan medewerkers ziek uit dienst en met deze afschaffing loopt Afeer genoemde compensatie mis.

Planning behandeling begroting Afeer 2026

Het dagelijks bestuur van Afeer zal de conceptbegroting 2026 tijdens haar vergadering van 24 april 2025 vaststellen. Deze wordt nadien aan de gemeenten gezonden om de raden de gelegenheid te bieden eventueel een zienswijze op te stellen. Gestreefd wordt om dit vroegtijdig te doen zodat de raden dat voor hun vergadering in (uiterlijk) de maand juni 2025 kunnen agenderen. Het algemeen bestuur zal de begroting definitief vaststellen tijdens haar vergadering op 10 juli 2025 zodat deze vervolgens tijdig (voor 1 augustus 2024) aan het college van Gedeputeerde Staten van Groningen gezonden kan worden (artikel 34, lid 2 Wgr).

Besluit

Tijdens haar vergadering van donderdag 24 april 2025 heeft het dagelijks bestuur deze algemene en financiële kaders voor het jaar 2026 vastgesteld.

de voorzitter
Giny Luth

de secretaris
Johan van Dam

Verdeelsleutels 2026

Datum: donderdag 24 april 2025

Aan: Dagelijks Bestuur

Van: Johan van Dam

Aanleiding

Naar aanleiding van het besluit om in 2026 met nieuwe verdeelsleutels te gaan werken is dit memo opgesteld om de achtergrond van de berekening weer te geven.

Vanaf de begroting 2026, geldt de nieuwe verdeelsleutel die berekend wordt conform de afspraken in het op 2 november 2023 vastgestelde beleidsplan. Het besluit is genomen om de verdeelsleutel te berekenen doormiddel van 5 vastgestelde factoren, de factoren worden vervolgens gewogen op basis van de kosten-druk in de begroting. In dit memo zijn beide onderdelen weergegeven.

Factoren

De grondslag voor de verdeelsleutel ligt in de volgende 5 factoren:

1. Het aantal WSW medewerkers
2. Het aantal gerealiseerde beschut werkplekken
3. Het aantal FTE uit de doelgroep participatiewet
4. Het aantal externe plaatsingen (bij reguliere werkgevers) met een loonkostensubsidie
5. Het aantal gerealiseerde trajecten

Het peilmoment zoals dit afgesproken is, is T-2. Dat betekent het begrotingsjaar 2026 – 2 = peiljaar 2024.

Factor

	Aantal	Aandeel gemeente	Gewogen gemiddelde	Resultaat telling factor
<u>WSW</u>				
Oldambt	367	64,96%	78,14%	50,76%
Pekela	134	23,72%	78,14%	18,53%
Westerwolde	64	11,33%	78,14%	8,85%
	565			
<u>Nieuw Beschut</u>				
Oldambt	60	68,18%	6,13%	4,18%
Pekela	19	21,59%	6,13%	1,32%
Westerwolde	9	10,23%	6,13%	0,63%
	88			
<u>FTE participatiewet</u>				
Oldambt	29,85	69,71%	4,07%	2,84%
Pekela	12,43	29,03%	4,07%	1,18%
Westerwolde	0,54	1,26%	4,07%	0,05%
	42,82			
<u>Plaatsingen LKS</u>				
Oldambt	98	52,41%	1,46%	0,76%
Pekela	27	14,44%	1,46%	0,21%
Westerwolde	62	33,16%	1,46%	0,48%
	187			
<u>Gerealiseerde trajecten</u>				
Oldambt	616	59,17%	10,21%	6,04%
Pekela	242	23,25%	10,21%	2,37%
Westerwolde	183	17,58%	10,21%	1,79%
	1041			

**Gewogen verdeelsleutel obv begroting
2026**

Oldambt	64,57%
Pekela	23,62%
Westerwolde	11,81%
	100,00%

Het gewogen gemiddelde

Afeer

Het gewogen gemiddelde wordt bepaald naar kostendruk van de factoren in de begroting 2026. Dit is in onderstaand overzicht inzichtelijk gemaakt.

Basis weging verdeelsleutel	Begr. 2026	WSW	Nieuw Beschut	Participatie	Plaatsingen LKS	Trajecten
Opbrengsten	9.300					
Materiaalverbruik en uitbesteed werk	-1.284					
Jobcoaching + LW metingen	-216				-216	
NTW		6.825	536	355		300
Totaal NTW	7.800	6.825	536	355	-216	300
Loonkosten sw-medewerkers	-20.557	-20.557				
Loonkosten nieuw beschut werk	-1.620		-1.620			
Loonkosten Participatiewet	-1.074			-1.074		
Loonkosten ambtelijke medewerkers	-3.585	-2.868	-226	-150	-21	-320
Loonkosten begeleide participatie	-5.919	-2.775	-219	-145	-174	-2.607
Overige personele kosten	-1.159	-927	-73	-48	-7	-104
Vervoerskosten SW	-115	-115				
Huisvesting	-1.005	-804	-63	-42	-6	-89
Machines, installaties & inventaris	-788	-630	-49	-33	-5	-70
Vervoer	-477	-381	-30	-20	-3	-42
Automatisering	-846	-677	-53	-35	-5	-75
Advies & Externe inhuur	-645	-516	-41	-27	-4	-57
Verkoopkosten	-8	-6	-0	-0	-0	-1
Kantoor en algemene kosten	-250	-200	-16	-10	-1	-22
Diverse baten en lasten	-					
Financiële baten en lasten	-145	-116	-9	-6	-1	-13
Saldo	-30.392	-23.748	-1.864	-1.236	-443	-3.102
		78,14%	6,13%	4,07%	1,46%	10,21%

Het resultaat

Het resultaat is dat er een kleine verschuiving ontstaat binnen de gemeenten. Dit heeft financieel echter wel behoorlijke gevolgen voor de individuele gemeenten als we dit afzetten tegen de afgegeven meerjarenraming op basis van de oude verdeelsleutels.

<u>Verdeling gemeentelijke bijdrage 2026</u>	<u>Vershil bijdrage</u>
64,57% - Oldambt	€ -103.333
23,62% - Pekela	€ 270.490
11,81% - Westerwolde	€ -167.157

Aan de leden van de raad

Onderwerp	Antwoordbrief Veiligheidsregio Groningen	Datum	27 mei 2025
Ons kenmerk	40948-2025	Uw Brief	
Inlichtingen bij	Kees Schoon	Bijlage(n)	6

Geachte leden van de raad,

In juli 2024 hebben burgemeester en wethouders van de gemeente Westerkwartier namens in totaal 8 gemeenten een brief gestuurd naar de Veiligheidsregio Groningen (VRG). Strekking van de brief was het vragen om het onderzoeken van de mogelijkheid tot het verlagen van de financiële bijdrage van de gemeenten, dit in het kader van de toen te verwachten stevige afname van de bijdragen uit het gemeentefonds (zie bijlage).

In de begeleidende brief bij het aanbieden van de concept begroting 2026 verwijst de VRG naar deze brief en het antwoord hierop dat dan nog aanstaande is.

Op 7 mei 2025 heeft de VRG geantwoord met een brief met ondersteunende bijlagen.

Strekking van het antwoord is dat de VRG, gezien allerlei ontwikkelingen enerzijds en de al doelmatige eigen werkwijze en organisatie anderzijds, het verlagen van de gemeentelijke bijdragen niet verantwoord vindt omdat dit leidt tot 'een hoger veiligheidsrisico precies op het moment dat de bedreiging van onze veiligheid op verschillende momenten toeneemt en weerbaarheid van de samenleving dus van groter belang is dan ooit.'

Het college heeft op 20 mei de antwoordbrief van de VRG besproken. Het college staat achter deze brief.

Met deze raadsbrief informeert het college u over het antwoord van de VRG en het standpunt van het college hierover.

Heeft u naar aanleiding van deze brief nog vragen? Neemt u dan contact op met Kees Schoon, Adviseur OOV, (0597) 48 20 00.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van de gemeente Oldambt

Berlinda Aukema
Secretaris

Cora-Yfke Sikkema
Burgemeester

Aan de raden van de gemeenten die deelnemen aan de Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Groningen

4 juni 2025

Registratienummer: 10280532

Geachte raadsleden,

Op initiatief van de gezamenlijke griffiers van de deelnemende Groninger gemeenten en na instemming van de presidia/fractievoorzittersoverleggen is de adviescommissie Veiligheidsregio Groningen (VRG) in februari 2025 van start gegaan. Deze commissie bestaat uit tien door de eigen raad aangewezen raadsleden van de tien deelnemende gemeenten (zie voor een overzicht in de bijlage hieronder). Doel van de adviescommissie is om het contact en de informatievoorziening tussen gemeenteraden en Veiligheidsregio te versterken. De Veiligheidsregio doet dit zelf door jaarlijks langs te gaan bij de deelnemende raden.

Start Adviescommissie

Inmiddels zijn er drie bijeenkomsten geweest, waar is gesproken over de opzet en inrichting van de nieuwe adviescommissie. Ook is nader kennis gemaakt met de directie, een van de bestuurders en andere betrokkenen van de Veiligheidsregio Groningen en zijn globaal de werkzaamheden van de VRG aan de orde geweest.

De adviescommissie heeft in de laatste bijeenkomst van 27 mei gesproken over de jaarrekening van 2024, de actualisatie begroting 2025 en de begroting voor 2026 van de VRG. Op de actualisatie 2025 en de begroting van 2026 die inmiddels ook naar de raden zijn verstuurd, kunnen de raden een zienswijze indienen. Met deze brief wil de adviescommissie graag input meegeven voor de raden met het oog op het indienen van een zienswijze. Let wel: u gaat er als raad zelf over of en waarover u een zienswijze wilt indienen. Omdat de adviescommissie is ingesteld met de bedoeling om de deelnemende raden wat meer grip te

geven op de VRG en op wat daar gebeurt, proberen we u van dienst te zijn met deze adviesbrief.

Als eerste wil de commissie benadrukken dat er drie prettige bijeenkomsten hebben plaatsgevonden op het kantoor van de VRG aan de Sontweg in Groningen. De commissie is daar erg gastvrij ontvangen en heeft open en goede gesprekken gevoerd met de directie. De verslagen van de drie vergaderingen kunt u hier terugvinden: [verslagen adviescommissie Veiligheidsregio 2025](#)

Actualisatie 2025

De adviescommissie ziet de actualisatie van de begroting 2025 als logisch en nodig. We adviseren de raden hier geen zienswijze op in te dienen.

Begroting 2026

Ten aanzien van de begroting 2026 willen we u het volgende meegeven:

De commissie constateert dat de lucht inmiddels wel uit de begroting is en dat het best spannend wordt om alle taken de komende jaren uit te blijven voeren. De aanpak van de huisvesting legt de komende jaren de nodige druk op de beschikbare budgetten en de loonstijgingen doen dat ook. Ook de verduurzaming van het wagenpark vormt een praktische en financiële uitdaging.

Landelijke ontwikkelingen: extra druk op de begroting

Daarnaast speelt er een aantal landelijke ontwikkelingen. Het Rijk heeft in de Voorjaarsnota aangekondigd 10% te bezuinigen op alle decentralisatie-uitkeringen. Deze generieke korting treft ook de Rijksmiddelen voor de veiligheidsregio's. Dit betekent voor de Veiligheidsregio Groningen waarschijnlijk een korting van ruim een miljoen euro. Ook heeft het kabinet nieuwe beleidsvoornemens aangekondigd. Dan gaat het bijvoorbeeld om het inrichten van steunpunten, het invulling geven aan het thema weerbaarheid onder de inwoners en de gevolgen van wetgeving over het betalen van vrijwilligers. Het is nog niet duidelijk wat dit vraagt van de Veiligheidsregio's en welke budgetten daarvoor beschikbaar worden gesteld.

De adviescommissie is van mening dat kortingen van het rijk niet zomaar door de gemeenten moeten worden bijgepast. De gemeentelijke begrotingen staan immers ook onder grote druk, zeker vanaf 2026. Bovendien zijn gemeentebegrotingen niet bedoeld om Rijkskortingen op te vangen. Tegelijk biedt de begroting van de VRG nauwelijks ruimte voor 'interen'. Met het vrijvallen van FLO-middelen van bijna 3,8 miljoen euro is de reserve nu van enige omvang, maar dat is lang niet voldoende om de in kaart gebrachte risico's af te dekken. We wijzen u op de uitgebreide inventarisatie in de risicoparagraaf van de begroting.

Gesprek in de raad: Wat is veiligheid ons waard?

Het kan dus zijn dat de VRG op zoek moet naar middelen om de taken op niveau te kunnen blijven uitvoeren. Met minder rijksmiddelen is het de vraag welk niveau van brandweezorg, crisisbeheersing en andere taken de VRG in de gemeenten kan leveren en welk niveau de

gemeenten wenselijk en acceptabel vinden. De adviescommissie adviseert de raden om dit gesprek het komende jaar in de eigen gemeente te gaan verkennen, in samenspraak met de adviescommissie, de burgemeesters en de Veiligheidsregio.

Conclusie

De begroting 2026 geeft volgens de adviescommissie geen directe aanleiding voor een zienswijze. De ontwikkelingen en risico's die we hebben geschetst zijn voor ons wel aanleiding in het najaar ons verder te verdiepen in de thema's en de ontwikkelingen bij de VRG en breder in het domein van veiligheid en crisisbeheersing. Mocht u als raad een zienswijze willen geven bij de begroting van de VRG dan kunt u met deze brief en informatie uit de verslagen hopelijk uw voordeel doen.

Ontwikkeling Adviescommissie

De adviescommissie is duidelijk nog op zoek naar de invulling van de eigen rol. De verdieping die we in het najaar willen maken geeft ons een nog beter beeld van wat er speelt. Voor volgende jaren zal er dan mogelijk wat uitgebreider advies naar uw raden gestuurd kunnen worden. Graag horen we van uw kant hoe u aankijkt tegen deze adviescommissie en waar u behoefte aan hebt. U kunt dit doorgeven aan het deelnemende raadslid van uw eigen raad.

Met vriendelijke groet,

Namens de adviescommissie Veiligheidsregio Groningen,

Laurent Dwarshuis, voorzitter (en raadslid gemeente Groningen).

Bijlage

Leden gezamenlijke adviescommissie Veiligheidsregio:

Naam	gemeente	Fractie	Mailadres
Jarko ter Veen	Het Hogeland	Lokaal Sociaal	Jarko.terveen@raadhethogeland.nl
Laurent Dwarshuis	Groningen	ChristenUnie	Laurent.dwarshuis@raadgroningen.nl
Annemiek Kleinjan-Uneken	Westerkwartier	GroenLinks	Annemiek.kleinjan-uneken@gemeenteraad.westerkwartier.nl
Mandy Meertens	Oldambt	VVD	Mandy.meertens@gemeente-oldambt.nl

Marco Metscher	Midden-Groningen	ChristenUnie	Marco.metscher@midden-groningen.nl
Frans Lutz	Stadskanaal	Gemeentebelangen Stadskanaal	f.lutz@stadskanaal.nl
Herma Hemmen	Westerwolde	Lijst Hemmen	h.hemmen@westerwolde.nl
Nick van Woerkom	Veendam	Gemeentebelangen Veendam	Nick.vanwoerkom@veendam.nl
Roland van Dooren	Pekela	PVV	r.vandooren@pekela.nl
Joop van der Lei	Eemsdelta	PvdA	Joop.vanderlei@raadeemsdelta.nl

De adviescommissie wordt ambtelijk ondersteund door Peter Kommerij van de griffie van de gemeente Groningen.